DÖNEM : 22 CİLT : 53 YASAMA YILI : 2

T. B. M. M.
TUTANAK DERGİSİ

102 nci Birleşim
16 Haziran 2004 Çarşamba

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	168
II. - GELEN KÂĞITLAR	169
III. - YOKLAMA	219
IV. - BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	170
A) GÜNDEMDIŞI KONUŞMALAR	*170:179*
1. - Antalya Milletvekili Nail Kamacı'nın, meyve ve sebze üreticilerinin sorunlarına ve alınması gereken tedbirlere ilişkin gündemdışı konuşması ve Tarım ve Köyişleri Bakanı Sami Güçlü'nün cevabı	170:172
2. - Denizli Milletvekili Mehmet Yüksektepe'nin, çeşitli televizyon kanallarında yayınlanan şiddet içerikli programların, toplum, özellikle de çocuklar üzerindeki olumsuz etkilerine ve bu konuda alınması gereken tedbirlere ilişkin gündemdışı konuşması	172:173
3. - Muğla Milletvekili Gürol Ergin'in, ülkemizde bu yıl meydana gelen doğal afetlerin tarım ürünlerine olumsuz etkilerine ve alınması gereken tedbirlere ilişkin gündemdışı konuşması ve Tarım ve Köyişleri Bakanı Sami Güçlü'nün cevabı	173:179

Sayfa

B) TEZKERELER VE ÖNERGELER *179*

1. - Muğla Milletvekili Ali Arslan'ın (6/1103) esas numaralı sorusunu geri aldığına ilişkin önergesi (4/195) 179

V. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER **179,193,220,275**

1. - Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/521) (S. Sayısı: 146) 179

2. - Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/523) (S. Sayısı: 152) 179

3. - Çanakkale Milletvekilleri Mehmet Daniş ve İbrahim Köşdere'nin, Gelibolu Yarımadası Tarihî Millî Parkı Kanununa Geçici Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi (Kamu İhale Kanununa Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/212) (S. Sayısı: 305) 179

4. - Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun Tasarısı ile İçişleri, Plan ve Bütçe ve Anayasa Komisyonları Raporları (1/731) (S.Sayısı: 349) 179

5. - Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/807) (S. Sayısı: 508) 180:192,193:219, 220:226,275:286

6. - Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda Değişiklik Yapılması ve Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/824) (S. Sayısı: 582) 226:246

7. - Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Ankara Milletvekili Salih Kapusuz, Bursa Milletvekili Faruk Çelik ve 3 Milletvekilinin, Optisyenlik Hakkında Kanun Teklifi ile Gözlükçülük Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (2/294, 1/785) (S. Sayısı : 509) 247:248

8. - Suçtan Kaynaklanan Gelirlerin Aklanması, Araştırılması, Ele Geçirilmesi ve El Konulmasına İlişkin Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/779) (S. Sayısı: 465) 248:254,275:286

9. - Ordu Milletvekili Enver Yılmaz ile Yozgat Milletvekili Mehmet Çiçek'in; Orman Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Eskişehir Milletvekili Fahri Keskin ve 3 Milletvekilinin, Orman Kanununun Ek 8 inci Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/284, 2/290) (S. Sayısı: 584) 254:264,275:286

10. - Dahiliye Memurları Kanunu, İl İdaresi Kanunu, İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ve Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/802) (S. Sayısı: 461) 264

Sayfa

11. - Bazı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/740) (S. Sayısı: 427) 264

VI. - USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER **192**

1. - Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının af niteliği taşıdığı ve bu nedenle, yapılacak oylamalarda Anayasa ve İçtüzükte belirtilen nitelikli çoğunluğun aranılması gerekip gerekmediği hakkında 192:193

VII. - SORULAR VE CEVAPLAR **265**

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI *265:274*

1. - Konya Milletvekili Atilla KART'ın, Eti Zeolit AŞ'nin kapatılmasıyla ilgili çalışmalara ve yapılan atamalara ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanı Mehmet Hilmi GÜLER'in cevabı (7/2652) 265:267

2. - Adana Milletvekili Kemal SAĞ'ın, Adana Fen Lisesinin fizikî şartlarının iyileştirilmesine ilişkin sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Hüseyin ÇELİK'in cevabı (7/2678) 268:269

3. - Edirne Milletvekili Necdet BUDAK'ın, Gala Gölü ve çevresindeki sulak alanın değerlendirilmesine ilişkin sorusu ve Çevre ve Orman Bakanı Osman PEPE'nin cevabı (7/2710) 270:272

4. - Ankara Milletvekili İsmail DEĞERLİ'nin, imam-hatip lisesi mezunlarına ilişkin sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Hüseyin ÇELİK'in cevabı (7/2721) 273:274

I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açılarak dört oturum yaptı.

Ankara Milletvekili Oya Araslı, yasama dokunulmazlığının dünyadaki uygulamalarına, Türkiye'deki uygulamaların yarattığı sıkıntılara ile yapılması gereken düzenlemelere,

Kırıkkale Milletvekili Vahit Erdem, Kırıkkale İlinin bazı ilçe, belde ve köylerinde yaşanan dolu felaketinin yarattığı sorunlara ve alınması gereken önlemlere,

Mersin Milletvekili Mustafa Özyürek, 3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Malî Müşavirlik ve Yeminli Malî Müşavirlik Kanununun yayımlanmasının yıldönümüne,

İlişkin gündemdışı birer konuşma yaptılar.

Oturum Başkanı TBMM Başkanı Vekili Yılmaz Ateş, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı ve 20 nci Dönem İzmir Milletvekilliği yapan Ahmet Piriştina ile 16 ncı Dönem Ankara Milletvekilliği ve 1989-1999 yılları arasında Yenimahalle Belediye Başkanlığı yapan Abdurrahman Oğultürk'ün vefatı nedeniyle yakınlarına ve ailelerine başsağlığı dileyen bir konuşma yaptı.

Antalya Milletvekili Feridun Fikret Baloğlu'nun (6/1075, 6/1077 ve 6/1078),

Balıkesir Milletvekili Sedat Pekel'in (6/1104) ve (6/1124),

Esas numaralı sözlü sorularını geri aldıklarına ilişkin önergeleri okundu; soruların geri verildiği bildirildi.

Kahramanmaraş Milletvekili Hanefi Mahçiçek ve 20 milletvekilinin, Avrupa Birliği uyum sürecinde esnaf ve sanatkarların sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/197) Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önergenin gündemdeki yerini alacağı ve öngörüşmesinin, sırası geldiğinde yapılacağı açıklandı.

TBMM Başkanı Bülent Arınç'ın, Hollanda Senatosu Başkanı Yvonne Timmerman-Buck ile Hollanda Temsilciler Meclisi Başkanı Frans Weisglas'ın vaki davetine icabetle Hollanda'yı ziyaretine ilişkin Başkanlık,

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın, bir heyetle birlikte İngiltere'ye yaptığı resmî ziyarete katılacak milletvekillerine ilişkin Başbakanlık,

Tezkereleri;

Genel Kurulun 15.6.2004 Salı günkü birleşiminde, gündemin "Meclis Soruşturması Raporları" kısmında yer alan 463 sıra sayılı Meclis Soruşturması Komisyonu raporunun görüşmelerinin tamamlanmasından sonra 457 sıra sayılı KİT Komisyonu raporunun genel görüşmesinin yapılmasına, sözlü sorular ile diğer denetim konularının görüşülmemesine; "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 39, 6, 7, 40, 32 ve 8 inci sıralarında yer alan 582, 509, 465, 584, 461 ve 427 sıra sayılı kanun tasarı ve tekliflerinin bu kısmın 6, 7, 8, 9, 10 ve 11 inci sıralarına alınmasına; gelen kağıtlar listesinde yayımlanan ve bastırılarak dağıtılan 583 sıra sayılı kanun tasarısının 48 saat geçmeden bu kısmın 12 nci sırasına alınmasına ve diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; çalışma sürelerinin, bu birleşimde 509 sıra sayılı kanun teklifinin görüşmelerinin bitimine kadar, 16.6.2004 Çarşamba günkü birleşimde sözlü soruların görüşülmemesine ve 427 sıra sayılı kanun tasarısının görüşmelerinin bitimine kadar, 17. 6. 2004 Perşembe günkü birleşimde ise, 583 sıra sayılı kanun tasarısın görüşmelerinin bitimine kadar uzatılmasına ilişkin AK Parti Grubu önerisi;

Kabul edildi.

Gündemin "Meclis Soruşturması Raporları" kısmında bulunan, İstanbul Milletvekili Hüseyin Besli ve 63 milletvekilinin, bakanlıkları sırasında ilgili kuruluşların raporlarının gereğinin yapılmasını geciktirerek ve gerekli tedbirleri zamanında almayarak görevlerini yerine getirmemek suretiyle Türkiye Halk Bankasının zarara uğramasına sebep oldukları, usulsüz işlemlerin yapılmasına imkân sağladıkları ve bu eylemlerinin Türk Ceza Kanununun 230 uncu maddesinin ikinci fıkrasına uyduğu iddiasıyla Devlet eski Bakanı ve Başbakan Yardımcısı H. Hüsamettin Özkan ile Devlet eski Bakanı Recep Önal haklarında Anayasanın 100 üncü ve İçtüzüğün 107 nci maddeleri uyarınca bir Meclis soruşturması açılmasına ilişkin önergesi ve Meclis Soruşturması Komisyonu raporunun (9/3) (S. Sayısı:463) genel görüşmesinden sonra yapılan gizli oylaması sonucunda kabul edildiği ve Devlet eski Bakanı ve Başbakan Yardımcısı H. Hüsamettin Özkan ile Devlet eski Bakanı Recep Önal'ın Yüce Divana sevkine karar verildiği açıklandı.

Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır, (9/3) esas numaralı Meclis Soruşturması Komisyonu Başkanı ve Sakarya Milletvekili Ayhan Sefer Üstün'ün, yapmış olduğu konuşmada ileri sürmüş olduğu görüşlerden farklı görüşleri kendisine atfetmesi nedeniyle bir açıklamada bulundu.

Alınan karar gereğince, T.C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğünün tasvibe sunulan 2000 ve 2001 yılları hesap ve işlemlerine ait, 3346 sayılı Kanunun 8 inci maddesi uyarınca hazırlanan, Kamu İktisadî Teşebbüsleri Komisyonu Raporu ve bu rapora yapılan itiraz ile Komisyonun T.C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğünün 2000 ve 2001 yıllarına ait hesap ve işlemlerinin ibra edilmemesine ilişkin raporunun (3/108,135) (S.Sayısı: 457) görüşmelerden sonra, kabul edildiği ve yönetim kurullarının ibra edilmediği bildirildi.

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1 inci sırasında bulunan, Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun Tasarısının (1/521) (S. Sayısı: 146),

2 nci sırasında bulunan, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısının (1/523) (S. Sayısı: 152),

3 üncü sırasında bulunan, Kamu İhale Kanununa Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifinin (2/212) (S. Sayısı: 305),

Görüşmeleri, daha önce geri alınan maddelere ilişkin komisyon raporları henüz gelmediğinden;

4 üncü sırasında bulunan, Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun Tasarısının (1/731) (S. Sayısı: 349) görüşmeleri, ilgili Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından;

Ertelendi.

5 inci sırasında bulunan, Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/807) (S.Sayısı: 508) ek madde 32'ye kadar kabul edildi; ek madde 32'nin görüşmeleri sırasında istem üzerine elektronik cihazla yapılan yoklamalar sonucunda Genel Kurulda toplantı yetersayısı bulunmadığı anlaşıldığından,

16 Haziran 2004 Çarşamba günü saat 15.00'te toplanmak üzere, birleşime 21.08'de son verildi.

Yılmaz Ateş
Başkanvekili

Mevlüt Akgün		*Yaşar Tüzün*
Karaman		Bilecik
Kâtip Üye		Kâtip Üye

Suat Kılıç
Samsun
Kâtip Üye

No. : 150

II. - GELEN KÂĞITLAR
16 Haziran 2004 Çarşamba
Tasarılar

1. - Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Düzenlenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/827) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 8.6.2004)

2. - Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu, Sosyal Sigortalar Kanunu ve Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/828) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.6.2004)

Raporlar

1. - Karadeniz'in Kirliliğe Karşı Korunması Sözleşmesinin Karadeniz'de Biyolojik Çeşitliliğin ve Peyzajın Korunması Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğun Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/750) (S. Sayısı: 608) (Dağıtma tarihi: 16.6.2004) (GÜNDEME)

2. - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/791) (S. Sayısı: 609) (Dağıtma tarihi: 16.6.2004) (GÜNDEME)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 15.00

16 Haziran 2004 Çarşamba

BAŞKAN : Başkanvekili Yılmaz ATEŞ

KÂTİP ÜYELER : Enver YILMAZ (Ordu), Mevlüt AKGÜN (Karaman)

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 102 nci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yetersayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline gündemdışı söz vereceğim.

Gündemdışı ilk söz, sebze ve meyveciliğin sorunlarıyla ilgili söz isteyen Antalya Milletvekili Sayın Nail Kamacı'ya aittir.

Buyurun Sayın Kamacı. (CHP sıralarından alkışlar)

IV. - BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) GÜNDEMDIŞI KONUŞMALAR

1. - Antalya Milletvekili Nail Kamacı'nın, meyve ve sebze üreticilerinin sorunlarına ve alınması gereken tedbirlere ilişkin gündemdışı konuşması ve Tarım ve Köyişleri Bakanı Sami Güçlü'nün cevabı

NAİL KAMACI (Antalya)- Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; sebze ve meyveciliğin sorunlarıyla ilgili gündemdışı söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, dün hayatını kaybeden Sayın Piriştina'ya, bir gün önce hayatını kaybeden Sayın Oğultürk'e Allah'tan rahmet diliyorum. Yine benim için çok önemli; üç yıl önce bir trafik kazasında kaybettiğimiz Antalya eski İl Başkanımız Mustafa Çetinkaya'yı, Yönetim Kurulunda görev yaptığım arkadaşım Mehmet Atmaca'yı ve partili bir arkadaşım Mehmet Erdem'i, burada, saygıyla anıyorum.

Değerli arkadaşlar, bugün, ülkemizde tarımda yaşanan sorunların bir kısmı da, yine tarımın bir kolu olan örtüaltı seracılığıyla ilgili.

Değerli arkadaşlar, örtüaltı seracılığı, yaklaşık otuz yıldan beri ülkemizin güneyinde, iklimin iyi olduğu kısımlarda, toprağın ve suyun iyi olduğu kısımlarda uygulanmaya başlanılan ve gün geçtikçe yöre halkı tarafından geliştirilen ve daha da teknik konuma getirilen bir tarım koludur.

Ancak, bugünkü konumuz, onların uğradığı doğal afetler değil; yani, bugün burada seli konuşmayacağız, burada donu konuşmayacağız, burada fırtınayı ve hortumu konuşmayacağız. Bugün buradaki konuşmamıza -örtüaltı seracılık, 1999 yılına kadar hiçbir sorun yaşamadan devam ederken, çiftçimize büyük gelir sağlarken- 1999'dan sonra, özellikle 2001 krizinden sonra, yöre halkının ürettiğini pazara çıkaramamasından kaynaklanan doğal bir ekonomik afetten başlamak istiyorum; çünkü, gerçekten, bizim üreticimiz üretmesini biliyor, ne üreteceğini biliyor; ama, nasıl satacağını bilmiyor. Bu anlamda, örtüaltı seracılığın bugünlerdeki en büyük sorunlarından birisi budur ve sizin de bildiğiniz gibi, bugün manavlarda, pazarlarda kilosunu 1 000 000 liraya gördüğünüz biberin veya salatalığın gerçek fiyatının, tüketiciden çıkışının bu olmadığını da bilmenizi istiyorum.

Biraz önce Mavikent Halinden tarafıma gönderilen turfanda sebze ve meyve fiyatlarını söylemek istiyorum. Çarliston biber 200 000 lira, domates 100 000 lira, hıyar 60 000 lira...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) - Salatalık!..

NAİL KAMACI (Devamla) - Sayın Maliye Bakanının anlatmasıyla söylüyorum; biliyorsunuz, Sayın Maliye Bakanı "hıyarın fiyatının yüksek olmasından dolayı Türkiye'de enflasyon yükseliyor" demişti; şimdi 60 000 lira, Sayın Maliye Bakanının gözü aydın olsun, enflasyon düşmüştür artık!..

Fasulye 250 000 lira, kabak 100 000 lira. Bunları daha fazla saymak, daha fazla büyütmek mümkün; ancak, üretimdeki girdi fiyatlarının yüksek olmasından dolayı bu dönem üretici mağdur edilmiştir, perişan edilmiştir. Bana birçok yerden belediye başkanlarımızdan faks geldi. "Antalya ve çevre beldelerimizde domates fiyatlarının çok düşük olması nedeniyle çiftçimiz mağdur durumdadır. Çiftçilerimizin mağduriyetinin giderilmesi için konunun görüşülmesi gerekmektedir" diye söylüyorlar.

Değerli arkadaşlar, yıllardır devam eden, kendi kendilerine gelişmeye açık olan bu tarım sektöründe devletin doğru dürüst önemli bir katkısı olmamıştır. Bugünkü yaşadığımız, ürettiğimiz ürünlerin içpiyasada yeterince satılamamasından kaynaklanmaktadır. Çünkü, tüketicimizin alım gücü yoktur, ihraç gücü de maalesef devlet tarafından yönlendirilmiyor. Bu anlamda bu ürünlerin hepsi üreticimizin elinde kalmaktadır.

Değerli arkadaşlarım, son zamanlarda şöyle bir gelişme yaşanıyor: Ne zaman domates, biber fiyatları belli bir yüksekliğe ulaşsa hemen televizyon programlarında "efendim, enflasyonu artıran sebze fiyatlarıdır" diye başlıyorlar. Petrol fiyatları artırmıyor, beyaz eşya fiyatları artırmıyor; ama, çiftçinin o alın teriyle ürettiği sebze fiyatları enflasyonu artırıyor!.. Bu konuda da hükümetimiz maalesef onlara destek veriyor.

Değerli arkadaşlarım, geçen dönemlerde yine bir televizyon kuruluşunda, saygın bir televizyon kuruluşunda saygın bir program yapımcısı, üç hafta üst üste sebzecilik konularına, yani, sebzecilikteki ilaç kalıntılarına değindi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kamacı, sözlerinizi tamamlayınız.

NAİL KAMACI (Devamla) - O programda konuştuğu bir şoförün şöyle bir ifadesi vardı: "İstanbul'a varıncaya kadar salatalık kamyonun üzerinde çatır çatır çatlıyor ve 5 cm ise İstanbul'a varıncaya kadar 10 cm oluyor." Ben görmedim böyle bir şey; ben, geçmiş dönemlerde seracılık yaptım; hiç böyle bir şeye rastlamadım. Üstelik, bu dönemler içerisinde, artık, seracılık, eskiden olduğu gibi hormonla olmuyor, doğal yöntemlerle oluyor; yani, arı kullanılıyor. O yüzden, doğal yöntemlere geçildikten sonra hormon tüketimi azaldı.

Bunun yanında, ilaçlama... Değerli arkadaşlar, gerçekten üç yıl öncesine kadar böyle bir şey vardı; ürünlerimiz Avrupa kapılarından döndü; ancak, üç yıldan beri -Sayın Bakana da teşekkür etmek istiyorum burada, onun da katkılarıyla- bir çalışma yapılıyor şu anda; Kumluca Ticaret ve Sanayi Odasının da yardımıyla bir laboratuvar kuruldu; artık, ürünlerimiz, bundan böyle, kontrol edilerek gönderiliyor ve önümüzdeki dönemlerde, umarım, yeni tedbirlerle -paketleme ve ambalajlama sistemleri yapılacak ve numaralama sistemiyle- Avrupa'ya daha iyi ürün ihraç edebileceğiz.

Bu saygın televizyon programlarında, üç hafta, üç sene önceki durum konuşuldu değerli arkadaşlar. Şimdi, şu anda domates, biber fiyatları çok düşük. Bu saygın televizyon kuruluşları, bunu niye konuşmuyor?! Çiftçimizin bugünkü mağduriyetini niye konuşmuyor?!

Değerli arkadaşlar, manavda 2 500 000 lira olan biber, yerinde 500 000 lira. Diğer faktörler, ulaşım faktörleri, hal faktörleri ve manavda ücretinin üzerine konulan fiyatlar; o yüzden, bunun hepsini çiftçinin aldığını söylemek insafla bağdaşmaz değerli arkadaşlar.

Bu anlamda, bu yıl kayboldu. Önümüzdeki yılların kaybolmasını istemiyorsak, hep beraberce -en önemli stratejik bölgede bulunuyoruz. Bağımsız Devletler Topluluğuna yakınız; Rusya'ya ve Avrupa'ya yakınız- bu anlamda, gelecek dönem, sebze ve meyvecilikte ihracat için önemli çalışmalar yapalım. Hükümetin görevi bu olmalı. Bu konuda çiftçilerimizi yönlendirmeliyiz ve ihracatımızı geliştirmeliyiz.

Bunun, gelecek dönemlerde daha iyiye gitmesi dileğiyle, hepinize saygılar, sevgiler sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kamacı.

Sayın Bakan?..

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI SAMİ GÜÇLÜ (Konya) - Sayın Başkan, Sayın Gürol Ergin'in konuşmasından sonra, her ikisine birden cevap vereceğim.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Tarım Bakanımız Sayın Sami Güçlü, üçüncü konuşmadan sonra, iki gündemdışı konuşmaya birden cevap vereceklerdir.

Şimdi, gündemdışı ikinci söz, televizyonlarda yayınlanan şiddet içerikli programların, toplum ve özellikle çocuklar üzerindeki etkileriyle ilgili söz isteyen Denizli Milletvekili Sayın Mehmet Yüksektepe'ye aittir.

Buyurun Sayın Yüksektepe.

2. - Denizli Milletvekili Mehmet Yüksektepe'nin, çeşitli televizyon kanallarında yayınlanan şiddet içerikli programların, toplum, özellikle de çocuklar üzerindeki olumsuz etkilerine ve bu konuda alınması gereken tedbirlere ilişkin gündemdışı konuşması

MEHMET YÜKSEKTEPE (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, Genel Kurulumuzda, genç bir nüfusa sahip olan ülkemizde gençlerimizin ve çocuklarımızın, yetişme çağında maruz kaldıkları şiddet ve şiddet içerikli yayınlar dolayısıyla yaşadıkları psikolojik sorunları dile getirmek üzere söz almış bulunmaktayım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime geçmeden önce, dün kaybettiğimiz, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Piriştina'ya Allah'tan rahmet diliyorum; ailesine, İzmir halkına ve Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna sabırlar diliyorum.

Değerli arkadaşlar, dün, yaklaşık 14 000 000 öğrencimiz, yavrumuz karne aldı. Buradan, öncelikle, tüm öğrencilerimizi kutluyor ve onların gözlerinden öpüyorum; ailelerini de buradan saygıyla selamlıyorum.

Çocuklarımızın, zorlu bir maraton sonunda tatili hak ettiklerine inanıyorum. Dönem boyunca, tüm zorluklara rağmen, onların başarılı olmaları için fedakârca çalışıp gayret gösteren tüm öğretmenlerimizi ve idarecilerimizi de saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, buradan sayın velilerimize seslenmek istiyorum: Elbette, çocuklarımız tatili ve dinlenmeyi hak ettiler. Çocuklarımızı bu tatil süresince kötü alışkanlıklardan uzak tutacak, beden ve ruh gelişimini olumlu yönde etkileyecek sosyal, kültürel, bilimsel ve sportif aktivitelere yönlendirmenin doğru olduğunu düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, bu, bardağın dolu tarafıydı; bir de, maalesef, bardağın boş kısmı var. Çocuklarımız, her geçen gün giderek artan oranda şiddete maruz kalıyor. Yazılı ve özellikle görsel medyanın çocuklarımız üzerindeki etkisi rahatlıkla gözlenmektedir; çünkü, eskiden gazetelerin ikinci sayfasında yer alan acılı haberler, artık, manşetlere taşınmıştır. En son manşet, Isparta'da fidye için çocuk kaçıran çocukların olayıdır. Çok acı sonuçlanan bu olay, gazete manşetlerinden düşmedi. Gazete ve televizyonlarda, lise ve ortaokul çağındaki çocukların ya da okula gitme fırsatı bile bulamayan sokak çocuklarının işlediği suçlarla ilgili haberlere sıkça rastlamakta ve daha kötüsü, bu haberlere alışmaktayız. Bu haberlerin normalleşmesi ve alışılmaya başlanması çok garip ve oldukça düşündürücüdür. Bu haberlerin alışılabilir haberler olmadığını, hatta alışılmaması gerektiğini sizlere vurgulamak istiyorum.

Konuyla ilgili uzmanlar tarafından yapılmış bir araştırmanın sonuçlarını sizlerle paylaşmak istiyorum. Bu araştırmada, ulusal yayın yapan 2 televizyon kanalının bir aylık yayın akışı taranmış, Radyo ve Televizyon Üst Kurulundan alınan bilgiler dahilinde, şiddet içerikli olan yayınlar izlenmiştir. Bu taramanın sonuçlarına göre, şiddet içerikli tam 240 program tespit edilmiştir arkadaşlar. Bazı programlar, 1'den fazla şiddet görüntüsü içermektedir; hatta, bir günlük taramada, 80 ilâ 100 şiddet görüntüsü tespit edilmiştir.

Geçtiğimiz günlerde, Mersin'de, bir çocuğun, kendisini bir pokemon kahramanı yerine koyarak, balkondan aşağıya atlamasıyla ortaya çıkan durum da, çocuğun kendisine zarar verme ihtimaline iyi bir örnektir. Yine aynı şekilde, geçen hafta Isparta'da ve iki gün önce de Denizli'de yaşanan çocuk kaçırma, bıçaklama ve tecavüz gibi olaylar, çocuğun başkasına zarar verme ihtimalini ortaya koyuyor.

Günümüz Türkiyesinin ulusal, bölgesel ve yerel medyasında, etkinlik yönünden televizyonlar, 230 kanalla ilk sırada gelmektedir. Yine 3 500 yayınla gazete ve dergiler, 1 176 kanalla radyolar sayılmaktadır. 25 000 000'u aşkın televizyon ve radyo cihazıyla 65 000 000 insana ulaşılması, medyanın gücünü ortaya koymaktadır. Toplumsal yaşamı her açıdan etkilemede önemli bir rol üstlenen televizyon yayınlarında kamu yararının yeterince gözetilmediği şeklindeki sürekli dile getirilen şikâyetler malumunuzdur.

Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Türkiye Çocuk Vakfı, üniversitelerimiz, Millî Eğitim Bakanlığımız ve Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Daire Başkanlığı Çocuk Şube Müdürlüğümüzün yaptığı başarılı çalışmalar olduğunu görüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sözlerinizi tamamlar mısınız.

Buyurun.

MEHMET YÜKSEKTEPE (Devamla) - Tüm bu kurum ve kuruluşlarımızı, çalışmalarından dolayı kutluyorum; ancak, 2001 ile 2002 yılları arasında, çocuk suçlarıyla ilgili savcılığa ve emniyet birimlerine ulaşan bilgiler neticesinde oluşturulan bir istatistiği sizlerle paylaşmak istiyorum: Değerli arkadaşlar, Türkiye'de, 2001 yılında, çocuk istatistik raporuna göre, bir yılda 40 000 çocuğumuz suça iştirak etmiştir; bu rakam, 2002'de 66 242; 2003'te 82 287; 2004 yılının ilk beş ayında ise 43 607'dir. Bu rakamlar dikkat çekici değil midir.

Değerli arkadaşlar, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirgesine göre, her çocuk, şefkat, sevgi ve anlayış görme hakkına, yeterli beslenme hakkına, parasız eğitim hakkına, oyun ve eğlence hakkına, bir isim sahibi ve bir ülke vatandaşı olma hakkına, olağanüstü durumlarda yardım görmede öncelik hakkına, uluslararası barış ve evrensel kardeşlik bilincinde yetişme hakkına ve bütün bunlardan, renk, ırk, dil, din farkı gözetilmeksizin yararlanma hakkında sahiptir. İnsanların üzerinde ittifakla anlaştıkları tek konu, çocukların toplumun geleceği olduğu gerçeğidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve bizi izleyen değerli vatandaşlarımız; bu konunun önemine bir kez daha değinmek, dikkatleri bu noktaya çekmek istedim. Şüphesiz, bu konuda hepimizin üzerine düşen görevler vardır. Çocuklarımız ve gençlerimizin geleceği, dolayısıyla kendi geleceğimiz için üzerimize düşen bu görevleri hassasiyetle yerine getirmeliyiz. Suçlu çocuk yoktur, suça itilmiş çocuk vardır. Bize düşen, çocuklarımızı itilmişlikten kurtarmaktır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Yüksektepe.

Gündemdışı üçüncü söz, 2004 yılında yaşanan tarımsal afetlerle ilgili söz isteyen Muğla Milletvekili Sayın Gürol Ergin'e aittir.

Buyurun Sayın Ergin. (CHP sıralarından alkışlar)

3. - Muğla Milletvekili Gürol Ergin'in, ülkemizde bu yıl meydana gelen doğal afetlerin tarım ürünlerine olumsuz etkilerine ve alınması gereken tedbirlere ilişkin gündemdışı konuşması ve Tarım ve Köyişleri Bakanı Sami Güçlü'nün cevabı

GÜROL ERGİN (Muğla) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde 2004 yılında yaşanan tarımsal afetler ve hükümetin çiftçiye ve tarıma ilişkin tutumu konusunda gündemdışı konuşma yapmak üzere söz almış bulunuyorum; sözlerime başlarken sizleri ve Yüce Türk Ulusunu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 2004 yılı tarımımızda birçok afetin birbiri ardına yaşandığı bir yıl oldu. Manisa'da üzüm, Karaman'da, başta elma ve kiraz olmak üzere çeşitli meyveler, Balıkesir ve Çanakkale'de zeytin, Bursa'da, şeftali ve zeytin başta olmak üzere çeşitli meyveler, Malatya ve Elazığ'da kayısı, İzmit ve Amasya'da çeşitli meyveler, Gaziantep ve Kilis'te antepfıstığı, Hatay'da pamuk ve buğday, Kırıkkale'de hububat, Çukurova'da pamuk, mısır, buğday ve karpuz, Doğu Karadenizde fındık doğal afetlerden çok büyük zarar gördü. Zararın boyutları 2 katrilyon liranın üzerindedir. Afete uğrayan ürünler arasında en fazla zarar fındıkta görülmüştür.

Doğu Karadeniz Bölgesinde yaşanan don olayı, başta fındık olmak üzere, bölgede yetişen hemen tüm meyve ağaçlarına önemli zararlar vermiştir. Özellikle 500 rakımın üzerindeki bahçelerde fındığın sürgün ve yaprakları, çotanak taslağı ve tomurcukları hemen tamamen yandı. Özellikle kuzey ve dere iç kesimlerinde bu yanmaların miktarı çok fazla olup, bahçeler, sanki, bir yangın sonrası manzarası göstermektedir. Yüksek rakımdaki bu bahçelerden, 2004 yılında bir tek fındık tanesi ürün almak mümkün olmadığı gibi, 2005 ve 2006 yıllarında da, üründe ciddî kayıplar olacağı bugünden görülmektedir. Birçok bahçe sökülüp yeniden tesis edilmek zorundadır. Olayı, bölgesel doğal afet haline getiren bu durumdur. Görüştüğümüz yaşlı üreticiler, elli yıldan bu yana böyle bir afet yaşamadıklarını, büyüklerinden de böyle bir afet işitmediklerini ifade etmişlerdir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye, fındıkta, Brezilya'nın kahvede sahip olduğu avantaj gibi bir avantaja sahiptir. Fındığın, her yıl ülkemize kazandırdığı döviz 700 000 000 dolar ile 1 000 000 000 dolar arasındadır ve bu gelir miktarı, ülkemizin tüm dışsatım gelirleri içerisinde yüzde 2'nin üzerinde bir paya sahiptir.

Değerli milletvekilleri, fındık, Doğu Karadeniz Bölgesi halkımızın önemli kesiminin tek geçim kaynağıdır, yaklaşık 8 000 000 insanı ilgilendirmektedir ve bölge halkının yalnızca geçim kaynağı olmayıp, yaşamının, kültürünün ayrılmaz bir parçası ve onun kaderidir.

Doğu Karadeniz köylüsü geçimini fındıktan sağlarken, kentlisi de, kışı, fındık kabuğunu yakarak geçirmektedir. Bu nedenle, uğranan zarar çok büyüktür; yalnızca çiftçiyi değil, bölgenin, esnafıyla, tüccarıyla, işçisiyle tüm halkını perişan edecektir. Bölgenin 2004 yılı için olası zararı 500 ilâ 800 trilyon tahmin edilmektedir.

Olayın bir başka boyutu da, fındıktan başka hiçbir geliri olmayan bölge köylülerinin, daha şimdiden, afetin etkisini yaşamaya başlamadan, bölgeden göç etmeye başlamış olmalarıdır.

Değerli arkadaşlarım, bu afetin getirdiği zarar, ancak bir koşulda karşılanabilir. Olayı, bölgesel doğal afet olayı olarak niteleyip, afet koşullarının gerektirdiği önlemler alınmalıdır. Bize göre, hükümet, her şeyden önce, bu kararı almak zorundadır. Hükümet bu kararı almaktan kaçınırsa, şu önerileri mutlaka yerine getirmesi gerekir:

Bölge çiftçilerinden zarar görenlere, doğrudan gelir desteği için kayıtlı olsun ya da olmasın, fındık üreticisi belgesi karşılığında dekar başına en az 200 000 000 lira telafi edici ödeme yapılmalıdır.

Fındık üretimini sürdürebilmek amacıyla gerekli girdilerin sağlanması yanında, özellikle hayvancılık yapılabilmesi için ilk iki yılı geri ödemesiz ve düşük faizli kredi verilmelidir.

Fındıktan kesilen ve 1 500 000 000 dolara ulaşan fon, üreticinin zararını karşılamakta kullanılmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, sözlerinizi tamamlayınız.

GÜROL ERGİN (Devamla) - Gerek Doğu Karadeniz Bölgesi ve gerekse tüm afet bölgelerinde ise, 2003 yılının doğrudan gelir desteği ödemelerinin kalan yarısı derhal ödenmeli, 2004 yılı ödemeleri de, bölge çiftçisine, 2004 yılı içinde verilmelidir.

Çiftçilerin Ziraat Bankası ve tarım kredi kooperatiflerine olan vadesi gelmiş borçları, Bağ-Kur ve SSK ödemeleri, faizsiz olarak iki yıl ertelenmelidir.

Değerli milletvekilleri, konu çok büyük çaplıdır. Bu nedenle, Tarım ve Köyişleri Bakanlığının sorumluluk alanını aşmış, hükümetin sorumluluk alanına girmiştir. Yürürlükte olan 2090 sayılı Kanun çerçevesinde bu sorunun çözüm olanağı yoktur; çünkü, bu kanun çerçevesinde, tüm ülke çiftçilerinin uğrama olasılığı bulunan zararını karşılamak üzere 2004 bütçesine konulan kaynak son derece kısıtlıdır. Bu yasaya dayanarak üretici zararlarını karşılamaya kalkmak, yalnızca üreticiyi ve bölge halkını oyalamak ve kandırmak anlamına gelir; çünkü, bu yasa hükümlerine göre, afetten zarar gören çiftçilerin, yalnız söz konusu ürününün değil, tüm varlığının yüzde 40'ını afette yitirmesi gerekmektedir. Nitekim, şu anda tarım il müdürlüğü görevlileri de, fındık zararı yanında, çiftçilerin tüm tarımsal mal varlık ve gelirlerini de araştırarak, raporlarını buna göre yazmaktadır.

Cumhuriyet Halk Partisinin öteden beri belirttiği tarım sigortaları yasasının ivedilikle çıkarılma ve küçük çiftçinin sigorta priminin de mutlaka devlet tarafından karşılanma zorunluluğu vardır. Aksi durumda, çiftçi, bugün olduğu gibi doğal afetler karşısında çaresizliği yaşar.

Değerli arkadaşlarım, afetin büyüklüğü nedeniyle konunun siz milletvekillerinin ve kamuoyunun bilgisine sunulması zorunluluğu beni bu konuşmayı yapmaya sevk etti. Bu büyük afet ve ülke çapında yaşanan diğer tarımsal afetler, hemen hiçbir yazılı ve görsel basın organında yer almadı. Hükümet, sanki ülke bu afetleri yaşamamış gibi, bir suskunluk içerisine girdi.

Hükümeti, Türkiye'nin tüm bölgelerinde afete uğrayan çiftçilerin yaralarını sarmak amacıyla gerekli önlemleri alması için ivedi olarak göreve çağırıyor, olumlu sonuç alınıncaya kadar konuyu sürekli gündemde tutacağımızı belirtiyor, siz değerli milletvekillerine ve başta Doğu Karadenizin vefalı, çalışkan halkı olmak üzere tüm çiftçi kardeşlerime geçmiş olsun dileklerimi sunarak, sevgi ve saygılarımı ifade ederken sözlerimi iki cümleyle tamamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, Türk çiftçisinin en büyük sıkıntısı tarımın desteklenmemesidir. Avrupa Birliği ülkelerinde çiftçilerin gayri safî millî gelire katkıları yüzde 2, Avrupa Birliğinden aldıkları tarım destekleri yine yüzde 2 dolayındadır; yani, çiftçi verdiği kadarını destek olarak almaktadır. Türk çiftçisi gayri safî millî gelire yüzde 12,5 katkı verirken, aldığı destek yüzde 1'in altındadır. Bu destek artırılmalıdır.

İkinci ve daha önemli gördüğüm konu, Köy Kanununda bu Meclisin yaptığı değişikliği yeniden bu kürsüye getirmemi gerektirmektedir. 3 Temmuz 2003 tarihinde aldığımız kararla, topraklarımızın yabancılara satışına izin verdik. Cumhuriyet tarihinde ilk kez, köy toprakları yabancıların alımına sunuldu, topraklarımız satışa çıktı ve şimdi, Hatay yöresinde Suriyelilerin, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde İsraillilerin, Antalya, Muğla yörelerinde İngilizlerin, Manisa'da İtalyanların, Adalar'da Yunanların Türk topraklarını ne ölçüde aldıklarını, önümüzdeki günlerde yapacağım bir konuşmayla sizlere ifade edecek, dikkatlerinizi tekrar bu noktaya çekmeye gayret edeceğim.

Hepinizi ve ulusumuzu saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ergin.

Her iki gündemdışı konuşmaya, Tarım ve Köyişleri Bakanımız Sayın Sami Güçlü yanıt vereceklerdir.

Buyurun Sayın Güçlü. (AK Parti sıralarından alkışlar)

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI SAMİ GÜÇLÜ (Konya) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; gündemdışı iki konuşmaya cevap vermek istiyorum; birincisi, Antalya Milletvekilimiz Sayın Nail Kamacı'nın, sebze ve meyve üreticilerinin sorunlarına yönelik dile getirdiği hususlarla; ikincisi de, Sayın Gürol Ergin'in, doğal afetler konusuna yönelik dile getirdiği hususlarla ilgilidir.

Konuşmama başlarken, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Ahmet Piriştina'ya Allah'tan rahmet diliyorum; ailesine, yakınlarına ve İzmirlilere başsağlığı ve sabırlar temenni ediyorum; Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun da acısını paylaşıyorum.

Yine, bir ilave cümleyle şunu ifade edeyim: Kıbrıs'tan döndüm. Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin desteğiyle kurulmuş olan modern bir mezbahanın açılışı vesilesiyle oradaydım. Sayın Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Tarım Bakanıyla görüşme imkânı buldum. Artık, Kıbrıs'ta, siyasî hayatın hızlı gelişme dönemi, bir bakıma, sona ermiş ve insanlar tekrar hayata dönerken, reel sektörle ilgili çalışmalara ağırlık vermemiz gerektiğini, orada, genel olarak dile getirdim. Sayın Cumhurbaşkanının sizlere selamlarını da bu vesileyle iletiyorum.

Sayın Nail Kamacı Beyefendi, sebze üretimiyle ve bu kesimin, özellikle içinde bulunduğumuz dönemde sorunları dile getirmesiyle ilgili konuşmasına ben de katkıda bulunmak istiyorum.

İlkönce, yazılı metinden bir parça okuduktan sonra, konuyla ilgili esas fiyat hareketleri üzerinde ben de kısaca duracağım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemiz, tarımsal üretim potansiyeli bakımından, dünya üzerinde önemli bir yere ve ekolojiye sahiptir. Ülkemizin sahip olduğu bu varlık, başta meyve ve sebze olmak üzere, çok çeşitli ürünlerin yetiştirilmesine imkân tanımaktadır. Ekolojik yapısının uygunluğu nedeniyle önemli bir tarımsal üretim potansiyeline sahip olan ülkemiz, 28 000 000 hektarlık tarım alanının yüzde 6'sında meyvecilik ve bağcılık, yüzde 1,2'sinde ise sebzecilik faaliyetini sürdürmektedir.

Dünya sebze üretimi yılda yaklaşık 875 000 000 ton, meyve üretimi ise 390 000 000 tondur. Ülkemiz, 40 000 000 ton yaş sebze ve meyve üretimiyle, dünyanın önemli üretici ülkelerinden birisi durumundadır. Yıllık toplam sebze üretimi yaklaşık 26 000 000 ton, meyve üretimi ise 13 400 000 tondur. Dünya toplam sebze ve meyve üretiminin yaklaşık yüzde 7'si ülkemizde gerçekleştirilmektedir. Dünyadaki toplam sebze ihracatı, değer olarak 12 000 000 000 dolar, meyve ihracatı ise 40 000 000 000 dolardır. Ülkemizin bu miktarlardan aldığı pay ise, yüzde 1 oranındadır ve dolayısıyla, üretim seviyesine nispetle oldukça düşüktür. Ülkemizin meyve-sebze üretim potansiyeli ve ihraç edilen miktarları dikkate alındığında, bu fark bariz bir şekilde görülmektedir. Bu hususta ortaya çıkan başlıca sorunlar, küçük ve dağınık işletmelerin varlığı, sertifikalı tohumluk ve virüsten ari fidan kullanımının istenilen seviyede olmaması, pazarlama sorunu, pazar odaklı işlenmiş meyve ve sebze üretiminde ve bu bağlamda sözleşmeli üretimde arzu edilen gelişmenin sağlanamaması, yaş sebze ve meyvelerin çabuk bozulabilme özelliğinden dolayı, ürün kaybı olarak önemli bir yüzdenin - yüzde 20-25 civarında bir kaybın- söz konusu olması, bunun yanında, bilinçsiz üretimin belli ölçülerde devam ediyor olması sayılabilir; ama, özellikle sayın milletvekilimizin üzerinde durduğu hususa gelecek olursak... Dünyada tarım ürünleriyle ilgili genel bir kural vardır; bu kural da şudur: Bu ürünler fiyat hareketlerinden çok az etkilenirler. Dolayısıyla, üretim seviyesindeki dalgalanmalar, esas fiyatı belirleyici hususlardır; yani, talepte çok fazla bir değişiklik meydana gelmez. Hatta, birkısım temel zorunlu mallarda, ülkenin gelir seviyesi arttıkça bu ürünlere karşı talebin azaldığına da şahit oluruz. Dolayısıyla, üretimde meydana gelecek dalgalanmalar ve mevsim olarak pazara ani girişlerde arzın artmasıyla birlikte bir anda fiyatların düşmesi kaçınılmazdır. Bu, sadece sebze ve meyve için değil, diğer tarım ürünleri için de geçerlidir. Dolayısıyla, pazarlama, çok temel bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle iç piyasanın belli bir doygunluğa geldiği ürünlerde, artan üretimi karşılayabilmenin bir tek yolu vardır; ihracat. Dolayısıyla, bu da, kısa vadede gerçekleştirilecek bir gelişme değildir; ancak, uzun hazırlıklar ve belki, daha önceden elde edilen, ulaşılan pazarların korunmasıyla alakalıdır. Bu da, ihracat destekleri ve pazarlama yönünde atılacak adımlarla alakalıdır.

Bu hususta, ülkemizde, tarımsal örgütlerin ve mevcut üretici örgütlenmelerinin, yani, kooperatiflerin ve meslek örgütlerinin özellikle üreticilerimizin pazarlama sorununa çok fazla, bugüne kadar etkili bir çözüm getirdiklerini söyleyemiyoruz. Dolayısıyla, bu bakımdan, içinde bulunulan sorunun büyüklüğünü, ben de altını çizerek belirtmek istiyorum. Ancak, bugünlerde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun Tarım Komisyonundaki üyelerinin de çok iyi bildiği gibi, yeni bir yasayla karşınızdayız; üretici birlikleri yasası. Üretici birlikleri yasasının temel fonksiyonu, işte, bu, özellikle sebze ve meyvede üreticilerimizin pazarlama sorununu çözmeye yönelik olarak çok çabuk örgütlenebilme imkânı tanıyan bir imkândır. Diğer mevcut örgütlenmelere ve kooperatif ör-

gütlenmesine nispetle, özellikle bu alanda, dünyanın gelişmiş ülkelerinde, Avrupa Birliği ülkelerinde başarı sağlanmış olmasından dolayı ülkemize de getirilmesi konusunda çok uzun zamandan beri bir gayret vardır; ama, Meclisimize yeni intikal etmiştir, Tarım Komisyonumuz bir altkomisyona havale etmiştir. Sanıyorum, pazartesi veya salı günü altkomisyonda gerekli çalışmalar tamamlanmış, yarın Tarım Komisyonunda görüşülmesi söz konusuyken, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanımızın vefatı dolayısıyla, Cumhuriyet Halk Partisi Grubundan gelen teklifi de dikkate alarak, önümüzdeki haftaya ertelemiş olduk.

Ben, tabiî, bütün olumsuzlukların çözümünü bir tek yasayla, bir tek örgütlenme biçimiyle çözülecek manasına söylemiyorum; ancak, sektörümüz bakımından -özellikle sebze ve meyve için- önemli bir adım olabileceğine dikkati çekiyorum. Bu hususta arkadaşlarımızın verdiği desteğe, fikrî katkıya şimdiden teşekkür ediyorum. İnşallah, gruplar arasında bir uzlaşma olarak da, Tarım Komisyonundan geçen halin, çok kısa sürede Meclisten de geçerek yasalaşması ve böylece, pazarlamayla ilgili bir temel sorunun çözülmesine katkı sağlama imkânını buluruz. Bundan da, tabiî, sorumlu bakan olarak, büyük memnuniyet duyarım.

Sayın Nail Kamacı'nın belirttiği iki hususa özellikle teşekkür etmek istiyorum. O da, ülkemizde ürettiğimiz ürünlere yönelik -sebze ve meyvelerde özellikle- birkısım ilaç kalıntılarının, hormon ve benzeri ifadelerin çok spekülasyon amaçlı kullanılması ve bunun, bir bakıma, iç tüketimde de bir olumsuzluğa sebep olmasıdır. Kendileri çok iyi tespit etmişler. Ben, aynı kanaati paylaştığımı ifade ediyorum. Bugün, artık, hormon kullanılması konusunda bir ihtiyaç kalmamıştır. Üreticinin bilinçlenmesiyle, özellikle ihracata yönelik olarak ürünlerde Avrupa'da ortaya konulan kontrollerle birlikte iç piyasamıza yönelik ürünlerde de bu endişe kaybolmuştur.

İlaç kalıntılarıyla ilgili hususta da... 2003 yılında sadece 3 ürünümüz iade edilmiştir; ama, bunun yanında, anlaşma şartlarına uymayan, malî yönden anlaşmazlık ve başka konulardan dolayı geri dönen ürün sayısı bunun onlarca katı üzerindedir. İlaç kalıntılarıyla ilgili konuda da geldiğimiz nokta, kesinlikle çok iyi bir durumdadır.

Bir başka sevindirici haberi söylemek istiyorum. Kontrollü örtüaltı üretimin uygulanmasına ilişkin bir yönetmelik çıkarılarak, özellikle ilaçlarla ilgili, zaten çok düzgün bir tatbikat, inceleme ve kontrol mekanizması işletilmektedir. Seracılığın çok yaygın olduğu illerimizde bugüne kadar aldığımız 450 numuneden ortaya çıkan sonuçlardan da, bu konuda üreticimizin çok iyi eğitilmiş bir noktaya geldiğini, sonuçların çok sevindirici olduğunu ifade etmek istiyorum. Dolayısıyla, iç talebin düşmesine yönelik açıklamalardan da, hepimizin, daha dikkatli davranarak sakınması gerektiğini ilave ediyorum.

Muğla Milletvekilimiz Sayın Gürol Ergin, doğal afetlerle ilgili konulara dikkat çekti; kendisine teşekkür ediyorum. Elbette, bu hadisenin gündeme getirilmesi, konunun çözümü bakımından, benim gündemimde olan, sorumluluğumda olan konulara milletvekili arkadaşlarımızın benzer destekleri, bizim açımızdan bir güçtür; ama, ben, bu vesileyle, sizlere ve milletimize, atılan bazı olumlu adımları da söyleme imkânı bulacağım. Kendilerine o bakımdan teşekkür ediyorum.

Gerçekten, 2004 yılı afetler açısından çok olumsuz bir yıl olarak geçmiştir. Afetin ortaya çıktığı il sayısı şu anda 63'e çıkmıştır. Elbette, bu bütün bir ili kapsamamaktadır; ilin bazı ilçelerinde meydana gelmiştir, kısmîdir. Halbuki, bu, 2002 yılında 37 il, 2003 yılında 38 ille sınırlı kalırken, 2004 yılında 63 ile çıkmış olması, gerçekten de, hadisenin boyutunun çok büyüdüğünü, arttığını göstermektedir.

Arkadaşlarım, bu konuda çok uzun açıklamalar yapmak istemiyorum; çünkü, daha önce de birçok kere konuştum; ancak, gelinen nokta şudur: 2090 sayılı Kanuna -yani, halen esas itibariyle yürürlükte; ama, fon kaynakları itibariyle gerekli desteği alamadığı için işlemeyen bu kanunumuza- göre, 2001 yılından itibaren ortaya çıkan zararların karşılığı olarak tespit edilen ve ödenmesi gereken miktar 99 trilyondur. 2004 yılındaki zararlar da tahminî olarak hesaplandığında, bu çiftçilerimize ödenmesi gereken miktarın 200 trilyona ulaşacağı tahmin edilmektedir; ama, 2004 bütçesinde bu amaçla ayrılmış olan kaynak miktarı, afet tertibi hesabında sadece 550 milyardır. Bu da, işin dramatik tarafıdır.

Dolayısıyla, sayın milletvekilimizin söylediği gibi, olaya bir çözüm getirilmesi zorunludur. Ben, daha önce de ifade ettim; 1 Haziranda Bakanlar Kurulunun gündemine bu konu geldi. Abdüllatif Şener Beyin başkanlığında bir komisyon kuruldu, çalışmaya başladı. Halen teknik bir grup çalışıyor. Pazar günü, Başbakanlık Müsteşarının da bulunduğu bir toplantıda bu konuyu görüştük ve doğrudan gelir, Ziraat Bankası borçları ve faizleri, sigorta primleri, 2004 ödemelerinin erkene alınması, ek ödeme yapılması gibi konuların dışında, bu toplam zararla ilgili, acaba, belli bir oranının kabul edilerek, bir kaynak bulunarak, çiftçilerimize toplam olarak dağıtılabilir mi, bu 200 trilyonun belli bir oranını dağıtabilir miyiz diye, bu konuda bir çalışma başlattık. İfadesi belki zor; dolayısıyla, şu anda bir oran da vermek istemiyorum; ama, hiç olmazsa, çiftçilerimize, doğrudan gelir ve benzeri aletlerin dışında, zarar gören çiftçilerimize, bir miktar, belli oranlarda bir desteğin yapılması konusunda bir çalışma yürütüyoruz. Bulacağımız kaynağa bağlı olarak ortaya çıkacaktır; ama, bir anlayış birliği doğmuştur. Dolayısıyla, bununla ilgili gelişmeyi, inşallah, kısa sürede gerçekleştiririz ve çiftçilerimize bunu intikal ettiririz diye düşünüyorum.

İ. SAMİ TANDOĞDU (Ordu) - Doğrudan gelir desteğinin dışında mı Sayın Bakanım?

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI SAMİ GÜÇLÜ (Devamla) - Evet, doğrudan gelir desteğinin dışında; yani, kesinleşmiş, bu 200 trilyon olacağını tahmin ettiğimiz miktarın belli bir yüzdesinin -yani, 2001 yılından beri biriken bu oranın çok yüksek bir oran olmayacağını biliyoruz; ancak- çiftçilerimize intikal ettirilmesini ve bunun birikenlerle birlikte değerlendirilmesinin prensip olarak olabileceğini; ama, bir kaynak bulunmasının bunun miktarını belirleyeceğini ifade ediyorum.

Arkadaşlarım, esas belirtmek istediğim husus ise, tarım ürünleri sigortası konusundadır. O konuda verdiğiniz desteğe teşekkür ediyorum.

Tarım ürünleri sigortası yasası tasarısı bildiğiniz gibi, Başbakanlıktadır ve yine, aynı toplantının devamında bu acil kurumun bir an önce yasalaşarak hayata geçmesi konusunda yaptığımız mutabakatı sizlerle paylaşmak istiyorum. Hazinenin önerdiği bir sistem ile onun dışında Bakanlığımızın yaptığı çalışmaya göre oluşacak bir başka sistem arasındaki farklılıktan dolayı çalışma bir noktaya geldi ve sonunda, bu konuda bir prensip kararı da ortaya çıktı. Yarın saat 17.30'da, başkanlığımda, Türkiye'deki sigorta kurumlarının genel müdürlerinin, Başbakanlık Müsteşarının ve Hazine Müsteşarının da katılacağı bir toplantıda son şeklini alacak. Dolayısıyla, bir kurum oluşturup, bir kurul oluşturup, bir şirket kurarak bunun etrafında mı gerçekleştirelim, yoksa, ilgili sigorta şirketlerinin katılacağı, kamunun da çok cüzi bir payla sistemin içinde yer alacağı, yine özel statüde bir kurum oluşturarak -ama, genel politikayı belirlemek üzere Tarım Bakanlığının yönetiminde oluşturulacak bir heyetle- bu tarım sigortalarıyla ilgili uygulamanın başlatılması konusu gündeme gelecek. Bunun anlamını şu şekilde ifade ediyorum: Bu teknik bir çalışma; ama, hadisenin en kritik safhası da gelip bu noktaya dayandı. Eğer bu konuda çok kısa süre içerisinde karar verebilirsek, konunun zaten diğer hususlarında farklı bir düşünce yoktur. Kısa sürede, Bakanlar Kurulundan hükümet tasarısı olarak Meclise intikalini sağlamayı bekliyorum. Dolayısıyla, bu konudaki gelişmeyi de sizlere böylece arz etmiş oldum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum, verdiğiniz destek için teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

İ. SAMİ TANDOĞDU (Ordu) - Sayın Bakan, 2003 doğrudan gelir desteğinin tamamı ne zaman ödenecek?

FARUK ÇELİK (Bursa) - Böyle bir usul yok Sayın Başkan.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI SAMİ GÜÇLÜ (Devamla) - Sayın Grup Başkanvekilim müsaade ederse, bir cümleyle söyleyeyim.

BAŞKAN - Buyurun.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI SAMİ GÜÇLÜ (Devamla) - 2003 doğrudan gelir desteği ödemelerine, en az gelişmiş ilçemizden başlamak üzere, bu ay başlanıyor ve üç ay içerisinde tamamlanacak. Hazinenin en son bize intikal ettirdiği bilgi budur.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri, Başkanlığın Genel Kurula diğer sunuşları vardır.

Sözlü soru önergesinin geri alınmasına dair bir önerge vardır; okutuyorum:

B) TEZKERELER VE ÖNERGELER

1. - Muğla Milletvekili Ali Arslan'ın (6/1103) esas numaralı sorusunu geri aldığına ilişkin önergesi (4/195)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Gündemin "Sözlü Sorular" kısmının 459 uncu sırasında yer alan (6/1103) esas numaralı sözlü soru önergemi geri alıyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Ali Arslan

Muğla

BAŞKAN - Sözlü soru önergesi geri verilmiştir.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, sözlü soruları görüşmüyor ve gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

Önce, yarım kalan işlerden başlayacağız.

V. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. - Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/521) (S. Sayısı: 146)

2. - Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/523) (S. Sayısı: 152)

3. - Çanakkale Milletvekilleri Mehmet Daniş ve İbrahim Köşdere'nin, Gelibolu Yarımadası Tarihî Millî Parkı Kanununa Geçici Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi (Kamu İhale Kanununa Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/212) (S. Sayısı: 305)

BAŞKAN - Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun Tasarısının, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısının ve Çanakkale Milletvekilleri Mehmet Daniş ve İbrahim Köşdere'nin, Gelibolu Yarımadası Tarihî Millî Parkı Kanununa Geçici Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifinin geri alınan maddeleriyle ilgili komisyon raporları henüz gelmediğinden, tasarıların ve teklifin müzakerelerini erteliyoruz.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının müzakeresine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

4. - Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun Tasarısı ile İçişleri, Plan ve Bütçe ve Anayasa Komisyonları Raporları (1/731) (S. Sayısı: 349)

BAŞKAN - Komisyon?.. Yok.

Komisyon bulunmadığından tasarının müzakeresini erteliyoruz.

Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu raporunun müzakeresine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

5. - Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/807) (S. Sayısı: 508) (x)

BAŞKAN - Komisyon?.. Yerinde.

Hükümet?.. Yerinde.

Tasarının ek 32 nci maddesi üzerinde verilen önergenin oylanmasında kalmıştık.

Önergeye, Komisyon katılmamış, Hükümet katılmıştı.

Şimdi, hatırlatmak için önergeyi tekrar okutup, oylarınıza sunacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 508 sıra sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununa eklenen ek 32 nci maddenin ikinci fıkrasında yer alan "bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki ay" ibaresinden sonra gelmek üzere "Türk Telekomdaki kamu payı yüzde 50'nin altına düşünceye kadar" ibaresinin; dördüncü fıkrasında yer alan "iş mevzuatına göre hesaplanır" ibaresinden önce gelmek üzere "Türk Telekomdaki kamu payı yüzde 50'nin altına düştükten sonra bu hizmetleri işçilikte geçmiş gibi kabul edilerek" ibaresinin eklenmesini; maddenin sonuna da aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"Türk Telekom ile iştiraklerinde çalışan ve yardım sandıklarına üye bulunan personelin, Türk Telekom ve iştiraklerinden ayrılmaları halinde de aralıksız sürekliliği bulunmak kaydıyla üyeliği devam eder."

Faruk Çelik	Ali Ayağ	Hacı Biner
Bursa	Edirne	Van
Mustafa Ünaldı	Ahmet Büyükakkaşlar	
Konya	Konya	

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, karar yetersayısının aranılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum; karar yetersayısını arayacağım: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, karar yetersayısı yoktur.

Birleşime 10 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.57

(x) 508 S. Sayılı Basmayazı 10 Haziran 2004 tarihli 100 üncü Birleşim Tutanağına eklidir.

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 16.10

BAŞKAN : Başkanvekili Yılmaz ATEŞ

KÂTİP ÜYELER : Enver Yılmaz (Ordu), Mevlüt AKGÜN (Karaman)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 102 nci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

508 sıra sayılı tasarının müzakeresine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

V. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

5. - Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/807) (S. Sayısı: 508) (Devam)

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümet yerinde.

Ek madde 32'yle ilgili önergenin oylanması sırasında karar yetersayısının aranılması istenilmiş ve bulunamamıştı.

Şimdi, önergeyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yetersayısını arayacağım.

Komisyonun katılamadığı, Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir; karar yetersayısı vardır.

Ek madde 32'yi kabul edilen önerge doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Teşekkür ederim. Ek madde 32 kabul edilmiştir.

Ek madde 33'ü okutuyorum:

EK MADDE 33.- Ulusal egemenlik kapsamındaki uydu yörünge pozisyonlarının hakları, yönetimi ve işletme yetkisine sahip olmak ve bununla ilgili yükümlülükleri yerine getirmek, adına kayıtlı ve diğer operatörlere ait uyduları işletmeye vermek ya da verilmesini sağlamak, bu uyduları işletmek, ulusal ve yabancı operatörlere ait uydular üzerinden haberleşme ve iletim alt yapısını kurmak, işletmek ve ticari faaliyette bulunmak üzere, bu Kanun ile kuruluş ve tescile ilişkin hükümleri hariç olmak üzere 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve özel hukuk hükümlerine tâbi, Türksat Uydu Haberleşme ve İşletme Anonim Şirketi (Türksat A.Ş.) unvanı altında bir anonim şirket kurulmuştur.

Türksat A.Ş., bu Kanun ve Türk Ticaret Kanununun bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerine göre hazırlanacak ana sözleşmesinin imzalanmasını müteakip yapılacak tescil ve ilan ile faaliyete geçer. Türk Ticaret Kanununun ani ve tedrici kuruluşa, aynî ve nakdî sermayesinin vaz'ına müteallik hükümleri ile 277, 329, 368 ve 422 nci madde hükümleri Türksat A.Ş. hakkında uygulanmaz.

Türksat A.Ş.'nin hisselerinin tamamı Hazine Müsteşarlığına aittir. Ancak, Hazine Müsteşarlığının mülkiyet hakkı ile kâr payı hakkına halel gelmemek ve kamunun pay sahipliğinden kaynaklanan bütün malî hakları Hazine Müsteşarlığında kalmak kaydıyla, Hazine Müsteşarlığının Türksat A.Ş.'deki pay sahipliğine dayanan oy, yönetim, temsil, denetim gibi hak ve yetkileri Ulaştırma Bakanlığı tarafından kullanılır.

Türk Telekomun, uydu haberleşmesiyle ilgili tüm uyduları, uydu yer kontrol istasyonları, uydu haberleşme ve iletişim yer istasyonları, uydu yörünge pozisyonları, uydu haberleşmesinde kullanılan taşınır ve taşınmazlar, her türlü teçhizat, araç, gereç, malzeme, yazılım ve donanımlar, her türlü fikrî ve sınaî haklar ile sair hak ve alacaklar, merkezi Monaco'da bulunan Eurasiasat SAM şirketindeki tüm hisseleri, uydu hizmetlerine ve yörünge pozisyonlarına ilişkin frekans tahsis, koordinasyon ve tescilleri, uydu hizmetlerine ilişkin her türlü sözleşmeleri ve kredi anlaşmaları ile hak, alacak ve borçları, leh ve aleyhe açılmış ve açılacak olan davalar ve icra takipleri, Intelsat, Eutel-

sat, ICO ve Inmarsat şirketlerindeki tüm hisseleri bütün hak, borç, alacak ve yetkileri ile birlikte faaliyete geçmesini müteakip iki ay içerisinde Türksat A.Ş.'ye yapılacak protokoller ile devredilir. Bu devirlere ilişkin bütün devir, temlik ve intikal işlemleri ve bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenecek her türlü sözleşme, protokol ve kâğıtlar katma değer vergisi ve damga vergisi dahil her türlü vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlülüklerden istisnadır.

Türksat A.Ş.'de iş mevzuatına tâbi personel istihdam edilir. Türksat A.Ş.'nin faaliyete geçtiği tarihten itibaren üç ay içerisinde Türk Telekomun iş mevzuatına tâbi bulunan personeli, istekleri ve Türksat A.Ş. Yönetim Kurulunun uygun görmesi halinde Türksat A.Ş.'ye devredilir. Bu şekilde devredilen personelin sayısı ikiyüzelli kişiyi geçemez. Bu personelin tâbi olduğu sosyal güvenlik kuruluşu ile ilişkisi ve kıdem tazminatı uygulaması aynı usul ve esaslar dahilinde Türksat A.Ş.'de devam eder.

Türksat A.Ş., ile Kurum arasında, bu maddede belirtilen hizmetlerin yürütülmesi ve alt yapısının işletilmesi ile ilgili hak, yetki ve yükümlülükleri düzenlemek üzere bir görev sözleşmesi imzalanır. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç iki ay içinde görev sözleşmesi, görüşü alınmak üzere Danıştaya gönderilir ve Danıştayın iki ay içerisinde görüşünü vermesini müteakip, Türksat A.Ş. ile Kurum arasında imzalanan sözleşme yürürlüğe girer.

Türksat A.Ş. sermayesinde kamu payı ne oranda olursa olsun 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 6245 sayılı Harcırah Kanunu ve 832 sayılı Sayıştay Kanunu hükümlerine tâbi değildir. Ancak, Türkiye Büyük Millet Meclisi denetimine ilişkin 2.4.1987 tarihli ve 3346 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi hükümleri uygulanır.

Uydu haberleşme hizmetleriyle ilgili olarak diğer kanunlarda Türk Telekoma yapılan atıflar Türksat A.Ş.'ye yapılmış sayılır. Bu maddeye göre gereken düzenlemeler yapılıp yürürlüğe konuluncaya kadar diğer mevzuatın bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Kurumun görev ve yetkileri saklı kalmak kaydıyla, uydular üzerinden haberleşme, uydudan iletim, uydu işletme, yörünge ve uydu yönetimi, yeni uyduların planlanması ve projelendirilmesi, bunlarla ilgili diğer yönetsel ve ticari hizmetlerin Türksat A.Ş. tarafından yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar, yeni şirket kurma veya kurulu bulunan şirketlere ortak olma hususları ile ilgili düzenlemeleri yapmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Türksat A.Ş.'nin başlangıç sermayesi yüzyirmibeş trilyon Türk Lirası olup, bu tutar Türk Telekom tarafından karşılanacaktır. Türk Telekom tarafından Türksat A.Ş.'ye devredilecek gelir, gider, borç, alacak ve benzeri aktif ve pasif arasındaki fark, Türk Telekom tarafından Hazine Müsteşarlığı adına borç olarak kayıtlanır. Bu tutar, Türk Telekomun 2003 yılı gelirlerinden 2004 yılında Hazineye aktarılması için belirlenen temettü tutarına halel gelmeksizin dağıtılacak ilk temettü alacağına mahsup edilmek suretiyle tasfiye edilir. Türksat A.Ş. tarafından devralınan aktif ve pasif arasındaki müspet fark Hazine Müsteşarlığının payı olarak Türksat A.Ş. sermayesine eklenir.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu ve şahsı adına, Uşak Milletvekili Sayın Osman Coşkunoğlu; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA OSMAN COŞKUNOĞLU (Uşak) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Türk Telekom Anonim Şirketinin özelleştirilmesine yönelik Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının 5 inci maddesinin ek 33 üncü maddesi üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu ve şahsım adına, görüşlerimi bildireceğim.

Bu maddeyle, haberleşme ve iletişim amacıyla uzaya gönderilmiş olan üç uydumuz, yeni kurulacak olan Türksat Anonim Şirketine devredilecektir. Türksat Anonim Şirketi hisselerinin tamamı Hazineye ait olacaktır. Böylece, Türk Telekom Anonim Şirketi özelleştirilince, bu uydular kamu elinde kalmış olacaktır. Bu madde hakkında görüşlerimi ifade etmeden önce, bu üç uydumuzun durumu hakkında kısa bilgi vermek istiyorum. Aslında, bu üç uydumuzun durumunu bilmek, bu maddeyi değerlendirmek açısından da önemlidir.

Birinci uydumuz Türksat-1B, 11 Ağustos 1994 tarihinde yörüngesine yerleştirildi; artık, bu sene işlevini tamamlamış olacak; zannedersem, ekim ayında başka bir orbite, başka bir yörüngeye, başka amaçlara yönelecek; yani, birinci atılmış olan uydumuz, amacına hizmet eden durumdan çıkmış olacaktır. Bu uydumuz on sene önce atılmıştı.

İkinci uydumuz Türksat-1C, 10 Temmuz 1996'da fırlatıldı; halen, kapasitesinin küçük bir kısmı da olsa, kullanılmaktadır.

Alcatelle ortak yapılmış ve fırlatılmış olan üçüncü ve yeni uydumuz Türksat-2A, şu anda, birtakım sorunlara karşın, 1 Şubat 2001 tarihinden beri ticarî hizmete açıktır; fakat, bazı sorunlar yaşıyor.

Dolayısıyla, bir tanesi yaklaşık olarak ömrünü yitirmiş olan, bir tanesi düşük kapasiteyle çalışan, bir tanesi de sorunlu olan üç uydumuz, bir şirkete devredilerek, olası bir özelleştirmenin dışında tutuluyor. Neden; stratejik nedenlerle.

Şimdi, bunun üzerine vurgulama yapmak istiyorum. Stratejik nedenlerle uydular, özelleştirme kapsamı dışında tutulabilmek için ayrı bir şirkete devrediliyor. Nedir bu stratejik nedenler; yasa tasarısında ve gerekçesinde de ifade edilen stratejik nedenler, savunma ve güvenlik. Anayasa Mahkemesi de, zamanında, bundan önceki ilgili yasayı bu gerekçeyle bozmuştu. Savunma ve güvenlik gibi stratejik niteliği dolayısıyla, Türk Telekom Anonim Şirketinin özelleştirilmesinde, hele hele yabancılara satılmasında sakınca görülmüştü. Bu sakıncanın ortadan kaldırılmasını amaçlıyor bu madde.

Değerli milletvekilleri, Türk Telekomun özelleştirilmesi konusunda, gerek bu yasada gerek bundan önceki yasada yapılan tüm yanlışlıklar, aslında, bu maddede tekrar ediliyor. Bu "tüm yanlışlıklar" dediklerimin en önemli iki tanesine değineceğim. Birincisi ve çok ciddî hata, strateji kavramından ne anladığımızla ilgili. Burada "stratejik" denildiği zaman, sadece ülkenin savunma ve güvenlik ihtiyacı, bunun da sadece haberleşme boyutuyla ilgili yönü vurgulanıyor.

Şimdi, değerli milletvekilleri; Türk Telekom, stratejik bir kuruluştur; ama, bunun tek nedeni, savunma ve güvenlik değildir. Strateji kavramını daha iyi anlamamız gerektiğini düşünüyorum. Bilgi çağı diyoruz, bilgi toplumu diyoruz. Bilgi toplumunun altyapısı olarak, bilginin, verinin, enformasyonun üstünden aktığı fiziksel altyapı, kendisi, başlıbaşına stratejik bir altyapıdır. Telekom altyapısı, bu bağlamda, bilgi toplumuna geçiş politikaları bağlamında bir stratejik önem taşımıyor mu?!

Türk Telekom, yılda yaklaşık 1 milyar dolarlık satın alma yapıyor. Bunun ötesinde, tüketicilerin de ilgili satın almalarını hesaplarsak, son on yılda Türkiye'de Telekomla ilgili yaklaşık 50 milyar dolarlık cihaz satın alması yapılmıştır; kablolar ve uydular bunun dışındadır. 50 milyar dolarlık satın alma, satın alma potansiyeli, Türkiye'nin bu stratejik konudaki, Telekom konusundaki teknoloji üretmesine, bir kaldıraç sağlamak, teknoloji üretim politikasını sağlamak için önemli bir kaynak değil midir?! Bunları, bu teknolojileri biz hep dışarıdan mı alacağız?! Bunları, elbette, Türk Telekom veya diğer bir kamu şirketi üretsin demiyorum; fakat, Türk Telekomun bu satın almasının, tıpkı diğer bazı Batı ülkelerinde olduğu gibi, askerî satın alma ve diğer satın almanın, ülkenin teknoloji politikasını da şekillendirmek için önemli bir araç olarak kullanıldığını biliyoruz.

Şimdi, özelleştirilmiş bir Türk Telekomla, fiziksel altyapısı özelleştirilmiş, satılmış bir Türk Telekomla, biz, ülkemizin bu konudaki satın alma yoluyla oluşturulabilecek teknoloji politikalarından vazgeçmiyor muyuz?! Teknoloji politikaları stratejik değil midir?! Bu konuda dışa bağımlı olmak stratejik bir eksiklik değil midir?! Dolayısıyla, stratejinin bu yönü de gözönüne alınmamıştır.

Bakın, bunun örneğini de yaşadık. Teletaş, 1993 yılında Alcatele satıldı. Ne oldu Teletaş Alcatele satılınca; önce, Teletaşın gayrimenkullerini sattı satın alan yabancı şirket; o gayrimenkullerin satışından, zaten, ödediği parayı çıkardı. Biraz dostlar alışverişte görsün türü bir özelleştirme. Daha sonra, daha da ciddîsi geliyor -olayın para boyutunun ötesinde, stratejik olarak -bununla da bitmedi, gayrimenkulleri satıp onun parasını çıkarmakla da bitmedi; Alcatel, Teletaşı aldıktan sonra, ar-ge birimini kapattı, araştırma-geliştirme birimini kapattı,. sonra üretimi durdurdu ve daha sonra montaja geçildi.

Değerli milletvekilleri, duymuşsunuzdur, Amerika'da teknolojinin merkezî olarak nitelendirilen ünlü bir Silikon Vadisi vardır. Silikon Vadisinde, ben, bizzat, Teletaşın ar-ge birimi kapatıldıktan sonra oraya gitmiş mühendislerle tanıştım. Teletaşta teknoloji üreten, Teletaşta üretim yapan bu mühendisler, şimdi, Amerika Birleşik Devletlerinin ünlü Silikon Vadisinde teknoloji üretmeye devam ediyorlar. Bu, stratejik bir kayıp değil midir?! Teknoloji yönündeki bu kaybımız stratejik değil midir?! Teletaşın özelleştirilmesinden sonra, yabancılara satılmasından sonra yaşamış olduğumuz önemli bir stratejik geri kalmadır. Türk Telekomu özelleştirirsek, hele hele, bu yasa tasarısının öngördüğü gibi, yüzde 95'ine kadar yabancılara satarak özelleştirirsek, bu, ciddî bir stratejik hatanın tekrarı olmaz mı?!

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de, geçmişte, birçok konuda stratejik hatalar yapıldı. Bunlardan bir tanesi -Sayın Bakanımızı ilgilendiren konu olduğu için, daha önce de dile getirmiştim- elli yıl kadar önce, Türkiye, ulaştırma politikasında, demiryolu yerine karayoluna önem vermek gibi stratejik bir karar vermiştir. Sayın Bakanımız, elli yıl önce yapılmış olan bu stratejik hatayı, demiryolları yerine karayollarına önem verilmesi hatasını şimdi düzeltmeye uğraşıyor; kendilerine, bu yönden teşekkür ederim. Korkarım, şimdi yapılan bu stratejik hatanın, Türk Telekomun özelleştirilmesi yönünde yapılan stratejik hatanın sonuçlarını da elli yıl beklemeden, en geç on yıl sonra düzeltme durumunda kalacağız.

Nedir bu sözünü ettiğim stratejik önemlerin ötesinde birtakım stratejik kararlar; bunlar teknik konular; ama, şunu söyleyebilirim: Kablo yönüyle iletişim mümkün, hızlı iletişim mümkün; internet örneği. DSL dediğimiz teknoloji yönüyle mümkün; başka teknolojilerle, telsizle, kablosuz denilen teknolojilerle yavaş yavaş mümkün olmaya başlıyor yerel ağlar. Bunların hangisi yönünde gidileceği, hangi kompozisyonda bu teknolojilerin kullanılması gerektiği, işte, karayollarının, demiryollarının, denizyollarının, havayollarının hangi kompozisyonda olması gerektiği kadar, hatta, belki de, önümüzde daha önemli bir stratejik karardır: Bu kararın verilmesinde kamunun başrolü oynaması gerektiği, çok net bir şekilde önümüzde duran bir gerçektir.

Sayın milletvekilleri, bakın, yasa maddesi "ulusal egemenlik" ibaresiyle başlıyor.

Sıra sayısının 3 üncü sayfasında sözü edilen gerekçeyi size okumak istiyorum: "Geçmişte, Türk Telekomun özelleştirilmesinde hisselerin çoğunluğunun yabancılara satılıp satılamayacağı konusunda Anayasa Mahkemesi 'stratejik öneme sahip kamu hizmetlerinin' yabancılar eline geçmesinin ülke savunması, güvenliği ve bağımsızlığı yönünden sakıncalı bulduğundan" diyor ve devam ediyor. "Ulusal egemenlik ve bağımsızlık..." Söyleme geldiği zaman sık sık söylüyoruz; ulusal egemenlik ve bağımsızlık sadece silahlı kuvvetlerin gücüyle sağlanacak bir şey değildir, ekonomik ve teknolojik güçle sağlanacak bir şeydir. Dolayısıyla, çağımızın en önemli teknolojik altyapısı olan telekomünikasyonda kontrolü hele hele yabancılara vermek son derece yanlış bir stratejik karar değil midir?!

Size, ayrıca, bu konuda yeni çıkmış bir rapordan söz etmek istiyorum, çok çarpıcı bir rapor. Bunu, Mc Kinsey denilen uluslararası bir danışma kuruluşu -ki, kendileri, hükümetlerin dümensuyunda gitmeyen saygın bir danışma kuruluşudur- hazırlamıştır. Onların hazırladığı "Türkiye ve verimlilik, üretkenlik" konusundaki raporun 109 uncu sayfası telekomünikasyonla başlıyor. Burada yazılanı aynen size okumak isterdim; ama, Türkçesi yeni çıktı, bende İngilizcesi var, onun için aynen okuyamıyorum. Bu fiziksel altyapının devredilmesi, öncelikle, düzenleyici piyasaların, düzenleyici kuruluşun bu görevini yapabilir ve piyasayı düzenleyici yasaların, mevzuatın yerinde olması gerektiği, aksi takdirde, özel bir tekel yaratılacağı bu raporda belirtilmiştir. Şu anda bunların yapılmamış olması, yani, gerekli yasa ve mevzuat değişikliklerinin yapılmamış olması ve Telekomun arzu edilen güçte olmamış olması çok ciddî sakıncalar yaratıyor.

Bakın, çok ilginç bir sonuç var burada; ekonomik konulara girecek olursak tekrar -ki, ekonomik ve teknolojik bağımsızlık çok önemlidir biliyorsunuz; ulusal egemenlik ve bağımsızlık; sık sık bahsettiğimiz- toplam faktör verimliliğinde, bir ülkenin ekonomik gücünü ölçen en önemli ölçüttür; toplam faktör verimliliğinde çok ilginç bir şekilde telsiz veya cep telefonu dediğimiz sistemde, Türkiye'nin toplam faktör verimliliği, Amerika'daki toplam faktör verimliliğinin yüzde 59'u mertebesindedir. İlginç olan şudur ki, sabit hatlarda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapandı)

BAŞKAN - Sayın Coşkunoğlu, sözlerinizi tamamlar mısınız.

Buyurun.

OSMAN COŞKUNOĞLU(Devamla) - Telsiz iletişimde yüzde 59, toplam faktör verimliliğinde ise, Amerikayla karşılaştırmada, çok ilginç bir şekilde hâlâ Türk Telekomun elinde olan ve yatırımların gereğince yapılmamış olmasına karşın, eleştirilen sabit telefon hattında, henüz serbestleşmeye bile açılmamış olan -yeni yeni açılıyor- sabit telefon hattında, bu raporun bulgusuna göre, 2000 yılı itibariyle, Türkiye'nin toplam faktör verimliliği, hem işgücü hem fiziksel yatırımların verimliliği yüzde 66'dır; yüzde 59 telsizde, yüzde 66 sabit hatlarda. Her zaman da özelleştirince hemen her şey çok güzel olmuyor.

İşin daha da ilginci, diğer bir noktayı daha okuyayım size bu Amerikan uluslararası Mc Kinsey Şirketinin raporundan; bunlar 110 uncu sayfada. Bakın, toplam faktör verimliliği, hem işgücünü hem fiziksel sermayeyi kapsar: "İşçi verimliliği Amerika'da 100 ise Türkiye'deki verimlilik 62'dir, Fransa'da 62'dir, yani, Fransa'yla eşdeğeriz. Öte yandan, fiziksel sermaye verimliliğinde, Amerika'da 100 faktör verimliliği, Türkiye'de 35'tir. İşgücü verimliliğinde 62, fiziksel sermaye verimliliğinde 35'tir. Bu gerçekleri de gözönüne alırsak, efendim, Türk Telekom 60 000 küsur işçi çalıştırıyormuş... Diğer argümanlar yerli yerine oturmuyor, her halükârda son derece ciddî bir stratejik hata yapılıyor. 3 uydumuzu özelleştirmemek de, hiçbir stratejik önemi olan konuya değinilmediği gibi, bu uyduları özelleştirmemekle... Yani, uydu teknolojisinden biraz anlayan, uyduların en güvensiz iletişim aracı olduğunu bilir. 40 000-50 000 dolara yapılacak bir cihazla, bunlara rahatsızlık, uyduda rahatsızlık vermek mümkündür.

BAŞKAN - Sayın Coşkunoğlu, toparlar mısınız.

OSMAN COŞKUNOĞLU (Devamla) - Tamamlıyorum efendim.

Ayrıca, bu uyduları yapanlar yabancı şirketlerdir. Bunların arka kapılarının olup olmadığını bilmiyoruz, bunların başka yerlerden dinlenilip dinlenilmediğini bilmiyoruz. Dolayısıyla, bu 3 uydunun özelleştirme kapsamı dışında tutulması, sadece savunma açısından düşünsek bile, Türkiye'nin stratejik ihtiyaçlarına cevap vermez. Savunma dışındaki stratejik konularda, teknoloji ve ekonomik gibi stratejik konularda ise son derece ciddî bir hatadır. Bu konuyu tekrar dikkatinize getirmek isterim.

Zannedersem, iktidar milletvekilleri içerisinde de bu yönde düşünenler çoktur. Umarım, iktidarı bu yönde ikna edebiliriz. Bu tasarıyı geri çeksinler. Biz bu maddeye olumsuz oy vereceğiz; bunu bildiririz.

Hepinize saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Coşkunoğlu.

Başka söz talebi?.. Yok.

Sayın Güler, soru mu sormak istiyorsunuz?

HÜSEYİN GÜLER (Mersin) - Evet efendim.

BAŞKAN - Sayın Koç, soru mu soracaksınız?

HALUK KOÇ (Samsun) - Evet Sayın Başkan.

OSMAN COŞKUNOĞLU (Uşak) - Sayın Başkan, ben de soru sormak istiyorum.

BAŞKAN - Soru sormak isteyen milletvekilleri sisteme girebilirler.

Buyurun Sayın Güler.

HÜSEYİN GÜLER (Mersin) - Sayın Bakanımdan, merak ettiğim, cevaplandırmasını istediğim sorularım var; daha önce sorup da cevabını alamadığım bir sorum var.

Birincisi; TMSF'deki Telsimin satışını düşünüyor musunuz? Düşünüyorsanız, öncelik Motorolanın borcunun ödenmesi mi olacak? Yani, kısacası, bu borcu Türkiye'ye mi ödettireceksiniz?

İkinci soru ise; acaba, Ulusal Kanal ve ART'nin yayınlarının kablolu yayından çıkarılmasının sebebi nedir; bize muhalif olan televizyon kanallarını yaşatmamak mıdır?

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Koç.

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Aracılığınızla, Sayın Bakana şu soruyu yöneltmek istiyorum: Bilindiği gibi, 1997 yılında yapılan değer tespitine göre, Türk Telekoma biçilen fiyat 10 milyar dolar civarındaydı. 2001 yılında yeni bir değer tespiti yapılmaksızın ihaleye çıkıldığında, bu değerin, kimilerine göre 2-3 milyar dolara düştüğü, kimilerine göre ise çok daha yüksek rakamlarda oluştuğu ifade edilmişti ve bu yönde tartışmalar olmuştu; aynı tartışmalar bugün de sürmekte.

Şimdi, Türk Telekom 1996-2000 yılları arasında 22 milyar dolar gelir elde etmiş, bunun 11 milyar doları da hazineye gelir olarak gitmiştir. Bunlar önemli tespitler Sayın Bakan. 2003 yılı Kurumlar Vergisi sıralamasında da 1 inci olmuş bir kurum var karşımızda ve tam 900 trilyon 126 milyar Türk Lirası Kurumlar Vergisi ödemiştir. Şimdi, bu rakamlar, gözönüne alındığında, cumhuriyetin ilk yıllarından beri, tüm ülke vatandaşlarının emeğiyle, alınteriyle, özkaynaklarıyla, kurulup bugüne getirilen Türk Telekomun değerinin düşük gösterildiği görüşlerine katılıyor musunuz?

Bir de, siyasî iktidarın bu tasarrufu, Türk Telekomu satmak bir yana, yok pahasına elden çıkarmak anlamına geliyor izlenimi veriyor. Bu görüşe katılıyor musunuz Sayın Bakan?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Ben teşekkür ederim.

Sayın Coşkunoğlu,buyurun.

OSMAN COŞKUNOĞLU (Uşak) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aracılığınızla Sayın Bakana üç soru sormak istiyorum.

Konuşmamda ifade ettiğim gibi, Türk Telekomun stratejik yapısının veya fiziksel altyapısının -şimdi, liberalleşmekten söz etmiyoruz, fiziksel altyapıyı satmaktan ve kontrolü vermekten söz ediyoruz- sadece savunmayla ilgili değil, onun dışında da stratejik bir karar olup olmadığını size sormak istiyorum Sayın Bakanım; bu birincisi.

İkincisi; Teletaşın, Alkatele satılması sonucunda olan olumsuz gelişmelerin -ki, bunlar ar-ge kapasitemizi kaybetmek, üretim yerine montaja geçmek gibi- Türk Telekomun özelleştirilmesiyle ilgili de olacağına inanıyor musunuz?

Üçüncüsü; gerçekten, şu andaki, konumunu bildiğimiz üç uydumuzun savunmanın stratejik amaçlarına hizmet edebileceğine inanıyor musunuz? Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Ben teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Bakan.

ULAŞTIRMA BAKANI BİNALİ YILDIRIM (İstanbul)- Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Sayın Güler'in sorusunu cevaplayarak başlıyorum.

"TMSF'deki Telsimin satışını düşünüyor musunuz? Düşünmüyorsanız, öncelikle, Motorolanın borçlarını halka mı ödeteceksiniz?"

Bildiğiniz gibi, 5020 sayılı Kanunla Telsim yönetimine TMSF tarafından el konulmuş, şu anda TMSF'nin oluşturduğu yönetim kurulu marifetiyle şirket idare edilmektedir. Bu arada, Telsimin gerek yurtiçi gerekse yurtdışı tedarikçilerle geçmiş yönetimlerden kalan ihtilaflı alacak-verecek ilişkileri vardır. Bunların hukukî süreci, bir kısmı tamamlanmış, bir kısmı devam etmektedir. Ayrıca, Telsimin sahiplerinin, 5020 sayılı Kanuna göre, el koyma işlemine karşı hukukî yönde mahkemede itirazları vardır. O bakımdan, bütün bu konular netlik kazanmadan Telsimin satışı şu an için gündemde değildir.

Sayın Haluk Koç'un sorusu.

HÜSEYİN GÜLER (Mersin)- Sayın Bakanım, iki sorum vardı.

ULAŞTIRMA BAKANI BİNALİ YILDIRIM (İstanbul)- Diğeri hangisi?

HÜSEYİN GÜLER (Mersin)- Ulusal TV ve ART'nin kablolu yayından çıkarılmasıyla ilgili.

ULAŞTIRMA BAKANI BİNALİ YILDIRIM (İstanbul)- Bu konuyla ilgili Türk Telekomla sözleşme yapan firmayla, yayın yapması istenilen firma aynı firma değildir. İki firma arasında, esasen, Kadıköy Asliye Hukuk Mahkemesinde devam eden bir dava da söz konusu. Türk Telekomla sözleşmesi olan bu firma, diğer bir başka firmaya sözleşmeye aykırı olarak devir yapmıştır. Tespit edilen husus budur. Ayrıca, RTÜK katkı payı ödenmediği için, yayınının da durdurulması kararı verilmiştir. Konu yargıdadır. RTÜK'e olan payı da, mahkeme, yürütmeyi durdurma talebini de reddetmiştir. Yani, olay, burada, bizim dışımızda gelişen bir olaydır; iki firmanın, ayrıca Ulusal Kanalın Euroasiasat, yani, Türksat-2A'ya da 147 000 dolar borcu vardır; bu borcunu da ödememiştir.

Sayın Koç, Türk Telekomun değeriyle ilgili olarak "1997'de 10 milyar dolar değer biçilmişti" dediler; doğrudur; bu değerlerle özelleştirme denemesi yapılmış, ancak, talipli çıkmamıştır ve bunun üzerine özelleştirme gerçekleştirilememiştir.

Bugünkü özelleştirme sürecinde, biz, bugüne kadar, herhangi bir bedel telaffuzunda bulunmuş değiliz. Bağımsız danışmanlık firmalarınca bu konuda yapılmış çalışmalar mevcut olup, bedel tespitinin ilan edilip edilmeyeceği, edilirse ne kadar muhammen bedelin ilan edileceği kararı, Telekom Kanununa göre Bakanlar Kuruluna aittir. İhaleye çıkılacağı zamandan kısa bir süre önce bu hususa karar verilecektir.

O bakımdan, piyasada şu kadar değere inmiştir, değeri bu kadar yüksektir gibi spekülasyonların bizim açımızdan kıymeti harbiyesi yoktur. Ortada bir alışveriş olmadığı için, bir bedel üzerinden spekülasyon yapmanın da, ne Telekoma ne de ülke menfaatlarına bir yararı vardır.

Teşekkür ederim.

Sayın Coşkunoğlu'nun sorularına bakarsak, fiziksel altyapının satılmasının stratejik bir karar olup olmadığını soruyorlar.

Bizce, stratejik açıdan bir önemi yoktur; çünkü, telekomünikasyonla ilgili hizmetler şu anda herkes tarafından yasal olarak verilebilmektedir. Her ne kadar, Türk Telekomun altyapısının, pazara yeni girenlere göre daha yaygın olması bir gerçekse de, bu hususun, serbestleşme sürecinde önemli bir mahzur teşkil etmeyeceğini düşünüyoruz. Kaldı ki, 2000 yılında kurulan Telekomünikasyon Kurumu da, özelleştirme sonrası, yeni sahibinin kim olduğuna bakmaksızın, yeni şirketin kamu payı yüzde 50'nin altına düştüğünde, Türk Telekomla şu anda mevcut olan görev sözleşmesi imtiyaz sözleşmesine dönüşecek ve böylelikle Türk Telekomünikasyon Kurumu, sektörün düzenleyici görevini vermeye devam edecektir.

"Teletaşın satışında yaşanan olumsuzluklar Türk Telekomun özelleştirilmesiyle ilgili de olabilir mi?"

Bu konuda şu an için elimizde bir bilgi yok, yorum yapmak doğru olmaz diye düşünüyorum; umarım olmaz.

"Uyduların satılmamasının ülke savunmasına hizmet edeceğini düşünüyor musunuz?"

Bu hususta iki temel nokta var Sayın Coşkunoğlu. Birinci husus, Anayasa Mahkemesinin, Telekomun özelleştirilmesinde, iptal gerekçesinde, uyduların, stratejik önemine binaen ayrılmış olması. İkinci husus da, tabiî ki, her bakımdan stratejik olduğunu düşünüyoruz. Örneğin, olağanüstü bir durumda -savaş, deprem, vesaire- tek haberleşme aracı uydular olabilmektedir karasal altyapının çöktüğünü farz edersek. Örneğin, yakın zamanda yaşanan deprem felaketinde, uydulardan, haberleşme hizmetini kısa bir süre içerisinde tesis ettik.

BAŞKAN - Sayın Bakan, toparlar mısınız.

ULAŞTIRMA BAKANI BİNALİ YILDIRIM (İstanbul) - Ayrıca, deniz haberleşmesi ve uydularımızın bulunduğu konumları da dikkate alırsak veya uydulardaki (x) bandı transformer'ların da önemini dikkate alırsak, stratejik olduğunu düşünüyoruz.

Bir de, Anayasa Mahkemesinin iptal kararına uygunluk bakımından ayrılmasının doğru olacağını düşünüyoruz ve bu yönde düzenlemeyi Yüce Meclisin takdirine sunuyoruz.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri, ek 33 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Teşekkür ederim. Madde kabul edilmiştir.

Ek 34 üncü maddeyi okutuyorum:

EK MADDE 34.- Türk Telekomun, kaynağına ve yargıya intikal edip etmediğine bakılmaksızın, tüm alacaklarının, yargı kararıyla kesinleşenler hariç olmak üzere, sulhen tahsili hususunda, Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde Ulaştırma Bakanlığı yetkilidir.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu ve şahsı adına, Antalya Milletvekili Sayın Osman Kaptan; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA OSMAN KAPTAN (Antalya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 508 sıra sayılı kanun tasarısının 5 inci maddesindeki, Türk Telekomun tüm alacaklarının tahsilini düzenleme yetkisini Bakanlar Kuruluna, uygulama yetkisini Ulaştırma Bakanlığına veren ek 34 üncü madde hakkında, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu ve şahsım adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlarım.

Sayın arkadaşlarım, Türk Telekoma borucu olup da ödemeyen abone sayısı 1 342 000'dir. Bu abonelerden, kamudan ve vatandaşlardan, Türk Telekomun alacağı toplamı da yaklaşık 500 trilyondur, faiziyle birlikte bu para 1 katrilyonu bulmaktadır.

Borçlu abonelerin yüzde 29'u olan 393 000 abonenin borcu 50 000 000 liranın altındadır. Yine, borçlu abonelerin yüzde 21'i olan 222 000 borçlunun borcu ise 50 000 000 ile 100 000 000 lira arasındadır, yüzde 31'i olan 410 000 abonenin borcu ise 100 000 000 ile 200 000 000 lira arasındadır. Dolayısıyla, toplam borçluların yüzde 50'si olan 675 000 abonenin borcu 100 000 000 liranın altındadır. Borçluların, yüzde 81'i olan 1 086 000 kişinin borcu 200 000 000 liranın altındadır; yüzde 4,4'ü olan 58 000 abonenin borcu 600 000 000 liranın üzerinde, 10 milyar liranın üzerinde borcu olan abone sayısı ise 28 000'dir.

Sayın milletvekilleri, Türk Telekomun alacaklarının sayıca çok büyük bir kısmını, miktarı çok düşük olan, vatandaşların sabit telefonlarıyla ilgili hizmetlerinden doğan alacakları oluşturmaktadır. Ayrıca, bugün için, Türk Telekoma, telefon borcundan dolayı 160 000 kişi icralıktır; yani, Türk Telekom 160 000 kişiyle mahkemeliktir. İcralık 160 000 kişiden 157 000'inin borcu 1 milyar liranın altındadır.

Sayın arkadaşlarım, Türk Telekomun anapara alacaklarının, 40 trilyon lirası kamudan, eğitim, sağlık, emniyet gibi resmî kurumlardandır; 460 trilyon lirası ise gerçek ve tüzelkişilerdendir.

Biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, ödeme güçlüğüne düşmüş vatandaşlarımızı rahatlatmak için bu maddeyi destekliyoruz; çok düşük miktarda telefon borcu olan vatandaşlarımızın borcunun anaparası alınıp, faizi silinebilir diye düşünüyoruz. 50 000 000 liranın altındaki borçların hepten silinmesi yerinde olabilir; bu konuda önerge de vermiş bulunuyoruz. 50 000 000 liralık alacak için, 50 000 000 liralık harç, harç pulu, dosya, tebligat, yolluk, vesaire masrafları ile 45 000 000 lira avukatlık ücreti alınmaktadır; dolayısıyla, 50 000 000 lira borcu olan vatandaş, 150 000 000 lira ödemek zorunda kalıyor. Sayın arkadaşlarım, 50 000 000 lirayı ödeyemeyen vatandaşlarımız 150 000 000 lirayı nasıl ödesinler?!

Ayrıca, kamunun borcunun da tümü silinebilir. Kamunun borcu, ödenek olmadığı için ödenememektedir. Türk Telekomun özelleştirilmesi halinde, Türk Telekomu alan firmalar, okulların, hastanelerin, emniyetin, hatta Türkiye Büyük Millet Meclisinin telefonlarını, telefon borcunu ödemedi diye kesebilir. Şimdi 160 000 olan icralık vatandaşlarımızın sayısı, özelleştirmeden sonra 1 000 000'u aşabilir; telefon borcu olan vatandaşlarımızın mahkeme kapısındaki sayısı da giderek artar. Bu nedenle, bu madde, belki de bu tasarının tek olumlu maddesidir; ancak, Bakanlar Kuruluna verilen yetkinin sınırları belli değildir. Alacakların bir kısmının alınmaması halinde parasal af niteliği taşıyacağı için, bu maddenin oylamasında nitelikli çoğunluk aranması gerekir; yoksa, Anayasa Mahkemesinden geri dönebilir.

Hükümetin bakış açısı şudur: Bu madde, borçlu vatandaşı düşündüğü için değil, Türk Telekomun satışını kolaylaştırmak için, tasarıya, sonradan, Plan ve Bütçe Komisyonunda, önergeyle ilave edilmiştir; çünkü, hükümet, 160 000 mahkeme dosyası olan Türk Telekomu alan olmaz diye bu ek maddeyi getiriyor. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak, vatandaşımızı düşündüğümüz için bu maddeyi destekliyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk Telekomun, bir de, cep telefonu işletmecisi firmalardan ve holdinglerden alacağı vardır. Bu alacağın toplam miktarının yaklaşık olarak 1,8 katrilyon lira olduğu, mahkemelerinin devam ettiği, yetkililerce belirtilmektedir. Bunlar, bu ek madde 34'ün kapsamı dışında tutulmalıdır ve bu paralar alınmalıdır; 50 000 000 lira borcu olanla 50 trilyon lira borcu olan aynı kefeye konulmamalıdır.

Sayın arkadaşlarım, sonuç olarak, biz, bu maddeyi, holding ve şirketlerin borçlarının alınması şartıyla destekliyoruz. Niye destekliyoruz; çünkü, biz, Türkiye'nin en önemli sorununun fakirlik, fukaralık, yoksulluk olduğunu biliyoruz. Yoksulluğun temelinde işsizlik, işsizliğin temelinde üretimsizlik, yatırımsızlık, yatırımsızlığın temelinde de hükümetin bu konuda yeterli performansı göstermemesi olduğunu görüyoruz. Hükümet yetkilileri "enflasyon düştü, faizler düştü, güllük gülistanlık bir Türkiye" derken, 50 000 000 liranın altında telefon borcu olup da ödeyemeyen vatandaşlarımızın sayısının 393 000; 100 000 000 liranın altında telefon borcu olup da ödeyemeyen vatandaşlarımızın sayısının 675 000 olduğunu hükümet görmüyor mu, bilmiyor mu?

Ben, bu rakamları Türk Telekomdan aldım, benim aldığım rakamların daha genişinin sayın yetkililerde olduğunu sanıyorum.

Gazeteler, Sayın Başbakanın, Amerika'nın Büyük Ortadoğu Projesine sahip çıktığını yazıyor. Sayın Başbakanın, Büyük Ortadoğu Projesinden önce dargelirlilere, fakire, fukaraya, işsize, emekliye, dula, yetime sahip çıkmasını öneririz.

Sayın arkadaşlarım, işte, biz bu maddeyi, bu amaçla, bu çerçevede destekliyoruz; ancak, Türk Telekomun özelleştirilmesine de karşıyız. Niye karşıyız; çünkü, Türkiye'de şimdiye kadar yapılan özelleştirmeler başarısız olmuştur, fiyaskoyla sonuçlanmıştır. Özelleştirme için bugüne kadar 11 000 000 000 dolar para harcanmış, gelir olarak ise 11 200 000 000 dolar para alınmıştır; yani sıfıra sıfır elde var sıfırdır. Ulusal değerlerimiz yok pahasına yok olup gitmiştir.

Sayın arkadaşlarım, Türk Telekom geçen yıl 1 600 000 000 dolar net kâr etmiştir. Kurumlar Vergisinde birinci sıradadır, 900 trilyon lira Kurumlar Vergisi ödemiştir. 60 000'in üzerinde çalışan personeli vardır. Biz, ülkemiz için stratejik önemi olan Türk Telekomun satılmasına karşıyız.

Sayın milletvekilleri, geçmişte değişik partilerde olan, Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi olan, şimdi AKP'de bakan olan arkadaşlarımız, telekomünikasyon sistemimiz için, bakınız ne diyorlardı:

1- Stratejik sektördür.

2- IMF talimatıyla Türk Telekom satılamaz.

3- Türk Telekom, altın yumurtlayan tavuktur.

4- Türk Telekom, işlenmemiş elmastır.

Bu şekilde, bu özelleştirmeye karşı çıkıyorlardı veya temkinli yaklaşıyorlardı.

Bir örnek vermek istiyorum. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 25.1.2000 tarihindeki 51 inci Birleşiminde, 4502 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununun görüşülmesinde, Fazilet Partisi Grubu adına konuşan bu arkadaşlardan birisi -şimdi Bakandır- Sayın Zeki Ergezen, bakınız ne diyor:

"Şimdi, ITT, ABD'nin en büyük şirketi -medyada hepimiz okuduk-'Allende'yi ben devirdim' diye hava atmıştı ve bunu övünerek söylüyordu. Irak-ABD savaşında haberleşmenin nasıl kesildiğini, Irak birliklerinin nasıl sıkıntıya girdiğini, o günün medyasında, bunları, hakikaten okuduk ve dikkatlerimizi çekti.

Şimdi, bahane hazır; yani, uluslararası şirketler aldığı zaman, yabancılar aldığı zaman, nasıl olur, ülke güvenliğini tehlikeye sokabilir diye bir soru akla gelebilir. Bahane hazır, arıza verdi denilebilir, uyduları kapatabilir, başka türlü sabote etme imkânları vardır. Bu endişelerimiz var olduğundan, buna göre tedbir alınması gerektiğinin altını çizmek istiyorum."

Sayın milletvekilleri, şimdi size sormak istiyorum: Bu endişeleriniz ortadan kalktı mı? Bu endişelerinize karşı hangi önlemleri aldınız; hiçbir önlem almadınız. Şimdi, aynı endişeleri biz taşıdığımız için, bu özelleştirmeye karşıyız. Siz, dün dündür, bugün bugündür mü diyorsunuz?!

Hepinize saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM KÖŞDERE (Çanakkale) - Biz öyle bir şey demedik ki.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kaptan.

Sayın milletvekilleri, maddenin oylamasına geçmeden önce birleşime 10 dakika ara veriyorum ve iki grup başkanvekili ve Sayın Bakanı görüşmeye davet ediyorum.

Kapanma Saati : 17.08

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati : 17.22

BAŞKAN : Başkanvekili Yılmaz ATEŞ

KÂTİP ÜYELER : Suat KILIÇ (Samsun), Mevlüt AKGÜN (Karaman)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 102 nci Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

508 sıra sayılı tasarının müzakeresine devam ediyoruz.

V. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

5. - Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/807) (S. Sayısı: 508) (Devam)

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümet yerinde.

Ek 34 üncü madde üzerinde 1 adet önerge vardır; önergeyi okutuyorum.

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, sorum vardı...

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 508 sıra sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının 5 inci maddesi ile 406 sayılı Kanuna eklenen ek 34 üncü maddesine ikinci fıkra olarak aşağıdaki hükmün eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Osman Kaptan	Mehmet Sefa Sirmen	İzzet Çetin
Antalya	Kocaeli	Kocaeli
Kemal Sağ	Halil Tiryaki	Mustafa Özyürek
Adana	Kırıkkale	Mersin
Bayram Ali Meral	Gökhan Durgun	
Ankara	Hatay	

"Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibariyle anapara tutarı 50 000 000 Türk Lirasını geçmeyen bütün alacakların tamamının tahsilinden vazgeçilir."

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet?..

ULAŞTIRMA BAKANI BİNALİ YILDIRIM (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Gerekçeyi mi okutayım, konuşacak mısınız?

MUSTAFA ÖZYÜREK (Mersin) - Gerekçe okunsun efendim.

BAŞKAN - Peki, gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Anaparası 50 000 000 Türk Lirasını geçmeyen alacaklar, Türk Telekomun şahıslardan olan toplam alacağının yüzde 1'i olmasına rağmen, borçluların yüzde 30'unu oluşturmaktadır. 50 000 000 Türk Lirasının icra yoluyla tahsili, hukukî süreç içerisinde vatandaşa 150 000 000 Türk Lirasına mal olmaktadır. Fer'ilerinin anaparadan fazla hale gelmesi kamu vicdanını rahatsız etmekte, borçluların ödeme gücünü zorlamakta ve ödeme iradesini azaltmakta, mağduriyetini artırmaktadır.

Küçük alacakların tahsili için harcanacak emek, zaman ve para tasarrufu sağlanması, borçluların mağduriyetinin giderilmesi amacıyla bu değişiklik teklifinde bulunulmuştur.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Teşekkür ederim. Önerge kabul edilmemiştir.

Ek 34 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

MUSTAFA ÖZYÜREK (Mersin) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Özyürek.

MUSTAFA ÖZYÜREK (Mersin) - Sayın Başkan, usul hakkında söz istiyorum; çünkü, burada, nitelikli çoğunluk aranması gerekir. Ek 34 üncü madde çok açık bir af niteliğindedir; o nedenle, nitelikli çoğunluk aramanız gerekir. İzin verirseniz, bu konudaki görüşümü anlatayım.

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Sayın Başkan, bu hususta ben de bir ilave yapmak istiyorum.

BAŞKAN - O zaman, usul hakkında Sayın Özyürek'e söz vereceğim.

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, ben de soru sormak için sisteme girmiştim; onu atladınız.

BAŞKAN - Bir sonraki madde üzerinde o hakkınızı kullanın.

HALUK KOÇ (Samsun) - O maddede de var; ama, önce bu maddede soru sormak istemiştim, hakkımı gaspettiniz.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Özyürek.

VI. - USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1. - Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının af niteliği taşıdığı ve bu nedenle, yapılacak oylamalarda Anayasa ve İçtüzükte belirtilen nitelikli çoğunluğun aranılması gerekip gerekmediği hakkında

MUSTAFA ÖZYÜREK (Mersin) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz ek 34 üncü madde çok açık; deniliyor ki: "Türk Telekomun, kaynağına ve yargıya intikal edip etmediğine bakılmaksızın, tüm alacaklarının, yargı kararıyla kesinleşenler hariç olmak üzere, sulhen tahsili hususunda, Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde Ulaştırma Bakanlığı yetkilidir."

Şimdi, Telekom, alacaklarını, normal bir şekilde tahsil edecekse, bu düzenlemeye hiç gerek yok; bütün kamu kurumları, alacaklarını, normal şekilde tahsil ederler. Nitekim, vergi ödemelerinde, normal şekilde, gidersiniz, vergi borcunuzu ödersiniz, gecikerek ödüyorsanız, gecikme zammını, gecikme faizini de ödersiniz; ama, burada çıkardığımız, sizin "vergi barışı" dediğiniz, bizim "vergi affı" diye nitelediğimiz yasalarda ne oldu; vergi cezalarında bir indirim yetkisini idareye, hükümete tanıdık ve o maddelerin oylanmasında nitelikli çoğunluk aradık. Burada da, maddede "sulhen tahsil edilir" deniliyor. Normal tahsil edilecekse bu maddeye lüzum yok; sulh olabilmesi için de, idarenin, hesapladığı miktardan bir ölçüde vazgeçmesi ve böylece alacağın tahsil edilmesi gerekir.

Burada, bir alacaktan indirim yapılması, bir kamu alacağından indirim yapılması, elbette Türkiye Büyük Millet Meclisinin yetkisindedir, buna hakkımız var, yetkimiz var; ama, öngörülen de bir usul var. Nedir o öngörülen usul: Bu tip af yetkisi içeren maddelerin kabulünde, mutlaka ve mutlaka, nitelikli çoğunluk aranır; bizim belirtmeye çalıştığımız budur. Bu, vazgeçilemez bir hukuksal düzenlemedir; burada bizim takdirimize veya Başkanlık makamının takdirine kalmış bir husus değildir, bu çok açık bir düzenlemedir. Eğer bu -eski deyimle- lazımenin gereklerini yerine getirmezsek, bu, yargıdan döner; bizim belirtmek istediğimiz budur.

Yüce Meclisin ve Başkanlık Divanının bu açık hükmü dikkate alacağını umuyor, hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Özyürek.

Sayın Kapusuz, buyurun.

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, biraz önce verilmiş olan önergeye dikkat edilecek olursa, borçluların şayet 50 000 000'un altında borçları varsa, bütün alacaklarından tamamen vazgeçme talebi var; yani, affolan budur. Tek taraflı olarak devlet diyor ki, Türk Telekom olarak, ben, alacaklarımdan vazgeçiyorum. Eğer olaya bu şekliyle bakarsanız, bu önergedeki talep doğrudan bir aftır; ancak, ek 34 üncü maddeyi dikkatle takip edersek, herhalde bunun af değil, bir sulh olduğu belli, açıkça yazılı. Türk Telekomun, kaynağına ve yargıya intikal edip etmediğine bakılmaksızın, tüm alacaklarının, yargı kararıyla kesinleşenler hariç olmak üzere, sulhen tahsili hususunda, Bakanlar Kuruluna ve Bakanlığa yetki verilerek düzenlenmiş bir metin olarak geliyor.

Şimdi, dikkat edilecek olursa, burada iki taraf var. Taraflardan bir tanesi borçlu, bir tanesi alacaklı. Alacaklı olan, ben alacağımdan vazgeçiyorum diyemeyecek; ya borçluyla karşı karşıya gelecek ve bir anlaşmaya gidecek. 1 060 tane, zannedersem, dosya varmış bu şekilde. Bu dosya sahipleriyle, mutlaka, kurum, karşılıklı olarak sulh noktasında anlaşacak. Vatandaş "hayır, anlaşmıyorum, ben yargıya gidiyorum" derse, "benim böyle bir borcum yok" derse, tek taraflı olarak devlet, Türk Telekom bu alacağından vazgeçemeyecektir; yani, afta tek taraflı irade olmasına rağmen burada iki taraf vardır; alacaklı var, borçlu var. Borçlu ve alacaklı bir hususta mutabakat sağlarsa, sulhen anlaşırsa, karşılıklı olarak o kurumla mutabakat sağlarsa, onun sonucu olarak, bu alacak şekillenmiş olacak. Mutlaka tahsil var burada. Dolayısıyla, taraflardan birisinin razı olmaması durumunda, söz konusu olan alacağın ortadan kalkması veyahut da miktarı konusunda bir şey söz konusu değildir. Onun için, burada sulhen yapılan bir anlaşmanın af kabul edilmesinin mümkün olmadığını ifade ediyorum. Başkanlığın uygulaması, işleme almış olması doğru bir karardır.

Teşekkür ediyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kapusuz.

Sayın milletvekilleri, her iki grup sözcüsünü dinledik.

V. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

5. - Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/807) (S. Sayısı: 508) (Devam)

BAŞKAN - Şimdi, ek 34 üncü maddenin oylamasına geçiyoruz. Kabul edenler...

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, bu maddenin oylanmasından önce İçtüzüğün 81 inci maddesine göre soru sorma hakkımız vardı; bunu gözden kaçırdınız. (AK Parti sıralarından "oylamaya geçildi" sesleri)

BAŞKAN - Bir saniye... Bir saniye...

HALUK KOÇ (Samsun) - İçtüzük, madde 81!..

BAŞKAN - Sayın Koç, az önce bir madde üzerinde İçtüzüğün 81 inci maddesini uyguladık.

HALUK KOÇ (Samsun) - Her maddede var.

BAŞKAN - Talebiniz olsaydı bunun üzerinde de yapardık. Geç kaldığınız için...

HALUK KOÇ (Samsun) - Talebim var efendim. (AK Parti sıralarından "oylamaya geçtik" sesleri)

BAŞKAN - Oylamaya geçtik.

HALUK KOÇ (Samsun) - Oylamadan çok önce belirttim.

BAŞKAN - Sayın Koç, devamındaki maddede yine sorunuzu sorarsınız; yani, soruya bir sınırlama getirmiyoruz.

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, hata yapıyorsunuz!

BAŞKAN - Ek 34 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.. Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Teşekkür ederim. Madde kabul edilmiştir.

Ek 35 inci maddeyi okutuyorum:

EK MADDE 35. - Kurum ile imzalamış oldukları GSM Görev ve İmtiyaz Sözleşmeleri çerçevesinde mobil telekomünikasyon hizmeti yürütmekte olan telekomünikasyon işletmecileri ile Kurumdan yetki almak sureti ile telekomünikasyon hizmeti yürüten diğer işletmeciler, kendi sistemlerine dahil her türlü abonenin 2813 sayılı Kanunun 27 nci maddesi ve eki ücret tarifesince Kuruma ödemek zorunda olduğu telsiz ruhsatname ve kullanma ücretlerini, abonelerinden Kurum adına tahsil ederek, Kurum tarafından belirlenecek usuller çerçevesinde, Kurum hesaplarına devretmekle yükümlüdürler.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ve şahsı adına, Mersin Milletvekili Sayın Mustafa Özyürek; buyurun efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA ÖZYÜREK (Mersin) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Sayın Başkan takdirini kullandı, ek 34 üncü maddenin herhangi bir af içermediği sonucuna vardı; ama, Sayın Kapusuz olayı anlatırken "iki taraf vardır" dedi. Burada oyladığımız, nitelikli çoğunlukla oyladığımız vergi affında da iki taraf vardır, mükellefin talebi olmadan vergi affından yararlanmak mümkün değildir. Yani, bir olayda iki tarafın olması olayın af niteliğini kaldırmaz. Tabiî, Sayın Başkan kararını vermiştir, saygımız sonsuzdur; ama, buna, herhalde, yargı, son sözü söyleyecek ve çözüme kavuşturacaktır.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye'nin çok önemli bir konusunu görüşüyoruz, aşağı yukarı yirmi yıldır Türkiye'nin gündeminde olan bir konuyu görüşüyoruz. Telekom, Türkiye'nin temel kurumlarından, temel kuruluşlarından biridir; hem hizmet olarak hem yarattığı katmadeğer olarak hem de yıllardır halkın ödediği vergilerin yatırılması suretiyle büyük kaynak aktardığımız çok önemli bir kurumumuzdur. Şimdi, uzun zamandır, bu kurumu acaba nasıl olur da özelleştiririz diye bir sevda bazı iktidarlara hâkim olmuştur. Geçmişte, rahmetli Özal döneminde bunun üzerinde çok çalışılmış, birkaç kez Anayasa Mahkemesine gitmiş, iptal edilmiş. Bu konu döndü dolaştı, geldi. Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisinin bu konudaki görüşünü öncelikle ana hatlarıyla anlatmak istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, biz, ideolojik olarak, özelleştirmeye karşı bir parti değiliz. Bazı işletmeler özelleştirilebilir; ama, bazı işletmelerde de kamunun ağırlığının mutlaka korunması gerekir. Biz, 1994 yılında kurultayımız tarafından kabul edilen programımıza göre, stratejik nitelikteki kuruluşlarda kamu ağırlığının korunmasından yanayız. O nedenle, biz, TÜPRAŞ'ın hisselerinin büyük çoğunluğunun özel sektöre, belli kişilere geçmesine karşı olduğumuzu her vesileyle ifade ettik. Bu kuruluşumuz da, Türk Telekom da -haberleşme hizmetleri anlamında- stratejik bir kuruluştur. Buradaki "stratejik" sözcüğünü Anayasa Mahkemesinin, hukukçuların kullandığı anlamda algılamıyorum. Nitekim, geçmişteki Anayasa Mahkemesi kararlarındaki bu "stratejik" sözcüğünü, by-pass edebilmek için, etkisiz kılabilmek için tasarıda bazı önlemler alınmış. "Askeriyenin haberleşme hizmetleri ayrı bir şirket tarafından yapılacak" deniliyor ve çeşitli önlemler alınıyor; ama, buradaki dert, buradaki sorun, haberleşme gibi, bir ülkenin temel ihtiyacını, olmazsa olmaz ihtiyacını, özel sektörün, şahısların ve burada beklentide olduğu gibi, yabancı firmaların egemen olduğu bir kuruluşa havale etmek son derece sakıncalıdır, yanlıştır.

Bir özelleştirmeden ne beklenir değerli arkadaşlarım; ekonomi kitaplarında yazar, özelleştirmeden amaç, o ülkeye, o sektöre yeni sermaye gelmesidir. Şimdi, burada, yıllardır büyük kaynak aktardığımız, önemli ölçüde yatırım yaptığımız bir kurumu, belli şahıslara, özellikle, beklentimize uygun olarak, yabancı şirketlere satmak istiyoruz.

İkinci beklenti nedir özelleştirmede; önemli yeni teknolojiler getirmesidir; yani, Türkiye'nin başaramadığı, yaratamadığı veya satın alamadığı bir teknolojiyi getirmesidir. Benim bildiğime göre, Telekom, Türkiye'nin, dünyanın en modern tesislerine sahip bir kuruluşudur. Yıllardır bu konuda önemli yatırımlar yapılmıştır -emeği geçen herkese şükran borçluyuz- son derece modern, yeni teknoloji getirilmiş, bu kuruma kazandırılmıştır. O nedenle, eğer telekomünikasyon alanında yeni yeni gelişmeler olursa, bunları da elde etmemiz, bu kuruma kazandırmamız mümkündür.

Ne beklenir özelleştirmeden; yeni istihdam yaratması beklenir. Türkiye'de şu ana kadar özelleştirdiğimiz kurumların hepsi, personeli tasfiye etmiştir. Hatta, bir kısmı öylesine tasfiye etmiştir ki, bütünüyle kapatılmıştır. Orada çalışan insanlar işsiz kalmıştır veya çeşitli kuruluşlara "torba kadro" adı altında gönderilmiş, bankamatik personeli durumuna düşürülmüşlerdir.

Şimdi, yine, bu tasarıya, ilgili maddeleri okursanız göreceksiniz ki, özelleştirdiğimiz zaman, burada çalışan değerli personeli, bir kısmı uzun emeklerle yetiştirdiğimiz, teknik açıdan son derece donanımlı personeli nasıl tasfiye ederiz, hukuk içinde nasıl tasfiye ederiz, Danıştaya, idare mahkemelerine başvurmadan üç beş kuruş vererek nasıl kurumdan uzaklaştırırız diye uzun uzun maddeler yazmışız; yani, bir yeni istihdam, ek istihdamı bırakınız, mevcutların tasfiyesini öngören bir düzenlemedir.

Şimdi, yeni istihdam yaratmıyorsunuz, yeni teknolojiye şu anda ihtiyaç yok ve kurum, bugünkü haliyle, ihtiyaç olan yeni teknolojiyi satın alacak, iktisap edecek durumda. Peki, nedir buradaki amaç; buradaki amaç, değerli arkadaşlarım, ideolojiktir; yani, artık, kamu, iktisadî işletmelerden elini eteğini çekmelidir. Böyle bir anlayış var. Bu bir ideolojik yaklaşımdır; ama, her ideolojik yaklaşım gibi, kategorik olduğu için, her olaya tam olarak uymayabilir. Nasıl, bütün iktisadî işletmeler kamunun elinde olmalıdır görüşü ideolojikse, kamu bütün iktisadî işletmelerden elini çekmelidir görüşü de ideolojiktir; o nedenle de yanlıştır.

Değerli arkadaşlarım, petrol sektöründe, işte, TÜPRAŞ'ı, bana göre, son derece düşük fiyata, hatta haraç mezat diyeceğimiz bir fiyata satmak istiyorduk; Allah'a şükür yargı önledi, inşallah Danıştay da bu kararı onaylayacak ve ondan sonra, tekrar, olayı serinkanlı bir şekilde düşünme imkânımız var.

Şimdi, bazı AKP'li değerli dostlarımızla tartışırken diyorlar ki: "Artık petrol sektöründe kamunun yeri yoktur." Şimdi, İtalyanların çok büyük petrol şirketleri vardır; ENI... Orada, kamunun, İtalyan Devletinin çok büyük hissesi vardır. Avrupa'daki önemli iktisadî kuruluşlarda yine kamunun önemli hissesi vardır. Kamunun orada etkisinin olması, kamunun payının olması, mutlaka o kuruluşun kötü çalışması sonucunu doğurmaz. O kuruluşları özerkleştirecek, o kuruluşları politik baskılardan uzak tutacak yollar, dünyanın her yerinde vardır, Türkiye'de de vardır.

Bütün gençliğini kamu yöneticiliğine adamış birisi olarak söyleyebilirim ki, eğer işletmelerimizi özerk bir şekilde yönetirsek, o işletmeleri gerçekten liyakatli ellere teslim edersek, inanınız ki, özel sektörden daha verimli, daha iyi çalıştırabiliriz; ama, bizde olan nedir; normal şartlarda o işletmede şef olamayacak nitelikte birisini genel müdür yapıyoruz, onun da elini kolunu bağlıyoruz; şu personeli al, şunu şuraya terfi ettir diye işe yaramaz insanları yönetimde politik baskılarla egemen kılmaya çalışıyoruz ve oralara birer arpalık gibi, birer istihdam kaynağı gibi bakıyoruz; arkasından da, bu kuruluş artık zarar ediyor, iyi işletilmiyor, öyleyse bunu satalım, kurtulalım diyoruz.

Değerli arkadaşlarım, bu, yanlış. Bu, aynı zamanda politikacıya da bir güvensizliktir. Politikacı, kamu işletmesini mutlaka arpalık gibi kullanır anlayışı yanlıştır. Kurallarını koyarsanız, eşit şekilde davranırsanız herkes buna uyar. Kaldı ki, görüşmekte olduğumuz Telekom, gerçekten, iyi kurulmuş, teknik şekilde işletilen ve -arkadaşlarımız rakamları verdiler- geçen yıl 900 trilyon lira Kurumlar Vergisi ödemek suretiyle, Türkiye'deki -özel sektör, kamu sektörü dahil- bütün kuruluşların önüne geçmiş ve birinci sıraya gelmiştir; ki, biraz daha özerk bir yapıya kavuştursak, biraz daha politik baskıları azaltsak, inanıyorum ki, çok daha fazla kâr edebilir, çok daha verimli şekilde çalışabilir.

Şimdi, öncelikle, burada, kamunun elinde yüzde 51 payın, mutlaka, muhafaza edilmesi lazım. Yüzde 49'a varan hisseyi, halka arz yoluyla veya çeşitli şekillerde satabilirsiniz. Yasa tasarısının gerekçesinde deniliyor ki, birilerine yüzde 51'i vermezseniz, yeterli fiyatı bulamıyorsunuz, esas, gerçek değere ulaşamıyorsunuz.

Değerli arkadaşlarım, geriye doğru bakınız; bütün özelleştirmelerde, gerçekten çok yanlışlar yaptık, çok ucuza sattık ve -yine, tablolar, rakamlar hepinizin elindedir, görmüşsünüzdür- özelleştirmeye giren firmalar, ilk baştan peşinatını ödüyorlar, diğer taksitleri bir türlü ödemiyorlar, sürekli onları da taksitlendiriyoruz. Yani, bu işten, ciddî şekilde hazineye bir kaynak sağlamak da söz konusu değildir. Eğer, bu kuruluşu, işte, 1996 ile 2000 yılları arasında hazineye 11 milyar dolar kaynak sağlamış bu kuruluşu kamunun elinde tutarsak, verimli şekilde işletirsek, bunun satışından elde edebileceğimiz gelirin kat kat fazlasını elde edebiliriz.

Bu kadar açık rakamların ortada olduğu, son derece kârlı, verimli çalışan bir işletmeyi, bugün elde edeceğimiz satış değerini iki üç yıllık gelirler kârla, vergiyle elde ediyorsak, niçin satıyoruz değerli arkadaşlarım?.. Yani, Türkiye bu kadar çaresiz mi?! Mesela, bu, neye benziyor; gayet iyi kira getiren bir işyerinizi, ben sıkıştım, bunu satayım gitsin... Hayır, satma, üç beş yıl bekle, kiradan bunu sağlarsın diyoruz; hayır, bana şimdi para lazım, eksiğine fazlasına bakmam, bunu satarım diyorsunuz.

Değerli arkadaşlarım, satışta, şu iddia da hep söyleniliyor: İşte, birkaç firma giriyor, en yüksek verene veriyoruz. Tabiî, bu kadar büyük işletmeleri alan firmalar, yabancı sermaye, öncelikle ve özellikle, ülke riskine bakar. Türkiye'ye gelip büyük bir risk altına girecekse, sizin Telekomunuz 10 milyar dolardan fazla değerde de olsa, 2-3 milyara teklif verir; ama, inşallah, Türkiye, aralık ayında, Avrupa Birliğinden müzakere tarihi alırsa -hepimizin beklentisi o değil mi- Türkiye, yabancı sermaye açısından cazip hale gelirse, bu tip özelleştirmelerde daha yüksek bedel elde edebiliriz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özyürek, sözlerinizi toparlar mısınız.

Buyurun.

MUSTAFA ÖZYÜREK (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkanım.

Diyebilirsiniz ki, hem özelleştirmeye karşısın hem de nasıl daha yüksek bedel diyorsun... Şimdi, bir temel görüşümüzü ifade ettim; ama, sizin bakış açınızdan, varsayalım ki, bunu, bizim muhalefetimize, bizim makul gerekçelerimize rağmen satacaksınız; hiç yoksa, kamunun kaynakları ucuza gitmesin, hangi şartlarda daha iyi bedel elde edilebilir, o anlamda söylüyorum. Yoksa, bunun doğrusu, bizim isteğimiz, bizim düşüncemiz, yüzde 51 hissenin, mutlaka, kamunun elinde kalmasıdır. Biraz sonra, belki, cevap veren bir arkadaşım diyebilir ki "altın hisse" var, onun için yüzde 51'e gerek yok.

Değerli arkadaşlarım, uygulamada, altın hisse, ne yazık ki, teneke hisseye dönmektedir. Nitekim, POAŞ'ın özelleştirilmesinde de altın hisse vardı; o zaman da, devleti yönetenler "ne demek; orada altın hissemiz var, yani, müdahale hakkımız var, yani, olmayacak kararları engelleme hakkımız var" diye övüne övüne özelleştirdiler; arkasından da, bir kararla oradaki altın hisselerinden vazgeçtiler. Şimdi, burada da öyle olacaktır. Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçmesi ve sivil toplum örgütlerinin, kamuoyunun şu andaki tepkilerini bastırmak için, bir altın hisse edebiyatı yapılacaktır; ama, satın alanlar, bir süre sonra "canım, siz de, bizim işimize olur olmaz karışıyorsunuz, şu altın hisseyi bir halledelim" dediği zaman da, bazı kurullar devreye girecek ve altın hisse kalkacaktır. O nedenle, zaten, bir kuruluşun yüzde 51'ine hâkim olan birisine artık söz geçirmeniz, onu yönlendirmeniz mümkün değildir.

O nedenle, özetlersek, Telekom stratejik bir kuruluştur, kâr eden bir kuruluştur, verimli bir kuruluştur; bunun yüzde 51'inin mutlaka kamunun elinde bulunması lazım. Özellikle, haberleşme gibi bir hizmetin yabancıların eline geçmesi, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin bu alanda söz hakkının ortadan kalkması, ileride büyük sorunlar ve burada farklı karar verecek olan bizler için de büyük sorumluluklar getirecektir. Bu görüşlerimi sizlere aktarıyorum.

Aklıselimin hâkim kılınacağına ve hepimizin, Anayasamız üzerine yemin etmiş insanlar olarak, Türkiye Cumhuriyetinin haklarına sahip çıkacağımıza inanıyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Özyürek.

Sayın Özyürek, sözünüzü kesmemek için müdahale etmedim; benim, 34 üncü madde konusunda vardığım bir karar yok. Bir grubumuz "nitelikli çoğunluk aranır" dedi, bir grubumuz da "hayır, aranmaz" dedi. Ben, sadece bu görüşleri kayda geçirdim; benim verdiğim herhangi bir karar yok. Nitelikli çoğunluk doğrultusunda eğer bir önerge gelseydi, onu işleme koyardım. O nedenle, bunu düzeltmek istedim.

Şimdi, soru-cevap kısmına geçiyoruz.

Sayın Kemal Sağ, buyurun.

KEMAL SAĞ (Adana) - Sayın Başkanım, sizin delaletinizle Sayın Bakana üç şıklı bir soru yöneltmek istiyorum.

Benim sorum bir önceki madde hakkındaydı; ama, siz, soru hakkımızı bu maddeye devredince, mecburen, şimdi soruyoruz Sayın Başkanım.

Ek madde 34, kısaca, kaynağına bakılmaksızın, yargıya intikal etmemiş alacakların sulhen tahsilini öngörüyor. Bu, tabiî, bizim görüşümüze göre, bir nevi, sayın konuşmacılarımızın da ifade ettikleri gibi, af niteliğinde. Sayın Bakanım katılır buna veya katılmaz; bu, kendilerinin görüşleri. Bize göre, bu maddenin bir af getirdiği dikkate alındığında Sayın Başkanım, biz, muhalefet olarak, bu affın gerçek malî kapsamını, bu tarih itibariyle, doğrusu, bilmek istiyoruz. Buna göre, Türk Telekomun kaynaklarına göre alacak dağılımı nasıldır?

İkinci şıkkım, yargıya intikal etmemiş alacakların son tutarı ne kadardır?

Son şıkkım da, yargıya intikal etmiş bulunan bu alacakların tutarı ne kadardır?

Bunları öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Gazalcı, buyurun.

MUSTAFA GAZALCI (Denizli) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben de Sayın Bakana şu soruları yöneltmek istiyorum: Eskiden ilçelerde oturan yurttaşlar, telefon bağlama ve adres değişikliğini PTT'den yapabiliyorlardı. Telekom ilçelere şube açmayınca, insanlar, en küçük iletişim hizmeti için il merkezine taşınmaktadır.Bu, hem ekonomik olmamaktadır hem de zaman kaybına yol açmaktadır. Özelleştirme, yurttaşların ayağına giden hizmeti önlemekte ve sosyal devlet anlayışını yaralamaktadır yukarıdaki örnekte de görüldüğü gibi; buna katılıyor musunuz?

İkincisi; Türk Telekom gibi önemli, stratejik bir kuruluşun yarısından çoğunu, neredeyse tamamını yabancı özel kesime bırakmak, ileride ulusal sorunlar yaratmaz mı? Türkiye'yi, bu alandaki teknolojik gelişimlerden yoksun bırakmaz mı?

Üçüncü ve son sorum: Türk Telekomun ısrarla özelleştirilmek istenmesi, ekonomik bir anlayışla mı yapılmaktadır, yoksa başka bir amaç mı vardır? Bu kadar kazanç getiren ve hazineyi besleyen bir kuruluşun ısrarla özelleştirilmek istenilmesinin, yabancılara gitmesine göz yumulmasının anlamı nedir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Gazalcı.

Sayın Aslanoğlu, buyurun.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞULU (Malatya) - Sayın Başkan, benimki soru değil, bir açıklama olacak.

Geçen maddede "yargı kararı kesinleşenler hariç" ifadesi vardı. Yani, karara bağlanmışlar hariç; fakat, kesinleşmiş alacaklar acz vesikasına bağlanmış. İlle "yargı yoluyla kesinleşenleri alırız" dedikleri için, taksitle veya bir şekilde ödemek isteyenlerden tahsilat güçlüğü olacaktır. Bunu söyleyecektim; ama,o madde geçti.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Aslanoğlu.

Buyurun Sayın Koç.

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Ben, değerli arkadaşlarımla şunu paylaşmak istiyorum ve Sayın Bakana da, aynı kabinede görev yaptığı için, belki bir düşüncesi vardır diye yöneltmek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye Büyük Millet Meclisi tutanakları iz bırakır. 25 Ocak 2000 tarihinde, Telekom Yasası görüşülürken, şimdi Bayındırlık ve İskân Bakanı olan Sayın Zeki Ergezen'in -ki, şu anda kabine arkadaşınız- Türkiye Büyük Millet Meclisi tutanaklarında şöyle bir ifadesi var, katılmamak mümkün değil gerçekten. Şunu ifade ediyor: "Bu yasayla, sadece, milletin paralarıyla yapılan Telekomun gerçek fiyatına satılıp satılmayacağı endişesi değil, altyapısının alacak şirketlere peşkeş çekilmesi değil, ara bağlantılarıyla ilgili özel sektörün kullanılmasıyla ilgili haksızlık değil, aynı zamanda, kamu arazilerinin de kullanılması önerilmiş oluyor. Plan ve Bütçe Komisyonunda, Sayın Bakan, bugüne kadar kamu arazilerinin kullanılmasında herhangi bir sıkıntı olmadığını söylediler. Doğrudur, Telekom resmî bir kurumken, kamu arazilerini kullanmakta bir sıkıntı doğmadı; ama, özelleştirildikten sonra, şirketlerin, kamu arazilerini istismar etmeyeceğine dair elimizde bir güvence yok..." Bu, bu şekilde devam ediyor ve Sayın Ergezen, bunu o zamanki hükümete ve yetkililere hatırlatmayı bir vecibe olarak görüyor. Sayın Bakanım, siz, Sayın Ergezen ile aynı düşüncede misiniz? Şu anda yürütme noktasındasınız, bu vecibeyi kendinizde hissediyor musunuz? Ben, bu soruya cevap istiyorum ve bu soruyu, kabine arkadaşınız Sayın Ergezen adına soruyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Koç.

Buyurun Sayın Bakan.

ULAŞTIRMA BAKANI BİNALİ YILDIRIM (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Kemal Sağ'ın sorduğu, Türk Telekomun kaynaklarına göre alacaklarının dağılımı şöyle: Yargıya intikal eden alacakları yaklaşık olarak 550 trilyon, yargıya intikal etmeyen 167 trilyon, ayrıca, diğer işletmecilerle olan ihtilaflı, yargıda devam eden alacak iddiası yaklaşık 1,5 katrilyon.

Sayın Gazalcı'nın sorusunu cevaplandırıyorum: Sayın Gazalcı "özelleştirme, hizmetin vatandaşın ayağına gitmesini engellemekte, sosyal devlet anlayışını zedelemektedir; katılıyor musunuz" diye soruyor. Katılmıyoruz; çünkü, özelleştirmeyle birlikte sektörde hizmet çeşitliliği artacak, başkaları da hizmet vermeye başlayacak; ancak, ekonomik olmayan alanlarda hizmet verme gereği olursa, kurulacak Evrensel Hizmet Fonundan bu hizmeti göreceklere destek yapılacaktır. Bu bakımdan, hizmetin gitmesinde herhangi bir sıkıntı yaşanmayacaktır.

"Türk Telekomun özelleştirilmesi ileride sorun yaratmaz mı? Özelleştirme ekonomik amaçlarla mı yapılmaktadır; başka amaç var mıdır?"

Türk Telekomun özelleştirilmesi sorun yaratır mı, yaratmaz mı; ne amaçla soruldu bilemiyorum; ama, herhangi bir sorun yaratmayacağını düşünüyoruz; çünkü, şu anda, telekomünikasyon sektöründe tam serbestleşme dönemi başlamıştır; yani, Türk Telekomun özelleştirilmesi olsun veya olmasın telekomünikasyon sektörü serbestleşmiştir ve bütün hizmetleri herkes verebilir hale gelmiştir.

Özelleştirme sadece ekonomik amaçla yapılmamaktadır. Nedenlerden biri budur; ancak, pazarın daha fazla büyümesi, oluşan rekabet şartlarında vatandaşın daha kaliteli ve ucuz hizmet alması hedeflenmektedir.

Sayın Koç, Zeki Ergezen'le ilgili tutanak kayıtlarını okudu ve "Sayın Ergezen'le aynı noktada mısınız" diye bir soru sordu. Ben, buna, yine tutanaklardan cevap vermek istiyorum. Türk Telekomun özelleştirilmesiyle ilgili Kanun, 3 Mayıs 1995 tarihinde çıkan 4107 sayılı Kanun. O Kanunu çıkaran Bakanlar Kuruluna bakıyoruz, Başbakan Tansu Çiller; Hikmet Çetin, CHP Gaziantep Milletvekili, Onur Kumbaracıbaşı, CHP Hatay Milletvekili ve Aysel Baykal, Büyük Millet Meclisi dışından Bakan, Algan Hacaloğlu, CHP İstanbul Milletvekili. Yani, o dönemde, bu kanunu çıkaran arkadaşlar CHP'li ve onların bir kısmı da, şu anda CHP'de milletvekili.

HALUK KOÇ (Samsun)- Hangi tarihte?

ULAŞTIRMA BAKANI BİNALİ YILDIRIM (İstanbul)- Tarihini tekrar söylüyorum: 3 Mayıs 1995.

Eğer "SHP" diyorsanız, "biz, SHP'yi kabul etmiyoruz" diyorsanız, o dönemdeki arkadaşlar da Fazilet Partili veya Refah Partilidir; biz de AK Partiyiz. Onun için, zaman değiştikçe fikirler de değişiyor, roller de değişiyor; değişmeyen, sadece, ölüler ve delilerdir.

Saygılar sunuyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Madde üzerinde 1 adet önerge vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 508 sıra sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının ek 35 inci maddesinin sonuna aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"Elektronik haberleşmeyle ilgili altyapı oluşumunda kullanılan, direk, kule, kulübe, konteynır, anten, dalga kılavuzu, enerji nakil hattı, altyapı niteliğindeki tesisler gibi, her türlü taşınır, taşınmaz mal ve teçhizat, kanun hükümlerine ve Kurum tarafından çıkarılan yönetmeliklere uygun olarak kurulmak ve Kurumdan gerekli izin, ruhsat veya sertifikaları almak şartıyla, 3194 sayılı İmar Kanunu ve İmar Kanununa dayanılarak çıkarılan yönetmeliklerde belirtilen yapı ruhsatiyesine ve yapı kullanma iznine tabi değildir.

Faruk Çelik	Mustafa Tuna	Harun Tüfekci
Bursa	Ankara	Konya
Hacı Biner		Ali Ayağ
Van		Edirne

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa)- Uygun görüşle takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN- Hükümet?..

ULAŞTIRMA BAKANI BİNALİ YILDIRIM (İstanbul)- Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN- Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Telekomünikasyon altyapısında ve elektronik haberleşmede kullanılan, her türlü teçhizat ve taşınır ve taşınmaz mallar, esasen İmar Kanunu kapsamında bulunmamaktadır. Ancak, uygulamada ve özellikle de küçük yerlerde, bu Kanunun uygulanmasından dolayı sıkıntılar yaşanmakta ve kule, baz istasyonu gibi, haberleşme altyapısında kullanılan menkuller dahi, yapı ruhsatiyesine ve yapı izinlerine tabi tutulmak istenmektedir. Bu düzenleme, özellikle küçük yerleşim yerlerine hizmet-

lerin götürülmesi açısından önemlidir. Çünkü işletmeciler, büyük yerleşim yerlerinde, bu izinleri her türlü ilave malî külfetine de katlanmak suretiyle almakta, ancak küçük yerleşim yerlerine yatırım yapmak istememektedir. Dolayısıyla, bu yerlerde GSM hizmetleri için kapsama alanı sorunları da yaşanmaktadır. Bu sıkıntıların aşılmasını teminen, düzenleme zarurîdir.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, ek madde 35'i kabul edilen önerge doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, çerçeve 5 inci maddeyi, kabul edilen 31, 32, 33, 34 ve 35 inci ek maddeler ve kabul edilen önergeler doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Teşekkür ederim. 5 inci madde kabul edilmiştir.

6 ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 6. - 406 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 8. - PTT Personeli Müteselsil Kefalet Sandığının işletilmesine, tasfiyesine ve bu konuda gerekli düzenlemeleri yapmaya PTT Genel Müdürlüğü Yönetim Kurulu yetkilidir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibariyle Sandığa tâbi personelden kesilmiş olan aidatlar toplamından, ilgili personele ait ihtilaflı borçlar düşüldükten sonra kalan tutarlar, son bir yıllık TÜFE oranında artırılarak hak sahiplerine bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde defaten ödenir.

Sandığın bu ödemeden sonra kalan toplam nakit mevcudundan ihtilaflı borçları için gerekli meblağ ayrıldıktan sonra kalan tutarın % 60'ı nemalandırılmak suretiyle PTT Genel Müdürlüğünün taşıt, otomasyon ve modernizasyon hizmetlerine ilişkin harcamalar ile Yönetim Kurulunca belirlenecek usul ve esaslara göre eleman temininde güçlük çekilen yerlerde çalışan personele (3000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmeyecek şekilde ek ödeme yapılmak üzere ayrılır. Geriye kalan % 40'ı ise bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen bir ay içinde Genel Bütçeye gelir kaydedilmek üzere Maliye Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğüne aktarılır.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, İstanbul Milletvekili Sayın Ali Rıza Gülçiçek; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ RIZA GÜLÇİÇEK (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Ahmet Piriştina'nın ani ölümünün hepimizi derinden üzdüğünü ifade etmek istiyorum. Sayın Ahmet Piriştina'ya Allah'tan rahmet, ailesine ve yakınlarına sabır diliyorum; Türkiye'nin başı sağ olsun.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 508 sıra sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının 6 ncı maddesi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım; Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bu tasarı incelendiğinde, kurum ve ülke kaynaklarının uluslararası tekellere devredilmek istendiği, Anayasa hükümlerinin zorlandığı, çalışanlarının da işgüvenliğinin yok edildiği, siyasal kadrolaşmanın yasallaştığı görülmektedir.

1993 yılında 509 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle başlayan ve hukuka aykırılıkları nedeniyle defalarca Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen yasa değişikliklerine bir yenisi daha ekleniyor. Yine değişen bir şey yok; daha önce Anayasaya aykırı görülen düzenlemelere geri dönülüyor.

Türk Telekomun özelleştirilmesindeki hukukî sürecin uzun ve mücadele içeren bir tarzda tamamlanmış olmasının altında, özelleştirme programını yürüten kişi ve kurumların, Anayasa hükümlerini, ülkenin stratejik hedeflerini ve kamu yararını gözardı ederek, sermaye kesimi ve uluslararası kimi kuruluşların isteklerini tek ölçüt olarak almaları yatmaktadır. Âdeta mevcut yasal düzenlemeler, mahkeme kararları ve tüm resmî belge ve raporlar yok sayılmaktadır.

Bu tasarının yasalaşması durumunda, binlerce özelleştirme mağdurunun çalıştıkları şartların çok altında, geçici kadrolarla başka kurumlara aktarıldığı gibi, Telekom çalışanlarını da aynı sonuç beklemektedir.

Türk Telekom, kamu hizmeti veren diğer kurumlar gibi hepimizin emeği, alınteri ve özkaynaklarımızla, uzun yıllar süren bir çalışmayla bugünlere getirilmiştir.

Kamu alanının yok edilmesi, yoksulların daha yoksul olmasına yol açmakta, insanlık ve vatandaşlık hakkı olan bu hizmetlerden yararlanmamalarına neden olmaktadır.

Değerli milletvekilleri, kurumun daha iyi işlemesi, siyasî iktidarların baskısından, arpalık zihniyetinden kurtulması, örgüt içinde yetişmiş, kamu hizmetini benimsemiş yöneticiler eliyle yönetilmesi ve sektörde örgütlü uzman meslek kuruluşları, üniversiteler ve sendikalarla işbirliği içinde olmasıyla mümkündür.

406 sayılı Kanuna eklenen geçici 8 inci maddeyle PTT personelinin yıllardır maaşlarından yüzde 2 oranında kesilerek kefalet sandığına aktarılan para hükümet tarafından gasp edilmeye çalışılıyor.

Memurun alınterine, emeğine, birikimine siyasal iktidar tarafından el konulmaya çalışılmasını anlamak gerçekten çok güçtür.

PTT personelinin kefalet sandığında, bugünkü değeriyle yaklaşık 227 trilyon lira var olduğu bilinmektedir.

Değerli milletvekilleri, 23 500 çalışandan kesilen aidatların toplam 17 trilyon liralık anaparası, hak sahiplerine, yasanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde defaten ödenecek. Geriye 210 trilyon lira para kalıyor. Kurum, 210 trilyon liranın yüzde 60'ını, PTT Genel Müdürlüğünün taşıt, otomasyon ve modernizasyonu hizmetlerine ilişkin harcamalarında kullanmak istiyor; kalan yüzde 40'ı da direkt hazineye aktarılmak isteniliyor.

TÜFE oranındaki nemalandırmayla, ancak, personele 3,5 trilyon dağıtılmış olacağı tahmin edilmektedir. Personele dağıtılacak para 20 trilyona çıkıyor. Yine, personelin 207 trilyonuna bu maddeyle de el konulmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 23 500 çalışanın yer aldığı Kefalet Sandığı, emekli olanların ek toplu para alabilmeleri için kurulmuş, ancak, bugüne kadar hep anapara ödeyip, nema vermemiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hükümet, Türk Telekomu peşkeş çekme yasa tasarısına bir madde ekleyerek, çalışanların emeğine, alınterine el koymak istiyor. Kefalet Sandığında biriken para, nemalarıyla birlikte çalışanlara ödenmelidir ve bu paranın çalışanın olduğu unutulmamalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 3 Kasım seçimleri öncesinde, uluslararası sermayenin çıkarlarını esas alan 57 nci hükümeti kıyasıya eleştirerek iktidar olan AK Parti Hükümeti, geçmişte söylediklerini unutmuş gibi görünüyor. Hükümetin, neoliberal politikaları uygulamada ve küreselleşmenin dayatmalarını yerine getirmede, geçmişin IMF patentli hükümetlerinden daha hevesli ve kararlı olduğu görülmektedir.

Bu yasanın ve 6 ncı maddenin bu şekilde çıkması, çalışanların haklarının gasbı ve Türk Telekomun peşkeş çekilmesi demektir.

Sözlerime son verirken, bu hatadan bir an önce dönülmesini diliyor, Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Gülçiçek.

Sayın Koç soru talebiniz var..

HALUK KOÇ (Samsun) - Evet.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Koç.

HALUK KOÇ (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bu maddeyle ilgili olarak Sayın Bakana şu soruyu yöneltmek istiyorum: Bu maddeyle, gerçekten, PTT Personeli Müteselsil Kefalet Sandığının kaldırılması planlanıyor. Şimdi, burada, personelden daha önce kesilmiş aidatların nasıl geri ödeneceği kısmen düzenleniyor.

Bu sandıklar, bildiğiniz gibi, bu gibi kurumlarda, personelin sehven yaptığı hatalar için ortak bir sigorta kavramını teşkil ediyor ve buradan, bu hataların maddî karşılığı sağlanıyor; personelin bunca yıllık emek ve fedakârlığıyla yürütülen ve personel için bu açıdan bir güvence teşkil eden bu sandığın kaldırılmasının doğru olduğuna gerçekten inanıyor musunuz? Bu, bir.

Maddenin birinci fıkrası her ne kadar sandığın işletilmesini de kapsıyor olsa bile, maddenin müteakip fıkraları tamamen tasfiye hükümlerini içeriyor.

Bu sandığın benzeri, biliyorsunuz, Maliye Bakanlığında da mevcut. Parayla uğraşan PTT personelinin böyle bir güvencesinin kaldırılması, personelin rahat çalışmasını da etkileyecektir düşüncesindeyim.

Tabiî, hükümetin başka bir genel ilkesi de -bu, karşılıklı, uluslararası kuruluşlarla varılan görüşmelerde edinilen bir çizgi- hangi kuruluşta olursa olsun, birikmiş nakdî bir fon varsa, bunun, ne yapıp yapıp kullanılmak istenmesidir. Yani, belki Sayın Maliye Bakanımıza bir atıfta bulunacağız, ne bulursan bul sat, bu şekildeki fonlarda da ne bulursan kullan felsefesi.

Sayın Bakan, bu personeli rahatlatacak bazı açıklamalar yapabilir mi; bu konuda soru yöneltmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Koç.

Sayın Seyhan, buyurun.

TACİDAR SEYHAN (Adana) - Sayın Başkan, saygılar sunuyorum.

Sayın Bakana bir soru yöneltmek istiyorum: Bilindiği gibi, Telekom Genel Müdürü Sayın Ekinalan, daha önce Aycellin başındaydı. O dönemde Aycellin yüklü miktarda zarara uğradığını biliyoruz, devletin de zarara uğradığını biliyoruz. Böyle başarısız bir dönemden sonra Telekomun başına getirilmesini doğru buluyorlar mı? Hakkında 69 tane soruşturma dosyası olan böyle bir Genel Müdürün Türk Telekoma ne gibi hizmetler verebileceği konusunda bizi bilgilendirebilirler mi? Görevini devam ettirmeyi düşünüyorlar mı?

İkinci sorum: PTT Genel Müdürü, Telekom Genel Müdür Yardımcısı Sayın Şükrü Kutlu ve Devlet Demiryolları Genel Müdür Yardımcısının, Sayın Bakanın yeğeni olduğu söyleniyor. Bu iddialar doğru mudur? İddialar doğru ise, bu tutumu siyaseten etik buluyorlar mı? Türkiye'nin böyle bir anlayışla başarıya ulaşacağına inanıyorlar mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Seyhan.

Sayın Bakan, buyurun.

ULAŞTIRMA BAKANI BİNALİ YILDIRIM (İstanbul) - Sayın Koç, bu PTT sandığı, 1934'te kurulmuş bir sandık. Bu sandığın kuruluş kanununa göre, bugüne kadar toplanmış para miktarı, yüzde 2 kesintilerle, 17 trilyondur. Ancak, nemalandırılmış halihazırdaki miktar 241 trilyona ulaşmıştır. Kanuna göre, sadece toplanan para geri verilebilmektedir. Ayrıca, nemalandırdığınız miktarı verememektesiniz; yani, 241 trilyondan 17 trilyonu çıkaracaksınız ve geri kalan kısmı, şu anda personele vermeniz söz konusu değil, bir tasarrufta bulunmanız da söz konusu değil; çünkü, Kefalet Kanununda, paranın nemalandırılması düzenlenmemiş. Ancak, tabiî, para, zamanla değer kaybettiği için -diyelim ki, 10 000 000 lira, on yıl önce bir başka değerde, on yıl sonra aynı kalması düşünülemediği için- kurum, bunu, böyle bir nemalandırma yoluna gitmiş; ama, kanun buna cevaz vermiyor. Bu düzenlemenin amacı şu: Toplanan bu paraların yüzde 30'unun, yani, 70 trilyonunun -kabataslak söylüyorum- hazineye aktarılması, geri kalan kısmının, hak etmiş personele ödenmesi, artı, PTT'nin son zamanlarda "PTT Bank" adıyla, 845 beldede, 50 ilçede yapılanması var, otomasyona gidiyor, halka daha yakın ve kaliteli hizmet vermek için yeni bir yapılanmaya gidiyor, onların ihtiyaçlarını karşılamak üzere, PTT'de kalması öngörülüyor. Düzenleme bundan ibaret. Bu, sizin dediğinizin aksine, personelin lehine bir düzenlemedir. Personel maaşına yüzde 2 katkı sağlanacak, kesinti ortadan kalktığı için, bundan sonra o kadar daha fazla para alacaklar.

HALUK KOÇ (Samsun) - Bununla ilgili bir önergemiz var zaten; herhalde, biraz sonra okunacak. Personele ciddî bir haksızlık olduğu çok açık.

ULAŞTIRMA BAKANI BİNALİ YILDIRIM (İstanbul) - Efendim, ben söylüyorum; 17 trilyonu dağıtmanız gerekir, geri kalan kısmını dağıtamazsınız. Kanun çok açık. Biz, buna bir rahatlama getiriyoruz, bu 17 trilyonu yaklaşık olarak 170 trilyona çıkarıyoruz; 10 katına artırarak dağıtmayı öngörüyoruz. Aksi halde, bu düzenlemeyi yapmazsak, hiçbir işlem yapamayacağız. Bundan, personelin ziyadesiyle memnun olduğunu biliyoruz.

Teşekkür ederim.

Diğer bir soru, Sayın Tacidar Seyhan'ın. Sayın Seyhan "Türk Telekom Genel Müdürü daha önce Aycellin başındaydı, devleti zarara uğrattı, hakkında 69 soruşturma var; görevine devam edecek mi" diye sordu.

Bu arkadaşı tayin ederken, hakkında soruşturma var mı yok mu diye araştırdım, hiçbir soruşturma olmadığını tespit ettim, ondan sonra tayinini yaptım ve Türk Telekom, son birbuçuk senedir tarihinin en iyi işletmeciliğini yapmıştır, kârlılığı da, kamuya aktardığı kaynak da tavan yapmıştır. Onun için yöneticilerimden memnunum, herhangi bir tasarrufta bulunmayı düşünmüyorum.

FERİDUN FİKRET BALOĞLU (Antalya) - Sayın Bakan, o zaman, Türk Telekomu, niçin satıyorsunuz?

TACİDAR SEYHAN (Adana) - Sayın Bakan, KİT Komisyonunda şu an dosyaları var.

ULAŞTIRMA BAKANI BİNALİ YILDIRIM (İstanbul) - Soruşturma dosyası yok Sayın Vekilim. KİT Komisyonu ile bunu karıştırmayın. KİT Komisyonunda, hesaplar, rutin olarak, her yıl, her dönem için teftişe tabidir, o ayrı bir konu.

Diğer bir soru: "TCDD Genel Müdürü Süleyman Karaman ile Telekom Genel Müdür Yardımcısı Şükrü Kutlu'nun Bakanın yeğeni olduğu söyleniyor..." Keşke yeğenim olsalardı, iftihar ederdim; çünkü, her ikisi de çok başarılı yönetici.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri, madde üzerinde 2 adet önerge vardır; önergeleri önce geliş sıralarına göre okutacağım, sonra aykırılıklarına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/807) esas numaralı kanun tasarısının madde 6 ile eklenen geçici 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasındaki "%60" ibaresinin "%70" olarak, "%40" ibaresinin "%30" olarak değiştirilmesi arz ve teklif olunur.

Salih Kapusuz — Ankara
Haluk İpek — Ankara
Nevzat Pakdil — Kahramanmaraş
Mustafa Demir — Samsun
Bayram Özçelik — Burdur

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

İkinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 508 sıra sayılı kanun tasarısının 6 ncı maddesiyle 406 sayılı kanuna eklenen geçici 8 inci maddenin ikinci fıkrasının "Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibariyle Sandığa tabi personelden kesilmiş olan aidatlar toplamından, ilgili personele ait ihtilaflı borçlar düşüldükten sonra halihazırda çeşitli yatırım araçları ile nemalandırılmış olan nakit tutarlar, son bir yıllık TÜFE oranında artırılarak hak sahiplerine bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde defaten ödenir" şeklinde değiştirilmesini ve maddenin üçüncü fıkrasının madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Güldal Okuducu — İstanbul
İzzet Çetin — Kocaeli
Bülent Baratalı — İzmir
Osman Kaptan — Antalya
Emin Koç — Yozgat

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Bu önerge, en aykırı önergeydi; işleme alıyorum.

Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa)- Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN- Hükümet?..

ULAŞTIRMA BAKANI BİNALİ YILDIRIM (İstanbul)- Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Söz mü alacaksınız, gerekçeyi mi okutayım?

HALUK KOÇ (Samsun)- Gerekçe okunsun.

BAŞKAN- Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Kefalete tabi görevlerde çalışan PTT personelinden kefalet sandığına giriş aidatı olarak maaşların yarısı kadar kesinti yapılmaktadır. Ayrıca, her ay personelin maaşının yüzde 2'si oranında da aidat kesilmektedir.

Dolayısıyla, kefalet sandığına yapılan kesintilerin tamamı personele aittir. Personele ait olan bir hakkın başka maksatlarla kullanılması Anayasamızın 35 inci maddesine açıkça aykırıdır.

Kefalet sandığında şu ana kadar 17 trilyon lira anapara, 210 trilyon lira nema olmak üzere toplam 227 trilyon lira birikmiştir. Bu meblağın tamamı PTT personelinin birikimleridir.

Bu nedenle, ikinci fıkranın yukarıda belirtilen şekilde değiştirilmesi ve üçüncü fıkranın madde metninden çıkartılması gerekmektedir. Ayrıca, kefalet sandığında yapılan aidat kesintilerinin bugüne kadar hangi yatırım aracına göre nemalandırıldığı bilinmemektedir. Söz konusu birikimlerin nemalandırılmış miktarıyla hak sahiplerine ödenmesiyle şimdiye kadar yapılmış haksızlıkların önüne geçilmiş olacaktır.

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Teşekkür ederim. Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/807) esas numaralı kanun tasarısının madde 6 ile eklenen geçici 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasındaki "% 60" ibaresinin "% 70" olarak, "% 40" ibaresinin "% 30" olarak değiştirilmesi arz ve teklif olunur.

Salih Kapusuz (Ankara) ve arkadaşları

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) - Uygun görüşle takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN - Hükümet?..

ULAŞTIRMA BAKANI BİNALİ YILDIRIM (İstanbul) - Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

PTT Personeli Müteselsil Kefalet Sandığındaki birikim, PTT Genel Müdürlüğünde çalışan kefalete tabi memurların aylıklarından yüzde 2 oranında kesilen aidatların PTT Personeli Müteselsil Kefalet Sandığı tarafından bankalarda nemalandırılması sonucu oluşmuştur.

Bu birikimin, kefalete tabi personele verilmesi ve ayrıca, PTT'nin modernizasyon, otomasyon ve taşıt hizmetlerine ilişkin harcamalar ile temininde güçlük çekilen personele verilerek PTT hizmetlerinin istenilen seviyeye ulaşması amaçlanmıştır.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Teşekkür ederim. Madde kabul edilmiştir.

7 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 7. - 2813 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin beşinci fıkrasında yer alan "dört" ibaresi "altı" olarak değiştirilmiştir.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Söz talebi?.. Yok.

Komisyonun bir talebi var; buyurun.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) - Bu maddede, kanunun sadece numarası yazılmış; usulen, tarihini de yazmak lazım.

Ayrıca, "2813 sayılı Kanunun" denilmiş, burada "Telsiz Kanununun" demek lazım. Bunları belirtmek için söz aldım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Tarihini söyleyebilecek misiniz...

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) - Şöyle yazmak lazım: "5.4.1983 tarih ve 2813 sayılı Telsiz Kanununun 5 inci maddesinin..."

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, "5.4.1983 tarih ve 2813 sayılı Telsiz Kanununun 5 inci maddesinin beşinci fıkrasında yer alan 'dört' ibaresi 'altı' olarak değiştirilmiştir" şeklinde düzenlenen 7 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 8 - 2813 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kurul Başkanıyla, telsiz hizmetlerini temsil eden iki üye ve telekomünikasyon hizmetlerini temsil eden iki üye Ulaştırma Bakanının göstereceği dörder aday arasından atanır."

BAŞKAN - Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu ve şahsı adına, İstanbul Milletvekili Sayın Onur Öymen; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ONUR ÖYMEN (İstanbul) - Sayın Başkan, çok değerli arkadaşlar; Türk Telekomun bu tasarıyla kazanacağı yeni hüviyet, yalnız teknik açıdan değil, yalnız ekonomik açıdan değil, siyasî açıdan da önemli bir boyut kazanacaktır.

Bu tasarıyla, Telekomu yönetecek insanların, Ulaştırma Bakanlığı tarafından atanacağı söyleniyor. 8 inci maddede buna ilişkin hükümler var. Peki, bu seçilecek arkadaşlar, görevlerini nasıl yerine getirecekler? Bunu sadece teknik bir görev olarak görürsek, mesele yoktur, sadece Telekomun gerektirdiği teknik özelliklere göre karar alacaklarsa, mesele yoktur; ama, öyle anlaşılıyor ki, bu kararların bir bölümü siyasî nitelikte olacaktır. İşte, burada ciddî bir sorun ortaya çıkıyor. Bu siyasî kararları bu arkadaşlar nasıl alacaklar, neye göre alacaklar? Şimdi, bizim karşımızda çok ciddî bir sorun var, basına da yansımıştır bu. Cumhuriyet Gazetesi yazarı Orhan Birgit gibi çok değerli gazetecilerimiz, bu konuya kamuoyunun dikkatini çekiyorlar ve Telekomun bu konudaki uygulamaları hakkında çok ciddî eleştiriler dile getiriyorlar. Şimdi biz de araştırdık, daha önce de araştırmıştık ve hakikaten bu eleştirilerde haklılık payı olduğunu gördük; hatta, bunların çok haklı olduğunu gördük.

Şimdi, size bir örnek vereyim: Türk Telekom bir televizyon kanalıyla, ART kanalıyla bir anlaşma yapıyor. Bu ART kanalı, bildiğimiz kadarıyla, Kıbrıs'tan 26 ülkeye yayın yapıyor ve 26 ülkede, çeşitli yollarla, çanak antenle veya başka şekilde bu kanallar izlenebiliyor ve bizim de izleyebildiğimiz kadarıyla, bu kanal, gerçekten, Türkiye'nin millî çıkarlarına hizmet eden çok önemli bir işlevi yerine getiriyor, pek çok millî konuda, Kıbrıs konusu başta olmak üzere, çok önemli yayınlar yapıyor. Şimdi, bu kanal, Türkiye'de de izlenebilmek için kablodan, Türk Telekomla bir anlaşma yapıyor. Kanalları dolu Türk Telekomun. Bu nasıl hayata geçirilecek; İspanyol kanalı TVE ile Türk Telekom görüşüyor ve bu kanal üzerinden ART'nin akşamları saat 20.00'den sabah 07.00'ye kadar yayın yapması konusunda anlaşmaya varılıyor; yani, bu saatler arasında bir kanal bu ART'ye tahsis ediliyor ve 1 Mart 2004 tarihinde ART yayınları başlıyor; fakat, üç gün geçiyor, hiç habersiz bu yayınlar kesiliyor, bu yayınlara son veriliyor. Niçin son veriliyor, anlaşma bir yıl süreli?.. Anlaşılıyor ki, bu anlaşmanın içinde bir hüküm var. Hükümde deniliyor ki: "Yayınların içeriğinin beğenilmemesi halinde, onbeş gün önceden, haber vermek suretiyle yayın kesilebilir."

Şimdi, değerli arkadaşlarım, yayınların içeriğinin beğenilmemesi ne demektir? Yani, idarenin takdirine göre mi televizyonlar yayın yapacak?! İstediğimiz, bizim hoşumuza giden, bizim kurumumuzun veya hükümetimizin tutumunu, politikalarını destekleyen yayınlar yaparsanız size izin veriyoruz, yapmazsanız yayınınızı keseriz...

Değerli arkadaşlar, Avrupa Birliğine girecek bir ülkede, girmek için Anayasasını değiştiren, yasalarını değiştiren, bütün kurum ve kuruluşlarını demokratik hale getiren bir ülkede böyle bir durum olabilir mi; bu kadar keyfîlik olabilir mi; idareye böyle bir takdir hakkı verilebilir mi?!

Şu söylenebilir: Eğer, yayınların içerisinde suç unsuru olursa, mahkeme kararıyla bu yayınlar durdurulabilir. Bu, zaten var RTÜK hükümlerinde; ama, öyle değil, yayınlar eğer beğenilmezse Telekom tarafından... Bizdeki bilgi bu. Eğer, bu yanlışsa, bu yayınlar durdurulmamışsa veya efendim, böyle keyfî bir kararla değil de bir mahkeme kararıyla durdurulmuşsa, Sayın Bakan, lütfetsin, burada bilgi versin, biz de bu bilgiden istifade edelim ve bize ulaşan bilgilerin yanlış olduğunu anlayalım; ama, değilse, bu gibi uygulamalara derhal son vermek lazım. Yani, bizim işimize gelen, bizim tasvip ettiğimiz, hükümetin çıkarlarına uygun, politikalarına uygun yayınlar yapılıyorsa kanal emrinizde, yapılmıyorsa, bizim Kıbrıs politikamızı eleştiriyorsanız sizin yayınınızı kablodan çıkarırız; böyle şey olmaz! Yani, biz, buna, gerçekten çok önemle dikkat çekmek istiyoruz. Bu konu mahkemeye intikal etmiştir. Şu anda, Danıştayda bunun davası devam etmektedir. Onun için, mahkemeye intikal etmiş bir konuda fazla bir şey söylemek istemiyoruz; ama, eğer, gerçekten, yapılan mukavelede, böyle, idarenin hoşuna gitmeyen yayınları durdurma yetkisi varsa, işte buna gerçekten dikkatinizi çekiyoruz; bunun, demokrasiyle hiç bağdaşmadığını, hele, Avrupa Birliğine üye olmak isteyen bir ülkeye hiç yakışmadığını söylemek istiyoruz.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, bu bir tek olay olsa, denilebilir ki, bunun bir izahı var; ama, bakıyoruz -biraz önce arkadaşlarımız sordular, bir cevap da aldılar; fakat, bu cevap bizi tatmin etmedi- benzeri bir durum Ulusal Kanalla ilgili var. Ulusal Kanal, kabloda yayın yapma hakkına sahip bir firmayla anlaşmış, kabloya girmiş, kabloda ondört ay yayın yapmış; sonra, bir anda kablodan çıkarılıyor. Acaba niçin çıkarılıyor? Efendim, ihtilaf olmuş, mahkemeye gitmiş; bazı davalar devam ediyormuş, bazı mahkemeler öyle karar vermiş, bazı mahkemeler böyle karar vermiş... Sonuç ne olmuş; sonuç, dünyada hiç örneği olmayan bir şey olmuş. Sonuçta -Telekom bir karar almış veya alınan kararları öyle yorumlamış, uygulamış- bir logo var yayında, "Ulusal Kanal" yazıyor, "Ulusal 1" yazıyor; ama, altında yayın yapan kanal bambaşka bir kanal, Medical Channel denilen bir yayın. Değerli arkadaşlar, dünyada böyle bir şeyin örneğini gördünüz mü?! Yayının logosu başka, kendisi başka... Siz, seyirci olarak, vatandaş olarak Ulusal Kanalı izlediğinizi zannediyorsunuz; bir de bakıyorsunuz ki içeriğine, hiç alakası yok, Ulusal Kanalın programıyla hiç alakası yok. Böyle bir şey olabilir mi, böyle bir uygulama olabilir mi?! Bunun bir hukukî izahı olabilir mi, hukukî kılıfı olabilir mi?! Böyle bir şeyin örneği var mı dünyada?! Hukukî ihtilafsa, hukuk içinde halledilir; mahkemelere verilir, mahkeme, yargı sonucu alınana kadar, yayın, belli, makul ölçüler içinde devam eder. Eğer, mahkeme "bu yayını kaldırın" derse, onun icabı yapılır; ama, mahkeme daha bitmemiş, mahkemenin kimi haklı gördüğü, kimi haksız gördüğü daha kesin sonuca bağlanmamış, çeşitli ihtilaflar devam ediyor; siz, fırsattan istifade, bu yayını kaldırıyorsunuz. Bu yayını niye kaldırıyorsunuz acaba; Ulusal Kanal ile ART'nin ortak bir özelliği var mı, kestiğiniz iki yayının ortak bir özelliği var mı; var. Nedir o; ikisi de hükümeti eleştiren tarzda yayınlara olanak tanıyan kanallar. Yani, şimdi, bu sizin dikkatinizi çekmiyor mu? Bu, sizin demokrasi anlayışınızla bağdaşıyor mu?

Başka bir konu var; bunu da bu vesileyle dikkatinize getirmek istiyorum: Bazı kanallarda, nedense, hükümeti eleştiren programların birer birer kaldırıldığını görüyoruz. Bu, eminim ki, çok değerli Adalet ve Kalkınma Partisi üyesi milletvekillerinin de dikkatini çekmiştir. Televizyonlarda, uzun zamandan beri izlediğiniz ve halkın da beğenisini kazanan bazı programlar kaldırılıveriyor. Bir tek televizyonda olsa tesadüf diyeceksiniz; iki değil, üç değil, dört değil, beş değil; teker teker kalkıyor. Peki, kaldırılan programların özelliği ne; kaldırılan programların özelliği, hükümeti eleştiren programlar.

Değerli arkadaşlar, bu anlayışla mı biz Avrupa Birliğine gireceğiz?! Biz, Avrupa Birliğine, hükümeti eleştiren programlara tahammülsüzlük göstererek mi gireceğiz?! Bu mudur bizim çağdaşlık anlayışımız?! Şimdi, yazılı basından bahsetmiyorum, oradaki sıkıntılarımızdan bahsetmiyorum; onu, daha önce çeşitli vesilelerle dile getirdik. Her halükârda, Meclise verdiğimiz basınla ilgili genel görüşme gündeme geldiğinde, bütün bunları ayrıntılı olarak anlatacağız; ama, size şunu söyleyeyim: Ya biz demokrasiye inanıyoruz ve demokratik bir ülke olarak Avrupa Birliğine gireceğiz, bu kararlılık içindeyiz diyorsanız, o zaman sizi eleştiren yayınlara hoşgörü göstereceksiniz ya da buna tahammülünüz yoksa, eleştiriye tahammülünüz yoksa, eleştiriye engel olmak için her yola başvuracaksanız, o zaman kendinizi demokratik bir ülke gibi takdim etmeyeceksiniz.

Değerli arkadaşlar, Avrupa ülkelerinde, bizim katılmak istediğimiz Avrupa Birliği ülkelerinde böyle bir anlayışa yer yoktur. Avrupa ülkelerinde "basın özgürlüğü" demek, bütün görüşlerin serbestçe, özgürce yayınlandığı bir ortam demektir. Şimdi, Türkiye'de, maalesef, bunun tam tersini görüyoruz ve en tipik örneği de Telekom İdaresinin bu uygulamalarıdır.

Şimdi, biz, bunu, Yüce Meclisin kürsüsüne taşımak istemezdik; biz, bunu, doğrudan doğruya Telekomla görüşerek, Telekomdan bilgi alarak çözmek isterdik, bilgilenmek isterdik; eğer, bizim bir yanlışımız varsa, yanlışımızı öğrenmek isterdik. Bunun için girişimde bulunduk; bizzat, ben, bu durumu öğrenir öğrenmez, Türk Telekomun Sayın Genel Müdürünü telefonla aradım, birkaç defa aradım; hiç telefonlara çıkan yok, tekrar bizi arayan yok; sekreterleri "biz sizi ararız" diyorlar, arayan soran yok. Bir milletvekili, kamu görevi yapar. Biz, burada, kişisel işimiz için Telekom Genel Müdürünü aramıyoruz; şahsî bir talebimiz yok, partimizin bir talebi yok; bir kamu hizmeti yapıyoruz ve bize intikal eden çok önemli bir konuda, Türk demokrasisini ilgilendiren bir konuda Telekomdan bilgi isteyeceğiz; Genel Müdür, lütfedip, bir milletvekiline cevap vermiyor. Böyle bir şey olabilir mi?! İşte, şimdi Mecliste soruyoruz. Buyurun, kürsü burada; gelin, bana anlatın. Telekomun beğenmediği kanalları yayından kesme hakkı var mıdır yok mudur; böyle bir sözleşme yapmış mıdır yapmamış mıdır; kriteri nedir; yargı kararı var mıdır; yoksa, ART'yi niye yayından çıkardınız, niye kablolu yayından çıkardınız?

Değerli arkadaşlarım, şimdi, burada, meselelerin özelleştirme boyutu konuşuluyor -arkadaşlarım, bu konuda çok değerli görüşlerini açıkladılar, onlara ilave edecek bir şeyim yok- teknik boyutları konuşuluyor, bunların hepsi konuşulsun; ama, şu bilinsin ki, bir ülkede, telekomünikasyon deyince, telekom deyince, bizim aklımıza ilkönce özgürlük geliyor, bizim aklımıza ilkönce fikir özgürlüğü geliyor. İşte, bu konuda, maalesef -bizdeki bilgiler doğruysa- Telekom sınıfta kalmıştır. Eğer, bunda, hükümetin bir yönlendirmesi varsa, bunu çok ayıplarız. Ümit ediyorum ki yoktur; ümit ediyorum ki Telekom, hükümetin telkiniyle böyle bir karar almamıştır; ümit ediyorum ki Sayın Ulaştırma Bakanının, Sayın Başbakanın, Sayın Adalet Bakanının -beni dinlerse, o da, zannediyorum ki hak verecektir- bu konulardan hiç haberi yoktur. Eğer, öyleyse, çok sevineceğim. Eğer, haberleri var da Telekomu onlar yönlendirmişlerse, bundan çok derin üzüntü duyacağız; ama, biz, Avrupa Birliği üyeliği yolundaki hükümetin demokratik anlayışını her vesileyle sergileyen çok değerli bakanların bu sorumluluğa ortak olmadıklarını düşünüyoruz.

Bütün bunları niçin söylüyorum; şunun için söylüyorum: Maddede deniliyor ki, Ulaştırma Bakanı, bu kurumun yöneticilerini tayin edecek. İşte, arkadaşlar, öyle insanlar tayin edeceksiniz ki, bu insanların demokratik anlayışından hiçbirimizin kuşkusu olmayacak. Öyle insanlar bu kararları alacak ki, biz, o kararların objektif, tarafsız ve demokratik bir anlayışla alındığından emin olacağız. Eğer bunu yapamazsanız, yalnız bu kuruma değil, hükümete de yazık olur, Türkiye'ye de yazık olur, Türk demokrasisine de yazık olur.

Ümit ediyorum ki, Sayın Bakan, bütün bu sorularımıza çok tatminkâr bir cevap verecektir. Eğer bütün bu söylediklerimiz eksik bilgiden kaynaklanıyorsa, biz de, doğru bilgileri Sayın Bakandan almaktan mutlu olacağız. Eğer bu bilgiler doğruysa, yine ümit ediyoruz ki, Sayın Bakan, Telekoma gerekli talimatı vererek, bu haksızlığın, bu adaletsizliğin, bu demokrasi karşıtı durumun

düzeltilmesi için gerekli önlemleri alacaktır. Biz, hükümetin bu konuda bizim kadar duyarlı olduğuna inanmak istiyoruz, hükümetin eleştirilere tahammülsüz olduğuna inanmak istemiyoruz. Bunu, yalnız Telekom konusunda değil, genel olarak, basın ve yayın konusunda hükümetin göstermesini bekliyoruz. Eğer bu anlayışta birleşebilirsek, demokrasi yolunda, Avrupa Birliği yolunda çok ileri bir adım atacağız; ama, aksi ortaya çıkarsa arkadaşlar, hiç kimse kalkıp bu kürsüden demokrasi havarisi gibi konuşmasın, hiç kimse Avrupa Birliğine Türkiye'nin demokratik bir ülke olarak girmesi için üzerine düşen bütün görevleri yaptığına inanmasın.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan, değerli arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Öymen.

Sayın milletvekilleri, madde üzerinde verilmiş 1 önerge vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 508 sıra sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının çerçeve 8 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Salih Kapusuz	Mustafa Tuna	Ali Ayağ
Ankara	Ankara	Edirne
Hacı Biner		Harun Tüfekci
Van		Konya

Madde 8.- 2813 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş; dördüncü fıkrasında yer alan "Telekomünikasyon sektörünü temsil eden" ibaresinden sonra gelmek üzere "iki" ibaresi eklenmiş; aynı fıkradaki "birer" ibaresi "ikişer"; "bir" ibaresi de "iki" olarak değiştirilmiştir.

"Kurul başkanıyla, telsiz hizmetlerini temsil eden bir üye ve telekomünikasyon hizmetlerini temsil eden iki üye Ulaştırma Bakanının göstereceği iki kat üye adayı arasından atanır.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) - Efendim, uygun görüşle takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN - Hükümet?..

ULAŞTIRMA BAKANI BİNALİ YILDIRIM (İstanbul) - Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Tasarıyla, Telekomünikasyon Kurulunun üye sayısı dörtten altıya çıkarılmış ve bu iki yeni üyenin de Ulaştırma Bakanlığı tarafından aday gösterileceği düzenlenmiş idi. Keza, bu yeni üyelerin, telsiz hizmetleri ile telekomünikasyon sektörünü temsil etmeleri öngörülmüştü. Oysa, telekomünikasyon sektörü çok hızlı büyüdüğünden, bu sektörün temsilcilerinin, Kurulda daha fazla sayıda temsili gerekmektedir. Belirtilen nedenlerle, telekomünikasyon sektörünün Kurulda daha çok sayıda temsilinin sağlanmasını teminen, Ulaştırma Bakanlığına tanınan aday gösterme haklarından birinin telekomünikasyon sektörüne verilmesi düzenlenmiştir. Bu durumda, Telekomünikasyon Kurulunda, bir başkan, telekomünikasyon hizmetlerini temsil eden iki üye, telsiz hizmetlerini temsil eden bir üye, telekomünikasyon sektörünü temsil eden iki üye, tüketicileri temsil eden bir üye görev yapacaktır.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Bakanın bir söz talebi var.

Buyurun Sayın Bakan.

ULAŞTIRMA BAKANI BİNALİ YILDIRIM (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Öymen'in, madde üzerindeki konuşmasında Ulusal Kanal ve Avrasya Kanalıyla ilgili söylediği bazı hususlar var. Ulusal Kanalla ilgili konuya cevap verdim; ancak, herhalde yeterince anlaşılmadı. Onun için, bu konuya bir açıklık getirmek istiyorum.

Şimdi, Telekomla ilgili bir sözleşme var, kablodan yayın yapacak firmanın sözleşmesi var. Bu sözleşmeye göre yayına başlıyor, yayın devam ederken -diyelim ki, haber, yorum içerikli bir kanal, sözleşmede böyle öngörülüyor- bir bakıyorsunuz, bir gün magazinle ilgili veya müzik klipleriyle ilgili bir yayına başlayıveriyor ve içerik değiştiği için -sözleşme hükümlerine göre- sözleşmesi feshediliyor. Ayrıca, RTÜK katkı payı da ödenmediği için, RTÜK'ün, bize, yayınının durdurulması talebi var. Konu idarî mahkemeye gidiyor. Mahkeme, yürütmeyi durdurma talebini reddediyor.

Ayrıca, eğer, bizim, bu kanalı kablolu yayında göstermemek gibi bir kastımız olsa... Bu kanal, şu anda, Türk Telekomun sahibi olduğu uydudan yayınına devam ediyor; o da Türk Telekoma bağlı ve borcu olmasına rağmen devam ediyor. 147 000 dolar borcu var, buna rağmen, uydudan yayının devam etmesine müsaade ediyoruz. Ulusal Kanal -iki kanalın birbirlerinden kiralamadır bu- başka bir kanalın RTÜK'ten aldığı hakkını kiralama yapıyor. Aralarındaki ihtilaf ve içerikle ilgili konudan dolayı, o yayın kablodan çıkarılmıştır. Bu konudaki yürütmeyi durdurma reddedilmiştir. Olay bundan ibarettir. Gerekli bütün açıklayıcı bilgi notunu Sayın Güler'e de takdim ettim.

Avrasya kanalıyla ilgili olarak da, şunları söylemek istiyorum: Doğrudur, ART diye adlandırılan kanalla bir sözleşme yapılmıştır. ART, şu anda, yine, Türk Telekomun sahibi olduğu Türksat-2A uydusundan, borcu olmasına rağmen, yayınını sürdürmektedir. Kaldı ki, borcu olunca yayınının kesilmesi icap eder; ancak, kablodaki günün belirli saatlerini öngören yayını, doğrudur, Türk Telekom tarafından deneme süresi içerisinde iptal edilmiştir. Anlaşılan, yayın içeriği takip edilmediği için, sözleşmesi doğrultusunda iptal edilmiştir. Konu yargıdadır; şu anda yürütmeyi durdurma diye bir husus yoktur, mahkemesi devam etmektedir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

9 uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 9. - 2813 sayılı Kanunun 21 inci maddesinde yer alan "Posta Telgraf ve Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğüne" ibaresi "Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğüne" olarak değiştirilmiştir.

BAŞKAN - Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10 uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 10. - 2813 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

EK MADDE 2. - Türk Telekom bünyesinde faaliyet gösteren Telsiz İşletme Müdürlüğünce yürütülen deniz haberleşme ve seyir güvenliği hizmetleri, uydu üzerinden verilen deniz haberleşme hizmetleri hariç olmak üzere, Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülür. Bu hizmetlere ilişkin olarak Türk Telekomda bulunan tüm menkul, gayrimenkul, demirbaş, malvarlığı, uzaktan kontrol teçhizatı ve data kanalları, tüm ölçü aletleri, motorlu araçlar, telsiz sistemleri, sözleşme, hak, alacak ve borçlar, leh ve aleyhe açılmış ve açılacak olan

dava ve icra takipleri ile bu Müdürlük bünyesinde ve Antalya ve Samsun kontrol merkezlerindeki iş mevzuatına tabi personel, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğüne, yapılacak protokoller ile devredilir. Bu devre ilişkin bütün devir, temlik ve intikal işlemleri ve bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenecek her türlü sözleşme, protokol ve kâğıtlar, katma değer vergisi ve damga vergisi dahil her türlü vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlülüklerden istisnadır.

Devredilen personel, Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğünün ana statüsü ve mevzuatı çerçevesinde bu Genel Müdürlük tarafından belirlenecek pozisyonlarda istihdam edilir ve devredilen bu personelin tabi olduğu sosyal güvenlik kuruluşu ile ilişkisi ve kıdem tazminatı uygulaması aynı usul ve esaslar dahilinde bu Genel Müdürlükte devam eder.

Devredilen personele, devredildiği tarihteki pozisyonlarına ait aylık ücret, ikramiye ve benzeri adlarla yapılan ödemelerin toplam net tutarı, Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğü tarafından bu personelin istihdam edileceği pozisyonda hak edeceği aylık ücretlerinin, varsa ikramiye dahil, her türlü ödemelerin, fazla çalışma ücreti, fiilen yapılan ders karşılığı ödenen ek ders ücreti hariç olmak üzere, toplam net tutarından fazla olması halinde aradaki fark tutarı, herhangi bir kesintiye tabi tutulmaksızın ve fark kapanıncaya kadar bu Genel Müdürlükçe ayrıca tazminat olarak ödenir.

Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğü, yürütülecek hizmetlere ilişkin olarak Telekomünikasyon Kurumu ile bir görev sözleşmesi imzalar. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç iki ay içinde görev sözleşmesi, görüşü alınmak üzere Danıştaya gönderilir ve Danıştayın iki ay içerisinde görüşünü vermesini müteakip bu Genel Müdürlük ile Telekomünikasyon Kurumu arasında imzalanan sözleşme yürürlüğe girer. Türk Telekom, görev sözleşmesi imzalanıncaya kadar herhangi bir değişiklik olmaksızın hizmetlerini yürütmeye devam eder.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Madde üzerinde, şahsı adına, İstanbul Milletvekili Sayın Onur Öymen.

Buyurun Sayın Öymen. (CHP sıralarından alkışlar)

ONUR ÖYMEN (İstanbul) - Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; Sayın Ulaştırma Bakanına, verdiği cevaplar için içtenlikle teşekkür ediyorum. Ne yazık ki, verdiği cevaplar, bizim endişelerimizin doğru olduğunu kanıtlıyor; "ART televizyonuyla ilgili yayın başlamıştır, üç gün sonra kesilmiştir" diyor. Niçin kesilmiştir; yani, yasalara aykırı bir yayın mı yapılmıştır, mahkeme kararı mı var, yoksa, Türk Telekom veya hükümet, keyfî olarak mı kesmiştir? Yani, Türk Telekom, bir yayını beğenip beğenmeme hakkını kimden alıyor, hangi yasadan alıyor, Anayasamızın hangi maddesinden alıyor? Kendisi açıkça itiraf ediyor; yayın başlamıştır, deneme yayını sırasında kesilmiştir. Bu kadar basit. Yani, Meclise izahat verme ihtiyacımız yok, biz ister keseriz ister kesmeyiz demektir. Bunu nasıl yaparsınız; bir hukuk devletinde bunu nasıl yaparsınız? Hukuk devletinde, kimden aldığınız yetkiyle bunu yapıyorsunuz? Anayasamız ne diyor; "Anayasadan alınmayan bir yetki kullanılamaz" diyor. Bu yetkinizi Anayasamızın hangi maddesinden alıyorsunuz Sayın Bakan, hangi maddesinden alıyorsunuz? Yani, sizin hükümetinizi eleştiren bir yayın yaptı mı bir televizyon kanalı, istediğiniz gibi kesebileceksiniz, kimseye de izahat vermeyeceksiniz. İşte, Mecliste soruyoruz, bize izahat veremiyorsunuz, şunun için kestik diyemiyorsunuz. Ben size söyleyeyim niçin kestiğinizi. Şunun için kestiniz: Çünkü, bu televizyonun yayınları, hükümetin Kıbrıs politikasını eleştiriyordu. Başka bir izahınız varsa, lütfen, gelin, söyleyin; suça mı teşvik etmiştir bu yayınlar, ahlaksızlık mı yapmıştır, kamu düzenini mi bozmuştur, yasadışı mıdır... Ne yapmıştır da kestiniz bunu, niçin kestiniz; bize, lütfen, izah edin. Bunun hiçbir izahı yok; bunun hiçbir izahı yok! Kendiniz itiraf ediyorsunuz burada.

Değerli arkadaşlar, demokrasi, hesap verme rejimidir. "Biz çoğunluğuz, biz hükümetiz, biz bir devlet kuruluşuyuz, istediğimizi yaparız..." Bu, geçmiş ola. Demokrasiye geçtiğiniz andan itibaren, bu düşünceleri bırakacaksınız; böyle keyfî hareket etmek yok demokraside. Geleceksiniz, burada, bu Meclisin kürsüsünde millete hesap vereceksiniz.

İnanıyorum ki, Adalet ve Kalkınma Partisine mensup çok değerli arkadaşlarımızın hiçbiri, hükümetin ve kamu kuruluşlarının keyfî hareket etmesine izin vermeyeceklerdir. Arkadaşlar, bugün siz iktidardasınız, yarın bir başka hükümet iktidara gelir, aynı yaklaşımı, aynı tüzüğü kullanır ve bu sefer sizin görüşlerinizi yansıtan yayınları keser; ister misiniz?!. Ebediyen iktidarda mı kalacaksınız? Yarın siz muhalefete geçeceksiniz, bir başka Telekom müdürü çıkacak, diyecek ki "ben bu yayınları beğenmiyorum, kestim." Buna ne hakkınız var; kimden yetki alıyorsunuz?!

Öbür soruma da cevap yok. Ben diyorum ki, dünyanın neresinde görülmüş, logosu başka, altındaki yayın başka; böyle bir şey var mı dünyada; bunun izahı nedir Sayın Bakan? "Efendim, mahkemeler bitti, böyle karar verdi" diyor Sayın Bakan. Sayın Bakan, Sayın Güler'e verdiği notta -okuyunuz- kendisi yazıyor "mahkeme devam ediyor" diye. Devam eden bir yargıya nasıl bitmiş diyebilirsiniz; bir yargı sürecine nasıl bitmiş diyorsunuz?! Kendiniz "yargı devam ediyor" diyorsunuz, bitmiş gibi hüküm veriyorsunuz, yayını kesiyorsunuz! Niçin; çünkü, hükümetinizi eleştiren yayınlar yapıyorlar.

Değerli arkadaşlarım, bu bize yakışmıyor, bu size yakışmıyor; çünkü, biz inanıyoruz ki, siz de bizim kadar demokratik düşüncelere sahipsiniz, siz de bizim kadar çağdaş uygarlık düşüncesine sahipsiniz. Aramızda anlaşalım; eğer biz hem demokrasiden yanayız diyeceğiz hem keyfî uygulamalara göz yumacaksak, o zaman, bunlardan birini tercih etmek zorundayız. Ya diyeceksiniz ki Sayın Bakan haklıdır, Telekom, istediği yayını, beğenmiyorsa kesebilir; o zaman biz demokrasiden yanayız diyemeyeceksiniz veya diyeceksiniz ki, biz demokrasiden, çağdaşlıktan, insan haklarından yanayız, Avrupa Birliği normlarını benimsiyoruz; o zaman, Bakana diyeceksiniz ki, bu yaptığınız yanlıştır.

Şimdi, bu bir parti meselesi değil, bu bir demokrasi anlayışı meselesidir. Biz, Türk Telekomu bu davranışı dolayısıyla kınıyoruz ve şunu hatırlatıyoruz; vaktiyle, bir köylünün Alman İmparatoruna söylediği lafı, bu kürsüden, Türkçe'ye çevirerek Sayın Bakana söylemek istiyoruz: Sayın Bakan, unutmayın, Türkiye'de hâkimler var.

Çok teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Öymen.

Sayın Bakan, buyurun.

ULAŞTIRMA BAKANI BİNALİ YILDIRIM (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, Sayın Öymen'e, maddeyle ilgili olmamasına rağmen, konuşmasında dile getirdiği hususla ilgili cevap verdim. Şunu iyi bilmemiz lazım ki, Türkiye'de hâkimler var, Türkiye'de yargı var; yargıya da, her şeyden önce bizlerin saygılı olması lazım. Konu yargıdadır; eğer, idare yanlış bir iş yapmışsa, yargı bunu düzeltir; bir kere, bizim bundan bir tereddütümüz yok. Yargıya giden konuda herhangi bir yorum yapmayacağız; ama, ben bir şeyi düzeltmek istiyorum: Türkiye'de 15 000 000 insan, çeşitli yollarla, televizyon yayınlarından istifade ediyor. İki yolu var; ya uyduyla yahut da kabloyla yayın yapılabilir. Kabloyla yapılanı, Türk Telekom -1 000 000 abonesi var- 1 000 000 aboneye ulaştırıyor, geri kalanı uyduyla yapılıyor bütün yayınların. Bu bahsettiğimiz iki kanalın ikisi de, uydudan hem de Türk Telekomun uydusundan yayınlarına devam ediyor; yani, 14 000 000'a ulaşmaya devam ediyor. Şimdi, Digitürk diye bir özel kanal var. Bu özel kanal, 50 tane yayın yapıyor; gidin bakalım, sizin yayınınızı kabul ediyor mu?! Canının istediği yayını yayımlamayı kabul ediyor; bu, doğru bir şey değil. Bunu, bizim öyle yaptığımız anlamında söylemiyorum.

Şunu iyi bilmemiz lazım: Bu, analog sistemdir. Analog sisteminde yayın kapasitesi sınırlıdır. RTÜK'ten her izin alan muhakkak kabloya girecek diye bir şey söz konusu değildir. Sıra bekler; boşalan olursa, çıkan olursa, sözleşmesi iptal edilen olursa, yeni bir kanal, bir sözleşme yapılarak kablodan verilebilir; ama, imkânlar... Şimdi sayısal sisteme geçiliyor, bu sınır kalkıyor, sonsuz sayıda kanal istediği gibi yayınını yapacaktır. Tabiî, bunun denetimini, genel ahlak ve ülkenin genel değerleri açısından RTÜK yapar; ancak, dünyanın her yerinde, kablolu sistemde yayın veren kuruluşlar, ikili anlaşmalarla bunu yapar; içerik olsun, yayının özellikleri olsun, bu konuda iki

tarafın anlaşmasıyla işlem yapılır. Burada da yapılan işlem bu şekilde olmuştur, anlaşma çerçevesinde olmuştur. Yoksa, siyasî bir baskı veya yönlendirme hiçbir zaman söz konusu değildir. Ben, bu açıklamayı, bu konuyla ilgili, sizlere aktarmakta ihtiyaç duydum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Yıldırım.

Madde üzerinde 1 önerge vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 508 sıra sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının Çerçeve 10 uncu maddesiyle 2813 sayılı Kanuna eklenen ek 2 nci maddenin sonuna aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Faruk Çelik	Soner Aksoy	Ali Yüksel Kavuştu
Bursa	Kütahya	Çorum
Bekir Bozdağ	Hacı Biner	
Yozgat	Van	

"Bu Kanunla Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğüne devredilen hizmetlere ilişkin olarak diğer mevzuatta doğrudan ya da dolaylı olarak Türk Telekoma yapılan atıflar Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğüne yapılmış sayılır."

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) - Uygun görüşle takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN - Hükümet?..

ULAŞTIRMA BAKANI BİNALİ YILDIRIM (İstanbul) - Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Gerekçe okunsun.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Bu düzenleme, tasarının geçici 2 nci maddesinde yer almakta olup, kanun tekniğine uygunluğun sağlanmasını teminen, tasarının çerçeve 10 uncu maddesi ile 2813 sayılı Telsiz Kanununa eklenen ek 2 nci maddenin sonuna fıkra olarak eklenmektedir.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 10 uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 11.- 18.6.1999 tarihli ve 4389 sayılı Bankalar Kanununun 15 inci maddesinin (7) numaralı fıkrasının (a) bendinin ikinci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Fonun yönetim ve denetimine sahip olduğu şirketlerin ve/veya bu fıkra uyarınca yönetimini ve denetimini devir aldığı şirketlerin, Fon tarafından atanan yönetim, müdürler ve denetim kurulu üyeleri ile Fonun atadığı bu yöneticiler tarafından şirketi temsil ve ilzam ile yetkili kılınan genel müdür, genel müdür yardımcısı ve müdür gibi şirket çalışanları ve Fon, bu şirketlere Fon tarafından

yönetim ve denetim kurulu üyeleri ile müdürlerin atanmasından sonra, bu bentte sayılan gerçek veya tüzel kişilere ait şirket hisselerinin ve/veya bu şirketlerdeki lisans, ruhsat ve imtiyaz sözleşmelerinden doğan hakları dahil olmak üzere diğer tüm hak ve varlıklarının ve/veya bu hisselerle orantılı aktiflerinin satışı ve bu satışlardan elde edilen tutarları Fon alacaklarına mahsup etmeye veya şirketlerin kamu borçları ve/veya Sosyal Sigortalar Kurumuna borçları ile sair borçlarını ödemede kullanmaya ve bu işlemler ile ilgili kararlar almaya 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 324 üncü maddesi ile bağlı kalmaksızın yetkilidirler. Bu şirket ve iştiraklerin % 49'undan fazlası yabancı gerçek ve tüzel kişilere doğrudan ya da dolaylı olarak satılabilir. Yukarıdaki hüküm çerçevesinde telekomünikasyon, enerji, ulaşım, medya ve diğer sektörlerdeki Fona devredilmiş olan şirketlere tanınmış imtiyaz sözleşmesi, lisans, ruhsat gibi benzeri izinlerin yenilenmesi veya değişikliği işlemi ilgili kuruluşlarınca iki ay içinde tamamlanır. Fon tarafından atanan yöneticilerin, şirketlerin sermayesini kaybetmesinden ve/veya borca batık olmasından dolayı mahkemeye bildirimde bulunma yükümlülükleri yoktur. Bildirimde bulunmamaktan dolayı bu şahıslar hakkında İcra ve İflas Kanununun 179, 277 ve devamı maddeleri ile 345/a maddesi hükümleri uygulanmaz ve Türk Ticaret Kanununun 341 inci maddesi uyarınca şahsî sorumluluk davası açılamaz. Yönetim ve denetimi Fon tarafından devir alınmamış şirketlere Fon tarafından atanan yönetim ve denetim kurulu üyeleri ile müdürler, ortaklar genel kurulunca görevden alınamayacağı gibi ibra edilmeyerek haklarında kendilerinin görev yaptıkları dönem veya dönemler dışında şahsî sorumluluk davası da açılamaz.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, saat 20.10'da toplanmak üzere, birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati : 19.07

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati : 20.15

BAŞKAN : Başkanvekili Yılmaz ATEŞ

KÂTİP ÜYELER : Suat KILIÇ (Samsun), Mevlüt AKGÜN (Karaman)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 102 nci Birleşimin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

508 sıra sayılı tasarının müzakerelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

V. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

5. - Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/807) (S. Sayısı: 508) (Devam)

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümet yerinde.

12 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 12.- Aşağıdaki hükümler yürürlükten kaldırılmıştır:

a) 406 sayılı Kanunun ek 22 nci maddesinin (a) bendinin birinci paragrafının ikinci ve üçüncü cümleleri, (b) bendinin birinci paragrafı ve ikinci paragrafında yer alan "Bakanlar Kurulunca bu Kanuna göre belirlenen kadrolarda çalışan personel dışında kalan ve" ibaresi.

b) 2813 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (e) bendi, 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Posta Telgraf ve Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğü imkânları ile haberleşme sağlanamaması veya" ibaresi ve aynı maddenin ikinci fıkrası.

c) 12.5.2001 tarihli ve 4673 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu, Posta, Telgraf ve Telefon İdaresinin Biriktirme ve Yardım Sandığı Hakkında Kanun ile Ulaştırma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun geçici 6 ncı maddesi.

d) 24.11.1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 37 nci maddesinin (a) bendinde yer alan "ve Limanların, mülkiyetin devri dışındaki yöntemlerle özelleştirilmelerinden Türk uyruklu gerçek ve tüzel kişiler yararlanabilir" ibaresi ile aynı bendin son cümlesi.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu ve şahsı adına, Mersin Milletvekili Sayın Hüseyin Güler; buyurun.

CHP GRUBU ADINA HÜSEYİN GÜLER (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; şahsım adına söz almış bulunuyorum; herkesi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Önemli bir konu üzerinde, gerçekten, hassas olmamız gereken bir doğrultuda bu kadar duyarsızlığı görmekten duyduğum üzüntümü de ifade etmek istiyorum.

Türk Telekomun özelleştirilmesi konusuna baktığımızda, Türk Telekomun özelleştirilmesi mi, Türkiye'nin T'sinin satışı mı?! Mahremiyet elden gittikten sonra kaç para ettiğinin ne önemi var.

Sayın ve sevgili AKP'li milletvekilleri, öncelikle sizlere sesleniyorum; zira, bizim, CHP Grubu olarak kafamız çok net, zihnimiz berrak. Meclisin, alışılageldik hamasi konuşmalarından birini yapmak istemiyorum. Öyle, yasanın çıkmasını geciktirmek için birkaç dakika fazla, uzunca da konuşmayacağım. Eski deneyimlerimden çok iyi biliyorum ki, bunun bir yararı ve anlamı yok; çünkü, siz, o basit parmak hesabıyla bildiğinizi okuyor, söylenen hiçbir şeye değer vermiyor, kabul edeceğiniz

her şeyi kabul ediyor ve reddedeceğiniz her şeyi de reddediyorsunuz, ama, içten bir şekilde sorgulamadan, parti disiplini gereğince yapıyorsunuz bunu; üstelik, aklınızdan "parti mi yoksa halk mı" sorusunu bile geçirmeden. Tıpkı, sendikacı milletvekillerimizin temsil ettiği işçilerin haklarını gasbeden ve kölelik yasası olan İş Kanununu gönül rahatlığıyla hep kabul ettiğiniz gibi. Parti yöneticilerinin gözüne daha çok girmek için daha militanca çalışıyor, burada, kimi önemli sorunlara dikkat çeken eleştiri ve önerilerimizi duymazlıktan geliyorsunuz.

Azınlık oyuyla geldiğiniz, Meclisteki çoğunluk oyunuzla milletin çoğunluğunu temsil edemeyen hükümetin vekilleri olarak, milletin çıkarını ve değerlerini hiçe sayıyor, hiç düşünmeden, bunları, biz CHP'liler olarak söylediğimiz için, reddediyorsunuz.

Bütün bunları bilerek, tarih önünde, vatanımıza, halkımıza ve size de oy veren yoksul, inanmış, bu ülkeyi, bu vatanı, bu toprakları seven insanlara karşı sorumluluğumuzu bir kez daha yerine getirmek için, şahsım adına söz almış bulunuyorum.

Bu konuşmam, basit bir oyalama konuşması da olmayacak; hatta, mümkün olursa, süremden daha önce bu konuşmamı bitirmeye çalışacağım, bunun için de çaba sarf edeceğim; çünkü, çok şeyi söylemekten çok, tarihsel bir yanılgıdan geriye dönüşü sağlayabilmek için, akılda kalacak bazı örneklerle uyarı görevimizi yapmak istiyoruz. Geriye kalan zamanda ise, sakin, aklıselim düşünmenizi rica edeceğim. Dileğim, söylenenlerde bir parça da olsa "gerçek payı var mı" sorusuna yanıt arayabilmeniz, kuşkunuzu, kaygınızı içinizde değerlendirmeniz yönünde; bunu da vicdanınıza bırakıyorum.

Değerli AKP milletvekilleri, isterseniz, işe, teorik tartışmalardan çok, vahamete dalmadan, günlük hayatımızdan örnek vererek başlayalım. Belki, işin vahametini buradan bakarak daha da iyi anlayabiliriz; zira, gazeteciler, akademisyenler, araştırmacılar, genelde, özelleştirmeyle, özelikle de Türk Telekomun özelleştirilmesiyle ilgili olarak lehte ve aleyhte çok yazı yazdı.

Vicdanların karardığı, gözlerin kapatıldığı şu anda, bunların sıkıcı bulunduğunu düşündüğüm için, bu kadar teknik değerlendirmelerde bulunmayacağım. Elbette, her şeyin bir bedeli var. Böyle bakılınca da, her şey alınabilir ve satılabilir; kuşkusuz, gözü dönmüş bir tüccar mantığıyla bakıldığında da; eh, böyle bakılınca da; temel mesele, ne kadar yüksek bedelle satılacağına kilitleniyor.

RESUL TOSUN (Tokat) - Bu tür şeyleri söylemek sana hiç yakışmıyor. Hakaret ediyorsun.

HÜSEYİN GÜLER (Devamla) - Hiç de hakaret ettiğimi düşünmüyorum.

RESUL TOSUN (Tokat) - Vicdanı kararmış, gözü dönmüş ne demek?!

HÜSEYİN GÜLER (Devamla) - Esnaf gözüyle diyorum.

RESUL TOSUN (Tokat) - Sana hiç yakışmıyor.

HÜSEYİN GÜLER (Devamla) - İnşallah, ben yanılırım; yanıt verirsiniz.

RESUL TOSUN (Tokat) - Sizce öyle bizce böyle...

Sayın Başkan, hakaret ediyor.

HÜSEYİN GÜLER (Devamla) - Hakaret etmeye hiç niyetim yok, eleştiri bazında değerlendiriyorum.

BAŞKAN - Müdahale etmeyelim lütfen.

Sayın Güler, siz Genel Kurula hitap edin.

HÜSEYİN GÜLER (Devamla) - Böyle de bakılınca, temel mesele, ne kadar yüksek bedelle satılacağına kilitlendiğini ifade ettik. Peki, her şey parayla mı ölçülüyor; bunu çok iyi değerlendirmek lazım.

FAHRİ KESKİN (Eskişehir) - Sizce öyle, bizce böyle.

HÜSEYİN GÜLER (Devamla) - Ya onur, namus, yurt, vatan... Bunların kıymeti harbiyesi yok mu sizce, bunların hiçbir anlamı yok mu? (AK Parti sıralarından gürültüler)

FAHRİ KESKİN (Eskişehir) - Namus, vatan mevzuunu sen mi ölçeceksin?! Biz biliyoruz.

HÜSEYİN GÜLER (Devamla) - Ben ölçme derdinde değilim. Hepinizi hassasiyete davet ediyorum. (AK Parti sıralarından gürültüler)

RESUL TOSUN (Tokat) - Sayın Başkan, lütfen... Ne demek namus, vatan konusu?..

MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) - Bu lafların tutanaklardan çıkarılması lazım.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen, müdahale etmeyin.

FAHRİ KESKİN (Eskişehir) - Seni mi ilgilendiriyor namus, vatan mevzuu?! Sen mi ilgileniyorsun?!

RESUL TOSUN (Tokat) - Siz müdahale edin Sayın Başkan.

BAŞKAN - Edeceğim.

HÜSEYİN GÜLER (Devamla) - Bunların hiçbir anlamı yoksa, bunların bir parası, bedeli var, hesaplarız. Bunlar, bir tüccarın doymak bilmeyen iştahına bırakılacak, alınıp, satılacak kadar önemsiz, basit şeyler midir diye sorgulamak gerekir. Evet, itirazlarınız pek yükseliyor; çünkü, bunların bir kârı zararı olmaz ve parayla ölçülemeyecek kadar da kutsaldır. Bu alanda, sizin için de aynı şey geçerlidir diye düşünüyorum.

Evet, peki, o zaman bu ülke için, bu vatan için bu kadar önemli, stratejik ve mahrem olan haberleşme ağını da, üç beş kuruş uğruna niye satıyorsunuz, özelleştiriyorsunuz; bunu merak ediyorum.

Kârlı kılıyoruz diye başkasının kullanımına açıyoruz...

RESUL TOSUN (Tokat) - Doktor konuşmasına benzemiyor; birisi yazmış vermiş.

HÜSEYİN GÜLER (Devamla) - Bugün, ülkenin en temel, değerli konularında hekimlerin yeri çok büyüktür; hepimiz çok iyi biliyoruz.

RESUL TOSUN (Tokat) - Hekimce konuşursan başımızın üzerinde yerin var; ama, sokak lisanıyla konuşursan reddederiz.

HÜSEYİN GÜLER (Devamla) - Hiç alakası yok; kesinlikle, inanmadığım bir şeyin kavgasını da vermem, paylaşımını da vermem. Her konuda duyarlılık içerisindeyim.

En mahrem konuşmalarımız dinlensin diye mi, bu ülkenin güvenliği hiçe sayılsın, önüne gelen istihbaratı toplasın diye mi? Bir yabancı, soluk alıp verişlerimizi, evimizde olup bitenleri bilsin deyi mi? Çok stratejik olan haberleşme sistemini başkalarına teslim etmiş bir aile, bir halk, bir ulus, artık, mahrem hiçbir şeye, gizli tek bir şeye sahip değildir; çünkü, ne yaptığı, ne yapacağı çok iyi bilinmektedir. Bundan daha kötü ne olabilir ki; hepimizin çok iyi sorgulaması lazım.

Hele, şu yüksek teknolojinin her şeye kadir olduğu çağımızda bunları çok iyi değerlendirmeniz lazım.

Evet; tövbe tövbe, diyerek aklınızdan dahi geçirmediğiniz ve başınıza hayatınız boyunca gelmesini istemediğiniz durumlarda bu kadar hassas olmak gerekir diye düşünüyorum.

Evet, bunları ben de biliyorum; ama, daha çok sıkıntılarımız, hassasiyetimiz, genel tavrımız net olduğundan, biz de net olarak söylüyoruz; Türk Telekomun özelleştirilmesinde, hepinizin de, inanıyorum ki, sağlıklı duyarlılığınızla kendi içinizdeki tepki duyan arkadaşlarımızın da varlığını gözönünde bulundurarak hassasiyetle yaklaşmanızı bekliyorum.

Peki, gönül rahatlığıyla da, çok para verildiği için, para kazandıracağı için, hepimiz için çok önemli olan, bağımsızlığı simgeleyen Türk Telekomu özelleştirme adı altında üç beş kuruşa satmaya gönlümüz nasıl elverir! Bu, bir vicdansızlık değil midir?! Bu, bağımsızlıktan vazgeçmek uğruna üç beş kuruşa razı olmak değil midir? Kaç kuruş kazanacağımız önemli....

RESUL TOSUN (Tokat) -Saçmalıyorsun, saçmalıyorsun...

HÜSEYİN GÜLER (Devamla) - Saçmalıyorsam gelir cevap verirsin, gelip cevap verirsin...

RESUL TOSUN (Tokat) - Hakikaten saçmalıyorsun... Ne demek vicdansızlık?!

HÜSEYİN GÜLER (Devamla) - Gelip cevap verirsiniz...

RESUL TOSUN (Tokat) - O kürsü hakaret etme yeri değil.

HÜSEYİN GÜLER (Devamla) - Hiçbir şekilde hakaret ettiğimi de düşünmüyorum; eğer, açık ve net...

RESUL TOSUN (Tokat) - Türkçeyi de bilmiyorsun sen...

HÜSEYİN GÜLER (Devamla) - Türkçeyi de öğretiriz sizlere, Türkçeyi de öğretiriz... Siz, bir yazarsınız...

BAŞKAN - Sayın Tosun... Sayın Tosun, lütfen, müdahale etmeyin...

RESUL TOSUN (Tokat) - Sayın Başkan, müdahale etmeniz lazım.

HÜSEYİN GÜLER (Devamla) - En ufak, işinize gelmediği anda alakasız bir konuda, hakaret olarak yorumluyorsunuz; ama, kesinlikle alakası yok.

FAHRİ KESKİN (Eskişehir) - Teknik konu bu; teknikte var...

HÜSEYİN GÜLER (Devamla) - Peki, bu nedenle bu kadar hayatî bir meselede yüzde 30 küsurluk oyla Mecliste sahip olduğunuz yüzde 60'lık çoğunlukla vereceğiniz ters bir karar, ne hakka, ne adalete, ne vicdana sığar; bunun hesabını vermek sizin de sorumluluğunuzda.

RESUL TOSUN (Tokat) - Siz kaç oyla geldiniz; yüzde 18...

FAHRİ KESKİN (Eskişehir)- Yüzde 18 ve yüzde 32!..

HÜSEYİN GÜLER (Devamla) - Peki, sizleri, kalkacak olan elleriniz ve parmak izleriniz, parti karar ve vicdanınızla baş başa bırakıyorum; içtenliğinize de inanmak istiyorum; paranın, imana, bağımsızlığa, hakka galip gelmeyeceğini göstermenizi umuyorum.

HALİL İBRAHİM YILMAZ (Kütahya) - Bitmedi mi o yazdığın?!

HÜSEYİN GÜLER (Devamla) - Hükümetçe, iktidarınızı, ülkemizin, halkımızın iktidarsızlığına dönüştürmemenizi diliyorum.

Değerli dostlar, saygıdeğer milletvekilleri; bu ülke hepimizin. Hiçbir şekilde inanmadığım bir konuyu gelip burada sizlerle paylaşmam; ama, kendi içinizdeki özeleştiri mekanizmalarından da ders almanızı istiyorum. İkide bir çoğunluk süreci içerisinde arkadaşlarınızın neden yokluğunu da kendiniz değerlendirin. Gönlünüz, vicdanınız elveriyorsa "evet" diyeceksiniz zaten; çünkü, sizlere onlar dayatıldı; çünkü, IMF ve Dünya Bankası tarafından verilen görevi en iyi şekilde yerine getiriyorsunuz.

Düne kadar seçim dönemlerinde birlikte yola çıktığınızda IMF'ye karşı olduğunuzu net bir tavırla koydunuz da, bugün ise birliktenin adını koymanın arayışı içerisindesiniz. O yüzden, Türk Telekomun ne kadar hassas olduğunu, hepimiz için geçerli olan...

Bakın, geçen bir soru sormuştum Sayın Bakana, Bakan da cevap verdi, dedi ki... Bu, kamulaştırma mı, özelleştirme mi? Kamulaştırmanın bedeli, Aria ile Aycellin birleşmesi de 300 000 000 dolara mal oldu bu ülkeye; 2 000 000 dolar da, satımı için, teknik bir altyapı olarak, araştırma için verildi. Siz, kaça satmayı düşünüyorsunuz, daha adını bile bilmiyorsunuz.

Satarken de "bu, 5 milyar dolar eder" gibi mi... Malını pazarlayan bir esnafın malını karalamadığı gibi... Siz, bunu da yapıyorsunuz; ama, üzülerek görüyorum ki, duyarsızlığınız hâlâ devam ediyor diye düşünüyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Güler.

Madde üzerinde başka söz talebi?.. Yok.

EYÜP FATSA (Ordu) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Fatsa.

EYÜP FATSA (Ordu) - Sayın Başkan, biraz önce Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına konuşan arkadaşımız, kanaatim odur ki, Grubumuz hakkında biraz maksadını aşan ifadeler kullanmıştır; işte "Türkiye'nin T'sini mi satıyorsunuz; bu, bir vicdansızlıktır..."

FAHRİ KESKİN (Eskişehir) - "Hainliktir, vatan hainliğidir..."

EYÜP FATSA (Ordu) - "...hainliktir" manasına gelen, hak etmediğimiz, hiç kimsenin de aklından geçirmediği...

FAHRİ KESKİN (Eskişehir) - Seviyesiz olan...

EYÜP FATSA (Ordu) - ...geçirmesinin de mümkün olmadığı, hak etmediği bir üslupla Grubumuzu itham etmiştir. Benim, bu konuyla ilgili olarak İçtüzüğe göre söz talebim var.

MEHMET ÖZYOL (Adıyaman) - Düzeltmesini isteyelim, tashihini isteyelim.

EYÜP FATSA (Ordu) - Veya şöyle, Sayın Başkanım: Arkadaşımızın bu konuyla ilgili bir tashih yapmasını arzu ediyoruz.

BAŞKAN - Sayın Fatsa, ben, şimdi, tutanakları istettim; dilerseniz, gelsin, bir bakayım.

EYÜP FATSA (Ordu) - Hay hay.

BAŞKAN - Tabiî, arkadaşlarımız, özgürce görüşlerini açıklayabilirler; ama, bir koşulla; hiçbir kişi veya grubu da, böyle, suçlayıcı veya töhmet altında bırakıcı olamaz. O nedenle, ben...

EYÜP FATSA (Ordu) - Sayın Başkan, kanaatlerine saygı duyarız, düşüncelerine saygı duyarız; ama, maksadı aşan...

BAŞKAN - ...tutanakları istettim, gelince bakar, bir düzeltme yoluna gideriz.

EYÜP FATSA (Ordu) - Teşekkür ederim.

MEHMET ÖZYOL (Adıyaman) - Sayın Başkan, herkes gibi siz de, arkadaşımızın kürsüden nasıl hitap ettiğini duydunuz. Belki de, ilgili tutanağın gelmesine gerek olmadan, tarafsızlık ilkesi içerisinde bir karar verebilecek şekilde, şurada varlığınızı ortaya koyarsanız, biz, size saygı duyacağız.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

FAHRİ KESKİN (Eskişehir) - Müdahale edebilirsiniz.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, cümlesini tamamlamadan bir sayın milletvekilinin ne demek istediğini de kestirme olanağım yok. Takdir edersiniz ki, ifadesini tamamlaması gerekiyordu. Ben, tutanağı istetiyorum, kısa sürede de gelir; gereğini yapacağım.

III. - YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, oylamaya geçmeden önce, yoklama yapılmasını talep ediyoruz.

FAHRİ KESKİN (Eskişehir) - Yarın devam ederiz...

HALUK KOÇ (Samsun) - Yarın devam ederiz. Biz hazırız. Tabiî, hay hay...

BAŞKAN - Yoklama talebinde bulunan arkadaşlarımızın isimlerini tespit edeceğim: Sayın Haluk Koç, Sayın Özyürek, Sayın Koçyiğit, Sayın Keleş, Sayın Aydın, Sayın Ketenci, Sayın Akalın, Sayın Erbatur, Sayın Sarıbekir, Sayın Sözen, Sayın Kılıçdaroğlu, Sayın Demirel, Sayın Gazalcı, Sayın Güler, Sayın Arz, Sayın Parlakyiğit, Sayın Amber, Sayın Sayar, Sayın Güyüldar, Sayın Diren, Sayın Bulut.

Yoklama için 3 dakika süre vereceğim.

Sisteme giremeyen sayın milletvekillerinin Genel Kurul Salonunu terk etmemelerini rica ediyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN -Toplantı yetersayısı vardır.

V. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

5 - Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/807) (S. Sayısı: 508) (Devam)

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici 1 inci maddeyi okutuyorum:

GEÇİCİ MADDE 1.- GSM Pan Avrupa Mobil Telefon Sisteminin kurulması ve işletilmesi ile ilgili lisans verilmesine ilişkin imtiyaz sözleşmelerine istinaden işletmeciler tarafından Hazineye ödenmesi gereken paylardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ödenmeyen kısmın, ihtilaflı olanlar dahil, fer'ileriyle birlikte sulhen tahsili hususunda GSM işletmecileriyle gerektiğinde uzlaşmaya Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan ile Maliye Bakanı müştereken yetkilidir. Uzlaşma konusundaki bu anlaşmalar Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu ve şahsı adına, İstanbul Milletvekili Sayın Kılıçdaroğlu; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA KEMAL KILIÇDAROĞLU (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, dün, burada, eski iki bakan hakkında Halk Bankasında kullanılan kredilerdeki usulsüzlük nedeniyle bir karar verildi. Şimdi ben sizlere Dünden Bugüne Tercüman Gazetesinde yazı yazan değerli bir köşeyazarımızın, Sayın Murat Kelkitlioğlu'nun fıkrasından bir bölümü izninizle hatırlatmak istiyorum: Türkiye Büyük Millet Meclisi Yolsuzlukları Araştırma Komisyonunun düzenlediği 1 000 küsur sayfalık -biliyorsunuz, Parlamento bu konularda çok duyarlı- raporun 466 ncı sayfasında bir şirketten de söz eder; ama, iki ay önce, bu hükümetin getirdiği yönetim bu şirkete 4 500 000 dolarlık bir kredi açtı. Bir yandan bir firmaya kredi açanları Yüce Divana gönderirken, bu hükümet döneminde aynı firmaya 4 500 000 dolarlık kredi açılmasını Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekillerinin vicdanlarına terk ediyorum, bırakıyorum.

BAŞKAN- Sayın Kılıçdaroğlu, bir saniye.

Sayın milletvekilleri, Genel Kurulda yüksek bir uğultu var. Lütfen Sayın Hatibi dinleyelim.

Buyurun.

KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla)- Şimdi gelelim Telekom meselesine.

Türk Telekom, aslında, bir insanın vücudundaki kan damarları gibidir. Bütün iletişimin altyapısı bu şirketin elindedir. Bu altyapı olmadığı sürece ne cep telefonuyla konuşabiliriz ne internete girebiliriz; sabit telefonlarla konuşamayız. Başka hiçbir olanağımız yok; ama, mutlaka ve mutlaka bu sisteme bir kanalıyla muhtacız ve bu sistem bir tekel konumundadır altyapıları gereği. Şimdi, bunu yüzde 95'lere varan oranda yabancı sermayeye satmaya hazırlanıyoruz.

Bu arada, hükümetin getirmediği; ama, Plan ve Bütçe Komisyonunda eklenen ve az önce okunan bir geçici madde oldu. Geçici 1 inci maddeyle, Telekomun daha önce yapmış olduğu imtiyaz sözleşmeleri nedeniyle bir uzlaşma getiriliyor, pazarlık getiriliyor, borçları tasfiye etme amacıyla bir maddî düzenleme getiriliyor.

Değerli arkadaşlar, bu madde niye geldi? 4353 sayılı Yasa var. Bu yasaya göre, hükümet, 750 000 000 liraya kadar olan borç ve alacak dolayısıyla uzlaşma yapabilir. Daha sonra, 1.1.2004'ten geçerli olan bu hüküm, mart ayında ekbütçe kanunuyla 1 trilyon liraya çıkarıldı. Demek ki, 1 trilyon lira için hiçbir yasal düzenleme yapmadan, belli konulardaki uyuşmazlıkları çözmek mümkün; ama, burada temel bir koşul var. O temel koşul da şu: Bu tür uzlaşma için, öncelikle uzlaşmayı yapıyorsunuz, belli bir noktaya getiriyorsunuz, Danıştaya gönderiyorsunuz ve Danıştaydan kamu yararı olup olmadığı konusunda görüş istiyorsunuz. Yapılan bu düzenlemeyle, Danıştay devredışı bırakılıyor.

Şimdi, buradan hükümete soruyorum: Acaba, bu anlaşmayı yaparken, Danıştayı devredışı bırakmayı hangi gerekçeyle istiyorsunuz? Kamu yararı varsa, Danıştaydan niye korkuyorsunuz? Danıştayın görüş vermesi acaba sizi ürkütüyor mu ürkütmüyor mu, doğrusunu isterseniz, bunu merak ediyorum.

Gelelim bir başka konuya. Şimdi, burada, sözleşme var, imtiyaz sözleşmemiz var. Bakın, size, imtiyaz sözleşmesinin "Hazineye ödenecek pay" başlıklı 8 inci maddesini okuyayım:

"Madde 8.- İşletmeci tüm abone sayısı üzerinden elde edilecek brüt gelirlerin yüzde 15'ini her ay hazineye ödeyecektir. Aylık pay ödemeleri en geç brüt gelirlerin faturalandırıldığı ayı izleyen ayın son gününe kadar işletmeci tarafından hazineye ödenecektir."

Herhalde, bundan daha açık bir yasal düzenleme, daha doğrusu, bir sözleşme, imtiyaz sözleşmesi metni düzenlenemez.

Peki, bu düzenlemeyle ne yapılıyor? 2 şirket ödemiyor bu parayı, sözleşmede açık hüküm olmasına rağmen ödemiyorlar. Uyuşmazlık çıkıyor, uluslararası tahkim mahkemesine gidiyorlar, diyorlar ki "Türkiye Cumhuriyetiyle sorunumuz var, biz haklıyız, uluslararası tahkim mahkemesi çözsün." Uluslararası tahkim mahkemesinin 11825 numaralı dosyası, karar şöyle: "Hazine payının hesabına ara bağlantı ücretleri dahil edilmelidir. " 7 nci madde böyle; 8 inci maddeyi okuyorum: "Davacının hazine payı hesabında ve ödenmesinde ara bağlantı ücretlerini dahil etmesine karar verilmiştir." Yani, uluslararası tahkime gidiyorsunuz, uluslararası tahkim de Telekomu haklı görüyor.

Şimdi, bu ne biçim anlayış, ne biçim hukuk sistemi, ne biçim kamu alacağını takip, ne biçim tüyü bitmemiş yetimin hakkını arama?! Uluslararası tahkime gidiyorlar, kaybediyorlar, paranın bir kısmını zaten almışsınız, şimdi, bir kanun maddesi getiriyorsunuz "biz bunlarla oturup uzlaşalım..." Niçin?!. Hangi gerekçeyle, hangi mantıkla, hangi hukuk bilgisiyle? Sayın Bakan istiyorsa, kendisine ben vereyim uluslararası tahkim mahkemesinin verdiği kararı. Eğer, sözleşme elinde yoksa, imtiyaz sözleşmelerini kendisine verelim; onu da bulamadıysa, mart ayında çıkan bütçe kanununa baksın; 1 trilyona kadar uzlaşma yetkiniz var. Niçin Danıştayı devredışı bırakan böyle bir uygulamaya başvuruyorsunuz, böyle bir yola gidiyorsunuz?!

Doğrusunu isterseniz değerli milletvekilleri, bu Telekom işinde bir şeyler var, ama, bunun suyu ne zaman çıkar, bilmiyorum. Muhalefet partisi olarak bizim görevimiz doğruları size aktarmak, olabildiğince sade bir dille anlatmak, olabildiğince belgeleri, dokümanlarıyla anlatmak. Ben eminim, sizlerin içindeki pek çok arkadaşın da içine Telekom sinmiyor. Bakın, bu Telekomda yazdığımız bir karşı oy yazısı var. O karşı oy yazısı dikkatli okunduğu zaman, fiberoptik sistemde Türkiye, Telekom açısından dünyanın merkezi durumundadır. Peki, dünyanın merkezî sisteminde olan, bütün Ortadoğu, Balkanlar, Uzakdoğu ve Avrupa bağlantılarını sağlayan bir sistemi hangi gerekçeyle, hangi gerekçeyle, hangi güvenlik gerekçesiyle siz özelleştiriyorsunuz? Evet, yüzde 49'u özelleşebilir.

Bize şunu soruyorlar: "Siz özelleştirmeye karşı mısınız?" Biz de onlara şunu söylüyoruz; Sayın Bakana da söyledik Plan ve Bütçe Komisyonunda: Telekom kullanılarak, alt bağlantı kullanılarak, üst sistemi özelleştirebilirsiniz. Cep telefonları var, üçüncü, dördüncüyü özelleştirin, başka hizmetleri de özelleştirin; ama, altyapıyı özelleştiremezsiniz; çünkü, altyapı bir tekel. Bir başka özel sektörün bütün sokakları kazıp, tekrar, yeniden fiberoptik sistemi döşemesi mümkün mü; mümkün değil. Demiryolunu özelleştirebilir misiniz? Hangi şirket kalkar da Ankara-İstanbul arasına ikinci demiryolu hattını döşer rekabet yapacağız diye? Böyle bir şeyin mantığı yoktur.

Dolayısıyla, bu yasanın ve bu maddenin, doğruları yansıtmadığı, kamu alacağının, alınması gereken kamu alacağının, fiilen yasalara göre ödenmesi gereken kamu alacağının önemli bir kısmından bu hükümetin vazgeçeceğini... Tabiî, bu pazarlıkların gerisinde ne olacak -çünkü, yargıya da intikal etmeyecek bu- bugünkü kapalı ortamda bunu bilmiyoruz.

Bakın, buradan, aracılığınızla Sayın Bakana bir soru daha yönelteyim. Acaba, bu uzlaşma konusu olan paralar ne kadar? Bilgi Edinme Yasası çıktı; bir milletvekili olarak ben bunun yanıtını şu ana kadar almış değilim; eminin, Adalet ve Kalkınma Partisinin hiçbir milletvekili de bunu bilmiyordur. Peki, bilmediğiniz, pazarlık konusu olup olmadığını dahi bilmediğiniz bir konuda biraz sonra hep beraber el kaldıracaksınız "evet, bu geçsin" diyeceksiniz; ondan sonra da "burada biz Türkiye Cumhuriyetinin çıkarlarını korumak için and içtik."

Bu duyguyla, hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kılıçdaroğlu.

Madde üzerinde başka söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum...

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, önerge var.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Sayın Mustafa Özyürek, Sayın Haluk Koç, Sayın Yakup Kepenek, Sayın Sırrı Özbek ve Sayın Feridun Baloğlu tarafından verilen bir önerge var. Önergede, geçici 1 inci maddenin de af niteliğinde olduğu, o nedenle de, nitelikli çoğunluk aramamız gerektiği vurgulanmaktadır. Benzer bir konuyu daha önce de tartıştık, konuştuk sayın grup başkanvekilleriyle tarafları bir noktada buluşturamamıştık. Şimdi, o nedenle, bunu da, normal olarak, oylayacağız.

Ben, maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

HALUK KOÇ (Samsun) - Önergeyi ne yaptınız?

FARUK ÇELİK (Bursa)- Önergeyi zamanında vermediniz.

BAŞKAN - Şimdi, bu önerge üzerinde, en fazla usule ilişkin bir görüşme açabilirdik; onu da, zaten, bir önceki maddede yapmıştık.

HALUK KOÇ (Samsun) - O ayrı, bu ayrı...

BAŞKAN - Geçici 2 nci maddeyi okutuyorum:

GEÇİCİ MADDE 2.- Bu Kanunla Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğüne devredilen hizmetlere ilişkin olarak diğer mevzuatta doğrudan ya da dolaylı olarak Türk Telekoma yapılan atıflar Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğüne yapılmış sayılır.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu ve şahsı adına, Mersin Milletvekili Sayın Mustafa Özyürek; buyurun.(CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA ÖZYÜREK (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Bakanımız bu tasarıyı takdim ederken, "dersimizi çok iyi çalıştık, çok iyi hazırlıklar yaptık; Anayasa Mahkemesiyle de görüştük, hukukî yönden hiçbir eksiği olmayan bir tasarı getirdik" demişlerdi.

Şimdi, bakıyorum, AKP Grup Başkanvekillerinin iki önergesi var elimde. Bunlardan birinde, geçici 2 nci maddenin tasarıdan çıkarılmasını istiyorlar ve geçici 3 üncü madde eklenmesini istiyorlar. Daha önceki maddeler görüşülürken de, buna benzer pek çok değişiklik yapıldı. Bunlar, hiç kuşkusuz, hükümetin isteğiyle, grup başkanvekillerimiz tarafından imzalanıp buraya getirildi. Eğer, üzerinde bu kadar çok çalışılmışsa, hatta, Anayasa Mahkemesiyle bile görüşülmüşse -pek usulden değildir- bu eksikler niye? Öyle anlaşılıyor ki, yeteri kadar hazırlık yapılmadan, yeteri kadar çalışma yapılmadan, bu tasarılar alelacele buralara getiriliyor; sonunda da, gecenin geç saatlerine kadar, hem iktidarı hem muhalefeti güç durumda bırakan bir müzakere yöntemiyle olaylar kotarılmak isteniyor. Bunu, öncelikle tespit etmemiz lazım.

Şimdi, daha önce ek 34 üncü maddeyi görüşürken, yine, bunun bir af niteliğinde olduğunu ve nitelikli çoğunluk aranılması gerektiğini ifade etmiştik. O zaman, Sayın Başkanımız demişlerdi ki: "Bu konuda bir önerge vermediniz." Şimdi, aynı nitelikte bir başka madde, geçici 1 inci madde geldi, önerge verdik; bu seferde dediler ki "daha önce gerekçelerinizi söylediniz" ama, Başkanlık Divanının, oylamada, bize göre, herhangi bir önerge olmadan, af niteliğinde olan konuda, mutlaka nitelikli çoğunluk araması gerekir. Bu, Tüzüğün amir hükmüdür; bu, çoğunlukla halledilecek bir iş değildir; eğer, buranın nasıl yönetileceği çoğunluğun oylarıyla karara bağlanıyorsa, Tüzüğe gerek yok; biz, burada, her gün, toplantıya başlarken, şu konuyu şöyle karara bağlayacağız, bu konuyu böyle karara bağlayacağız diye aramızda bir oylama yaparız ve her oturum için de ayrı bir kural tespit etmek durumunda kalırız; bu doğru değildir.

Biz, bu konuda nitelikli çoğunluk isteğimizi ileri sürmüştük; tasarının tümü oylanırken de, nitelikli çoğunluk aranılması gerektiği noktasındaki talebimizde ısrarlıyız; buna riayet edilmediği takdirde, hukukî açıdan büyük bir yanlış yapılmış olur, oylanan tasarının geçerliliği tartışmalı hale gelir.

Değerli arkadaşlarım, biraz sonra, geçici 3 üncü madde eklenmesine dair bir önerge görüşülecek; deniliyor ki, Katma Değer Vergisiyle ilgili bir istisnayı buraya ekliyoruz...

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Geri çektik.

MUSTAFA ÖZYÜREK (Devamla) - Peki, teşekkür ederim.

Katma Değer Vergisi Kanununda çok açık hüküm var; KDV'yle ilgili istisnalar ancak ve ancak o kanunda düzenlenir.

Sayın Kapusuz'a teşekkür ediyorum; sağ olun. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Özyürek.

ULAŞTIRMA BAKANI BİNALİ YILDIRIM (İstanbul) - Sayın Başkan, bir açıklama yapacağım.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bakan.

ULAŞTIRMA BAKANI BİNALİ YILDIRIM (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Özyürek'in konuşmasında, kanun tasarısının hazırlanması sırasında gerekli bütün hazırlıkları yaptığımız şeklindeki konuşmama yönelik bir ifade vardı; bu, doğrudur. Biz, hukukî bakımdan gerekli hazırlıkları yaptık ve Anayasaya aykırılık teşkil etmemesi yönünden de gerekli titizliği gösterdik; ancak, hepimizin bildiği bir şey var; tasarılar, önce hazırlanır, sonra komisyonlara gelir, orada olgunlaşır, orada önergelerle, bazı düzeltmelerle, ilavelerle şekillendirilir, en son olgunlaştığı ve nihaî şeklini aldığı yer de Genel Kuruldur; bu, genel bir teamüldür. Kaldı ki, buradaki önergelerin birçoğu, usule ilişkin düzenlemelerdir. Nitekim, bu madde üzerinde verilen bir önerge de -daha önce bir maddeye bir hüküm olarak ilave edildiği için- maddenin tasarıdan çıkarılmasından ibarettir.

Diğer yönden de, bu af veya sulh konusuna da bir açıklık getirmek lazım. Gerçi, bu konu birkaç sefer görüşüldü; ancak, biz, sulhun her iki tarafın anlaşmasıyla yürürlüğe giren bir sözleşme olduğunu, affın ise tek taraflı, bir haktan vazgeçmek olduğunu düşünüyoruz, hukuken böyle düşünüyoruz. Ek 34 üncü maddede ve bundan önce görüşülen maddede, Türk Telekomun ve hazinenin alacaklarıyla ilgili sulh anlaşması yapılabilmesini sağlayacak bir hukukî düzenleme teklif ediyoruz.

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Bakan, kamu adına alacağınızdan vazgeçiyorsunuz; buradaki fark bu.

ULAŞTIRMA BAKANI BİNALİ YILDIRIM (İstanbul) - Daha önceki konuşmalarda, vergi affı konusunda, iki tarafın olduğu söylendi. Vergi affında, vatandaş aftan yararlanabilmek için elbette müracaat edecek, bu müracaattan sonra idarenin uygulayacağı, yani, affedeceği miktar baştan bellidir. Sulhta, uzlaşmada böyle bir husus yoktur, tek taraflı bir irade beyanı yoktur. Bu tasarıyla getirilen sulh anlaşması yapma yetkisiyle, Türk Telekom, hazine, her borçluyla masaya oturup, Bakanlar Kurulunun bu tasarıda öngörüldüğü şekilde belirleyeceği esaslar dahilinde, teker teker anlaşmak zorunda kalacaktır. Bu, hukukî düzenleme bakımından bir af değil, bir sözleşme yapma yetkisidir, bir sulhtur; o hususa açıklık getirmek istedim.

Teşekkür ederim.

MUSTAFA ÖZYÜREK (Mersin) - Sayın Bakan, hiçbir kamu alacağından vazgeçmeyeceğinizi söylüyor musunuz? Kamu alacağından vazgeçmek için bu düzenlemeyi yapıyorsunuz, çok açık.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri, madde üzerinde 1 önerge var; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 508 sıra sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının geçici 2 nci maddesinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Faruk Çelik	Ali Yüksel Kavuştu	İbrahim Yılmaz
Bursa	Çorum	Kütahya
Soner Aksoy	Hacı Biner	Bekir Bozdağ
Kütahya	Van	Yozgat

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) - Efendim, olumlu görüşle takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN - Hükümet?..

ULAŞTIRMA BAKANI BİNALİ YILDIRIM (İstanbul) - Katılıyoruz Sayın Başkan.

EYÜP FATSA (Ordu) - Gerekçeyi okutunuz.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Geçici 2 nci maddede yer alan düzenlemenin, tasarının çerçeve 10 uncu maddesiyle 2813 sayılı Telsiz Kanununa eklenen ek 2 nci maddenin sonuna fıkra olarak eklenmesi gerekmektedir. Bu nedenle, geçici 2 nci maddenin tasarıdan çıkarılması uygun olacaktır.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici 2 nci madde, kabul edilen önerge istikametinde metinden çıkarılmıştır.

Sayın milletvekilleri, 13 üncü maddeye geçmeden önce, sayın milletvekilleri arasında da tartışmaya konu olan bir hususa açıklık getirelim. Şimdi, birincisi, Sayın Tosun şunda bir şey göremiyorum: "Türk Telekomun özelleştirilmesi konusuna baktığınızda, Türk Telekomun özelleştirilmesi mi, Türkiye'nin T'sinin satışı mı?! Mahremiyet elden gittikten sonra kaç para ettiğinin ne önemi var."

Sayın milletvekilleri, "mahremiyet" Türkçemizde, bildiğiniz gibi, çok geniş çerçevede kullanılan bir terim; ama, sayın milletvekilinin kastettiği mahremiyet, Telekom kanalıyla yapılan görüşmelerin mahremiyeti, öyle değil mi Sayın Güler?

HÜSEYİN GÜLER (Mersin) - Evet.

BAŞKAN - Evet, onu kastediyor; yani, cümlenin gelişine de baktığım zaman, kasıt o. O nedenle, burada bir sorun yok.

Sayın Güler'in şu ifadesine, yine, Sayın Tosun'un itirazı olmuştu: "Vicdanların karardığı, gözlerin kapatıldığı şu anda, bunların sıkıcı bulunduğunu düşündüğüm için, bu kadar teknik değerlendirmelerde bulunmayacağım. Elbette, her şeyin bir bedeli var. Böyle bakılınca da, her şey alınabilir ve satılabilir; kuşkusuz, gözü dönmüş bir tüccar mantığıyla bakıldığında da; eh, böyle bakılınca da, temel mesele, ne kadar yüksek bedelle satılacağına kilitleniyor."

Burada kastedilen sanırım Telekom. Sayın Milletvekilinin, onun dışında bir başka amacı olduğunu zannetmiyorum.

HÜSEYİN GÜLER (Mersin) - Mümkün değil.

BAŞKAN - Yalnız, Sayın Güler, izninizle, şu bölümü de tutanaklardan çıkarmak istiyorum:

"Böyle de bakılınca, temel mesele, ne kadar yüksek bedelle satılacağına kilitlendiğini ifade ettik. Peki, her şey parayla mı ölçülüyor; bunu çok iyi değerlendirmek lazım. Ya onur, namus, yurt, vatan... Bunların kıymeti harbiyesi yok mu sizce, bunların hiçbir anlamı yok mu?"

Sayın Güler, ben, izninizle bu bölümü tutanaklardan çıkarıyorum.

HÜSEYİN GÜLER (Mersin) - Yanlış anlaşılmaması için çıkaralım.

BAŞKAN - Yanlış anlaşılmaması için ve bir de sanırım kastınızı aşan bir ifade bu...

HÜSEYİN GÜLER (Mersin) - Tamam...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, burada, herhangi bir milletvekilinin, bırakın sayın milletvekillerinin, sayın grubun, hiç kimsenin namusuna, onuruna söyleyeceği bir söz olmaz!

Peki, teşekkür ediyorum; bu sorunu böylece düzeltmiş olduk.

Uyarılarınız için de teşekkür ediyorum.

13 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 13. - Bu Kanunun;

a) 5 inci maddesi ile 406 sayılı Kanuna eklenen ek 31 inci maddesi 1.1.2005 tarihinde,

b) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,

Yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14 üncü maddeyi okutuyorum:

Madde 14.-Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, bildiğiniz gibi, tasarının tümü açıkoylamaya tabidir; ancak, açıkoylamaya geçmeden önce, Konya Milletvekili Sayın Atilla Kart, Samsun Milletvekili Sayın Haluk Koç, Mersin Milletvekili Sayın Mustafa Özyürek, İstanbul Milletvekili Sayın Ali Rıza Gülçiçek, Çorum Milletvekili Sayın Feridun Ayvazoğlu, Antalya Milletvekili Sayın Feridun Baloğlu, Antalya Milletvekili Sayın Osman Özcan, Antalya Milletvekili Sayın Atila Emek ve Yozgat Milletvekili Sayın Emin Koç'un Başkanlığımıza verdikleri bir önerge vardır. Bu önergede, tasarının tamamının nitelikli çoğunluğa, yani beşte 3 çoğunluk oyuna tabi olduğu belirtilmektedir. O konuda zaten daha önce bir usul tartışması da açmıştık; o nedenle, yeniden bir usul tartışmasına girmeyeceğiz. Zaten tasarının tümü açıkoylamaya tabi olduğu için, oy miktarı da ortaya çıkmış olacaktır.

Şimdi, açıkoylama işlemi için 3 dakika süre vereceğim. Bu süre içerisinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin, oy pusulalarını, oylama için öngörülen 3 dakikalık süre içerisinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Ayrıca, vekâleten oy kullanacak sayın bakanlar var ise, hangi bakana vekâleten oy kullandığını, oyunun rengini ve kendisinin ad ve soyadı ile imzasını da taşıyan oy pusulasını, yine, oylama için öngörülen 3 dakikalık süre içerisinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının açıkoylama sonucunu açıklıyorum:

Kullanılan oy sayısı : 268
Kabul : 237
Ret : 31 (x)

Böylece, kanun tasarısı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı olmasını diliyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Bakan.

ULAŞTIRMA BAKANI BİNALİ YILDIRIM (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kanunun uzun uzadıya tartışılarak çıkması dolayısıyla herkese teşekkür ediyorum; halkımıza, ülkemize hayırlı, uğurlu olsun diyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda Değişiklik Yapılması ve Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu raporunun müzakeresine başlıyoruz.

6. - Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda Değişiklik Yapılması ve Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/824) (S. Sayısı:582) (xx)

BAŞKAN - Komisyon?.. Yerinde.

Hükümet?.. Yerinde.

Komisyon raporu 582 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Niğde Milletvekili Sayın Orhan Eraslan; buyurun efendim.

CHP GRUBU ADINA ORHAN ERASLAN (Niğde) - Sayın Başkan, Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygıdeğer üyeleri; 582 sıra sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda Değişiklik Yapılması ve Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlarım.

Konuşmama başlamadan önce, Meclisimizde görev yapmış, bu sıralarda oturmuş, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı, eski milletvekili, merhum Ahmet Piriştina'ya ve Yenimahalle eski Belediye Başkanı, yine, bu sıralarda oturmuş, eski milletvekili, merhum Abdurrahman Oğultürk'e Tanrı'dan rahmet, sevenlerine, ailesine ve yakınlarına başsağlığı diliyorum.

Değerli arkadaşlarım, esas itibariyle, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda Değişiklik Yapılması ve Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısını kabul noktasındayız; ancak, gördüğümüz birtakım eksiklikleri de ifade etmeyi zorunlu görev olarak sayıyorum.

Değerli arkadaşlarım, bilindiği gibi, devlet güvenlik mahkemelerinin ilk kurulduğu 16.6.1983 tarihinden bu yana "bu mahkemelerin yargılama usulleri ve kuruluş biçimleri, doğal yargıç ilkesini yaralar niteliktedir, zedeler niteliktedir" dedik, böyle gördük ve hep eleştiregeldik. Bu konuyla ilgili çeşitli defa söylenen sözler, eleştiriler, bugüne kadar, ne yazık ki, yanıt bulamamıştı; şimdi ise, Avrupa Birliğine, Birliğin normlarına uyma adına bu tasarı hazırlanmış bulunmaktadır. Bir yanlıştan dönülmesi, geç de olsa, başka saikler altında da olsa, iyi bir şeydir diye düşünüyoruz.

(x) Açıkoylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağın sonuna eklidir.

(xx) 582 S. Sayılı Basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

Devlet güvenlik mahkemelerine, doğal yargıç ilkesini ve yargı önünde eşitlik ilkesini zedelemesi çerçevesinde karşı bulunmamız, bu mahkemede çalışan, zor koşullarda görev yapan ve hayatî tehlikeleri göze alarak ülkesi için mücadele eden savcı, hâkim ve her türlü adlî personeli takdir etmediğimiz, onlara sevgi, saygı duymadığımız anlamına gelmemektedir, gelmemelidir de. İnanılmaz özverili çalışmalarla önemli hizmetler gerçekleştirmişlerdir ve yargı tarihine geçmişlerdir. Mahkemeye karşı olmak, burada çalışan insanlara karşı olmak anlamına gelmemelidir.

Değerli arkadaşlarım, bilindiği gibi, Avrupa Birliğine uyum çerçevesinde yapılan anayasa değişikliğiyle Anayasanın 143 üncü maddesinin kaldırılması sonucu devlet güvenlik mahkemeleri anayasal desteğini kaybetmiş oldu. Yeni durumda, hukukçular arasında iki görüş belirdi. Birincisi, mahkemelerin kanunla kurulduğu ve her mahkemenin Anayasada yer almaması gerektiği, esas itibariyle, Devlet Güvenlik Mahkemesi Kanununun da yürürlükte olduğu; dolayısıyla, devlet güvenlik mahkemelerinin yargılamaya ve görevlerine devam edebileceği doğrultusunda bir görüştü. Anayasadaki hükmün, sadece, mahkemeye ekstra koruma sağladığı söylenmekteydi. Bu, hukukçular arasındaki bir görüş. Diğer bir görüş ise, istisna olmakla beraber, bu mahkemeler Anayasa hükmüyle kurulmuştur; DGM'lerin Anayasadaki normla kurulmuş olması bir istisnadır belki; ama, Anayasadaki temel ortadan kalkınca, DGM'lerin yargı erki de ortadan kalkmış olmaktadır şeklindedir.

Hangi görüşe katılırsak katılalım, ortada bir fiilî durum vardır, bir, de facto vardır. DGM'ler, uygulamada, ne görevsizlik kararı verebildiler ne de yargılamaya devam edebildiler; hukukumuzda olmayan, bekleme kararı vermeye başladılar. Bu itibarla, geçiş yasasının en kısa sürede Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçirilme zorunluluğu doğmuştur. Bu duyarlılık altında, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu da, getirilen bu tasarıya komisyonlarda olumlu oy vermiştir, destek sağlamıştır; ama, olumlu oy vermiş olmamız, tasarının eksikliklerini eleştirmeyeceğimiz anlamına gelmez. İleride belki düzeltilir umuduyla, aceleye getirilen ve önemli eksiklikler olan tasarıda gördüğümüz birtakım noktaları işaret etmek durumundayız.

Esasen, kuruluşuna karşı olduğumuz DGM'lerin kaldırılmasının gerektiğine inanıyoruz; ama, sakatlıkları bir bir sayacak olursak -bunu komisyonda da belirttik; ama, ne yazık ki, çağrımız yanıt bulmadı- şunlardır: Bizim kanaatimizce, hazırlanan tasarıyla, hükümet, devlet güvenlik mahkemelerini kaldırmak istememektedir. Yani, görüntü, devlet güvenlik mahkemelerinin kaldırılması gibi; ama, aslında, Avrupa Birliği müktesebatına uymak için, ismini değiştirerek, sanki, özel ağır ceza mahkemeleri gibi sürdürülme isteği göze çarpmaktadır. Tasarıdaki hükümlerin önemli bir kısmı, birazdan yürürlükten kaldıracağımız 2845 sayılı DGM Yasasından aktarılmıştır ve bu yasadaki sınırlamalar aynen korunmuştur. Bu yaklaşım, ülkemizdeki yargı sistemini, usul sistemini bozacak niteliktedir; çünkü, bu mahkemeler, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun içerisine yerleştirilmiştir. Bu durumda, aynı görevi üstlenen mahkemeler arasındaki yetki farkı nedeniyle Anayasanın eşitlik ilkesi de zedelenmiştir. Oysa, mevcutta yer alan ağır ceza mahkemeleri ile bu yasa tasarısıyla getirilen özel ağır ceza mahkemeleri arasında, görülen görev yönünden bir fark yoktur. Bu nedenle de, kurallarda farklılık olmaması gerekirken, kanun tasarısında, kurallar arasında önemli farklılıklar korunmuştur.

Değerli arkadaşlarım, kuşkusuz, ülkemizde, uzmanlığı gerektiren mahkemelere ihtiyaç vardır, ihtisas mahkemelerine ihtiyaç vardır. Uzmanlık mahkemeleri, ihtisas mahkemeleri, sistemi zedelemez. Bu amaçla da, son olarak, 5020 sayılı Yasayla, banka suçları için bazı yerlerde ağır ceza mahkemesine bir daire eklenmesi ya da ağır ceza mahkemesinin bir dairesinin bu suçlar için görevlendirilmesi yapılmıştır. Bu kanun tasarısında da aynı yola gidilebilirdi. Nitekim, sisteme aykırı olan 1 inci maddede "aynı yerde birden fazla ağır ceza mahkemesi kurulmasına" denilmektedir. Bir yerde ağır ceza mahkemesi bir tane olur, diğerleri, numara takip edenleri, o mahkemenin daireleri sayılır. Aslına, bakarsanız, usul hukuku yönünden, bir yerde bir sulh mahkemesi olur, bir de asliye mahkemesi olur. Ağır ceza da asliye mahkemesinin dairesidir. Bu usul hükmüne riayet edilmeyerek, sanki, yeni bir mahkeme kuruluyormuş gibi hava verilmiş.

CAVİT TORUN (Diyarbakır) - Yeni mahkeme...

ORHAN ERASLAN (Devamla) - Yeni mahkeme değil, yeni dairedir.

CAVİT TORUN (Diyarbakır) - Yeni mahkeme kuruluyor.

ORHAN ERASLAN (Devamla) - Efendim, siz usulü bilmiyorsunuz. Yeni mahkeme kuruluyor savına gittiğiniz zaman, yarın, yargılamanın ilerleyen noktalarında, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde, "doğal yargıç ilkesi" zedelenmiştir diye Türkiye'nin mahkûm olma ihtimaliyle karşı karşıya kalırsınız. Bu konudaki uyarılarımızda ısrarcıyız. Bu, çok zor bir şey değildir. Bir yerde bir sulh mahkemesi, bir asliye mahkemesi olur. Ağır ceza mahkemelerinin sayısı kaç olursa olsun, isterse 30 tane olsun, asliye mahkemesinin daireleri niteliğindedir. Bu, evrensel ceza usul doktrininde böyledir.

Bu çabamız anlaşılmamış o zaman, anlatamadık arkadaşlara. Bu konuda yapılacak çok basit değişiklikler vardı. Yani "aynı yerde birden fazla ağır ceza mahkemesi kurulması" ibaresinin yerine "ağır ceza mahkemesinin birden fazla daireye ayrılmasına" denilebilirdi ve "mahkemelerin numaralanması" yerine "dairelerin numaralanması" denilebilirdi. Böyle bir düzenleme de tabiî hâkim ilkesini zedelememiş olurdu; ama, bunu arkadaşlarımıza anlatamadık. Ne yazık ki, bu haliyle, terminolojik hatalarla dolu olarak tasarı önümüze geliyor.

Ülkenin bütününde uygulanacak yargılama kurallarının farklılık göstermemesi gerekir. Özellikle savunma hakkı, sanık güvenceleri bakımından hassasiyet göstermek gerekir. Her ne kadar, uyarılarımızla, tasarıda birkısım düzeltmeler olmuşsa da, halen, DGM'lerdeki savunma hakkını kısıtlayan hükümler yer almaktadır.

Öte yandan, gözaltı sürelerinin uzatılması, kısa süre önce terk edilen uzun gözaltı sürelerini yeniden canlandıracak niteliktedir ve uygun çözümler olarak gözükmemektedir.

Yani, bir ihtisas mahkemesi yargılama yapacak diye, çok temel bir kanun olan Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun içerisine olağandışı yargılama metotlarının, usullerinin ithal edilmemesi doğru olurdu diye düşünüyoruz.

Değerli arkadaşlarım, peki, ne yapılmalıydı diye soracak olursanız; bu konuda da önerimiz vardır. Biz, olumsuz eleştiriler yapmadık; öneride de bulunduk. Bunun iki çözüm yolu olabilirdi. Birincisi, bu mahkemelerin yargıçları, savcıları ve diğer personeli, ihtiyaca göre, ağır ceza mahkemelerinin daireleri olarak belirlenecek mahkemelerde görevlendirilebilir ve görevlerini burada sürdürebilirlerdi. Bu çözüm sisteme tam uygunluk sağlardı, görev yönünden de farklılık söz konusu olmazdı, usulde bir değişikliği de gerekli kılmazdı. İkincisi, DGM'lerin yerine, ihtisas dikkate alınarak, yine ihtiyaç duyulan yerlerde ağır ceza mahkemelerinin yeni daireleri oluşturulurdu, bu mahkemeler görevlerini sürdürürlerdi; ancak, bu mahkemelerle diğer mahkemeler arasında yetki, savunma hakkı, sanık güvenceleri açısından farklılık yaratılmazdı. Bu şekilde davranılmayarak sistem bozulmuş, eşitlik ilkesine -bana göre- aykırı davranılmıştır.

Ancak, tasarıya, işin muacceliyetine binaen ve baştan da açıkladığım gibi, DGM'lerin kaldırılmasını samimî arzu etmemiz dolayısıyla, destek sağlayacağız; ama, bu eksikliklerini de görmenizi, mümkünse, burada düzeltilebilirse, düzeltilmesi yoluna gitmenizi diliyoruz.

Ayrıca, değerli arkadaşlarım, tasarıda, 2845 sayılı Yasadan aktarılan ve yeni kurulacak ağır ceza mahkemelerinde görev yapacak yargıç ve savcılar ile diğer mahkemelerde görev yapan yargıç ve savcılar arasında farklı güvenceler getirilmiştir. Bu durum da, Anayasanın eşitlik ilkesine aykırıdır. Unutulmamalıdır ki, yeni kurulan mahkemeler de, var olan mahkemeler de Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunundan kaynağını almaktadır; aradaki farkı açıklamak, hukuken mümkün değildir.

Değerli arkadaşlarım, yine, tasarının tümünde, savunma ve savunma mesleği yersiz ve gereksiz sayıldığı için, böyle bir anlayış egemen olduğu için, gerek sanık müdafileri gerekse müdahil vekilleri yargı görevi yapanlar arasında sayılmamış ve mahkemelerde duruşmanın düzen ve disiplinini bozmayı, mahkeme başkanı veya üyelerden birine, cumhuriyet savcısına, tutanak kâtibine ve görevliye karşı uygun olmayan söz ve davranışlar olarak düzenlemişlerdir; yani, müdahil vekiline ya da sanık müdafiine her çeşit sözü söylerseniz, mahkemedeki düzen ve davranışı bozmamış olacaksınız. Bu konuda da bir yanlışlık olduğunu düşünüyorum. Oysa, mahkemelerde, sanık müdafiine, müdahil vekiline, tanığa, bilirkişiye de bu şekilde davranılma olasılığı vardır; dolayısıyla, bunların da hukukî koruma altına alınması gerekirdi.

Yukarıda ayrıntılı olarak belirttiğimiz konularda eleştirilerimiz vardır. Bunların ne kadarını düzeltebiliriz ne kadarını düzeltemeyiz, İktidar Partisinin sayın yetkilileri ne kadarına yanaşır, onu bilemiyorum; ama, bunları, bu eksikliklerin var olduğunu tutanaklara geçirmek amacıyla söylemiş bulunuyoruz.

Devlet güvenlik mahkemelerinin kaldırılması ve Ceza Muhakemeleri Usulü Yasasında değişiklik yapılması doğrultusundaki yasa tasarısına olumlu oy kullanacağız. Umarım, yeni hazırlanmakta olan Ceza Muhakemeleri Usulü Yasası taslağında bu eksiklikleri giderecek doğrultuda bir düzenleme yaparız; onun için de sözlerimin tutanaklara geçmesinin bir önemi vardır.

Bu duygularla, hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Eraslan.

Şahsı adına, Adana Milletvekili Sayın Ziya Yergök; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET ZİYA YERGÖK (Adana) - Sayın Başkan, Türkiye Büyük Millet Meclisinin sayın üyeleri; Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda Değişiklik Yapılması ve Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı hakkında şahsım adına söz almış bulunuyorum; Yüce Meclisi saygıyla selamlayarak sözlerime başlıyorum.

Devlet güvenlik mahkemeleri, 16 Haziran 1983 tarih ve 2845 sayılı Yasayla kurulmuştur. Kurulduğu günden bu yana, hukuk kurumları, meslek örgütleri ve siyasî partiler "doğal yargıç" ilkesine aykırı olması, olağanüstü mahkeme niteliğinde bulunması gibi nedenlerle, devlet güvenlik mahkemelerine, haklı olarak, karşı çıkmışlardır.

Doğal yargıç ilkesi önemlidir; çünkü, doğal yargıç yoksa, yargıç bağımsızlığından da, hukuk devletinde de, hukukun üstünlüğünden de söz edilemez. Hukuk devletinin gerekleri olan yargıç bağımsızlığı ve güvencesi ilkeleri, doğal yargıç ilkesinin uygulamaya sokulmasıyla somutlaşmıştır. Bu nedenle doğal yargıç ilkesine aykırı olarak kurulan devlet güvenlik mahkemelerinin kaldırılması yerinde bir adım olmuştur.

Her ne kadar, son yıllarda yapılan yasa ve anayasa değişiklikleriyle, atılan demokratikleşme adımlarıyla, devlet güvenlik mahkemelerinin yapısı kısmen değişmiş, askerî yargıç çıkarılmış, devlet güvenlik mahkemelerinde uygulanmayan CMUK hükümleri uygulanmaya başlanılmış ise de, yıllardır, hukuk çevrelerinde başlıca tartışma konusu olan, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin gündemini uzun süre meşgul eden ve yargılama usulleri itibariyle devletimizin tazminata mahkûm edilmesi sonucunu doğuran devlet güvenlik mahkemelerinin hukuk sistemimizden çıkarılması olumlu bir gelişmedir. Ancak, devlet güvenlik mahkemelerinde, yıllardır, çok değerli yargıç ve savcılarımız büyük bir özveriyle görev yapmışlardır; kuruluş amacı doğrultusunda yaptıkları görev nedeniyle hedef olmuşlardır. Burada görev yapan değerli yargıç ve savcılarımıza ve de personele, DGM'ler kapatılırken, şükranlarımızı ifade etmek isterim.

Devlet güvenlik mahkemelerinin kuruluş ve yargılama usullerini düzenleyen tasarının genel gerekçesinde ve madde gerekçesinde Anayasanın 143 üncü maddesine atıf yapılmıştır. Bizim sistemimizde mahkemeler yasayla kurulmasına rağmen, bir istisna olarak, Anayasanın 143 üncü maddesi, devlet güvenlik mahkemelerinin kuruluşunu ayrıntılı olarak düzenlemiştir.

22 Mayıs 2004'te yürürlüğe giren anayasa değişiklik paketinde devlet güvenlik mahkemelerinin anayasal dayanağını oluşturan 143 üncü madde kaldırıldığından, devlet güvenlik mahkemelerinin kuruluşunu ve yargılama usullerini düzenleyen 2845 sayılı Yasanın da kaldırılması zorunlu hale gelmiştir. Bunun sonucu olarak da, daha önce devlet güvenlik mahkemesi kapsamındaki suçlara bakmak üzere CMUK içerisinde yer alan ağır ceza ihtisas mahkemelerinin kuruluşunu düzenleyen, görüşmekte olduğumuz kanun tasarısı hazırlanmıştır.

DGM'ler, kurulduğu günden beri, çok tartışılan, eleştirilen, birçok kararı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine giden ve kaldırılmaları parti programlarında, hükümet programlarında yer alan mahkemeler olmasına rağmen, bu talepler yıllarca dikkate alınmamış, ancak Avrupa Birliğine giden bir sürecin sonucu olarak kaldırılmaları söz konusu olmuştur.

Anayasanın DGM'lerle ilgili 143 üncü maddesinin kaldırılma gerekçesinde bunu açıkça görüyoruz. Gerekçede "DGM'lerin yetki, sorumluluk ve işleyişinin Avrupa ölçülerine uygun hale getirilmesi 2003 tarihli Katılım Ortaklığı Belgesi ve 2003 İlerleme Raporunda beklenti olarak yer aldığından, bu mahkemelerin kuruluşuna ilişkin 143 üncü madde hükmünün yürürlükten kaldırılması öngörülmektedir" denilmiştir.

Burada şunu belirtmeden geçemeyeceğim: DGM'ler örneğinde olduğu gibi, birtakım haklı taleplerin, hukukî taleplerin, doğru taleplerin kabul görmesi için, ille, bunların, dıştalep haline gelmesi beklenmemelidir. Yıllardır, ülkemizde, DGM'lere karşı çıkılırken, DGM'lerin kaldırılması istenirken, DGM kapsamındaki suçlara, özellikle terör suçlarına bakacak, sistem içinde, CMUK içinde yer alan uzmanlaşmış mahkemelerin, ihtisas mahkemelerinin kurulabileceği hep vurgulanmıştır. Bizdeki kadar olmasa bile, terör olaylarına muhatap olan birçok ülkede benzer düzenlemeler olduğunu biliyoruz. Ülkemizde, dün olduğu gibi bugün de devletin tekliğini, ülkenin tümlüğünü, ulusun birliğini ve laik devlet yapısını hedef alan terör örgütleri ve terör eylemleri bugün de varlığını sürdürmektedir ve ülkemiz için ciddî bir tehdit oluşturmaktadır.

Bugün, mevcut DGM savcılıklarında 18 000 hazırlık dosyasının, mahkemelerde ise 6 000 derdest dosyanın bulunması konunun önemini açıkça ortaya koymaktadır. Devlet bu tehdide karşı, kuşkusuz kendini ve toplumu koruyacak önlemler alacaktır. Elbette, bunları yaparken, hukuk devletinin kuralları içerisinde kalmalı, insan hakları ihlal edilmemeli, özgürlükler kısıtlanmamalı, adil yargılanma hakkı ihlal edilmemelidir. Herkese bu konularda hukuk dersi, demokrasi dersi ve insan hakları dersi vermeye kalkışan ülkelerin, kendilerine yönelik muhtemel bir terör tehdidi söz konusu olduğunda, demokrasiyi de, hukuku da, insan haklarını da nasıl çiğnediklerini, nasıl çifte standart içerisinde olduklarını bilmekte yarar vardır. Bunlara örnek, Amerika Birleşik Devletleri ve İngiltere'dir; ancak, kuşkusuz, kötü emsal, emsal olmamalıdır.

Değerli milletvekilleri, terör suçlarının organize ve örgütlü suçların karmaşık yapısı, artan sanık ve dosya sayısı karşısında uzmanlaşmış hâkim ve savcıların görev yaptığı ihtisas mahkemelerinin kurulması uygundur. Mevcut ağır ceza mahkemelerinin işyükü ve çalışma koşulları da, ihtisas mahkemelerinin gereğini ortaya koymaktadır. Yeter ki, sistem zorlanmasın, yeter ki, İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinin 6 ncı maddesinde yer alan adil yargılanma hakkı, eşanlamıyla doğru ve güvenli yargılanma hakkı ihlal edilmesin, savunma hakkı kısıtlanmasın, yargılama makul sürede sonuçlansın, sanık güvenceleri ve sanık haklarıyla ilgili hassasiyet gösterilsin, uzun gözaltı süreleri olmasın. Bu kurallar çerçevesinde görev yapacak ve çalışacak ağır ceza ihtisas mahkemeleri faydalı olacaktır. Bu nedenle, tasarıyı genel olarak olumlu bulduğumu ve desteklediğimi belirtir, Genel Kurula saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Yergök.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

CEZA MUHAKEMELERİ USULÜ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI VE DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİNİN KALDIRILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1.- 4.4.1929 tarihli ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa 394 üncü maddeden sonra gelmek üzere "Bazı suçlara ilişkin muhakeme usulü" başlıklı ÜÇÜNCÜ FASIL başlığı altında aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

"Görev ve yargı çevresinin belirlenmesi

MADDE 394/a. - Aşağıdaki suçlarla ilgili davalar, Adalet Bakanlığının teklifi üzerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca yargı çevresi birden çok ili kapsayacak şekilde belirlenecek illerde görevlendirilecek ağır ceza mahkemelerinde görülür:

1. 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 125 ilâ 139, 146 ilâ 157, 168, 169, 171 ve 172 nci maddelerinde yazılı suçlar, 403 üncü maddesinde yazılı toplu olarak veya teşekkül vücuda getirmek suretiyle işlenen suçlar.

2. Anayasanın 120 nci maddesi gereğince olağanüstü hâl ilan edilen bölgelerde, olağanüstü hâlin ilânına neden olan olaylara ilişkin suçlar.

3. 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununda yazılı suçlar.

4. 4422 sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlar.

Gelen iş durumu göz önünde bulundurularak birinci fıkrada belirtilen suçlara bakmakla görevli olmak üzere, aynı yerde birden fazla ağır ceza mahkemesi kurulmasına, Adalet Bakanlığının teklifi üzerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca karar verilir. Bu hâlde, mahkemeler numaralandırılır. Bu mahkemelerin başkan ve üyeleri adlî yargı adalet komisyonunca, bu mahkemelerden başka mahkemelerde veya işlerde görevlendirilemez.

Birinci fıkrada belirtilen suçları işleyenler sıfat ve memuriyetleri ne olursa olsun bu Kanunla görevlendirilmiş ağır ceza mahkemelerinde yargılanır.

Anayasa Mahkemesi ve Yargıtayın yargılayacağı kişilere ilişkin hükümler ile savaş ve sıkıyönetim hali dahil askerî mahkemelerin görevlerine ilişkin hükümler saklıdır.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Çerçeve 1 inci madde 394/a maddesi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Malatya Milletvekili Sayın Muharrem Kılıç; buyurun.

CHP GRUBU ADINA MUHARREM KILIÇ (Malatya) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşülmekte olan Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda Değişiklik Yapılması ve Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısının 1 inci maddesiyle ilgili olarak Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım; Yüce Heyeti saygıyla selamlıyorum.

Dayanağını, 1982 Anayasasının 143 üncü maddesinden alan devlet güvenlik mahkemeleri, 7.5.2004 tarihinde Anayasanın 143 üncü maddesinin yürürlükten kaldırılmasıyla dayanaksız kalmıştır. Bu nedenle, devlet güvenlik mahkemelerinin yargı erki sona ermiş ve devam eden yargılamalar açısından bir ayı aşkın süredir boşluk yaşanmaktadır. Aslında, yapılması gereken, anayasa değişikliğiyle 2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kanununun kaldırılması ve geçişi düzenleyen yasayı birlikte yasalaştırmaktı; ancak, bu yapılmadığından, yargılamada tereddütler ve gecikmeler doğmuştur.

Getirilen bu tasarı, devlet güvenlik mahkemelerini sona erdirmekte ve geçiş süreciyle ilgili, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa yeni düzenlemeler getirmektedir.

Her ne kadar, devlet güvenlik mahkemeleri isim olarak kalksa bile, yasa tasarısının 1 inci maddesindeki düzenlemeler büyük çoğunlukla 2845 sayılı Yasadan alınmıştır. Akla şöyle bir soru gelmektedir: Acaba, devlet güvenlik mahkemeleri sadece isim olarak kaldırılarak, olağanüstü ağır ceza mahkemeleri olarak devam ettirilmek mi istenilmektedir? Tasarıya baktığımızda, devlet güvenlik mahkemelerinin yargı çevresi ve göreviyle ilgili 2 nci ve 9 uncu maddeleri, yargılama usulleriyle ilgili 10 uncu, 11 inci, 13 üncü ve 16 ncı maddeleri, kolluğun görev ve yetkileriyle ilgili 14 üncü ve 15 inci maddeleri, kovuşturma usulüyle ilgili 20 nci maddesi büyük ölçüde aynen alınarak, genel yasa mahiyetinde olan Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunumuza "Bazı Suçlara İlişkin Muhakeme Usulü" başlığıyla "Üçüncü Fasıl" olarak eklenmiştir. Bu şekliyle, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun genel sistemi de bozulmuştur. Böylece, aynı görevi üstlenen mahkemeler ve yine, aynı görevi üstlenen cumhuriyet savcıları arasında yetki farkı nedeniyle Anayasanın eşitlik ilkesi zedelenmektedir. Oysa, görülen görev yönünden her iki ağır ceza mahkemesi arasında bir fark bulunmamaktadır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu mahkemelerin bakacakları konular, özel ihtisası gerektirebilir, bunlarla ilgili özel ihtisas mahkemelerinin kurulması da doğrudur. Ancak, burada yapılmak istenen, devlet güvenlik mahkemelerinin hâkimiyle, savcısıyla, hatta, personeliyle başka bir ad altında devam ettirilmek istenmesidir. Ülkemizi Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde sıkıntıya sokan, büyük ölçüde tazminatlar ödenmesine sebep olan sanık güvencesiyle, savunma hakkıyla ve uzun gözaltı süreleriyle ilgili düzenlemeler, bu tasarıda aynen yer almaktadır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu yakalanan kimsenin sorguya çekilmesiyle ilgili 128 inci maddesinde, yakalanan şahsın, yakalama yerine en yakın sulh ceza hâkimine gönderilebilmesi için, zorunlu süre hariç, yirmidört saat içinde sulh ceza hâkiminin önüne çıkarılacağı hükmünü getirmektedir; oysa, bu tasarının 1 inci maddesiyle, sanıkların çokluğu veya delillerin toplanmasında güçlük gibi hiçbir gerekçe ileri sürülmeden, bu gözaltı süresi kırksekiz saat olarak düzenlenmektedir. Bu, gözaltı süresi olarak uzun bir süredir. Sanığın hâkim karşısına çıkarılmadan iki gün gibi uzun bir süre zabıtada kalması insan hakları açısından izah edilebilir bir durum değildir.

Yine, 200'den çok sanıklı davalarda sanıklardan bir kısmının bazı oturumlara getirilmeyerek duruşmanın yokluklarında yapılabilecek olması, sanıkların savunma haklarını elinden alacak önemli bir hak ihlalidir. Gerçi sanıkların daha sonraki duruşmalara katıldıklarında "yokluklarında kendileriyle ilgili söz ve işlerin esaslı noktaları kendilerine bildirilir" denilmekteyse de, uygulamada mahkeme başkanının "sanığın yokluğunda alınan ifadeler veya gelen belgeler kendisine okundu, sanık, aleyhinde olan hususları kabul etmiyorum dedi" demesiyle, geçiştirildiğini bilmekteyiz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi olarak devlet güvenlik mahkemelerinin kaldırılmasını olumlu buluyoruz. Bu mahkemelerin kaldırılmasıyla doğan boşluğun da bir an önce doldurulması gerektiğinin idraki içindeyiz. Yapılması gereken, mevcut devlet güvenlik mahkemelerini, hâkimleriyle savcılarıyla hatta personeliyle birlikte, görev sınırları belirlenen suçlara bakacak olan ihtisas ağır ceza mahkemeleri olarak görevlendirmekken, yeniden devlet güvenlik mahkemeleri benzeri bir sistem kurmak doğru olmamıştır diye düşünüyoruz. Mevcut devlet güvenlik mahkemelerinin hâkim ve savcıları ile personeli büyük tedirginlik içinde beklemektedirler. Kurulacak ağır ceza mahkemeleri, var olan devlet güvenlik mahkemelerinin olduğu yerlerde kurulursa, bu mahkemelerin hâkim ve savcılarından, deneyimli personelinden, arşivlerinden, bilgi birikimlerinden ve demirbaş eşyalarından en iyi şekilde faydalanılacağı düşüncesindeyim. Ayrıca, taşıma ve nakliyeyle ilgili, devlet bütçesine, fazladan bir yük de gelmeyecektir.

Eksikliklerini belirtmekle birlikte, tasarıyı olumlu bulduğumuzu belirtmek istiyorum; bu düşüncelerle, Yüce Heyeti saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kılıç.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına, Yozgat Milletvekili Sayın Bekir Bozdağ; buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda Değişiklik Yapılması ve Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısının 1 inci maddesi hakkında, AK Parti Grubunun görüşlerini sunmak üzere söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Heyeti saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; devlet güvenlik mahkemeleri, cumhuriyetimizin kuruluşunda yoktur; 1921 Teşkilatı Esasiye Kanununda, 1924 Teşkilatı Esasiye Kanununda ve 1961 Anayasasında, başlangıç itibariyle "devlet güvenlik mahkemeleri" adı altında bir mahkeme söz konusu değildir. Bu mahkeme, ilk defa, Türk hukuk sistemi içerisine, 15.3.1973 tarih ve 1699 sayılı Anayasa değişikliğine ilişkin bir kanunla, 1973 yılında, Anayasanın 136 ncı maddesine ilave edilmiştir. Bilahara, bu mahkemelerin teşkilat kanunu çıkarılmış ve ülkemizde, mahkemeler, görevini yapmaya başlamıştır. Ancak, Anayasa Mahkemesi, 1975 yılında verdiği bir kararla, devlet güvenlik mahkemelerinin kuruluşuna dair kanunu, şekil yönünden Anayasaya aykırı görerek iptal etmiştir. Böylelikle, devlet güvenlik mahkemeleri fiilen kapatılmıştır.

1980 yılının olağanüstü koşulları içerisinde oluşturulan 1982 Anayasasının 143 üncü maddesi, 1961 Anayasasının 136 ncı maddesine 1973 yılında yapılan bir ilavenin âdeta tekrarı niteliğindedir. Devlet güvenlik mahkemeleri yeniden Türk hukuk sistemi içerisinde yerini almış, bu konuda çıkarılan 2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun yürürlüğe girmesiyle, 1.4.1984 tarihinden itibaren de yeniden yargılamaya ve bu alandaki görevini ifa etmeye başlamıştır.

Değerli milletvekilleri, devlet güvenlik mahkemeleri, kurulduğu günden beri, Türkiye'nin gündemine geldiği günden beri, hem kuruluşu hem yargılama usulleri hem verdiği kararlar, iç kamuoyunda ve dış kamuoyunda sürekli tartışılagelmiştir. Kimileri lehinde konuşmuş, kimileri aleyhinde konuşmuş; ancak, Türkiye'nin yaşadığı dönemsel şartlar nedeniyle zaman zaman bu eleştiriler toplumda kabul görürken, zaman zaman da toplumda retle karşılaşmıştır.

Ben, bu vesileyle, devlet güvenlik mahkemeleriyle ilgili birkaç hususu dikkatinize arz etmek istiyorum. Dikkat edilirse, devlet güvenlik mahkemelerinin Anayasamıza ilk girdiği dönem ile 1982 Anayasasına girdiği dönem, Türkiye'nin ara dönemlerinin akabinde veya içinde olduğu dönemlerdir; bu bir.

İkincisi, bu mahkemeler, fiiliyatta ilk derece mahkemeleri olarak görev yapmışlardır; ancak, ilk derece mahkemelerinin tamamı, hem 1961 Anayasasının 136 ncı maddesi hem de 1982 Anayasasının 142 nci maddesine istinaden kanunla kuruldukları halde, devlet güvenlik mahkemeleri Anayasayla kurulmuş, Anayasayla güvence altına alınmıştır. Belli ki, yasa koyucu, devlet güvenlik mahkemelerine, ilk derece mahkemesi olmasına rağmen, tanıdığı statü itibariyle, âdeta bir yüksek mahkeme görünümü tanımış, onun güvencesine yakın, benzer bir güvence tesis etmiştir.

Öte yandan, devlet güvenlik mahkemelerinin yapısına baktığımız zaman, başlangıç itibariyle, devlet güvenlik mahkemeleri üyeleri arasında asker üyeler de vardır, sivil üyeler de vardır; bu yönüyle, devlet güvenlik mahkemeleri, asker ve sivil üyelerden teşekkül ettirilen karma bir mahkeme görünümündedir.

Devlet güvenlik mahkemeleri, yargılama usulleri itibariyle de diğer mahkemelerden farklılık arz etmektedir.

İşte, bu özellikleri nedeniyle, devlet güvenlik mahkemeleri, Türkiye'nin gündeminden hiçbir zaman inmemiştir. Eleştirilerin bir kısmı zaman içerisinde karşılanmış, en son 18.6.1999 tarihinde yapılan değişiklikle, devlet güvenlik mahkemeleri üyeleri arasında yer alan asker üye çıkarılmış ve mahkeme, tamamen sivil bir görünüme getirilmiştir; ancak, uzunca bir zaman, Türkiye'de, devlet güvenlik mahkemelerinin kaldırılması ciddî manada konuşulup, gündeme getirilememiştir. 3 Kasım 2002 seçimlerinin arkasından oluşan 22 nci Yasama Dönemi Meclisinde, özellikle AK Parti Hükümetinin ülkemize getirdiği uzlaşma, demokrasi, hoşgörü, hukukun üstünlüğü ve hukuk devleti ilkelerine uygun atılan adımların oluşturduğu hava içerisinde, devlet güvenlik mahkemelerinin kaldırılması gündeme gelmiş, tartışılması taraftar bulmuş, hem Meclis içerisindeki muhalefet hem de toplumun bütün kesimleriyle kucaklanarak, Anayasanın 143 üncü maddesi yürürlükten kaldırılmıştır. Anayasanın 143 üncü maddesinin yürürlükten kaldırılmasıyla beraber, bugün faaliyette bulunan devlet güvenlik mahkemelerinin anayasal dayanağı da ortadan kalkmıştır. Böyle olunca -Sayın Eraslan'ın dediği gibi- bu konuda değişik görüşler ortaya çıkmış; bir grup, devlet güvenlik mahkemelerine dair Anayasanın 143 üncü maddesi yürürlükten kalktı, ama, mahkemelerin kuruluşunun kanunla olacağına dair Anayasanın 142 nci maddesi yürürlükte olduğundan dolayı, yeni bir kanuna gerek yoktur, devlet güvenlik mahkemeleri yasal dayanağını haizdir, yargılama yapabilir diye değerlendirme yaparken; bir diğer grup da, hayır, devlet güvenlik mahkemeleri Anayasayla kurulmuş, özel güvenceleri haiz, özel nitelikli bir ihtisas mahkemesidir, bunun dayanağı doğrudan 143 üncü maddedir, bu madde kalktığı için de devlet güvenlik mahkemelerinin anayasal dayanağı ortadan kalkmıştır; dolayısıyla, 2845 sayılı devlet güvenlik mahkemeleriyle ilgili yasanın da yürürlükten kaldırılması lazımdır; zira, Anayasamızın 6 ncı maddesine göre de, hiç kimse kaynağını Anayasadan almayan bir devlet yetkisini kullanamayacağından dolayı, devlet güvenlik mahkemeleri, bundan sonra yargılama yapamazlar diye kanaat serdetmişlerdir. Bizim kanaatimiz de, bu 143 üncü maddeye dair ikinci yorum üzerinedir.

Bu arada, bir muallakta durum söz konusudur. Onun için, devlet güvenlik mahkemeleri, yargılama yaparken, bekleme kararı, işin esasına girmeme kararı gibi kararlar vermiştir. İşte, bu yasal düzenleme, bu noktadaki boşluğu doldurmakta, devlet güvenlik mahkemelerinde bekleyen davaların akıbetinin ne olacağı, buralarda görev yapan hâkim ve savcılar ile diğer personelin akıbetinin ne olacağı sorularına cevap sunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bizim, devlet güvenlik mahkemeleriyle ilgili kararımız ve bunların kaldırılmasına dair tavrımız, burada görev yapan hâkim ve savcılarımız ile diğer personele karşı bir tavır olarak asla algılanmamalıdır. Biz, AK Parti olarak, Türkiye'nin olağanüstü koşullarında, ülkemizin birlik ve bütünlüğü için mücadele verilirken, yargılama konuları itibariyle çok ciddî konularda görev yapan hâkim ve savcılarımızın, hem kendi hayatlarını hem de ailelerinin hayatlarını tehlikeye atarak büyük bir vatanperverlik duygusuyla görev yaptığı inancındayız. Bu nedenle, bu mahkemelerde görev yapmış ve vefat etmiş olanlara Allah'tan rahmet diliyoruz, hayatta olanlara sıhhat içerisinde uzun ömürler diliyoruz.

Bizim tavrımız bunlara karşı değil, bizim tavrımız, hukuk devleti, demokrasinin temel nitelikleriyle örtüşmeyen bir yapıya ilişkindir ve bu yapının tahakkuku için Türkiye'de yapılan yeni bir düzenlemeyi milletimizin huzuruna getirmekle alakalıdır. Biz, burada görev yapan hâkimlerimize, savcılarımıza güveniyoruz Türkiye olarak; çünkü Türkiye, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin yargılamasını kabul etmiş ve oraya vatandaşının müracaat hakkını tanımıştır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sözlerinizi tamamlar mısınız.

Buyurun.

BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

...yargı yetkisini tanımıştır. Bu, Türkiye'nin bütün mahkemelerindeki yargılama usullerine, burada görev yapan hâkim ve savcılarının kendilerine güvendiğine, yaptıkları yargılamaların hukuk devletinin temel nitelikleriyle örtüşür ve bağdaşır olduğuna dair inancının ve güvencinin bir neticesidir. Bu nedenle, biz, bunlara güvencimizi ifade ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, devlet güvenlik mahkemelerinin görev alanlarına giren suçlarla ilgili özel mahkemelerin kurulması gerekliliği sadece Türkiye'de değil, dünyanın değişik ülkelerinde de vurgulanmaktadır; özellikle teknoloji alanında meydana gelen gelişmeler, örgütlü suçların giderek karmaşık ve artan bir halde geliştiğini göstermektedir. Bunlarla mücadele ederken de özel mahkemelerin kurulması gerekliliği vardır, bu nedenle bu özel ağır ceza mahkemeleri, örgütlü suçlarla mücadele anlamında ciddî bir adımdır, bunun ihtisas mahkemesi olması, tabiî hâkim ilkesini zedeler nitelikte de değildir. Zira, durumu daha iyi manada, sanıkların lehine geliştirmektedir. Ayrıca, Türkiye'de ihtisas mahkemesi sadece bu mahkemeler de değildir; memleketimizde kurulmuş, iş mahkemeleri, ticaret mahkemeleri, çocuk mahkemeleri, aile mahkemeleri gibi ihtisas mahkemeleri de vardır. Bu, demokratikleşme yolunda, hukuk devletinin gereklerinin daha iyi yerine getirilmesi yolunda yapılmış ciddî bir hukuk reformudur.

Ben, bu vesileyle, bu tasarıyı huzurlarınıza getiren hükümetimizi tebrik ediyorum. Tasarıya ve maddeye olumlu oy vereceğimizi beyan ediyor, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bozdağ.

394/a maddesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

394/b maddesini okutuyorum:

Soruşturma usulü

MADDE 394/b. - 394/a maddesi kapsamına giren suçlarda hazırlık soruşturması, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca bu suçların soruşturma ve kovuşturmasında görevlendirilen Cumhuriyet savcılarınca bizzat yapılır. Bu suçlar görev sırasında veya görevden dolayı işlenmiş olsa bile Cumhuriyet savcılarınca doğrudan doğruya takibat yapılır. Cumhuriyet savcıları, Cumhuriyet Başsavcılığınca 394/a maddesi kapsamındaki suçlarla ilgili davalara bakan ağır ceza mahkemelerinden başka mahkemelerde veya işlerde görevlendirilemez.

Soruşturmanın gerekli kıldığı hâllerde suç mahalli ile delillerin bulunduğu yerlere gidilerek soruşturma yapılabilir.

Suç, ağır ceza mahkemesinin bulunduğu yer dışında işlenmiş ise, Cumhuriyet savcısı, suçun işlendiği yer Cumhuriyet savcısından, hazırlık soruşturmasının yapılmasını isteyebilir.

Suç askerî bir mahalde işlenmiş ise, Cumhuriyet savcısı ilgili askerî savcılıktan hazırlık soruşturmasının yapılmasını isteyebilir.

Üçüncü ve dördüncü fıkralara göre soruşturma yapmak üzere görevlendirilen Cumhuriyet savcıları ile askerî savcılıklar, bu soruşturmayı öncelikle ve ivedilikle yaparlar.

394/a maddesi kapsamına giren suçlarda, yakalananlar ve tutuklananlar için 128 inci maddenin birinci fıkrasındaki yirmidört saatlik süre kırksekiz saat olarak uygulanır.

Anayasanın 120 nci maddesi gereğince olağanüstü hâl ilân edilen bölgelerde yakalanan ve tutuklanan kişiler hakkında 128 inci maddenin ikinci fıkrasında dört gün olarak belirlenen süre Cumhuriyet savcısının talebi ve hâkim kararıyla yedi güne kadar uzatılabilir. Hâkim, karar vermeden önce yakalanan veya tutuklanan kişiyi dinler.

BAŞKAN - Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

1 önerge vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarısına, çerçeve 1 inci maddesiyle 1412 sayılı Kanuna eklenen 394/b maddesinin birinci fıkrasından sonra gelmek üzere, aşağıdaki fıkranın eklenmesi arz ve teklif olunur.

Faruk Çelik (Bursa) Yüksel Çavuşoğlu (Karaman) Ali Yüksel Kavuşlu (Çorum)

Şevket Orhan (Bursa) Şükrü Önder (Yalova)

394/a maddesi kapsamına giren suçların soruşturması ve kovuşturması sırasında cumhuriyet savcıları, hâkim tarafından verilmesi gerekli kararları, varsa Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca bu işlerle görevlendirilen ağır ceza mahkemesi üyesinden, aksi halde, yetkili adlî yargı hâkimlerinden isteyebilirler.

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI KÖKSAL TOPTAN (Zonguldak) - Genel Kurulun takdirine bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Hükümet?..

ADALET BAKANI CEMİL ÇİÇEK (Ankara) - Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Çelik?

FARUK ÇELİK (Bursa) - Gerekçe okunsun Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

1412 sayılı Kanuna eklenen 394/a maddesi kapsamına giren suçların soruşturulması ve kovuşturulması sırasında, 1412 sayılı Kanunun 155 inci maddesi hükümlerine göre bizatihi hâkim tarafından verilmesi gereken kararların kanunun amacına uygun olacak tarzda Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca bu işle görevlendirilen ağır ceza mahkemesi üyesinden istenmesinin temini amacıyla bu önerge verilmiştir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

394/c maddesini okutuyorum:

Kolluğun görev ve yetkileri ile geçici yararlanma

MADDE 394/c. - 394/a maddesi kapsamına giren suçlarla ilgili soruşturma ve kovuşturmalarda kolluk; soruşturma ve kovuşturma sebebiyle sanığı, tanığı, bilirkişiyi ve suçtan zarar gören şahsı, ağır ceza mahkemesi veya başkanının, Cumhuriyet savcısının, mahkeme naibinin veya istinabe olunan hâkimin emirleriyle belirtilen gün, saat ve yerde hazır bulundurmaya mecburdur. Bu emir, çağrılanlar hakkında kolluğa, ihzar müzekkeresinde olduğu gibi zor kullanma yetkisi verir. Bu Fasıl hükümlerine aykırı hareket eden kolluk amir ve memurları hakkında doğrudan doğruya soruşturma ve kovuşturma yapılır.

394/a maddesi kapsamına giren suçların soruşturma ve kovuşturması sırasında ek 4 üncü madde hükümleri de uygulanır.

Bu Fasılda belirtilen suçlar nedeniyle Cumhuriyet savcıları, soruşturmanın gerekli kılması halinde, geçici olarak, bu mahkemelerin yargı çevresi içindeki genel ve özel bütçeli idarelere, kamu iktisadi teşebbüslerine, il özel idarelerine ve belediyelere ait bina, araç, gereç ve personelden yararlanmak için istemde bulanabilirler. Bu istemler, ilgili kurum ve makamlarca geciktirilmeksizin yerine getirilir.

Özürsüz olarak üçüncü fıkradaki istemleri yerine getirmeyen yukarıdaki kuruluşların sorumlu kişileri, üç aydan bir yıla kadar hapis ve birmilyar liradan az olmamak üzere ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Türk Silahlı Kuvvetleri kıt'a, karargâh ve kurumlarından istemde bulunulması hâlinde, istem, yetkili amirlikçe değerlendirilerek yerine getirilebilir.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

394/d maddesini okutuyorum:

Kovuşturma usulü

MADDE 394/d. - 394/a maddesi kapsamına giren suçlarla ilgili davalara ait duruşmalarda aşağıdaki hükümler uygulanır:

1. Bu suçlar acele işlerden sayılır ve bunlarla ilgili davalara adlî tatilde de bakılır.

2. İkiyüzden çok sanıklı davalarda, sanıklardan bir kısmının duruşmanın bazı oturumları ile ilgileri bulunmuyor ise duruşmanın bu oturumlarının, yokluklarında yapılmasına mahkemece karar verilebilir. Ancak, bu sanıkların yokluklarında yapılan oturumlarda kendilerini etkileyen bir hâl ortaya çıktığı takdirde buna ilişkin söz ve işlerin esaslı noktaları sonraki oturumlarda kendilerine bildirilir.

3. Mahkeme, güvenliğin sağlanması bakımından duruşmanın başka bir yerde yapılmasına karar verebilir.

4. Bu davalarda esas hakkındaki iddiasını bildirmek için Cumhuriyet savcısına, müdahil veya vekiline; iddialara karşı savunmasını yapmak için sanık veya müdafiine makul bir süre verilir. Bu süre, savunma hakkının sınırlanması anlamına geleceği durumlarda re'sen uzatılabilir.

5. Mahkeme, duruşmanın düzen ve disiplinini bozan sözlü veya yazılı beyan ve davranışlar ile mahkemeye, mahkeme başkanı veya üyelerden herhangi birine, Cumhuriyet savcısına, müdafiiye, tutanak kâtibine yahut görevlilere karşı uygun olmayan söz ve davranışlar hakkında yayım yasağı koyabilir. Bu yasağa rağmen yayımda bulunanlara üç aydan altı aya kadar hapis cezasıyla birlikte beşmilyar liradan onbeşmilyar liraya kadar ağır para cezası verilir.

6. Mahkeme başkanı, duruşmanın inzibatını bozan sanığı veya müdafii o günkü duruşmanın tamamına çıkmamak üzere, duruşma salonundan çıkartır. Bunların, sonra gelen oturumda da duruşmayı önemli ölçüde aksatacak davranışlara devam edecekleri anlaşılırsa ve hazır bulunmaları gerekli görülmezse, yokluklarında duruşmaya devam olunmasına mahkemece karar verilebilir. Bu karar, esasa ilişkin iddia ve savunmanın yapılmasına engel olacak biçimde uygulanamaz ve sanığın kendisini başka bir müdafi ile temsil ettirmesine izin verilir. Duruşma salonundan çıkartılan sanık veya müdafiinin bundan sonraki oturumlarda da duruşmanın inzibatını bozmakta ısrar etmeleri hâlinde, bir daha aynı dava ile ilgili duruşmaların tamamına veya bir kısmına katılmamalarına da karar verilebilir. Bu hüküm müdafi hakkında uygulandığı takdirde, keyfiyet ilgili baroya bildirilir. Bu halde de sanığın kendisini başka bir müdafi ile temsil ettirmesi için uygun bir süre verilir. Duruşmaların bir kısmına ya da tamamına katılmamasına karar verilen müdafi Avukatlık Kanununun 41 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince tayin edilmiş ise durum, kendisini tayin eden merciye de bildirilir. Duruşma salonundan çıkartılan sanık veya müdafii tekrar duruşmaya alındıklarında, yokluklarında yapılan iş ve işlemlerin esaslı noktaları kendilerine bildirilir. Sanık ya da müdafii dilerse yokluklarındaki tutanak örnekleri de kendilerine verilir. Duruşma salonundan çıkartılan veya duruşmalara katılmamalarına karar verilen sanık veya müdafiler mahkemenin tayin edeceği süre içerisinde yazılı savunma verebilirler.

7. 262 nci madde, 394/a maddesi kapsamına giren suçlara bakan ağır ceza mahkemeleri hakkında uygulanmaz.

8. Kendisine veya onun namına tebligat yapılacak kimselere tebligat yapılmaması hallerinde, işin iveditiğine göre basın veya diğer kitle iletişim araçlarıyla tebligat yapılabilir."

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, çerçeve 1 inci maddeyi 394/a, b, c ve d maddeleri ve kabul edilen önergeler doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2. - 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 20 nci maddesi hükümleri, bu Kanunla 1412 sayılı Kanuna eklenen 394/a maddesi gereğince Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca görevlendirilecek ağır ceza mahkemeleri başkan ve üyeleri ile bu mahkemelerin görev alanına giren suçları soruşturmak ve kovuşturmakla görevli Cumhuriyet savcıları hakkında da uygulanır. Bunların koruma ve güvenlik talepleri ilgili makam ve mercilerce öncelikle ve ivedilikle yerine getirilir.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3. - 16.6.1983 tarihli ve 2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Antalya Milletvekili Sayın Feridun Fikret Baloğlu.

Buyurun Sayın Baloğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA FERİDUN FİKRET BALOĞLU (Antalya) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına son sözü ben aldığım için, bir tarihî gerçeği anlatmak da bana düşüyor.

Bu tasarının kabulüyle, yargılama sistemimizde çok tartışılan DGM'ler, devlet güvenlik mahkemeleri tarihe karışıyorlar. Doğal ki, bu mahkemeler hakkında esas hükmü tarih verecektir. Biz, Cumhuriyet Halk Partililer, uzun yıllar, devlet güvenlik mahkemelerine karşı görüşlerimizi açıkça ifade ettik. Devlet güvenlik mahkemelerinin doğal yargılama sistemi içerisinde yer almaması gerektiğini açıkça söyledik. Bir adım daha öteye giderek, Cumhuriyet Halk Partisi programına, 1994'te, devlet güvenlik mahkemelerine karşı olan tavrımızı işledik; yani, parti programımızda, devlet güvenlik mahkemelerine karşı olduğumuzu açıkça kamuoyuna ilan ettik. O nedenle, sevgili meslektaşım Adalet ve Kalkınma Partisi sözcüsünün bu konudaki bütün payın kendilerine ait olabileceğine ilişkin görüşüne katılmam mümkün değil. Bu konuda, eğer bir onur varsa, onu, biz, Yüce Meclisle paylaşmaya hazırız.

Bu yasalar iki olağanüstü dönemin ürünüdür. Birincisi 12 Mart, ikincisi 12 Eylül. 12 Mart döneminde kurulmuştur, daha sonra 1975'te Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir şeklî nedenlerle; ama, 1982'de, 82 Anayasasının getirdiği 143 üncü maddenin imkânlarıyla bir kez daha bizim yaşamımıza girmiştir.

Sayın milletvekilleri, bu yeni düzenlemenin temelinde yer alan, adil ve çağdaş hukuk normlarının ihdası suretiyle mahkemelerin yapılandırılması biçimindeki saptamaya katılıyoruz. Taraf olduğumuz insan haklarını ve ana hürriyetleri korumaya dair Avrupa sözleşmesinin özellikle adil yargılama hakkı kavramının gereklerini yerine getirmekten söz eden gerekçeye de katılıyoruz. Ancak, tam bu noktada, Türkiye'de, biz, bu mahkemeleri kaldırırken ve bunların yerine daha adil olacağına inandığımız mahkemeler kurarken, 9 Haziran 2004 tarihli Resmî Gazetede, Türkiye'deki 136 tane adlî teşkilatın kaldırılmasına ilişkin bir karar yayımlandı. Kamuoyunun üstünde fazla durduğunu sanmıyorum. Sadece, adlî teşkilatları kaldırılan 136 tane ilçenin insanları, belediye başkanları ve parti örgütleri tepki gösterdiler. Oysaki, adil yargılama, çabuk yargılama ve daha rahat yargılamayı sağlayan adlî teşkilatların kaldırılması doğru olmamıştır; en azından, tümü için doğru olmamıştır. Ben, bugün, bu kararın yayımlandığı siteden Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Başkanlığının 9 Haziran 2004 tarihli ve 278 sayılı kararını okudum. Benim gözümden kaçmış olabilir, bir yanlışım varsa düzeltilmesini istiyorum; ama, burada, hiçbir gerekçe, hiçbir neden yok. Bu konuda kamuoyuna bir açıklama yapılmalıydı. Türkiye'de 136 ilçede adlî teşkilat kaldırılıyor. Bu, çok önemli bir değişikliktir. Tabiî, birtakım nedenler söylenebilir. Nüfusları azdır, yeteri kadar dava yok, o yüzden burada adlî teşkilat gerekmiyor denilebilir; burada az dava olduğu için hâkim ve savcılar yeterli not alacak biçimde davalara bakamıyorlar denilebilir. Eğer, böyle bir şey varsa, hâkim ve savcıların terfilerine ilişkin kuralları değiştirmek mümkündür. Mahkemeleri kapatmak, bunun bir sonucu olarak gelmemeliydi gündeme. Ben, bu konunun bir kez daha tartışılmasını istiyorum.

136 tane adliye içinde yakından bildiğim bazı ilçeler var, gidip gördüğüm ilçeler var. Onları tek tek saymak istemiyorum; ama, kendi seçim bölgemde bir İbradı var, komşu ilçelerimiz var; Burdur'da Altınyayla, Çeltikçi, Karamanlı, Kemer var; Isparta'da var. Bunlar gelişmiş yerleşme alanlarıdır. Elazığ'da var; Alacakaya. Gittim gördüm Alacakaya'yı. Buralardan adliye teşkilatlarını kaldırdığımız zaman, bunları yarım ilçe durumuna getiriyoruz arkadaşlar ve kazanılmış bir hakkı tartışma konusu haline getiriyoruz. Ben, bunu doğru bulmuyorum. Eğer, haklı bir gerekçe varsa, bunu öğrenmek 136 ilçede yaşayan insanların hakkıdır.

Bir yandan, devlet güvenlik mahkemelerinin yerine yeni mahkemeler getirerek sağlıklı bir yargılama getirdiğimiz iddiasıyla halkın önüne çıkıyoruz Meclis olarak; bu arada da, aynı günlerde, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu böyle bir karar alıyor.

Ben, Sayın Bakanın ve Kurulun bu konuda yapılacak itirazları adil bir tarzda incelemelerini, sağlıklı bir kıstas koymalarını ve bu kıstası açıklamalarını talep ediyorum. Bu kıstas halkı tatmin etmelidir, ilçelerinde adlî teşkilat kaldırılan 136 ilçe halkını tatmin etmelidir.

Saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Baloğlu.

Madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 1'i okutuyorum:

GEÇİCİ MADDE 1. - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Devlet güvenlik mahkemeleri ve Devlet güvenlik mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılıklarının yetki ve görevleri sona erer.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte görevde bulunan Devlet güvenlik mahkemesi başkanı, asıl ve yedek üyeleri bu Kanunla 1412 sayılı Kanuna eklenen 394/a maddesi gereğince Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca görevlendirilecek veya kurulacak ağır ceza mahkemelerine ilk atamalar yapılıncaya ve atananlar görevlerine başlayıncaya kadar sırasıyla; ağır ceza mahkemesi başkan ve üyeleri sıfatıyla; Devlet güvenlik mahkemesi Cumhuriyet başsavcısı ve Cumhuriyet savcıları da 1412 sayılı Kanunun 394/a maddesinde belirtilen suçları soruşturmak ve kovuşturmak üzere Cum-

huriyet savcısı sıfatıyla görevlerine devam ederler ve başka bir göreve atanmalarına Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca karar verilebilir. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca bu Kanun hükümlerine göre yapılacak görevlendirme ve atamalar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren onbeş gün içinde gerçekleştirilir.

1412 sayılı Kanunun 394/a maddesinde belirtilen suçların soruşturma ve kovuşturmasında görevlendirilen Cumhuriyet savcıları ile aynı maddede belirtilen ağır ceza mahkemelerinin başkan ve üyeleri disiplin sebepleri hariç meşru mazeretleri ve talepleri olmadıkça üç yıl süre ile başka bir yere veya göreve atanamazlar. Bu görev süresinin tespitinde, Devlet güvenlik mahkemesi ve Cumhuriyet Başsavcılıklarındaki görevlerine son atanma tarihleri nazara alınır. Görev süresi dolanlar tekrar atanabilirler.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici 2 nci maddeyi okutuyorum:

GEÇİCİ MADDE 2. - Bu Kanunun yayımı tarihinde görev ve yetkileri sona eren Devlet güvenlik mahkemelerinde ve Devlet güvenlik mahkemeleri Cumhuriyet Başsavcılıklarında mevcut dava ve soruşturma dosyaları ayrıca bir karar verilmesine gerek kalmaksızın durumlarına, mahiyetlerine ve kanun hükümlerine göre, bulundukları aşamadan itibaren yargılama ve soruşturmaya devam edilmek üzere görevli ve yetkili ağır ceza mahkemelerine ve bu mahkemelerin bulundukları illerin Cumhuriyet Başsavcılıklarına devredilir.

Bu Kanun kapsamına girmeyen suçlar nedeniyle;

a) Hazırlık soruşturma safhasında bulunan dosyalar hakkında ilgili Cumhuriyet Başsavcılıklarınca,

b) Son soruşturma safhasında bulunan dosyalar hakkında ağır ceza mahkemelerince dosya üzerinden,

Kanun hükümlerine göre gerekli kararlar verilmek suretiyle, dosyalar görevli ve yetkili Cumhuriyet Başsavcılıklarına veya mahkemelere gönderilir.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici 3 üncü maddeyi okutuyorum:

GEÇİCİ MADDE 3. - Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce, Devlet güvenlik mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılıkları nezdinde bulunan arşiv, kalem, emanet ve diğer birimler ile Devlet güvenlik mahkemelerinin arşiv, kalem ve diğer birimleri, ayrıca başka bir işleme gerek olmaksızın sırasıyla bu Kanunla 1412 sayılı Kanuna eklenen 394/a maddesi gereğince Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca görevlendirilecek veya kurulacak ağır ceza mahkemelerinin bulunduğu il Cumhuriyet Başsavcılıkları nezdinde ve bu ağır ceza mahkemelerinde ayrı bir birim olarak bu faaliyet ve görevlerine devam ederler.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici 4 üncü maddeyi okutuyorum:

GEÇİCİ MADDE 4. - 2845 sayılı Kanunun 31 inci maddesi hükümlerine göre teşkil olunan Devlet güvenlik mahkemesi adalet komisyonlarının görev ve yetkileri bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sona erer.

Devlet güvenlik mahkemelerinde görevli hâkim ve savcılar dışında kalan personel, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra, bu Kanunla 1412 sayılı Kanuna eklenen 394/a maddesi gereğince Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca görevlendirilecek veya kurulacak ağır ceza mahkemeleri ve bu mahkemelerin bulunduğu il Cumhuriyet Başsavcılıkları nezdinde anılan mahkemelerin görev alanına giren suçları soruşturmak ve kovuşturmakla görevlendirilen Cumhuriyet Savcılığı birimlerinde başka bir işleme gerek kalmaksızın ve bulundukları kadro ve özlük hakları da saklı kalmak şartıyla görevlerine devam ederler. Bu personel hakkında, anılan ağır ceza mahkemesi başkanı veya ilgili Cumhuriyet savcısının yazılı muvafakati olmadıkça adlî yargı adalet komisyonunca başka bir yere veya göreve atama veya görevlendirme işlemi yapılamaz.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Madde üzerinde söz talebi?..Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici 5 inci maddeyi okutuyorum :

GEÇİCİ MADDE 5. - Diğer kanunlarda geçen "Devlet Güvenlik Mahkemesi", "Devlet Güvenlik Mahkemesi Yedek Hâkimliği", "Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığı ve Cumhuriyet savcısı" ibareleri sırasıyla "1412 sayılı Kanunun 394/a maddesi gereğince Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca görevlendirilecek veya kurulacak ağır ceza mahkemesi", "sulh ceza hâkimliği", "1412 sayılı Kanunun 394/a maddesinde belirtilen suçları soruşturmak ve kovuşturmakla görevlendirilen Cumhuriyet savcısı" olarak uygulanır.

2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanuna yapılan atıflar bu Kanunla 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa eklenen Üçüncü Fasıla; 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 4 üncü maddesinde 2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun 9 uncu maddesine yapılan atıflar bu Kanunla 1412 sayılı Kanuna eklenen 394/a maddesinin birinci fıkrasının (1) ve (2) numaralı bentlerine yapılmış sayılır.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Madde üzerinde söz talebi?..Yok.

Madde üzerinde 1 önerge vardır; okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kanun Tasarısının Geçici 5 inci maddesinde geçen "sulh ceza hâkimliği" ibaresinin "ağır ceza mahkemesi üyesi" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Faruk Çelik	Faruk Anbarcıoğlu	Hakkı Köylü
Bursa	Bursa	Kastamonu
Zafer Hıdıroğlu	Yüksel Çavuşoğlu	Soner Aksoy
Bursa	Karaman	Kütahya

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Komisyon?..

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI KÖKSAL TOPTAN (Zonguldak) -Genel Kurulun takdirine bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Hükümet?..

ADALET BAKANI CEMİL ÇİÇEK (Ankara) - Katılıyoruz.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Kanun Tasarısının çerçeve 1 inci maddesi ile 1412 sayılı Kanuna eklenen 394/b maddesine eklenen fıkra değişikliği ile uyumun sağlanması amacıyla bu önerge verilmiştir.

BAŞKAN -Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda geçici 5 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici 6 ncı maddeyi okutuyorum:

GEÇİCİ MADDE 6.- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce Devlet güvenlik mahkemelerince karara bağlanan ve bu Kanunla 1412 sayılı Kanuna eklenen 394/a maddesiyle ağır ceza mahkemelerinin görev alanına giren dava dosyalarından;

a) Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığında bulunanlar hakkında Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca,

b) Yargıtay dairelerinde bulunanlar hakkında ilgili ceza dairesince,

Başkaca bir işlem yapılmasına ve karar verilmesine gerek olmaksızın bulundukları aşamada dosyaların incelenmesine devam olunur.

İncelemesi sona eren dava dosyaları, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yetkili ve görevli ağır ceza mahkemelerine gönderilir.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici 7 nci maddeyi okutuyorum:

GEÇİCİ MADDE 7.- 1412 sayılı Kanuna eklenen 394/a maddesi gereğince Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca görevlendirilecek veya kurulacak ağır ceza mahkemelerinin yargı çevreleri ve tüm yurtta göreve başlayacakları tarih, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren onbeş gün içinde Resmî Gazetede ilân edilir.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 5. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Bakan, buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

ADALET BAKANI CEMİL ÇİÇEK (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Vermiş olduğunuz oylarınızla, Türk hukuk tarihinde, Türk yargı tarihinde, yirmi yılı aşan bir süreden beri görev yapan ve son anayasa değişikliğiyle birlikte anayasal dayanağı da ortadan kaldırılmış bulunan devlet güvenlik mahkemelerinin hukukî varlığı da sona ermiş bulunmaktadır.

Şüphesiz, burada da ifade edildiği gibi, bu mahkemelerin kurulmasına ihtiyaç var mıydı yok muydu; acaba, böyle bir mahkeme kurmadan, Türkiye, o günün şartları altında, yargılamayı bir başka şekilde yapabilir miydi yapamaz mıydı; bunlar, hep, tartışılagelmiştir. Zaman zaman, bu mahkemelerden verilen kararlar da, kamuoyunda, şu veya bu şekilde, bazen siyasî platformlarda bazen akademik çevrelerde hep tartışılmıştır. Bunlar olağan şeylerdir, bunlar tartışılabilir; ama, tartışılmaması gereken bir husus var ki, bunu, burada, müsaade ederseniz, sizler adına da ifade etmek istiyorum.

Bu mahkemelerde görev yapan insanlar, Türk yargısının ayrılmaz birer parçalarıdır. Anayasa değişikliği sırasında da ifade etmeye çalıştım; bu insanlar, bu mahkemelerde, Türkiye'de terörün çok azdığı dönemlerde, kelle koltukta, kendilerini riske atarak, çocuklarını, eşlerini, ailelerini büyük tehlikelerle karşı karşıya bırakarak, büyük bir vatanseverlikle bu görevi yapmışlardır. Bunları tarihe karşı söylemek benim sorumluluğumun gereğidir. Adalet Bakanı olmanın ötesinde, bir Türk vatandaşı olarak, burada görev yapmış olan insanlara, müsaade ederseniz, sizler adına teşekkürlerimi ve şükranlarımı ifade etmek isterim. Hayatlarını kaybedenler vardır, onlara da, Allah'tan rahmet diliyorum.

Yalnız, her şeyi yerli yerinde konuşmak ve taşları da yerli yerine oturtmak lazım. Şüphesiz, Türkiye'deki demokrasi eksikliğinin sorumlusu devlet güvenlik mahkemeleri olmamıştır. Belki de, demokrasi yeteri kadar işlemediği için ve başka alanlarda önemli açılımlar, atılımlar yapılamadığı için, sistemin aksaklıkları, hukuk devleti kavramının içini iyi dolduramadığımız için, demokratik süreçleri iyi işletemediğimiz için, bütün sorumluluk, bütün sonuçlar, ister istemez, zaman zaman, çok da hak etmedikleri tarzda, devlet güvenlik mahkemelerinin üzerine kalmıştır. Bunun doğru olmadığını burada ifade etmek istiyorum.

Şüphesiz, Türkiye'de arzu edilen şey, keşke, bu mahkemelere veya şimdi yaptığımız düzenlemelerde olduğu gibi ağır ceza mahkemelerine hiç iş düşmese, hiç, böyle mahkemeleri kurmak için gecenin bu saatinde zaman harcamasak, başka türlü alanlarda yasal düzenlemeler yapsak.

Şimdi, devlet güvenlik mahkemeleri kalktı; ama, Türkiye'de, devlet güvenlik mahkemelerinin baktığı suçlar kalkmadı, bunlar ortadan kalkmadı; halen, bu ihtiyaç, bütün boyutlarıyla ortada duruyor. Bir taraftan hukuk devletinin gereğini yapacağız, demokratik standartları yükselteceğiz, ona uygun yasal düzenlemeleri yapacağız; ama, öbür taraftan da, devlet gücünde zafiyet meydana getirecek bu neviden örgütlere ya da bu neviden fiilleri işleyenlere cesaret vermeyecek yasal düzenlemeleri yapma mecburiyetimiz var. İşte, kabul ettiğiniz tasarı, böyle bir ihtiyacı eksiksiz yerine getirmek maksadıyla huzurunuza getirilmiştir.

Bakınız, devlet güvenlik mahkemeleri kalktı; ama, şu an, devlet güvenlik mahkemeleri başsavcılıklarındaki derdest hazırlık soruşturması dosyası sayısı 18 469'dur; hazırlık soruşturması... Devlet güvenlik mahkemelerinde toplam derdest dava dosyası sayısı da 6 270'tir.

Bu bilgiyi, hani "devlet güvenlik mahkemeleri kalktı, artık yeni mahkemelere neden ihtiyaç var; bırakalım, geneli içerisinde bu davalar görülsün" diyenler açısından ifade ediyorum ki, halen, böylesine bir ihtisas mahkemesine ihtiyaç var.

Böylesine bir ihtiyaç düzenlenirken, şüphesiz, Türkiye, bazı hususları gözetmek mecburiyetinde. Bunların başında, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin yargılama yetkisini kabul etmiş ve kararlarına uymayı da bir hukuk devletinin gereği olarak kabul etmiş olan bir ülkede, acaba, devlet güvenlik mahkemeleri kararlarının nesine Avrupa'dan itiraz geldi, İnsan Hakları Mahkemesi bu kararların nesini beğenmedi; şüphesiz, bunun bilinmesinde fayda var; çünkü, zaman zaman "canım, devlet güvenlik mahkemeleri kaldırıldı da ne değişti, yine eski tas, eski usul, eski üslupla bu işler götürülüyor tarzında, bence Avrupa Birliği ülkelerinde de yanlış değerlendirmelere imkân verecek tarzda, birkısım beyanlar oluyor, birkısım yazılar yazılıyor.

Bakınız, biz bu düzenlemeyi yaparken, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinden verilmiş 112 tane karar var. Bu 112 kararla ilgili, esas itibariyle, geriye dönük olarak, gerek bizim Hükümetimiz döneminde gerekse bizden evvelki hükümet ve Parlamento döneminde, bu eksiklikler, devlet güvenlik mahkemelerine yöneltilen eksiklikler, hemen hemen tamamıyla ortadan kalkmıştı; ancak, ne yazık ki, devlet güvenlik mahkemesi ismi bizatihi tartışma konusu olduğu içindir ki, aslında yeni bir düzenleme ihtiyacı doğmuştur. Değilse, geriye dönük olarak birçok noktada, zaten, peyderpey, zaman zaman yapılan düzenlemelerle, bu İnsan Hakları Mahkemesi kararlarında zikredilen noksanlıklar ortadan kaldırılmıştı. Mesela, bu 112 dosyadan, en büyük kategoriyi oluşturan 74 dosyada "neden devlet güvenlik mahkemeleri heyetinde askeri hâkimler bulunmaktadır, mahkemelerin bağımsız ve tarafsız olmadığı, bu askerî üyelerden dolayı" diye, 74 ihlal kararı verilmiştir. Bilinen sebeplerden dolayı, zaten, uzunca bir süreden beri, devlet güvenlik mahkemeleri bünyesinden asker üyeler ayrılmışlardı.

2 dosya da, yargılamanın makul sürede sonuçlandırılamaması nedeniyle verilen ihlal kararıdır. Yargılamanın süratli yapılması lazım, kısa sürede neticelenmesi lazım. Bu, yalnız devlet güvenlik mahkemeleri için değil, Türk yargı sisteminde, zaman zaman, istimlak davaları da dahil olmak üzere, davalar uzadığı için, ondan dolayı da verilen ihlal kararlarıdır; bizatihî DGM'ye mahsus bir hukukî eksiklik değildi.

Yine, 14 dosya, gözaltı süresinin uzunluğu ve yakalamaya itiraz edilememesi nedeniyle verilen ihlal kararları idi. Biz, gözaltı süresini, çıkardığımız uyum paketleri içerisinde, zaten, anayasadaki değişikliğe de paralel olarak, 4 güne indirmiştik; dolayısıyla, bu eksiklik de ortadan kalkmış oldu.

İfade özgürlüğünün ihlali nedeniyle verilen karar sayısı 14'tür. Bu da, yine, yasal düzenlemelerle, hem bizim çıkardığımız hem bizden evvelki hükümetin çıkardığı düzenlemelerle giderilmiştir.

Savunma hakkının kısıtlandığı, özellikle soruşturma sırasında avukatın bulunamamasından doğan 6 davada ihlal kararı verilmiştir. Yine bu da, çıkardığımız yasalarla giderilmiş.

2 dosyada da, cezaların yasallığının ihlal edildiğine ilişkin karar... Özellikle 312 nci maddenin unsurları bakımından 2 davada böyle bir ihlal kararı verilmişti. Orada da, geçtiğimiz hükümet döneminde önemli bir değişiklik yapıldı.

Dolayısıyla, şimdi bu tasarı hazırlanırken, herkesin bilmesi lazım gelir ki, şurada zikredilen ihlal kararlarındaki hususların hiçbirisi yaptığınız düzenlemede yoktur, bunların hepsi karşılanmıştır.

Ayrıca, terör, yalnız Türkiye'de değil, Avrupa'da da söz konusu olduğu için, acaba Avrupa Birliği ülkelerinde bu neviden suçlara bakan mahkemeler nasıl çalışıyor, yargılama usulleri ne, hangi usullerle bu suçlarla mücadele ediliyor?.. Özellikle, üniter yapısı itibariyle bizimle aynı olan Fransa, Avrupa Birliği ülkeleri içerisinde terörden en çok çeken ülkelerin başında gelen İspanya ve daha sonra da Almanya uygulamaları dikkate alınmak suretiyle bugün Avrupa'da da benzerleri olan bir yasal düzenleme yapılmıştır.

Gecenin bu saatinde işi uzatmamın sebebi vaktinizi almak için değil. Şimdi bu yasa çıktıktan sonra, insanlar yasanın içeriğini okumadan, herkes tarafından, bulunduğu noktadan ya da peşin hükümlerle "canım, bir şey değişmedi, ceket değişti, şapka değişti, eski usule devam" tarzında, bence Türkiye'yi dışarıda yanlış tanıtan birkısım yazılar yazılıyor, sözler söyleniyor, sonra da bunları izah edebilmek için, bugün burada sarf ettiğimiz çabanın elli misli, yüz misli, bu öyle değil, bu böyledir demek gibi bir işle uğraşmak mecburiyetinde kalıyoruz. Onun için, şundan müsterih olunuz ki, hukuk devleti ilkelerine uygun, adil yargılama ilkelerine uygun, İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına uygun ve Avrupa'da da benzerleri olan bir hukukî düzenleme yapılmıştır. İnşallah bu mahkemelere ihtiyaç olmaz; bunu hep temenni ediyorum.

Katkılarınızdan dolayı, tekrar, teşekkür ediyorum ve devlet güvenlik mahkemelerinde görev yapmış herkesi sizin adınıza buradan selamlıyorum.

Saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Çiçek.

Oyunun rengini belirtmek üzere, Mersin Milletvekili Sayın Mustafa Özyürek.

Buyurun Sayın Özyürek.

MUSTAFA ÖZYÜREK (Mersin) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; biliyorum, hepimiz çok yorulduk; ama, gerçekten, tarihî bir karar veriyoruz. Pek çoğumuzun gençliğine mal olmuş ve uğrunda çok mücadeleler verilmiş bir müesseseyi, daha önce Anayasamızdan çıkarmak suretiyle, bugün de, bir boşluk doğmadan yeni bir düzen kurmak suretiyle noktalamış bulunuyoruz.

Keşke, bu düzenlemeleri Türkiye çok daha önce yapabilseydi; keşke, sadece Avrupa Birliği istedi diye değil, Türkiye'de devlet güvenlik mahkemelerine karşı ortaya çıkan tepkiden sonra, bu noktada yeterli ve gerekli düzenlemeleri yapabilseydik; ama, ne olursa olsun, geldiğimiz nokta, insan hakları açısından, demokrasi açısından, adil yargılama açısından önemli bir noktadır. Bunun şerefi de bu Parlamentoya ait olmuştur. Emeği geçen herkesi kutluyorum.

Grubumuza mensup çok değerli hukukçu milletvekili arkadaşlarım, bu tasarının görüşülmesinde, eksiklerin giderilmesinde, her aşamada gerekli katkıyı vermişlerdir ve burada da gerekli açıklamaları yapmışlardır.

Benim uzmanlık alanım değil; ama, her vatandaş gibi, bu konudaki şikâyetlerden, bu konuda çekilen acılardan ben de son derece etkilendim.

Değerli arkadaşlarım, tabiî, bu mahkemelerin kaldırılmış olması, biraz önce de söylediğim gibi, çok önemli bir aşamadır; ama, önemlisi ve dileğim, böylesine olağanüstü nitelikli mahkemelere Türkiye'de hiçbir zaman ihtiyaç olmamasıdır. Her şey doğal sınırlar içinde cereyan etmeli, demokrasimiz daha da kökleşmeli ve yargımız giderek daha da adil hale gelmelidir. Bu konuda kamuoyunda, sanki "Avrupa Birliği bunları istiyor, bazı çevreler de bu yönde adımlar atıyorlar; ama, Cumhuriyet Halk Partisi bu konularda ayak diriyor, devletçi bir anlayışı benimsiyor, statükoyu savunuyor" gibi, haksız suçlamalar yapılıyor.

Sayın Adalet Bakanımız, İstanbul'daki bir toplantıda, hakşinas bir tutumla, Cumhuriyet Halk Partisinin demokratikleşme konusunda elinden gelen desteği verdiğini söylediler; kendilerine teşekkür ederim. Burada bu DGM'lerin kaldırılışında Cumhuriyet Halk Partili arkadaşlarımızın katkısıyla ilgili bir teşekkürü zannediyorum unutmuşlardır, o nedenle söylemediler; ama, biz Cumhuriyet Halk Partililer olarak, değerli arkadaşım Sayın Baloğlu'nun da biraz önce ifade ettiği gibi, bu konuda elinden geleni yapmış, her türlü mücadeleyi vermiş ve 1994 yılında da programında açıkça yer vermiş bir parti olarak, bu noktaya gelinmiş olmasından büyük mutluluk duyuyoruz.

Bu tarihî oturumda, emeği geçen Bakanlık yetkililerine, komisyon Başkanımıza, komisyonlarda görev alanlara ve olumlu oylarıyla bir dönemi noktalayan siz değerli milletvekillerine şahsım ve Cumhuriyet Halk Partisi adına teşekkür ediyorum. İnşallah, daha demokratik, daha uygar, daha özgür ve daha adil bir Türkiye'de hep birlikte yaşarız ve yargının daha adil olduğu, savunmanın sınırsız bir şekilde cereyan ettiği, adlî yargılamalarımızda şikâyetlerin azaldığı ve herkesin mutlu olduğu bir dönemi elbirliğiyle yaşarız.

Hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Özyürek.

Sayın milletvekilleri, tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarı kabul edilmiş ve böylece kanunlaşmıştır; hayırlı olmasını diliyorum.

Sayın milletvekilleri, birleşime 10 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati : 22.41

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 22.51

BAŞKAN : Başkanvekili Yılmaz ATEŞ

KÂTİP ÜYELER : Mevlüt AKGÜN (Karaman), Suat KILIÇ (Samsun)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 102 nci Birleşimin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Ankara Milletvekili Salih Kapusuz, Bursa Milletvekili Faruk Çelik ve 3 Milletvekilinin, Optisyenlik Hakkında Kanun Teklifi ile Gözlükçülük Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu raporunun müzakeresine başlayacağız.

V. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

7. - Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Ankara Milletvekili Salih Kapusuz, Bursa Milletvekili Faruk Çelik ve 3 Milletvekilinin, Optisyenlik Hakkında Kanun Teklifi ile Gözlükçülük Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (2/294, 1/785) (S. Sayısı : 509)

BAŞKAN - Komisyon?.. Yerinde.

Hükümet?.. Yerinde.

Komisyon raporu 509 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın Grup Başkanvekillerimiz arasında bir uyuşmazlık mı var?

Sayın Çelik, Sayın Koç; 5 dakika ara vereyim mi?

FARUK ÇELİK (Bursa) - 5 dakika ara verin Sayın Başkan.

BAŞKAN - Birleşime 5 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati : 22:53

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati : 23.00

BAŞKAN : Başkanvekili Yılmaz ATEŞ

KÂTİP ÜYELER : Mevlüt AKGÜN (Karaman) , Suat KILIÇ (Samsun)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 102 nci Birleşimin Altıncı Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Ankara Milletvekili Salih Kapusuz, Bursa Milletvekili Faruk Çelik ve 3 milletvekilinin; Optisyenlik Hakkında Kanun Teklifi ile Gözlükçülük Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu raporunun müzakeresine başlayacağız.

V. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

7. - Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Ankara Milletvekili Salih Kapusuz, Bursa Milletvekili Faruk Çelik ve 3 Milletvekilinin, Optisyenlik Hakkında Kanun Teklifi ile Gözlükçülük Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (2/294, 1/785) (S. Sayısı : 509) (Devam)

BAŞKAN - Komisyon?.. Yok.

Komisyon bulunmadığından, tasarının müzakeresi ertelenmiştir.

Suçtan Kaynaklanan Gelirlerin Aklanması, Araştırılması, Ele Geçirilmesi ve El Konulmasına İlişkin Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu raporunun müzakeresine başlıyoruz.

8. - Suçtan Kaynaklanan Gelirlerin Aklanması, Araştırılması, Ele Geçirilmesi ve El Konulmasına İlişkin Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/779) (S. Sayısı: 465) (x)

BAŞKAN - Komisyon?.. Yerinde.

Hükümet?.. Yerinde.

Komisyon raporu 465 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, İstanbul Milletvekili Sayın Şükrü Elekdağ; buyurun. (Alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ŞÜKRÜ MUSTAFA ELEKDAĞ (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Suçtan Kaynaklanan Gelirlerin Aklanması, Araştırılması, Ele Geçirilmesi ve El Konulmasına İlişkin Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı hakkında Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun görüşlerini arz etmek üzere huzurunuzda bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, Yüce Meclise onaylanmak üzere sunulan, Avrupa Konseyi tarafından hazırlanmış olan bu sözleşme, karaparanın aklanmasının önlenmesi için ulusal ve uluslararası planda alınması zorunlu önlemleri öngörmektedir. Bu sözleşmeyle güdülen amaç, karaparanın aklanmasını önlemek suretiyle, bu paranın elde edilmesine yol açan suçların kökünü kurutmaktır.

(x) 465 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye'nin, uluslararası alanda, karaparayla mücadeledeki performansı tam bir fiyaskodur. Devletin bu zafiyeti, Türkiye'yi bir karapara cenneti haline getirmiştir. Siyasetçi-bürokrat-mafya üçlüsünün karapara aklama amacıyla başvurdukları yolsuzluklar, toplumun dokusunu ve ahlakını bozmuş, bürokrasisini, yolsuzluk ve rüşvete yöneltmiş, hukuk devleti için yıkıcı sonuçlar yaratmış ve devlet otoritesini zaafa uğratmıştır. Bu bakımdan konumuz son derece önemlidir. Bu nedenle de, günün bu geç saatinde sabrınızı biraz zorlama durumundayım; anlayışınıza sığınıyorum.

Değerli arkadaşlarım, konumuza girmeden önce karaparanın ve aklanmasının ne olduğunu tarif etmekte yarar var. Karapara, kısaca, genel anlamıyla suç ürünü olan veya yasadışı yollarla kazanılan paradır. Biraz açarsak, karapara, yüksek kazanç sağlayan uyuşturucu ve silah kaçakçılığı, terör, hayalî ihracat, ihale yolsuzluğu, arazi iktisabı ve inşaat işlerinde mafya faaliyeti ve rüşvet gibi örgütlü suçların işlenmesi sonucunda elde edilen paradır. Hukuksal açıdan önceleri sadece uyuşturucu madde ve silah kaçakçılığından kazanılan para, karapara sayılırken, bugün bu kavram, her türlü suçtan elde edilen maddî değer ve kazançları kapsamaktadır.

Karaparanın aklanması ise, yasadışı yollardan elde edilen kazançların yasal ekonomik değerlere dönüştürülmesine ilişkin eylemler veya karaparanın kimliğinin değiştirilmesi suretiyle meşruiyet kazandırılmasına ilişkin işlemlerdir. Karapara ve bunun aklanması işlemleri 1980'li yıllarda dünyanın gelişmiş ekonomilerini tehdit eden ürkütücü boyutlara ulaştı. O dönemde karaparanın kaynağında esas itibariyle uyuşturucu madde ticareti yatıyordu.

Sadece Amerika'da aklanan kirliparanın boyutunun 300 ile 500 milyar dolar arasında olduğu tahmin ediliyor, tüm dünya için ise bu miktarın 500 milyar doların üstünde olduğu yolunda tahminler yürütülüyordu.

Bu dönemde, karaparanın, siyaseti etkileyen ve yönlendiren bir etken haline gelmesi Batılı ülkeler için bir korku kaynağı olmuştu. O kadar ki, ünlü The Economist Dergisinin "karaparaya karşı önlem alınmazsa, 2020 yılında Amerika Birleşik Devletleri Başkanını mafya seçtirecek" yolundaki ikazı gazetelere manşet teşkil etmişti.

Türkiye'de aklanan paranın da muazzam meblağlara ulaştığı yolunda tahminler var. Tabiatıyla, karaparanın boyutları konusunda hiçbir kaynaktan rakam almak mümkün değil; ancak, yabancı kaynaklara göre, Türkiye üzerinden her yıl geçirilen uyuşturucunun miktarı 50 ile 100 milyar dolar arasında değişiyor. Bu transit geçişe aracılık eden yerli örgütlerin yüzde 10 civarında pay aldıkları düşünülürse, sadece uyuşturucu madde trafiğinden kaynaklanan karaparanın, ülkemizde yılda 5 ile 10 milyar dolar civarında olduğu anlaşılır. Tabiî, buna silah kaçakçılığı, hayalî ihracat, ihale yolsuzluğu, arazi iktisabı ve inşaat işlerinde mafya faaliyeti, banka batırmaları ve rüşvet gibi örgütlü suçlar sonucu yaratılan karapara da ilave edilirse, bu rakamın çok daha yüksek rakamlara baliğ olacağı anlaşılır.

Değerli arkadaşlarım, onayınıza sunulmuş olan Avrupa Konseyinin 8 Kasım 1990'da imzalanan Karaparayla Mücadele Sözleşmesi, 45 Avrupa Konseyi üyesinden, Türkiye hariç, 44'ü tarafından onaylanmıştır. Yaklaşık ondört yıllık savsaklamadan sonra, sözleşme, nihayet, onay için Meclise sunulmuştur. Bu da, Avrupa Birliğinin dayatmasıyla olmuştur; çünkü, karapara aklamayla mücadele, Avrupa Birliğinin Kopenhag Kriterlerinde önde gelenlerden biridir.

Karaparayla mücadeleye Türkiye'nin çok uzun süre kayıtsız kalmasının arkasında, ülkemizi kıskacına alan küresel nitelikte örgütlü suçların milyarlarca dolar boyutundaki karanlık çıkarları yatıyor. Konuşmamda bu karanlık çıkarlar üzerinde duracağım; ama, önce esas konumuza dönelim. Karaparanın global bir sorun haline dönüşmesi ve ekonomileri tehdit eden bir boyut kazanması üzerine, karapara elde etme ve aklamayla mücadeleye tüm dünyanın dahil edilmesi zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Sorun, globaldi, çözüm de global olmalıydı.

Bu yoldaki çabaların sonucu olarak, sorun, ilk kez, 1980'de Avrupa Konseyinde ele alınarak karaparayla mücadele konusunda bir tavsiye kararı kabul edildi. Bunu takiben, Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi 19 Aralık 1988 tarihinde imzaya açıldı; ancak, karaparanın, malî sistem aracılığıyla giderek ekonomilerini esir alma noktasına yaklaştığını gören G-7 ülkeleri -yani Amerika, Japonya, Almanya, Fransa, İngiltere, İtalya ve Kanada- karaparayla mücadelelerini etkinleştirmek için mevzuatları arasında uyum sağlamak ihtiyacını duydular. Bu amaçla, 1989 Temmuzunda Malî Eylem Görev Grubu (Financial Action Task Force) diye bir grupu oluşturdular. Halen Türkiye de dahil, 28 üyesi bulunan eylem grubu, karaparanın malî sistem aracılığıyla yıkanıp aklanmasını önlemek için 40 tavsiye belirlemiş ve üyelerinden, bunlara muhakkak uymalarını istemiştir. Bu tavsiyeler, dünyada ekonomilerin serbestleşmesi, sınırların kalkması ve iletişim teknolojisinin hızlı bir şekilde gelişmesi nedeniyle, ülkelerin kendi başlarına örgütlü suçlar ve karapara aklayıcılarıyla mücadelede başarılı olamayacakları gerekçesine dayanmaktadır.

Kirliparaya en etkili çözümün, uluslararası işbirliği ve standartlara uyum olduğu görüşüyle, eylem grubu, kurulduğu günden bu yana, üye ülkeleri kendi bünyelerine uygun birer karaparayla mücadele yasası çıkarmaya ikna etmek için ısrarlı çabalar sarf etmiş ve çoğu zaman bu çabalar baskı niteliğine dönüşmüştür.

Değerli arkadaşlarım, bu arada, karapara tanımı zaman içinde genişlemiştir. Özellikle Avrupa Birliği üyesi ülkeler, karaparayı, sadece uyuşturucu ticaretinden elde edilen kazançlarla sınırlandırmanın hatalı bir davranış olduğunu 1990 yılında benimsediler. Bu anlayışın sonucunda, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, aynı yıl içerisinde, şimdi onaylanmak amacıyla Yüce Meclise sunulan sözleşmeyi kabul etti. Bu sözleşmeye, Avrupa hukuk dilinde, Strasbourg Sözleşmesi de denilmektedir.

Avrupa Birliği de, 1991'de, Strasbourg Sözleşmesini esas alarak, Karaparanın Aklanmasının Önlenmesine Dair Konsey Direktifini oluşturdu. Bu direktif, Avrupa Parlamentosunda görüşülerek yasalaştı.

Strasbourg Sözleşmesinin yürürlüğe girmesiyle birlikte, Türkiye'ye hem Avrupa Konseyinden hem de eylem grubundan yönelen baskılar yoğunlaştı. Türkiye'den, süratle, Strasbourg Sözleşmesini onaylaması ve buna paralel olarak da karaparayla mücadele mevzuatını sözleşmedeki standartlarla uyumlu hale getirmesi isteniliyordu; ama, hicap duygusu bir kere körlenmesin, ülkenin siyasî liderleri ve bürokrasisi, birazdan izah edeceğim üzere, kendi elleriyle karaparayı ve mafya örgütlerini siyaset çarkının içerisine sokmuşlardı. Bu durumda, dışarıdan gelen baskıların tehdit ve ulusal gururu zedeleyecek bir nitelik kazanmasına rağmen, Ankara hiçbir önlem almaya yanaşmadı. Bu açık direniş, 13 Ekim 1996 tarihinde 4208 sayılı Karapara ile Mücadele Yasası çıkarılıncaya kadar devam etti. Ancak, bu yasanın çıkarılması da tam bir göz boyamadan ibaretti değerli arkadaşlarım; çünkü, yasayla, karaparayla mücadele eder gibi yapılıyor; ama, karaparaya ülkenin kapıları ardına kadar açılıyordu. Nitekim, Strasbourg Sözleşmesinde, karapara "ağır suçlardan elde edilen gelirler" olarak tarif edilmek suretiyle geniş tutulmuşken, 4208 sayılı Yasa, dar ve son derece sakıncalı bir tanımı benimsemiştir.

1994 Ekim ayı ortasında Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan 4208 sayılı yasa tasarısı, Strasbourg Sözleşmesinde yer alan tanıma uygun olarak, karaparayı, kanunların suç saydığı fiillerin işlenmesinden elde edilen para olarak tanımlamıştı. Tabiatıyla, doğru olan buydu; ancak, 1996'da kabul edilen yasada, bu tarif son derece daraltıldı; böylece, Türkiye'nin imajını kararan çok sakat bir iş yapılmış oldu. Nitekim, yasada, arazi mafyasının gelirleri, yasadışı kumar oynatma, vergi kaçakçılığı, para karşılığı adam öldürme gibi suçlar kapsam dışı tutulmuştu. Böylece, mafya zoruyla ve parasıyla arazi alım satımı ve yasal ve yasadışı kumarhaneler yoluyla önemli miktarlarda karaparanın aklanması özendirilmiş oluyordu. Buna ilaveten, 4208 sayılı Yasa, soygun, gasp, rüşvet, zimmet, irtikap, ihaleye fesat karıştırma, tefecilik, haksız teşvik ve vergi iadesi almak, kıyı ve orman yağmacılığı ve Gümrük Kanununu ihlal etme gibi suçlar sonucu elde edilebilecek maddî menfaatı, karapara kapsamı dışında tutmaktaydı.

Değerli arkadaşlarım, verdiğim bu izahattan iki önemli sonuç çıkıyor; bunlardan birincisi, 4208 sayılı Yasanın, karaparanın aklanmasını önlemek açısından son derece yetersiz olduğudur; ikincisi de, yasanın kastî olarak yetersiz düzenlendiğidir. Böyle bir tutumla güdülen amaç neydi; amaç, Türkiye ekonomisini ve malî sistemini, karaparayı aklamak için, çamaşır makinesi olarak kullanmaktı. Diğer bir amaç da, siyaset ile gayrimeşru faaliyet odakları arasındaki ilişkiyi gizlemek ve bu ilişkinin sürmesine yardımcı olmaktı. Bu hususlar, bugün, artık, açık seçik ortaya çıkmıştır.

Değerli arkadaşlarım, maalesef, 4208 sayılı Yasanın bu haliyle muhafazası, Türkiye'yi, karaparadan yarar uman bir duruma, yani, şaibeli bir duruma düşürüyor, ülkemizin imajını karartıyor, saygınlığına zarar veriyor. Bu bakımdan, Türkiye'nin, biraz önce saydığım tüm suçları, karapara kapsamına alacak surette ve Strasbourg Sözleşmesiyle uyumlu şekilde mevzuatını geliştirmesi son derece önemlidir.

Değerli arkadaşlarım, konuşmama son vermeden önce şu soruya yanıt aramanın isabetli olacağını düşünüyorum: Türkiye, karaparayla mücadelede Amerika ile Avrupa'nın 1980'li yılların başlarından itibaren gösterdiği hassasiyeti gösterse ve bu mücadelede etkin bir uygulama geliştirseydi acaba ne olurdu; inanınız değerli arkadaşlarım, bu alanda tam bir siyasî kararlılık sergilenebilseydi, Türkiye'de çok şey değişirdi; çünkü, Türkiye'de karapara aklamanın teşvikiyle, yolsuzluk, rüşvet ve görevi kötüye kullanma yoluyla servet yapma kurumsallaştı. Bu, 1980'lerde başladı. Karapara aklama alanında etkili bir mücadele verilseydi, Türkiye, bugün, uluslararası şeffaflık sıralamasında kirli toplumlar kategorisinde yer almazdı ve Türk mafyası denilen bugünkü olgu güçlü bir duruma gelmez, Ankara Ticaret Odası raporunda belirtildiği üzere, yeraltı ekonomisi yılda 60 milyar dolarlık bir ciroya sahip olmazdı.

Değerli arkadaşlarım, bir Fransız atasözü "cehennemin taşları iyi niyetten döşenmiştir" der. Bugün, şikâyet ettiğimiz ve devasa boyutlara ulaşan kokuşmuşluk, çürümüşlük ve ahlak çöküntüsünün kökleri, büyük ölçüde, rahmetli Özal'ın, başbakanlığı döneminde izlediği, başlangıçta, belki iyi niyetli, fakat son derece basiretsiz politikalarla beslenmiştir. Mafyanın, Türkiye'nin önemli bir iç tehdidi haline gelmesi ve yolsuzluğun kurumsallaşmasının temel taşlarının Özal'ın kendi elleriyle döşenmiş olduğu birçok yayında belirtilmektedir. Başbakan Özal, yurtdışındaki döviz mevduatlarını, ekonomiye kazandırılması gereken kolay bir kaynak olarak görmüştü. İsviçre, dünyanın karapara merkeziydi ve buraya Türkiye'den de paralar akmıştı. 23 milyar dolar civarında olduğu söylenen bu parayı Türkiye'ye çekmenin yollarını bulmak lazımdı. Bunun bir yolu hayalî ihracattı.

Halil Nebiler "Mafyanın Ekonomi Politiği" adlı kitabında Özal'ın bu konudaki politikasını şöyle anlatıyor; aynen okuyorum: "Başbakan Turgut Özal, ülkenin döviz ihtiyacını karşılamak için ilginç bir yöntem bulmuş ve bunu bir diploma töreninde "bizim eski kaçakçılar, ihracatçı olmak için bize müracaat ettiler. Karşımıza MİT raporları getirildi 'bunlar, kaçakçıdır, bunlara ihracat belgesi vermeyin' denildi; oysa, biz 'bunlar, teşebbüs sahibi, bunlardan iyi ihracattı olur dedik. Şimdi hepsi ihracat yapıyor, sistemin gereği ihracatçı oldular' diyerek, ihracatın patlaması için yaptığı işlemi dillendirmiştir."

Değerli arkadaşlarım, 1980'lerde siyasî iktidar, ekonominin reel kesiminde hayalî ihracat vasıtasıyla, finans kesiminde ise, kayıtsız şartsız açılan döviz tevdiat hesapları ve sırdaş hesaplar yoluyla karapara aklamanın kapılarını ardına kadar açtı. Bu ortamda hayalî ihracat, yurtdışındaki karaparanın aklanmasında önemli bir rol oynadı. Türkiye'ye akan para başlangıçta yeterli görülmeyince, Özal, bu sefer, sabıkaları nedeniyle İsviçre'yi mesken tutan mafya babalarını Türkiye'ye çekmek için af yasası çıkardı. Hayalî ihracat, Türkiye'nin ihracat rakamını gerçek değerinin üzerine çıkarıyor ve uluslararası finans çevrelerinde Özal'a itibar sağlıyordu, IMF de kredi musluklarını Türkiye'ye açıyordu. Ne var ki, devleti soymanın adı hayalî ihracat olmuştu. Değerli arkadaşlarım, yeraltı dünyası da bir taşla üç kuşu birden vurmuştu. Bir yandan yurtdışındaki karaparasını aklıyor, öte yandan bunun karşılığında devletten teşvik primi alıyordu ve buna ilaveten hem kendi kimliğini hem de işini ve örgütünü legal hale sokuyordu. Mafyanın holdingleşmesi, bu şekilde, hükümet politikası yoluyla gerçekleştirildi.

Sedat Güner'in "Organize Suç Örgütleri, Kara Para" adlı kitabında belirttiği gibi, politikacının yarattığı hayalî ihracat imkânından sağlanan çok büyük miktarlarda para, devlet memurları ve artık "müteşebbis" diye tanımlanan mafya babaları arasında paylaşılıyordu. Bu üçlü sacayağı, inanılmaz bir serveti kardeşçe bölüşüyordu.

Değerli arkadaşlarım, bugün hâlâ sancılarını çektiğimiz Türkiye'deki yozlaşma ve kokuşmuşluk süreci böyle başlamıştır. Orhan Tokatlı'nın 1999'da yayımlanan "Kırmızı Plakalar-Türkiye'nin Özallı Yılları" adlı kitabında naklettiği şu olay, Turgut Özal'ın, Türkiye'deki yozlaşma sürecine vurduğu damgayı çarpıcı bir şekilde ortaya koyuyor. Okuyorum: "Bayındırlık ve İskân Bakanı Cengiz Altınkaya hakkında rüşvet ve suiistimal dedikoduları zamanın Başbakanı Yıldırım Akbulut'u son derece rahatsız eder. Bunun üzerine, durumu Özal'a anlatan Akbulut, Altınkaya'nın görevden alınmasını önerir; ancak, Özal bunu kabul etmez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN -Sözlerinizi tamamlar mısınız.

Buyurun.

ŞÜKRÜ MUSTAFA ELEKDAĞ (Devamla) - Teşekkür ediyorum.

Bir süre sonra, Akbulut, konuyu Özal'a tekrar açarak, bakanın istifa etmesini isteyince, Özal, yine karşı çıkar ve şunları söyler: "Altınkaya ne yapıyor; rüşvetle, suiistimalle mi suçlanıyor; peki, bu işi yapıyorsa, müteahhitlerden alıyordur, bunun, hükümeti hiç rahatsız etmemesi gerekir."

Değerli arkadaşlarım, bir toplumun önderlerinin kötü örnek olması, o ülkede ahlaksızlığı kurumsallaştırır. Devletin zirvesinde oturan lider, Türkiye'de iş yapmanın kuralını bu anlattığım şekilde koyarak soyguna yeşil ışık yakarsa, siz, varın düşünün alttakilerin malı nasıl götürdüklerini.

Orhan Tokatlı'nın kitabında zikrettiği bu olayı, sizlere, yolsuzluğun Türkiye'de nasıl kural haline getirildiğini belirtmek için anlattım; ancak, değerli arkadaşlarım, sistemin dejenere edilmesinin kökünde, 1980'li yıllarda, siyasî iktidarın teşvikiyle, karapara ile hayalî ihracatın el ele vererek Türkiye'yi talan etmeleri yatar.

Yaratılan bu ortamdan ülkemizdeki birçok işadamı ciddî bir rahatsızlık duyuyordu. Bunlar arasında isimlerini hatırlayabildiğim o zamanki TÜSİAD Yüksek İstişare Kurulu Başkanı olan rahmetli Sakıp Sabancı ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı Sayın Ali Coşkun vardı. Her ikisi de -hem Sabancı hem de Coşkun- "ihracat, karaparayla lekelenmesin; bu, Türkiye'ye çok zarar verir" diyorlar ve hayalî ihracata son verilmesini istiyorlardı.

1990'larda, hayalî ihracatın, sırdaş hesapların ve döviz tevdiat hesaplarının ipliği pazara çıktığından, bunların yerini sıcakpara aldı. Bukalemun gibi her renge bürünen karapara da, sıcakparanın içine karışarak, Türkiye'ye girmeye başladı. Tabiî, bunda, sıcakparayı körüklemek için Türk Lirası faizlerini yükseltip döviz kurunu baskı altında tutan yöneticilerin de önemli bir katkısı oldu.

Değerli arkadaşlarım, burada, belirtilmesi gereken bir husus da, bu dönemde sermaye hareketlerine tam serbestliği sağlayan kararların alınmasının, karaparanın Türkiye'de aklanması için büyük bir teşvik unsuru oluşturduğudur. Nitekim, Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında 11 Ağustos 1989 tarihli ve 32 sayılı karar, dövizin serbest dolaşımı üstündeki tüm engelleri kaldırarak böyle bir sonuca yol açmıştır. Eğer, Türkiye, parasının değeri istikrar kazanmış, konvertibl niteliği dünya piyasalarında kabul edilmiş ve sanayileşmiş bir ülke olsaydı, 32 sayılı kararın yararlı sonuçlar doğurması beklenebilirdi; ancak, enflasyon baskısı altında parasının değeri aşınan ve cari hesabı sürekli ciddî açıklar veren bir ülkenin tam bir konvertibliteye gitmesinin sadece bir sonucu olabilir; bu da, ülke parası üzerinden büyük spekülatif işlemler yapılmasının ve büyük rantlar kazanılmasının kolaylaştırılması ve teşvik edilmesidir. Bu bakımdan, 32 sayılı kararın en önemli sonucu, karaparanın Türkiye'de cirit atmasına yol açmak olmuştur.

Değerli arkadaşlarım, işte, Türkiye'de, karapara kazançları üzerinden palazlanan mafya örgütleri ile çetelerin ve bunların liderlerinin siyasal, ekonomik ve sosyal sistem içerisinde yuvalanmaları böyle bir ortamda oluşmuştur. Bugün çektiğimiz sancıların kökleri bu şekilde başlamıştır.

BAŞKAN - Sayın Elekdağ, lütfen, konuşmanızı tamamlayın.

Buyurun.

ŞÜKRÜ MUSTAFA ELEKDAĞ (Devamla) - Bitiriyorum Sayın Başkan.

Halen mafya, inşaat, toptan gıda, taşımacılık, turizm, eğlence, otomobil, petrol nakliyatı ve ticareti, döviz alım satımı, kumarhane işletmeciliği ve daha yüze yakın özel sektör dalında yoğun faaliyette bulunmaktadır.

Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Dairesi tarafından hazırlanan bu yılki çete raporu ve Ankara Ticaret Odası tarafından yayımlanan "Hayatımız Mafya" raporu birlikte incelendiğinde durumun vahim boyutları çok iyi anlaşılacaktır değerli arkadaşlarım.

Değerli arkadaşlarım, 4208 sayılı Yasanın macerasını sizlere anlattım. Karaparanın aklanması konusunda önlem almamakta direnen bir dönemin yöneticilerinin, bu ülkeyi nasıl soyup soğana çevirdiklerini ve mafya babalarını müteşebbis yaparak bu ülkenin başına nasıl bela ettiklerini anlattım. Bu alanda alınması gereken yasal önlemler konusundaki görüşlerimizi de CHP Grubu adına bilginize sundum.

Değerli arkadaşlarım, bu görüşlerle, Suçtan Kaynaklanan Gelirlerin Aklanması, Araştırılması, Ele Geçirilmesi ve El Konulmasına İlişkin Sözleşmenin onaylanmasını uygun bulduğumuzu açıklar, hepinize saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Elekdağ.

Başka söz talebi?.. Yok.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

SUÇTAN KAYNAKLANAN GELİRLERİN AKLANMASI, ARAŞTIRILMASI, ELE GEÇİRİLMESİ VE EL KONULMASINA İLİŞKİN SÖZLEŞMENİN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - Avrupa Konseyi bünyesinde hazırlanarak 8 Kasım 1990 tarihinde imzaya açılan ve Türkiye Cumhuriyeti adına 27 Eylül 2001 tarihinde imzalanan "Suçtan Kaynaklanan Gelirlerin Aklanması, Araştırılması, Ele Geçirilmesi ve El Konulmasına İlişkin Sözleşme" nin beyanlar ve çekinceler ile birlikte onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.. Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, tasarının tümü açıkoylamaya tabidir.

Açıkoylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararını alacağım.

Açıkoylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, oylama için 3 dakika süre vereceğim. Bu süre içerisinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin, oy pusulalarını, oylama için öngörülen 3 dakikalık süre içerisinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Ayrıca, vekâleten oy kullanacak sayın bakanlar var ise, hangi bakana vekâleten oy kullandığını, oyunun rengini ve kendisinin ad ve soyadı ile imzasını da taşıyan oy pusulasını, yine, oylama için öngörülen 3 dakikalık süre içerisinde Başkanlığa ulaştırmalarını ve sisteme giremeyip de pusula gönderen üyelerin Genel Kurul Salonunu terk etmemelerini rica ediyorum.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Suçtan Kaynaklanan Gelirlerin Aklanması, Araştırılması, Ele Geçirilmesi ve El Konulmasına İlişkin Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısının açıkoylama sonucunu arz ediyorum:

Kullanılan oy sayısı : 218

Kabul : 218 (x)

Böylece, tasarı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı olmasını diliyorum.

Sayın milletvekilleri, Ordu Milletvekili Enver Yılmaz ile Yozgat Milletvekili Mehmet Çiçek'in, Orman Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Eskişehir Milletvekili Fahri Keskin ve 3 Milletvekilinin, Orman Kanununun Ek 8 inci Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe Komisyonu raporunun müzakeresine başlıyoruz.

9. - Ordu Milletvekili Enver Yılmaz ile Yozgat Milletvekili Mehmet Çiçek'in; Orman Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Eskişehir Milletvekili Fahri Keskin ve 3 Milletvekilinin, Orman Kanununun Ek 8 inci Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/284, 2/290) (S. Sayısı: 584) (xx)

BAŞKAN - Komisyon?.. Yerinde.

Hükümet?.. Yerinde.

Komisyon raporu 584 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Muğla Milletvekili Sayın Gürol Ergin; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

(x) Açıkoylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağın sonuna eklidir.

(xx) 584 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

CHP GRUBU ADINA GÜROL ERGİN (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Orman Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisinin görüşlerini açıklamak üzere, Grubum adına söz almış bulunuyorum; sizleri ve yüce ulusumuzu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün görüşmekte olduğumuz teklif, esas itibariyle, Yüce Mecliste, 25 Nisan 2004 tarihinde, yani, tam iki ay önce, yasalaşması kabul edilmeyen Orman Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının ufak değişikliğe uğratılmış ve birkısım eklemeler yapılmış versiyonudur.

Kanun teklifiyle getirilen değişikliklerden ikisi dikkat çekicidir. Bunlardan birincisi, Orman Kanununun 17 nci maddesinde yapılan değişiklik, ikincisi ise aynı kanunun ek 8 inci maddesindeki değişikliktir.

Değerli milletvekilleri, 6831 sayılı Orman Kanununun 3373 sayılı Kanunla değiştirilen 17 nci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları Anayasa Mahkemesinin 17 Aralık 2002 tarihli kararıyla iptal edilmiş olduğundan, maddenin, iptal gerekçelerine uygun olarak yeniden düzenlenmesi gerekli olmuş ve Bakanlar Kurulu, Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından hazırlanan tasarıyı Türkiye Büyük Millet Meclisine sunmuştu.

Anayasa Mahkemesinin söz edilen maddeyi Anayasaya aykırı bularak iptal etmesine dayanak oluşturan olay, Orman Bakanlığının, İstanbul'da, devlet ormanı içerisinde bulunan bir alanda üniversite kurulmasına izin vermiş olmasıdır. Anayasa Mahkemesi, konuyu görüşmüş, ilgili yasanın 17 nci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarını Anayasaya aykırı bularak iptal etmiştir.

Anayasa Mahkemesinin iptaline karar verdiği 17 nci maddenin üçüncü fıkrasının birinci tümcesi şöyledir: "Turizm alan ve merkezleri dışında kalan devlet ormanlarında, kamu yararına olan her türlü bina ve tesisler için, gerçek ve tüzelkişilere, Tarım, Orman ve Köyişleri Bakanlığınca bedeli karşılığı izin verilebilir. Bu izin süresi 49 yılı geçemez."

Anayasa Mahkemesi iptal gerekçesini özetle şöyle açıklamaktadır: "Anayasanın 169 uncu maddesinde, devletin ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli kanunları koyacağı ve tedbirleri alacağı, bütün ormanların gözetiminin devlete ait olduğu, devlet ormanlarının mülkiyetinin devredilemeyeceği, devlet ormanlarının kanuna göre devletçe yönetileceği ve işletileceği, bu ormanların zamanaşımıyla mülk edinilemeyeceği ve kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamayacağı, ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme izin verilemeyeceği hükme bağlanmıştır.

Anayasanın bu açık hükmüne karşın, Orman Kanununun 17 nci maddesinin üçüncü fıkrasının ilk tümcesi uyarınca, kamu yararının zorunlu kıldığı durumlarla ilgili herhangi bir çerçeve çizilmeksizin, turizm alan ve merkezleri dışında kalan devlet ormanlarında kamu yararına olan her türlü bina ve tesis yapılması için Orman Bakanlığınca, gerçek ve tüzelkişilere bedeli karşılığında izin verilebilmektedir.

Bu durumda, orman arazilerinin bedeli karşılığında tahsisi için, sadece, kamu yararının varlığı yeterli görülmekte; ancak, bu kavramın sınırlarının belirlenmemesi ve çerçevesinin çizilmemesi nedeniyle, idareye çok geniş takdir yetkisi tanınmış olmaktadır. Devlet ormanlarının gerçek ve tüzelkişilere tahsisinin, karayolları, telefon, elektrik, su, gaz, petrol boru isale hatları, savunma tesisleri, sanatoryum gibi öncelikli kamu hizmetlerinin ormandan geçmesi ya da anılan bina ve tesislerin orman arazileri üzerinde yapılması zorunluluğu bulunduğu hallerle sınırlı olması gerekir. Bir başka anlatımla, ancak kamu yararının bulunması ve zorunluluk hallerinde devlet ormanları üzerinde irtifak hakkı tesisine olanak tanınabilir.

Öte yandan, kamu yararı kavramının hangi durumları kapsadığının yasayla belirlenmesi gerekirken, bu yola gidilmeyerek, söz konusu kavramın kapsam ve içeriğinin tespitinin idareye bırakılması, yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesiyle de bağdaşmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural, Anayasanın 7 nci ve 169 uncu maddelerine aykırıdır ve iptali gerekir."

Değerli milletvekilleri, 25 Nisan 2004 tarihinde önümüze gelen yasa tasarısında ise, Orman Kanununun 17 nci maddesinin Anayasaya uygun hale gelmesi için, kamu yararına olduğu düşünülen tesisler alan olarak sayılmış ve bu çerçevede üçüncü fıkranın birinci tümcesi şöyle düzenlenmiş idi: "Savunma, ulaşım, enerji, madencilik, haberleşme, baraj, gölet, su, petrol, doğalgaz, çöp depolama, altyapı, sportif alan, ölçüm istasyonları, sağlık ve eğitim gibi öncelikli kamu yararı bulunan hizmetlerle ilgili her türlü yer, bina ve tesislerin devlet ormanları üzerinde bulunması veya yapılmasının zorunlu olması halinde gerçek ve tüzelkişilere bedeli mukabilinde Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilebilir."

Değerli milletvekilleri, yasa maddesi bu haliyle Anayasaya uygun hale getirilmiş olmadığından ve Anayasaya aykırılık aynen sürdürüldüğünden Genel Kurul bu tasarının yasalaşmasına onay vermemişti; çünkü, kamu yararına olduğu düşünülen sektör ve alanların sayısı çok geniş tutulduğu gibi, bununla da yetinilmemiş, tasarıda yer alan "gibi" ifadesiyle de, bu maddenin istenilen ya da gereken tüm alanlar için genişletilmesi mümkün hale getirilmişti. Ayrıca, orman içine kurulmasında kamu yararı ve zorunluluk bulunmayan sportif alanlar, sağlık ve eğitim kurumları da tasarıda, izin verilebilecek tesisler arasında sayılmaktaydı. Madde, düzenlenen haliyle, var olan, Anayasaya aykırı olarak orman arazisi üzerine kurulmuş olan birkısım eğitim ve sağlık kuruluşu ile sportif alana anayasal meşruiyet kazandırmaya çalışıyor izlenimini vermekteydi. Kaldı ki, var olanları legalleştirip meşrulaştırırken, ormanlarımızın çok değişik amaçlarla tahribine de geniş bir kapı açılıyordu. Oysa, yasa maddesi yeni düzenlemesiyle, yapılmak istenen hizmette öncelikli kamu yararını ararken, tesisin ormanda yapılmasında kesin zorunluluk bulunması koşulunu da birlikte aramak zorundaydı. Anayasaya uygunluk ancak bu durumda sağlanmış olurdu.

Değerli milletvekilleri, değindiğim nedenlerle ve Anayasanın ruhuna ve lafzına gerçekten uyabilmesi için, ilgili yasa tasarısının 25 Nisan 2004'te yapılan görüşmelerinde, 1 inci maddesinde yer alan "sportif alan" ifadesi ile "gibi" sözcüğünün çıkarılması, "sağlık ve eğitim" sözcükleri yerine de sadece "sanatoryum" ifadesinin kullanılması gerektiğini ifade etmiştik.

Değerli milletvekilleri, bugün görüşmekte olduğumuz teklifte, Plan ve Bütçe Komisyonu tarafından oluşturulan altkomisyon birkısım düzeltmeler yapmış olmakla birlikte, yine de, uygulamada Anayasaya aykırılığa yol açabilecek düzenlemeler içermektedir.

Tasarıda sözü edilen "eğitim, sağlık ve spor tesisleri" ifadeleri teklifin 1 inci maddesinde "devlete ait eğitim, sağlık ve spor tesisleri" ifadelerine dönüştürülerek, Anayasaya uygunluk sağlanmaya çalışılmıştır. Belli oluyor ki, bu tesisler devlet adına kurulacak ve sonrasında özel işletmecilere devredilecektir.

Şimdi, hepinize sormak istiyorum: Hangi eğitim kurumu orman içerisinde yapılmak zorundadır? Hangi eğitim kurumunun ormanları tahrip ederek orman içerisinde yapılmasında, kamunun, halkın, toplumun çıkarı vardır? Canlı örnek önümüzde; Koç Üniversitesi, hangi zorunluluktan ötürü Rumelihisarında 160 dönümlük ormanı yok etti?! Koç Üniversitesinin 160 dönüm orman üzerine kurulmasında ne gibi zorunluluk vardı?!

Sağlık kuruluşu konusuna gelince; adı belirtilmek koşuluyla, yalnızca sanatoryum ve prevantoryum gibi sağlık kurumlarına orman alanlarında kurulma izni verilebilir. Bunlar dışındaki hiçbir sağlık kurumunun ormanlık alanda kurulmasında, ne zorunluluk ne de kamusal yarar bulunmaktadır. Kaldı ki, yasa teklifinde, sağlık kuruluşu olarak "sanatoryum" ifadesi zaten yer almaktadır.

Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesinde, orman üzerinde kurulması ya da ormandan geçmesi zorunluluğu, yalnızca kamu kurum ve kuruluşları için aranmakta, kamu kurumları sayılırken de, sanatoryum özel olarak belirtilirken, diğer sağlık kuruluşları, eğitim ve spor tesisleri söz konusu edilmemektedir.

Değerli milletvekilleri, teklifin 2 nci maddesiyle Orman Kanununun değişik 71 inci maddesinde yapılan değişiklikleri, orman yangınlarının söndürülmesine fiilen katılmış olanlara, ölenlerin kanunî mirasçılarına ve sakat kalanlara ödenecek tazminatları doğru düzenlemeler olarak görüyoruz. Bu çerçevede düzenlenen değişikliklerin, terörle mücadelede şehit düşen ve sakat kalanlar için de benzer biçimde düşünülmesi gerektiğini burada ifade etmek istiyorum.

Yine, değerli milletvekilleri, değişik 71 inci maddeyi değiştiren 2 nci maddeyle eklenen bir yapı da, yalnızca sınırlı sayıda çalışanı ve yılın belirli bir kesimini kapsayarak ormancılara ödemede bulunulmasını ifade etmektedir. Bu nedenle, fıkranın Çevre ve Orman Bakanlığı ile Orman Genel Müdürlüğünde ormancılık faaliyetinde çalışan 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi tüm memurlara teşmilini ve tazminatın yıl süresince kesintisiz verilmesini daha doğru buluyoruz.

Değerli milletvekilleri, teklifin 4 üncü maddesiyle Orman Kanununun ek 8 inci maddesi değiştirilmektedir. Orman Kanununun ek 18 Kasım 2003 tarihinde kabul edilen ek 8 inci maddesi, Millî Parklar Kanununa tabi alanlarda bulunan yerler ve bu yerler üzerindeki yapı ve tesisleri kiralayanların, kiralanan alan miktarının 5 katı kadar ağaçlandırma yapmasını zorunlu kılıyordu. Değişiklik teklifiyle, kiracıların ağaçlandırma zorunluluğu kaldırılmakta, kiracılara her yıl yıllık kira bedelinin yüzde 5'i tutarında bir ödemeyi ağaçlandırma bedeli olarak, sözleşme süresince, kira ödeme dönemlerinde Çevre ve Orman Bakanlığının ilgili hesabına yatırma zorunluluğu getirilmektedir. Açıkçası, kira bedelinin yüzde 5 artırılması karşılığında ağaçlandırma yapılmasından vazgeçilmektedir. Bu kabul edilemez düzenleme iktidarın ve Çevre ve Orman Bakanlığını yönetenlerin mantalitesini tam olarak yansıtmaktadır. Kısaca tanımlarsak, her şeyi paraya çevirme anlayışının tezahürüdür. Biz bu mantaliteyi hükümetin 2/B konusundaki düşünce ve davranışlarından gayet iyi bildiğimiz için yadırgamadık; ama, kabul etmemiz de mümkün değildir. Hele geçtiğimiz günlerde, Bakan Sayın Pepe'nin basında yer alan ifadeleri doğrusu oldukça düşündürücü. Sayın Bakan "bana Mersin'i, Antalya'yı, Muğla'yı, İstanbul'u verin; Türkiye'yi sıçratayım" diyor ve devam ediyor "her şey para, para, para..."

Değerli arkadaşlarım, sıkıntı işte burada başlıyor, her şeyin para olmadığını anlayamamakta yatıyor. Değerli milletvekilleri, ülke çıkarı olan yerde, halkın yararının düşünüldüğü yerde para her şey olamaz, hatta, yeri gelir hiçbir şey olamaz. Nitekim 2/B konusundaki Anayasa değişikliği görüşmeleri sırasında verdiğimiz önerge ve yaptığımız konuşmalarla görüşlerimizi açıkladığımızda İktidar Partisi sözcüleriyle aramızda bu anlamda çok ciddî farklar olduğu ortaya çıkmıştı. O günkü görüşmelerde belirttiğimiz ve önergeyle de ortaya koyduğumuz görüşlerimizi bir kez daha belirtmek isterim.

2/B alanları halen iki türlü kullanılmaktadır: Birkısım araziler orman köylüleri tarafından zilyetlik dolayısıyla tarımsal amaçlı olarak kullanılırken, yani, üzerinde halen orman köylüleri yaşarken, birkısım araziler de kentlerin çevresinde imarlı ya da kaçak inşaat biçiminde yapılaşarak iskân alanı olarak kullanılmaktadır. Hükümet tüm 2/B alanlarını satarak paraya kavuşturmak istemekte, bu alanlar üzerinde yaşam savaşımı veren fakir orman köylüsünün üzerinde yerleştiği, yaşadığı alanları alıp alamayacağı onu hiç ilgilendirmemektedir.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak, dün olduğu gibi bugün de tüm açıklığıyla bir kez daha yineliyoruz: 2/B arazileri orman köylülerine, zilyetlik durumuna göre, işledikleri arazilerin tarımsal amaçlı kullanılması kaydıyla bedelsiz verilmelidir; çünkü, orman köylüsü, üzerinde yaşadığı ve bizzat kullandığı 2/B arazilerini alabilecek maddî güçten yoksundur. Bu arazilerin satışa sunulması, orman köylüsünü, uzun yıllardır üzerinde yerleştiği, tarım yapıp, geçimini zar zor sağlamaya çalıştığı toprağından eder. İskân alanı olarak kullanılan diğer alanların satılması durumunda da elde edilecek gelir, orman köylülerinin kalkındırılmasında, orman kadastrosunun tamamlanmasında, orman niteliğini yitirdiği gerekçesiyle orman alanı dışına çıkarılan alan kadar yeni orman alanı oluşturulmasında, eski orman alanlarında çarpık yapılaşma biçiminde oluşan beldelerin planlanması, teknik ve sosyal altyapılarının gerçekleştirilmesinde kullanılmalıdır.

2/B konusunda sözlerimi şöyle tamamlamak istiyorum: Bu kanun teklifleri geldiği zaman, Sayın Salih Kapusuz'un da imzasının bulunduğu bir teklif daha gelmişti ve bu teklifte, bütün 2/B alanlarından ecri misil alınması öngörülüyordu. Gerek Plan ve Bütçe Komisyonunda gerekse alt-komisyonda, arkadaşlarımızın çalışmaları sonucunda, bu teklif geri çekilmiştir; iyi de olmuştur; çünkü, teklifi getiren arkadaşlarımız, fakir olduğu hepimizce bilinen, 300 dolar dolayında bir yıllık gelirle geçimini...

NUSRET BAYRAKTAR (İstanbul) - 150-300 dolar...

GÜROL ERGİN (Devamla) - 300 doların altında değil mi? "150-300 dolar" diyor Sayın Komisyon Başkanım; teşekkür ediyorum.

Bu insanların ecri misli ödemelerine olanak yoktu; bu bakımdan, geri çekilmesi de doğru olmuştur.

Değerli milletvekilleri "yaş kesen baş keser" anlayışı içerisinde, sizleri ve Yüce Türk Ulusunu saygıyla, sevgiyle selamlıyor, hepimizi ormanların değerini bilmeye çağırıyorum; saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ergin.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına, Karabük Milletvekili Sayın Mehmet Ceylan; buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET CEYLAN (Karabük) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; öncelikle, gecenin bu saatinde, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

20 dakikalık konuşma süremi tamamlamayacağım. Kanun teklifi hakkında çok kısa olarak ve benden önce konuşan Değerli Gürol Beyin değindiği noktalara, bir iki noktaya temas ederek sözlerimi tamamlamak istiyorum; sizden, sadece 5-6 dakikalık izin istiyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; bugün görüşmekte olduğumuz kanun teklifi, gerçekten, ormancılık alanında önemli sıkıntıların aşılmasına vesile olacaktır. Öncelikle, bu kanun teklifinin hazırlanmasında emeği geçen milletvekili arkadaşlarımıza, şahsım ve Grubumuz adına teşekkürlerimi sunuyorum.

Benden önce konuşan Gürol Bey de detaylı bir şekilde değindiler. Aslında, bu kanun teklifinin gelmesinin esas nedeni şudur: 2002 yılı sonunda, Anayasa Mahkemesinin, Orman Kanununun 17 nci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarını iptal etmesi nedeniyle bir boşluk ortaya çıkmıştır. Bunu, esas itibariyle telafi etmek ve bunun yanında, tabiî ki, ormancılık faaliyetleri alanında eksikliği görülen diğer hususları da tamamlamak açısından, milletvekili arkadaşlarımızın böylesi bir kanun teklifi huzurunuza gelmiş bulunmaktadır.

Bilindiği gibi, ülkemizin yaklaşık yüzde 25'i ormanlarla kaplıdır. Ormanlarımız üzerinde sadece ormancılık faaliyetinde bulunulmamakta, bunun dışında, halkımızı çok yakından ilgilendiren yatırım ve tesislerin zorunlu olarak ormanlar üzerinde bulunması veya yapılması zorunluluğu bulunmaktadır. Yol gibi, su gibi, enerji hattı gibi, doğalgaz hattı gibi, hatta, gölet, baraj ve benzeri yatırımların, zaman zaman zorunlu olarak ormanlık alanlarda kurulması zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. İşte, bu konularda, bu tür yatırımlarda izin, Orman Genel Müdürlüğümüzün -17 nci maddeye dayanarak- izni çerçevesinde veriliyordu; 17 nci maddenin üçüncü fıkrası gereğince, Orman Genel Müdürlüğünün izni çerçevesinde bu yatırımlar gerçekleşebiliyordu. Ancak, Gürol Beyin de detaylı bir şekilde bilgi verdiği üzere, 2002 yılı sonunda Anayasa Mahkemesinin bu kanunun 17 nci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkrasını iptal etmesiyle, yaklaşık birbuçuk yıldır bu izinler verilememektedir. Ülkemizin hemen dört bir yanında yatırımları devam eden, yol, su, elektrik hattı, enerji hattı ve benzeri yatırımlar, maalesef, kanunsuz bir şekilde, izinsiz bir şekilde yürütülmek zorundadır. Bu açıdan, bir kanunî boşluk ortaya çıkmıştır, bir sıkıntı ortaya çıkmıştır. İşte, bu kanun teklifi, bu sıkıntıyı ortadan kaldırabilmek maksadıyla hazırlanmıştır ve Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesini ortadan kaldıracak şekilde düzenlenmiştir.

Teklifte, tabiî ki, ormanlık alanlarda yapılabilecek bütün yatırımlar ve tesisler tek tek sayılmış durumdadır. Burada -bütün bu yatırımları tek tek saymak istemiyorum; kanun teklifi metninde var- öncelikli olarak, kamu yararı ve zarureti hükmü konulmuştur; yani, bu yatırımlar ve tesisler ancak ve ancak kamu yararı ve zaruret olması durumunda ormanlık alanlarda kurulabilecektir veya ormandan geçirilmesine müsaade edilecektir.

Gürol Beyin değindiği sağlık, eğitim ve spor tesislerinde ise, sadece ve sadece devlete ait olma şartı getirilmektedir. Özel sektörün, bu alanlarda, yani, ormanlık alanlarda eğitim, sağlık ve spor tesisleri yatırımlarına müsaade edilmemektedir. Bu tür yatırımlar ormanlık alanlarda ne zaman yapılabilecek; ancak zaruret olması durumunda; yani, bunlar da bu kapsamda değerlendiriliyor. Örneğin, ormanlık bir alanda bir kayak tesisine ihtiyaç var, bu da ormanlık alanda var da başka yerde yoksa, devlete ait olmak şartıyla mecburen yapılacaktır. Tabiî ki, Sayın Ergin, bunlar öncelikle devlet eliyle yapılacak, sonra da özel sektöre devredilecektir diye kuşkulanıyor. Ben, şöyle bir düşündüm, taşındım; hiçbir eğitim tesisinin, devlet tarafından yapılıp da özel sektöre devredildiğini hatırlamıyorum; dolayısıyla, iyi niyet çerçevesinde bu yatırımlar yapılacaktır değerli arkadaşlarım. Yine, bu yatırımlar özel ormanlık alanlarda yapıldığı takdirde de, kanun gereği, Orman Genel Müdürlüğünün iznine tabi olacaktır.

Maddenin ikinci fıkrasında "yanan orman alanlarındaki her türlü emval Orman Genel Müdürlüğünce değerlendirilir" hükmü getirilmektedir. Daha önceki hükümde, bu yanan orman alanlarındaki emvallerin resmî kamu kuruluşlarına ücretsiz bir şekilde devri öngörülüyordu ve bunlar da, Orman Genel Müdürlüğü tarafından, SEKA ve ORÜS kurumlarına, bilabedel, ücretsiz bir şekilde devrediliyordu; ama, ORÜS ve SEKA gibi kuruluşların büyük bir kısmının özelleştirilmesi nedeniyle, bu hüküm de işlemez hale gelmiştir; madde, bu hükmü işler hale getiriyor.

2 nci maddede, orman yangınlarında ölen vatandaşlarımızın kanunî mirasçılarına ve sakat kalanlara çeşitli tazminatlar öngörülmektedir. Bundan önce de, Orman Kanununun 71 inci maddesinde buna benzer tazminatlar vardı; ancak, günün şartları içinde son derece yetersiz konumdaydı ve birçok mağdur vatandaşımız da, mahkemelere gidip, bu tazminatları hak ediyorlardı. Mağdur insanları, ormanla iştigal eden insanları mahkeme kapılarında süründürmektense, bunu, bir kanunla çözelim istenildi; işte, bu çerçevede, orman yangınlarında ölen vatandaşlarımızın mirasçılarına ve sakat kalanlara da tazminat öngörülmüş durumdadır.

Yine, 2 nci maddenin son fıkrasında da, orman teşkilatında görev yapan ve orman yangınları konusunda nöbet tutan, ormanı koruyan ve sınırlama görevlerinde bulunan memurlara da, döner sermayeden ödenmek üzere, bir fazla mesai ücreti, fazla çalışma ücreti öngörülmektedir. Bu da, gerçekten, ormanları koruma, kollama noktasında, büyük fedakârlıklar gösteren personelimizin hakkıdır diye düşünüyorum. Buna da sınırlama getirilmiş durumda. Bu personele, Orman Genel Müdürlüğü işletmelerinin bir önceki yılın dönersermaye gelirlerinin toplamının yüzde 10'unu geçmeyecek şekilde bir fazla mesai ücreti ödenmesi öngörülmektedir.

3 üncü maddede, yine, ormanlarda kaçakçılıkla mücadele konusunda, etkin bir mücadele yapılabilmesini öngören hükümler yer almaktadır. Daha önceki maddede, orman kaçakçılığıyla uğraşan insanların, sadece nakil aracı olarak kullandıkları araçları zapt olunabiliyordu, müsadere edilebiliyordu; ancak, kaçakçılıkta kullanılan alet, edevat ve elde edilen emvale el konulamıyordu, böyle bir kanunî boşluk söz konusuydu; tabiî bu da kaçakçılara fırsat tanıyordu. İşte, bunun da önüne geçmek maksadıyla böyle bir düzenleme getirilmiştir, bundan sonra kaçakçılık konusunda kullanılan her türlü araç, gereç, iş makinesi, alet, edevat ve emvale bu kanunla birlikte el konabilecektir; bu da yerinde bir düzenlemedir.

4 üncü maddeyle getirilen hükmü Sayın Gürol Bey de izah ettiler; millî parklarda, yirmidokuz yıllığına, Orman Kanunu gereğince çeşitli alanlar ve işletmeler kiraya verilebilmektedir. Bu da şartlı yapılıyordu; kiraya verilebilen alanların 5 katı kadar alanı, kiracılara, ağaçlandırma zorunluluğu vardı. Tabiî, uygulamada çeşitli zorluklarla karşılaşılıyordu. Bunu gidermeye yönelik olarak, 5 katı ağaçlandırma yerine, bunun bedeli kadar, her yılın kirasının beşte 1'i oranında, peşin olarak, parasal açıdan ödenmesi hükmü getirilmiştir. Bu da, bir boşluğu dolduran, uygulamaları kolaylaştıran bir hüküm olmaktadır.

Özetle, bu getirilen maddelerle birlikte, 17 nci madde çerçevesinde, izin konusundaki sıkıntılar aşılmış olacaktır ve kanun teklifi kabul edildiği takdirde de, ormanda kaçakçılık ile ormanların korunmasında etkin bir uygulama yapılabilecektir.

Ben, tekraren, bu kanun tekliflerini hazırlayan arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum ve kanunun, orman teşkilatına, ormanlarımıza, ülkemize hayırlı olmasını diliyor, hepinize saygılar sunuyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Ceylan.

Sayın Ergin, şahsınız adına da söz talebiniz geçerli mi?

GÜROL ERGİN (Muğla) - Geçerli olmasın artık bu saatten sonra; arkadaşlarıma da yazık, günah diye düşünüyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederim Sayın Ergin.

Sayın milletvekilleri, teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

ORMAN KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1. - 31.8.1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 17 nci maddesinin ikinci fıkrasının son iki cümlesi metinden çıkarılarak fıkranın sonuna aşağıdaki cümle eklenmiş ve maddenin Anayasa Mahkemesince iptal edilen üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Yanan orman alanlarındaki her türlü emval Orman Genel Müdürlüğünce değerlendirilir."

"Savunma, ulaşım, enerji, haberleşme, su, atık su, petrol, doğalgaz, altyapı ve katı atık bertaraf tesislerinin; sanatoryum, baraj, gölet ve mezarlıkların; Devlete ait sağlık, eğitim ve spor tesislerinin ve bunlarla ilgili her türlü yer ve binanın Devlet ormanları üzerinde bulunması veya yapılmasında kamu yararı ve zaruret olması halinde, gerçek ve tüzel kişilere bedeli mukabilinde Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilebilir. Devletçe yapılan ve/veya işletilenlerden bedel alınmaz. Bu izin süresi kırkdokuz yılı geçemez. Bu alanlarda Devletçe yapılanların dışındaki her türlü bina ve tesisler iznin sona ermesi halinde eksiksiz ve bedelsiz olarak Orman Genel Müdürlüğünün tasarrufuna geçer. Söz konusu tesisler Orman Genel Müdürlüğü veya Çevre ve Orman Bakanlığı ihtiyacında kullanılabilir veya kiraya verilmek suretiyle değerlendirilebilir. İzin amaç ve şartlarına uygun olarak faaliyet gösteren hak sahiplerinin izin süreleri; yer, bina ve tesislerin rayiç değeri üzerinden belirlenecek yıllık bedelle doksandokuz yıla kadar uzatılabilir. Bu durumda devir işlemleri uzatma süresi sonunda yapılır. Verilen izinler amaç dışında kullanılamaz."

"Yukarıdaki fıkrada belirtilen bina ve tesislerin hükmi şahsiyete haiz amme müesseselerine ait ormanlarda veya hususi ormanlarda yapılmak istenmesi halinde de Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilebilir. Bu takdirde kullanım bedeli, süresi, yapılan bina ve tesislerin devri gibi hususlar genel hükümlere uygun olarak taraflarca tespit edilir."

BAŞKAN - Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2. - Orman Kanununun değişik 71 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Orman yangınlarını söndürme çalışmalarına bilfiil katılmış olanlardan;

a) Ölenlerin kanuni mirasçıları ile yaşamak için gerekli hareketleri yapmaktan aciz ve hayatını başkasının yardım ve desteği ile sürdürebilecek şekilde malûl olanlara, ek gösterge dahil en yüksek devlet memuru brüt aylığının yüz katı tutarında,

b) Diğer sakatlananlara sakatlık derecesine göre (a) bendindeki tutarın % 25'inden % 75'ine kadar bir tutarda,

c) Sakatlık derecelerine girmeyecek şekilde yaralananlara, toplam ödeme tutarı (a) bendindeki tutarın % 20'sini geçmemek ve ödemesi ayda bir yapılmak üzere, iş göremezlik halinin devam ettiği her gün için 2500 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda,

Tazminat ödenir. Bu ödemeler damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tâbi tutulmaz.

Devlet memuru olup da sakatlanan veya ölenler hakkında genel hükümler uygulanır. Ayrıca, bu memurlar (c) bendi hariç olmak üzere birinci fıkra hükmünden de yararlanırlar.

Birinci fıkranın (a) bendi esaslarına göre tespit edilen tazminatın kanunî mirasçılara intikalinde; ölenin eş ve füruu veya yalnızca füruu ile içtima eden ve ölüm tarihinde sağ olan ana ve babasının her birine ayrı ayrı olmak üzere % 15 tutarındaki kısmı verildikten sonra kalanı içtima eden diğer mirasçılara ödenir. Diğer hallerde miras hükümleri uygulanır. Ancak ana veya babaya verilen tazminat çocukların her birine ödenen tazminattan fazla olamaz.

Bu madde hükümlerine göre ödenecek tazminat, maddî ve manevî zararların karşılığıdır. Yargı mercilerinde maddi ve manevi zararlar karşılığı olarak idarenin ödemekle yükümlü tutulacağı tazminatın hesabında, bu madde hükümlerine göre ödenen tazminat göz önünde tutulur.

Orman yangınlarını söndürme çalışmalarında yaralanan, sakatlanan ve hastalananların hastanelere nakli ve tedavi masrafları orman idaresince karşılanır.

Bu madde hükümlerine göre ödenecek tazminattan yararlanacakların tespit usulü, sakatlık dereceleri itibariyle uygulanacak tazminat oranları, ödemeye ilişkin esas ve usuller ile uygulamaya ilişkin diğer hususlar Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından çıkarılacak bir yönetmelik ile düzenlenir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tâbi memurlardan, Orman Genel Müdürlüğünün merkez teşkilâtı kadrolarında orman yangınlarıyla mücadele nöbeti tutanlar ile taşra teşkilâtı kadrolarında orman yangınlarıyla mücadele, orman koruma ve sınırlandırma faaliyetlerinde fiilen görev yapanlara döner sermaye bütçesinden karşılanmak üzere Mayıs ayı başından Kasım ayı sonuna kadar ayda 10000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere aylık maktu fazla çalışma ücreti ödenebilir. Fazla çalışma ücreti, personelin kadro unvanı, görev mahallî, çalışma süreleri, görevin önem ve güçlüğü dikkate alınarak Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Orman Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. Bu kapsamdaki personele bir yılda ödenecek fazla çalışma ücreti toplamı, Orman Genel Müdürlüğüne bağlı işletmelerin bir önceki yıldaki toplam döner sermaye gelirlerinin % 10'unu geçemez. Bu hüküm uyarınca fazla çalışma ücreti ödenen personele bu dönemde ayrıca herhangi bir fazla çalışma ücreti ile 12 nci maddede öngörülen ödeme yapılamaz."

BAŞKAN - Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Bir önerge vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 584 sıra sayılı Orman Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifinin 2 nci maddesinin son fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki metnin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"Orman yangınlarını söndürme çalışmalarında görev alan geçici işçilerin eş ve çocukları için, geçici işçi 120 işgününü doldurmasa dahi, SSK sağlık hizmetlerinden eş ve çocukları yararlanırlar."

Fahrettin Üstün	Gürol Ergin	Hüseyin Güler
Muğla	Muğla	Mersin
Ali Kemal Deveciler	Mustafa Özyurt	Halil Ünlütepe
Balıkesir	Bursa	Afyon

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI SAİT AÇBA (Afyon) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Hükümet?..

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI OSMAN PEPE (Kocaeli) - Sayın Başkan, bu konuda kısa bir açıklama yapabilir miyim acaba?

BAŞKAN - Buyurun.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI OSMAN PEPE (Kocaeli) - Arkadaşlarımızın vermiş oldukları önergede, yangın söndürme işçilerinin 120 günü tamamlamaları teklif ediliyor. Bizim, şu anda 120 günü doldurmayan yaklaşık olarak 4 500 işçimiz var; ama, bunların hiçbirisi orman yangın söndürme işçisi değil. Yani, orman yangınlarını söndürmede istihdam etmiş olduğumuz bütün yangın söndürme işçilerimiz, kulede olanlar veyahut da mükellef olarak her ne surette olursa olsun bu görevi görenlerin her birisi 120 günden daha fazla çalışmaktadır, asgarî 6 ay çalışmaktadırlar.

FAHRETTİN ÜSTÜN (Muğla) - Sayın Bakan, Muğla Kavaklıdere'de var.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI OSMAN PEPE (Kocaeli) - Onların statüsü farklıdır, onlar yangın söndürme işçisi değildir.

Bunun için de önergeye katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Söz mü istiyorsunuz, yoksa gerekçeyi mi okutayım.

FAHRETTİN ÜSTÜN (Muğla) - Gerekçe okunsun.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Geçici orman işçilerinin, 120 işgününü dolduramadıkları gerekçesiyle sağlık hizmetlerinden yararlandırılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Teşekkür ederim. Önerge kabul edilmemiştir.

2 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3. - Orman Kanununun değişik 108 inci maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Orman Kanununa muhalefet suçlarına konu kaçak her türlü orman emvali ve sair ürünler ile bunların taşınmasında kullanılan canlı-cansız bütün nakil vasıtaları, suçun işlenmesinde kullanılan her nevi araç-gereç ve aletler kime ait olursa olsun idarece zaptolunarak mahkemelerce müsaderesine hükmolunur. Zaptolunan ve müsaderesine karar verilen orman emvali ve sair orman ürünleri, nakil araçları ve suçta kullanılan her türlü alet hakkında bu Kanunun 84 üncü maddesi hükümleri uygulanır."

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4. - Orman Kanununun ek 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bu Kanun ile 9.8.1983 tarihli ve 2873 sayılı Millî Parklar Kanununa tâbi alanlar üzerinde bulunan yapı ve tesisler yirmidokuz yıla kadar kiraya verilebilir. Kiracı her yıl, yıllık kira bedelinin yüzde beşi tutarında bir ödemeyi, ağaçlandırma bedeli olarak sözleşme süresince kira ödeme dönemlerinde Çevre ve Orman Bakanlığının ilgili hesabına yatırır."

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 1'i okutuyorum:

GEÇİCİ MADDE 1. - Orman Kanununun bu Kanunla değişik 71 inci maddesi hükümleri uyarınca geçmişe yönelik herhangi bir tazminat farkı ödenmez.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

5 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 5. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6 ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 6. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, teklifin tümü açıkoylamaya tabidir.

Açıkoylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararını alacağım.

Açıkoylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Teşekkür ederim. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, oylama için 3 dakika süre vereceğim. Bu süre içerisinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin, oy pusulalarını, oylama için öngörülen 3 dakikalık süre içerisinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Ayrıca, vekâleten oy kullanacak sayın bakanlar var ise, hangi bakana vekâleten oy kullandığını, oyunun rengini ve kendisinin ad ve soyadı ile imzasını da taşıyan oy pusulasını, yine, oylama için öngörülen 3 dakikalık süre içerisinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Ordu Milletvekili Enver Yılmaz ile Yozgat Milletvekili Mehmet Çiçek'in, Orman Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Eskişehir Milletvekili Fahri Keskin ve 3 milletvekilinin; Orman Kanununun Ek 8 inci Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifinin açıkoylama sonucunu açıklıyorum:

Kullanılan oy sayısı	:	229
Kabul	:	225
Ret	:	2
Çekimser	:	2 (x)

Böylece, teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Hayırlı olmasını diliyorum Sayın Bakan.

Dahiliye Memurları Kanunu, İl İdaresi Kanunu, İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ve Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu raporunun müzakeresine başlayacağız.

10. - Dahiliye Memurları Kanunu, İl İdaresi Kanunu, İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ve Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/802) (S. Sayısı: 461)

BAŞKAN - Komisyon?.. Yok.

Komisyon olmadığı için, müzakeresi ertelenmiştir.

Bazı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu raporunun müzakeresine başlayacağız.

11. - Bazı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/740) (S. Sayısı: 427)

BAŞKAN - Komisyon?.. Yok.

Komisyon olmadığı için, müzakeresi ertelenmiştir.

Sayın milletvekilleri, kanun tasarı ve tekliflerini sırasıyla görüşmek için, 17 Haziran 2004 Perşembe günü, yani bugün saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyor ve iyi geceler diliyorum.

Kapanma Saati : 00.24

(x) Açıkoylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağın sonuna eklidir.

VII. - SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. - Konya Milletvekili Atilla KART'ın, Eti Zeolit AŞ'nin kapatılmasıyla ilgili çalışmalara ve yapılan atamalara ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanı Mehmet Hilmi GÜLER'in cevabı (7/2652)

TBMM Başkanlığına

--Aşağıdaki sorularımın **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sn.M.Hilmi Güler** tarafından **yazılı** olarak cevaplandırılmasını Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğün 96. maddeleri gereğince arz ve talep ederim.

Atilla Kart
CHP Konya Milletvekili

--**Bilindiği gibi;** Eti Holding'in bağlı ortaklığı olarak ve çevre uyumlu deterjan hammaddesi üretmek amacıyla kurulan **Eti Zeolit A.Ş.'nin** kapatılmasının, verimlilik ve kârlılık ilkeleri açısından uygun olacağı yolunda TBMM-Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu'nun 5.6.2003 tarihli toplantısında temenni kararı alınmıştır. Bu temenni kararı doğrultusunda Eti Zeolit A.Ş.'nin kapatılmasıyla ilgili çalışmalar ve girişimlerin Eti Holding A.Ş. Genel Müdürlüğünce sürdürülmekte olduğu da Bakanlığın cevabi yazılarından anlaşılmıştır.

--Bu arada kamu oyuna yansıyan bilgilere göre Eti Zeolit A.Ş.'ne genel müdür olarak, **AKP Kadın Kolları Başkanı** olan Selma Kavaf'ın eşi **Alaattin Kavaf'ın** atanmış olduğu öğrenilmiştir.

--Bu gelişmeler ışığında aşağıdaki konuların açıklık kazanması gereği doğmuştur;

1-Eti Zeolit A.Ş.'nin kapatılmasıyla ilgili olarak Eti Holding A.Ş. Genel Müdürlüğü tarafından sürdürülmekte olan çalışmalar hangi aşamadadır?

2-Kapatılma aşamasında bulunan bir tesise, AKP Kadın Kolları Başkanı'nın eşi olduğu öğrenilen **Alaattin Kavaf'ın** ataması, hangi gerekçeyle yapılmış ve hangi ihtiyaçtan kaynaklanmıştır? Bu işlem, hangi takdir yetkisiyle tesis edilmiştir? Alaattin Kavaf'tan önce bu görevi kim sürdürüyordu? Tesisin kapanır hale gelmesinde bu kişinin bir sorumluluğu varmıydı? Bu kişi hakkında görevi ihmal veya benzeri iddiayla yapılan herhangi bir soruşturma mevcutmudur?Adı geçen hakkında herhangi bir soruşturma yok ise, neden bu aşamada Genel Müdür değişikliğine gerek görülmüştür?

--Yukarıda adı geçen Alaattin Kavaf'ın in mesleki kariyeri ve kıdemi nedir?

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.15.O.APK.0.23-300- 928
Konu : Yazılı Soru Önergesi

8244

Ankara
15 Haziran 2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: T.B.M.M. Başkanlığı'nın 24.05.2004 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-5742 sayılı yazısı.

Konya Milletvekili Sayın Atilla KART'ın tarafıma tevcih ettiği, 7/2652-5733 esas no.lu yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99. Maddesi gereği, Personel Dairesi Başkanlığı, Bağlı ve İlgili Kuruluşlar Dairesi Başkanlığı ve ETİ Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda cevaplandırılarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet Hilmi GÜLER
Bakan

KONYA MİLLETVEKİLİ SAYIN ATİLLA KART'IN YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI (7/2652-5733)

Sorular :

-Bilindiği gibi; Eti Holding'in bağlı ortaklığı olarak ve çevre uyumlu deterjan hammaddesi üretmek amacıyla kurulan Eti Zeolit A.Ş.'nin kapatılmasının, verimlilik ve karlılık ilkeleri açısından uygun olacağı yolunda TBMM-Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu'nun 5.6.2003 tarihli toplantısında temenni kararı alınmıştır. Bu temenni kararı doğrultusunda Eti Zeolit A.Ş.'nin kapatılmasıyla ilgili çalışmalar ve girişimlerin Eti Holding A.Ş. Genel Müdürlüğü'nce sürdürülmekte olduğu da Bakanlığın cevabi yazılarından anlaşılmıştır.

-Bu arada kamu oyuna yansıyan bilgilere göre Eti Zeolit A.Ş.'ne Genel Müdür olarak, AKP Kadın Kolları Başkanı olan Selma Kavaf'ın eşi Alaattin Kavaf'ın atanmış olduğu öğrenilmiştir.

- Bu gelişmeler ışığında aşağıdaki konuların açıklık kazanması gereği doğmuştur;

1- Eti Zeolit A.Ş.'nin kapatılmasıyla ilgili olarak Eti Holding A.Ş. Genel Müdürlüğü tarafından sürdürülmekte olan çalışmalar hangi aşamadadır?

2- Kapatılma aşamasında bulunan bir tesise, AKP Kadın Kolları Başkanı'nın eşi olduğu öğrenilen Alaattin Kavaf'ın ataması, hangi gerekçeyle yapılmış ve hangi ihtiyaçtan kaynaklanmıştır? Bu işlem, hangi takdir yetkisiyle tesis edilmiştir? Alaattin Kavaf'tan önce bu görevi kim sürdürüyordu? Tesisin kapanır hale gelmesinde bu kişinin bir sorumluluğu varmıydı? Bu kişi hakkında görevi ihmal veya benzeri iddiayla yapılan herhangi bir soruşturma mevcutmudur? Adı geçen hakkında herhangi bir soruşturma yok ise, neden bu aşamada Genel Müdür değişikliğine gerek görülmüştür?

-Yukarıda adı geçen Alaattin Kavaf'ın mesleki kariyeri ve kıdemi nedir?

Cevaplar 1,2 :

ETİ Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün bağlı ortaklığı olan Eti Zeolit Kimya Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile ilgili olarak, TBMM KİT Komisyonu Temenni Kararı, Hazine Müsteşarlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı görüşleri doğrultusunda Zeolit 4A Projesinin sonlandırılması konusunda mutabakata varılmıştır.

Hisse alımı ve Sentetik Zeolit 4A projesinin sonlandırılması ile hisse devirlerinin gerçekleşmesini müteakip; Şirketin mevcut Ana Sözleşmesinin ETİ Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün Ana Statüsü, Türk Ticaret Kanunu, 233 ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelere göre yeniden düzenlenerek onaya sunulması konularında Yüksek Planlama Kurulu Kararı istihsali, Bakanlığımca 28.05.2004 tarih ve 1240/651 sayılı yazı ile Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı'ndan talep edilmiştir.

Yabancı ortakların hisseleri alındıktan sonra yapılacak ilk Şirket Genel Kurulu'nda, mevcut Ana Sözleşmenin "Amaç ve Faaliyet Konuları" bölümü, doğal zeolit madenlerini aramak, işletmek, zenginleştirmek v.b. yollarla doğal zeolit üretmeye imkan tanıyacak şekilde yeniden düzenlenerek onay için Yüksek Planlama Kurulu'na tekrar gidilecektir.

Tabii Zeolitler ile ilgili çalışmalar Eti Zeolit Kimya Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından sürdürülmektedir.

Alaeddin KAVAF İstanbul Teknik Üniversitesi Maden Fakültesi (Maden Yüksek Mühendisi) mezunu olup, bilgi ve tecrübesi görevi için yeterli görülmüştür.

Bulunduğu Memuriyetler :

-MTA Linyit Aramaları Sondaj Kamp Şefliği	20.07.1970	31.08.1970
-TKİ Mühendis, Başmühendis, Müd.Yrd., Şube Müdürü	06.03.1973	30.07.1987
-TKİ Afşin Elbistan Linyitleri Mües.Müd.Yrd., Mües.Md.	30.07.1987	07.04.1995
-TEAŞ Santral İşletme ve Bakım Dai.Bşk. Başuzman	07.04.1995	01.10.2001
-TEİAŞ Genel Müdürlüğü Başuzman	01.10.2001	03.02.2003

30 yıldan fazla Kamu görevinde bulunan Alaeddin KAVAF, 03.02.2003 tarihinde Bakanlığım ilgili kuruluşlarından Eti Holding A.Ş. Genel Müdürlüğü'nün bağlı ortaklığı Eti Zeolit Kimya Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye Genel Müdür ve Yönetim Kurulu Başkanı olarak vekaleten, daha sonra da 09.04.2003 tarih ve 2003/4147 sayılı Müşterek Kararname ile bu göreve asaleten atanmış olup, halen bu görevi yürütmektedir.

Daha önce, Eti Zeolit Kimya Sanayi ve Ticaret A.Ş.'de Genel Müdür ve Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini Atilla ERTUNA yürütmekteyken 03.02.2003 tarihi itibariyle istifaen bu görevinden ayrılmıştır.

Atilla ERTUNA hakkında herhangi bir soruşturma bulunmamaktadır.

2. - Adana Milletvekili Kemal SAĞ'ın, Adana Fen Lisesinin fizikî şartlarının iyileştirilmesine ilişkin sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Hüseyin ÇELİK'in cevabı (7/2678)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Milli Eğitim Bakanı Hüseyin ÇELİK tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.14.5.2004

Kemal SAĞ
Adana Milletvekili

Verdiği eğitimle ülkemizin en gözde ve iddialı liseleri arasındaki seçkin yerini koruyan Adana Fen Lisesi'nin, öğrenci velileri ve Okul Aile Birliği Başkanlığınca belirtildiğine göre içler acısı bir duruma düştüğü ve bugüne kadar okulun şartlarının iyileştirilmesi adına bakanlığınızca bir adım dahi atılmadığı öne sürülmektedir. Bu bağlamda;

1- Yatılı kız ve erkek öğrencisi bulunan okulu, eski ve ilkel binalardan ne zaman kurtaracaksınız?
2- Bahçesinde arsası da bulunan okulu, okul yemekhanesi, laboratuarlar, kız ve erkek öğrenci yatakhanesi, konferans salonu bulunan ek binaya kavuşturmayı düşünüyor musunuz?
3- Okul personelinden emekli olarak veya başka bir kuruma atananların yerine, ne zaman atama yapmayı düşünüyorsunuz?
4- Okul Aile Birliği'nin bütçesinden ödeme yaparak çalıştırdığı 6 personelin, ekonomik sıkıntı nedeniyle işlerine devam ettirilemeyeceği belirtiliyor. Bu durumda, okulu personelsiz bırakmayı göze alacak mısınız?

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Araştırma, Plânlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

SAYI : B.08.0.APK.0.03.05.00-03/ 2185 14/6/2004
KONU: Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : TBMM Başkanlığının 24.05.2004 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-5742 sayılı yazısı.

Adana Milletvekili Sayın Kemal SAĞ'ın "Adana Fen Lisesinin fiziki şartlarının iyileştirilmesine ilişkin" 7/2678 esas numaralı yazılı soru önergesi incelenmiştir.

1-2-3-4. Adana Valiliğince yaptırılan inceleme sonucu;

a) Adana Fen Lisesinin, biri 1909 yılında, ikisi de 1930 yılında yapılan üç ana binada eğitim ve öğretimini sürdürdüğü, binaların sürekli tadilât gördüğü, okuldaki yatakhanenin, yemekhanenin, spor salonu ve laboratuvarların mevcut öğrenci sayısına göre yeterli olduğu,

b) Ancak okul binasının eski olması nedeniyle, Bakanlığımızca başlatılan Eğitime %100 Destek Kampanyası kapsamında, hayırsever Teknotes Şirketi sahibi Sayın Oral BAYTOK tarafından; okul binası, spor salonu, konferans salonu, yemekhane, laboratuarlar ile kız ve erkek öğrenci yatakhanelerinden oluşan projenin en kısa zamanda temelinin atılacağı ve Okulun yeni binaya kavuşacağı,

c) Okulda; görev yapan 3 hizmetlinin emekliye ayrıldığı, emekliye ayrılan personel dışında 9 yardımcı personel, 2 memur ve 1 hemşirenin görev yapmakta olduğu, 140'ı yatılı olmak üzere toplam 289 öğrencinin bulunduğu, yardımcı personel ve memur sayısının yeterli olduğu,

anlaşılmıştır.

Diğer taraftan, Bakanlığımızca, söz konusu Fen Lisesinin pansiyon bütçesine sözleşmeli personel çalıştırmak üzere 13.575.000.000 TL ödenek konulmuştur.

Ayrıca, Bakanlığımızla Maliye Bakanlığı arasında 15.03.2004 tarihinde Kantin, Açık Alan ve Salonların Millî Eğitim Bakanlığının Gözetim ve Denetiminde Okul Aile Birliklerince İşletilmesine Dair Protokol imzalanmıştır. Bu Protokole ilişkin olarak; Maliye Bakanlığınca 16.03.2004 tarihinde Millî Emlak Genel Tebliği (Sıra No: 277) ve Bakanlığımızca da 06.04.2004 tarihli ve 1110 sayılı ve (2004/30) numaralı Genelge yayınlanmıştır.

Anılan Protokol ile oluşturulan bu kaynak, okullarımız için; ders araç-gereci sağlanmasında, laboratuvar açılmasında, kitaplık kurulmasında, acil küçük onarımların yapılmasında ve personel ihtiyacının karşılanmasına yönelik hizmet satın alınmasında harcanacaktır.

Bilgilerinize arz ederim.

Doç. Dr. Hüseyin ÇELİK
Millî Eğitim Bakanı

3. - Edirne Milletvekili Necdet BUDAK'ın, Gala Gölü ve çevresindeki sulak alanın değerlendirilmesine ilişkin sorusu ve Çevre ve Orman Bakanı Osman PEPE'nin cevabı (7/2710)

17.5.2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Orman Bakanı Osman PEPE tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Necdet BUDAK
Edirne Milletvekili

Edirne İlinin Enez ve İpsala ilçeleri arasında yer alan Gala Gölü; Manyas Kuş Cennetinden sonra Türkiye'nin 2 nci büyük kuş cenneti olup Dünyada korunma altına alınmış önemli kuş cennetlerinden birisidir.

Doğal güzelliklerinin yanı sıra göçmen kuşların göç yollarından bir olan Gala Gölü ve çevresi Trakya ve boğazlardan geçen kuş göç yolunun üzerindedir. Bu alanda 200'e yakın kuş türü bulunmaktadır. Bunların barınma ve beslenmelerinin yanı sıra bir bölümünün de üremesi bu alanda gerçekleşmektedir. Bu alan gerek doğal güzelliklerinden faydalanma ve gerekse kuş gözlemleri yapabilmek açısından alan önemli bir potansiyele sahiptir. Bu bölgede geliştirilecek projelerle yöre insanına ekonomik destek sağlamak mümkündür.

Gala Gölü ve çevresindeki sulak alan, Enez-İpsala ilçeleri arasında yer almakta olup Enez'e 10 km. mesafededir. Bu sahaya Meriç Nehri'nin taşkın sularının girmesi önlendiğinden söz konusu alan önemli ölçüde zarar görmüş ve alanın büyük bir kısmı tarımsal araziye dönüştürülmüştür. 10.000 hektarı aşan büyüklükteki sulak alan küçüle küçüle günümüzde 4000-5000 hektara kadar düşmüştür. Bu nedenle;

1 - Alan olarak giderek küçülen Gala Gölü ve çevresindeki sulak alanın geleceğe yönelik olarak nasıl değerlendirileceği konusunda (Turizm veya Tarım amaçlı olarak) hükümetinizin herhangi bir çalışması veya planı var mıdır?

2 - Gala Gölünü gerçekten modern bir kuş cenneti haline getirmek için yapmayı planladığınız projeleriniz var mıdır?

3 - Gala Gölü ve çevresinde yaşayan kırsal kesimdeki vatandaşlarımızın ve sivil toplum örgütlerinin bu alanın nasıl değerlendirilmesi gerektiği konusunda görüşlerini almayı düşünüyor musunuz?

T. C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı
Koordinasyon ve Mevzuat Dairesi Başkanlığı

SAYI : B.18.0.APK.0.03-02/090.01- 786-2246 16/6/2004

KONU : Sayın Necdet BUDAK'ın
Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İLGİ : TBMM'nin 26/05/2004 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/2710-5804/19507 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan Edirne Milletvekili sayın Prof. Dr. Necdet BUDAK'ın "Gala Gölü ve çevresindeki sulak alanın değerlendirilmesine ilişkin" 7/2710 esas sayılı yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, cevabi yazımız ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

Osman PEPE
Bakan

EDİRNE MİLLETVEKİLİ SAYIN PROF. DR. NECDET BUDAK'IN "GALA GÖLÜ VE ÇEVRESİNDEKİ SULAK ALANIN DEĞERLENDİRİLMESİNE İLİŞKİN" 7/2710 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞININ CEVABI

Edirne İli Meriç Deltasında Küçük Gala Gölü ve Pamuklu Gölü kapsayan 2369 Hektar alan Bakanlar Kurulu'nun 08/08/1991 tarih ve 91/2052 sayılı Kararı ile 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu'nun 3 üncü maddesine istinaden "Tabiatı Koruma Alanı" olarak ilan edilmiştir. Ancak, akabinde Edirne İli İpsala İlçesi ve bağlı köylerin tamamı 27/12/1992 tarih ve 21448 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile "Tarım Reformu Uygulama Alanı" ilan edilmiştir.

1991 yılından itibaren İpsala Mal Müdürlüğü ve ardından 21448 sayılı karar doğrultusunda Edirne Tarım Reformu Bölge Müdürlüğünce az topraklı ve topraksız çiftçilere çeltik tarımı yapılması amacı ile 350 hektarlık bir alanda sehven kiralama yapıldığı ve bu alanların da Tabiatı Koruma Alanı içerisinde kaldığı anlaşılmıştır. Söz konusu alan içerisinde Vakıflar Genel Müdürlüğünün de benzer bir kısım arazisi bulunmaktadır. Bu durum koruma alanı statüsü ile çelişmekte, yörede sosyal problemlere sebep olmakta, kurumlar arası çatışmaya sebep olmakta ve alan üzerindeki mevzuat uygulamalarını sıkıntıya sokmaktadır.

1,2 - Bakanlığımız koordinesinde konunun teknik ve yasal açıdan ilgili tarafları ile (Vakıflar Genel Müdürlüğü, Devler Su İşleri Genel Müdürlüğü, Tarım Reformu Genel Müdürlüğü vb.) yöredeki sosyal problemleri gidermek, ilgili kurumlarla bir anlayış birliği sağlamak, alan üzerindeki ekosisteme yönelik tahribata engel olmak, korunan alan sınırlarını genişletmek için, ortak çalışmalar sürdürülmektedir.

Koruma alan sınırlarını; Büyük Gala Gölü ve besleme havzası ile doğudaki Koyun Tepe sazlıklarını da içine alacak şekilde genişleterek, alan üzerinde yasal tasarruf hakkı bulunan taraflara tarımsal amaçlı arazi kullanım izni verecek bir koruma statüsü değişikliği üzerinde çalışmalarımız devam etmektedir. Bu meyanda alanın milli park ilan edilmesi düşünülmektedir. Koruma statüsü değişikliğinden sonra alanın uzun devreli gelişme planının yaptırılması ve bu plan dahilinde Gala Gölü ve civarının sahip olduğu doğal güzelliklerin, yöreye has ürünlerin tanıtımı ve kuş potansiyelinin gözlemlenmesine yönelik turizm amaçlı kullanım kararlarının alınması düşünülmektedir.

3- Gala Gölü ile ilgili kamuoyu hassasiyeti, Gölün geleceği ve biyolojik ekosistemin sürdürülebilirliği ve yöre insanımızın geçim kaynaklarının ekoturizme yönlendirilmesi, Bakanlığımız Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğünce titizlikle değerlendirilmekte ve Genel Müdür düzeyinde konuyla yakından ilgilenilmektedir.

Ayrıca konuyla ilgili ulusal ve uluslar arası düzeyde iki proje üzerinde çalışılmakta ve sivil toplum örgütlerinin de bu projelerde yer alması öngörülmektedir

4. - Ankara Milletvekili İsmail DEĞERLİ'nin, imam-hatip lisesi mezunlarına ilişkin sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Hüseyin ÇELİK'in cevabı (7/2721)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Milli Eğitim Bakanı Sayın Hüseyin ÇELİK tarafından yazılı olarak yanıtlanması konusunda, gereğini bilgilerinize arz ederim Saygılarımla.

Dr. İsmail DEĞERLİ
Ankara Milletvekili

1- 1950 yılında bu güne kadar İmam Hatip Liselerinde kaç kişi mezun olmuştur?

2- Bu mezunların yıllar itibari ile sayısı nedir?

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Araştırma, Plânlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

SAYI : B.08.0.APK.0.03.05.00-03/ 2188 16/6 /2004
KONU: Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : TBMM Başkanlığının 31.05.2004 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-5829 sayılı yazısı.

Ankara Milletvekili Sayın İsmail DEĞERLİ'nin, "İmam hatip lisesi mezunlarına ilişkin" 7/2721 esas numaralı yazılı soru önergesi incelenmiştir.

Söz konusu liselerden, 1951-1952 öğretim yılından günümüze kadar, öğretim yıllarına göre mezun olan öğrenci sayılarını gösterir liste ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Doç. Dr. Hüseyin ÇELİK
Millî Eğitim Bakanı

İMAM HATİP LİSELERİNDEN MEZUN OLAN ÖĞRENCİ SAYISI

ÖĞRETİM YILI	MEZUN ÖĞRENCİ SAYISI	ÖĞRETİM YILI	MEZUN ÖĞRENCİ SAYISI
1951-1952	0	1977-1978	5373
1952-1953	0	1978-1979	4179
1953-1954	0	1979-1980	4687
1954-1955	0	1980-1981	5531
1955-1956	0	1981-1982	9240
1956-1957	0	1982-1983	10982
1957-1958	193	1983-1984	13572
1958-1959	220	1984-1985	13896
1959-1960	336	1985-1986	15727
1960-1961	321	1986-1987	15974
1961-1962	334	1987-1988	17574
1962-1963	380	1988-1989	17280
1963-1964	328	1989-1990	17060
1964-1965	347	1990-1991	18323
1965-1966	364	1991-1992	20658
1966-1967	440	1992-1993	26893
1967-1968	702	1993-1994	48987
1968-1969	1049	1994-1995	41837
1969-1970	1509	1995-1996	48480
1970-1971	1601	1996-1997	52241
1971-1972	1810	1997-1998	11878
1972-1973	2635	1998-1999	83305
1973-1974	3359	1999-2000	45729
1974-1975	4791	2000-2001	29355
1975-1976	4839	2001-2002	25437
1976-1977	6043	2002-2003	9380

Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısına verilen oyların sonucu (S. Sayısı : 508)

Suçtan Kaynaklanan Gelirlerin Aklanması, Araştırılması, Ele Geçirilmesi ve El Konulmasına İlişkin Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısına verilen oyların sonucu : (S. Sayısı : 465)

Orman Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifine verilen oyların sonucu : (S. Sayısı : 584)

Oylama Saati	:21.07		Oylama Saati	:23.34		Oylama Saati	:00.20	
Sıra Sayısı	**: 508**		**Sıra Sayısı**	**: 465**		**Sıra Sayısı**	**: 584**	
Üye Sayısı	: 550		Üye Sayısı	: 550		Üye Sayısı	: 550	
Kabul Edenler	: 236		Kabul Edenler	: 226		Kabul Edenler	: 218	
Reddedenler	: 31		Reddedenler	: 0		Reddedenler	: 2	
Çekimserler	: 0		Çekimserler	: 0		Çekimserler	: 2	
Mükerrer Oylar	: 1		Mükerrer Oylar	: 0		Mükerrer Oylar	: 6	
Toplam	: 268		Toplam	: 226		Toplam	: 228	
Açık Üyelikler	: 0	**Kanunlaşmıştır.**	Açık Üyelikler	: 0	**Kanunlaşmıştır.**	Açık Üyelikler	: 0	**Kanunlaşmıştır.**

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 508	S.S. 465	S.S. 584
Adana	Aksöz	Uğur	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Başoğlu	Atilla	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Çalışkan	Abdullah	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Çelik	Ömer	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Erbatur	Nevin Gaye	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Garip	Recep	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Adana	Kirişçi	Vahit	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Küçükaydın	Ali	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Sağ	Kemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Seyhan	Tacidar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Tekin	Ayhan Zeynep	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Torun	Abdullah	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul
Adana	Yağcı	Ziyaettin	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Yergök	Mehmet Ziya	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Adıyaman	Göksu	Mahmut	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Gürsoy	Şevket	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Adıyaman	Kutlu	Fehmi Hüsrev	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Özyol	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Ünsal	Ahmet Faruk	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Afyon	Açba	Sait	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Afyon	Aşkar	İbrahim Hakkı	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Afyon	Aydoğan	Halil	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Afyon	Balandı	Reyhan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Afyon	Koca	Ahmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul (Mük.)
Afyon	Koçak	Mahmut	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Afyon	Ünlütepe	Halil	CHP	Red	Kabul	Red
Ağrı	Aslan	Naci	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ağrı	Kaya	Cemal	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ağrı	Özmen	Mehmet Melik	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ağrı	Özyolcu	Halil	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Ağrı	Yıldız	Mehmet Kerim	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Amasya	Albayrak	Hamza	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Amasya	Gülle	Akif	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Amasya	Sayar	Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Akıncı	Zekeriya	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Alptekin	İsmail	AK Parti	Kabul	Kabul	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 508	S.S. 465	S.S. 584
Ankara	Araslı	Oya	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Atalay	Beşir	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Ateş	Yılmaz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Babacan	Ali	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul
Ankara	Bilgehan	Ayşe Gülsün	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Çanakçı	A. İsmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Çiçek	Cemil	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Değerli	İsmail	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Denemeç	Reha	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Erdem	Eşref	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Gedikli	Bülent	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	İpek	Haluk	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Kapusuz	Salih	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Karapınar	Telat	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Kepenek	Yakup	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Koca	Faruk	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Kurtulmuşoğlu	Muzaffer R.	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Meral	Bayram Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Özcan	Mehmet Zekai	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Öztoprak	Remziye	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Sanay	Eyyüp	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Sav	Önder	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Tomanbay	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Topaloğlu	Nur Doğan	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Tuna	Mustafa	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Yarbay	Ersönmez	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Katılmadı
Ankara	Yazıcıoğlu	Mustafa Said	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Akman	Osman	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Badazlı	Fikret	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Baloğlu	Feridun Fikret	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Baykal	Deniz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Çavuşoğlu	Mevlüt	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Dülger	Mehmet	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul
Antalya	Ekmekçioğlu	Hüseyin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Emek	Atila	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Ercenk	Tuncay	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Kamacı	Nail	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Kaptan	Osman	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Kılıç	Burhan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Özcan	Osman	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Artvin	Çorbacıoğlu	Yüksel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Artvin	Yıldız	Orhan	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Acar	Ahmet Rıza	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul
Aydın	Boztaş	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Çerçioğlu	Özlem	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Ertürk	Ahmet	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul
Aydın	Koç	Atilla	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Öyüş	Semiha	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Özakcan	Mehmet Mesut	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Semerci	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 508	S.S. 465	S.S. 584
Balıkesir	Aydınlıoğlu	Ali	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Kabul
Balıkesir	Çömez	Turhan	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Deveciler	Ali Kemal	CHP	Red	Kabul	Kabul
Balıkesir	Özgün	İsmail	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Balıkesir	Pekel	Sedat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Sali	Ali Osman	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Sür	Orhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Uğur	Ahmet Edip	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul (Mük.)
Bilecik	Poyraz	Fahrettin	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bingöl	Anik	Abdurrahman	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Bingöl	Berdibek	Feyzi	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Kabul
Bingöl	Güler	Mahfuz	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Bitlis	Aksoy	Abdurrahim	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bitlis	Ergezen	Zeki	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bitlis	Gaydalı	Edip Safder	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bitlis	Kiler	Vahit	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bolu	Coşkunyürek	Yüksel	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Bolu	Güner	Mehmet	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bolu	Yılmaz	Metin	AK Parti	Kabul	Kabul	Katılmadı
Burdur	Alp	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Burdur	Özçelik	Bayram	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Burdur	Özkan	Ramazan Kerim	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Alp	Abdulmecit	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Anbarcıoğlu	Faruk	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Birinç	Şerif	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Çelik	Faruk	AK Parti	Kabul	Kabul	Katılmadı
Bursa	Demirel	Kemal	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Dinçer	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Dündar	Mustafa	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Hıdıroğlu	Zafer	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Karapaşaoğlu	Mehmet Altan	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Kızılcıklı	Sedat	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Küçükaşık	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Orhan	Şevket	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Özyurt	Mustafa	CHP	Katılmadı	Kabul	Kabul
Bursa	Pakyürek	Niyazi	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Tutan	Mehmet Emin	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Yalçınbayır	Ertuğrul	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	Daniş	Mehmet	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	Köşdere	İbrahim	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Çanakkale	Küçük	Ahmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	Özay	İsmail	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çankırı	Akbak	Tevfik	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Çankırı	Ericekli	İsmail	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul
Çankırı	Özdemir	Hikmet	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çorum	Ayvazoğlu	Feridun	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Çorum	Kafkas	Agah	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çorum	Kavuştu	Ali Yüksel	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Külcü	Muzaffer	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 508	S.S. 465	S.S. 584
Çorum	Yıldırım	Murat	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Erdoğan	Mehmet Salih	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Filiz	Osman Nuri	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Gazalcı	Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Kandoğan	Ümmet	DYP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Neşşar	Mehmet Uğur	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Oral	V. Haşim	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Yüksektepe	Mehmet	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Akgül	Aziz	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Arslan	M. İhsan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Aslan	Osman	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Değer	Mesut	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Eker	Mehmet Mehdi	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Koçyiğit	Muhsin	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Merdanoğlu	Ali İhsan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Torun	Cavit	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Uyanık	Mehmet Fehmi	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Yazıcıoğlu	İrfan Rıza	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Ayağ	Ali	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Edirne	Budak	Necdet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Çakır	Rasim	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Gencan	Nejat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Elazığ	Ağar	Mehmet Kemal	DYP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Elazığ	Çetinkaya	Mehmet Necati	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Elazığ	Demirbağ	Zülfü	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Murat	Şemsettin	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Türkoğlu	Abdülbaki	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Kabul
Erzincan	Kaban	Talip	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul
Erzincan	Karakaya	Tevhid	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzincan	Tınastepe	Erol	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Akbulut	Mustafa Nuri	AK Parti	Kabul (Mük.)	Kabul	Katılmadı
Erzurum	Akdağ	Recep	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Daloğlu	Mücahit	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Gülyurt	Muzaffer	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Ilıcalı	Mustafa	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Özdoğan	İbrahim	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Özyılmaz	Ömer	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul
Eskişehir	Arıkan	Mehmet Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Keskin	Fahri	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Eskişehir	Mercan	Hasan Murat	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Selvi	Cevdet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Tozçöken	Muharrem	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Eskişehir	Yücesan	Mehmet Vedat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Abuşoğlu	Ömer	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Aktaş	Nurettın	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul (Mük.)
Gaziantep	Ateş	Abdulkadir	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Durdu	Mahmut	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Sarı	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Şahin	Fatma	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Tüzmen	Kürşad	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 508	S.S. 465	S.S. 584
Gaziantep	Uzer	Ahmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Yılmaz	Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Yılmazkaya	Ahmet	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	Aydın	Hasan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Giresun	Canikli	Nurettin	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	Işık	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	Tatlı	Adem	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Giresun	Temür	Ali	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Gümüşhane	Varan	Sabri	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Gümüşhane	Yılmaz	Temel	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Hakkâri	Canan	Esat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hakkâri	Öztunç	Fehmi	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Hakkâri	Zeydan	Mustafa	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Amber	Züheyir	CHP	Katılmadı	Kabul	Katılmadı
Hatay	Batu	İnal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Çay	Fuat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Durgun	Gökhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Eraslan	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Hatay	Ergin	Sadullah	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Hatay	Geçen	Fuat	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Hatay	Soydan	Mehmet	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul
Hatay	Soylu	İsmail	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Hatay	Yazar	Abdulaziz	CHP	Katılmadı	Kabul	Katılmadı
Isparta	Armağan	Mehmet Sait	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Isparta	Bilgiç	M. Emin Murat	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Isparta	Coşkuner	Mevlüt	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Isparta	Mumcu	Erkan	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Isparta	Özel	Recep	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Benli	Saffet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Bulut	Ersoy	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Çekmez	Vahit	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Er	Ali	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Eyiceoğlu	Mustafa	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Fırat	D. Mir Mehmet	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Güler	Hüseyin	CHP	Red	Kabul	Red
Mersin	İnan	Ömer	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Oksal	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Özcan	Hüseyin	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Özyürek	Mustafa	CHP	Red	Kabul	Kabul
Mersin	Zengin	Şefik	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Açıkalın	Mehmet Mustafa	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Aksu	Abdülkadir	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Akşit	Güldal	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Akyüz	Halil	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Albayrak	İlhan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Altıkulaç	Tayyar	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Arıoğlu	Ersin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Atalay	İsmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ataş	Mustafa	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul (Mük.)
İstanbul	Ateş	Azmi	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 508	S.S. 465	S.S. 584
İstanbul	Aydın	Hasan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Sarıbekir	Sıdıka	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ayva	Lokman	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Bağış	Egemen	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Baş	Mustafa	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Baş	Yahya	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Başesgioğlu	Murat	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Bayraktar	Nusret	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Besli	Hüseyin	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Büyükkaya	Alaattin	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Coşkun	Ali	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çubukçu	Nimet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Denizolgun	Mehmet Beyazıt	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Derviş	Kemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ekren	Nazım	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Elekdağ	Şükrü Mustafa	CHP	Katılmadı	Kabul	Katılmadı
İstanbul	Erdem	Ekrem	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erol	Gürsoy	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Gülçiçek	Ali Rıza	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Gündüz	İrfan	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Güneş	Hasan Fehmi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Gürel	Zeynep Damla	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Hacaloğlu	Algan	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Hacıoğlu	Memduh	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	İbiş	Ali	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	İncekara	Halide	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kacır	Ünal	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kansu	Hüseyin	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kaptanoğlu	Cengiz	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Karslı	Muharrem	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Keleş	Birgen	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ketenci	Ahmet Güryüz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kılıçdaroğlu	Kemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Koral	Recep	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kumkumoğlu	Ali Kemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kuzu	Burhan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Küçükali	Göksal	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Livaneli	Ömer Zülfü	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Okuducu	Güldal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Öymen	Onur	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özal	İbrahim Reyhan	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özbek	Ahmet Sırrı	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özdemir	İnci Gülser	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özpolat	Mehmet Ali	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Öztürk	Yaşar Nuri	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Sekmen	Mehmet	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Sevigen	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şahin	İdris Naim	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul
İstanbul	Şahin	Mehmet Ali	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şimşek	Berhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 508	S.S. 465	S.S. 584
İstanbul	Şirin	Emin	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tamaylıgil	Bihlun	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tanla	Bülent	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Topuz	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Topuz	Gülseren	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Unakıtan	Kemal	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Uslu	Zeynep Karahan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Yalçıntaş	Nevzat	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yazıcı	Hayati	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yıldırım	Binali	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Akalın	Hakkı	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Akçam	Zekeriya	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Akdemir	Vezir	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Anadol	K. Kemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Arıtman	Canan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Aydın	Mehmet	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Baratalı	Bülent	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Bodur	Ali Rıza	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Ensari	Tevfik	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Ersin	Ahmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Erten	Abdürrezzak	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Göksel Hotar	Nükhet	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Karademir	Erdal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Karaman	Fazıl	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Katmerci	İsmail	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kaya	Yılmaz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Miçooğulları	Türkan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Oyan	Oğuz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Öktem	Enver	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Tekelioğlu	Mehmet Sayım	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Toprak	Muharrem	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Uzunbay	Sedat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Ülkü	Hakkı	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Yıldız	Serpil	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kars	Beyribey	Yusuf Selahattin	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Katılmadı
Kars	Karabayır	Zeki	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul
Kars	Yiğit	Selami	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kastamonu	Köylü	Hakkı	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Kastamonu	Özkan	Sinan	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kastamonu	Sıvacıoğlu	Musa	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kastamonu	Yıldırım	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Baştürk	Adem	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Duru	Mustafa	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Elitaş	Mustafa	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Eskiyapan	Muharrem	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Gül	Abdullah	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Özcan	Niyazi	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Yakut	Sadık	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Yıldız	Taner	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Kırklareli	Altınorak	Yavuz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 508	S.S. 465	S.S. 584
Kırklareli	Kesimoğlu	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırklareli	Sarıçam	Ahmet Gökhan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Kırşehir	Arslan	Mikail	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırşehir	Bayındır	Hüseyin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırşehır	Turan	Hacı	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Ayar	Eyüp	AK Parti	Kabul	Kabul	Katılmadı
Kocaeli	Baştopçu	Muzaffer	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Çetin	İzzet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Doğan	Nevzat	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Ergün	Nihat	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Gönül	Mehmet Vecdi	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Gün	Salih	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Pepe	Osman	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Sirmen	Mehmet Sefa	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Angı	Hasan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Büyükakkaşlar	Ahmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Büyükcengiz	Nezir	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Candan	Muharrem	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Çetin	Remzi	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul
Konya	Çetinkaya	Abdullah	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Erdem	Orhan	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Güçlü	Sami	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Işık	Ahmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Kart	Atilla	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Kılıç	Mehmet	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Kabul
Konya	Öksüz	Özkan	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Kabul
Konya	Özkul	Kerim	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Tüfekçi	Harun	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Ünaldı	Mustafa	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul
Konya	Ürün	Halil	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kütahya	Aksoy	Soner	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Cantimur	Abdullah Erdem	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kütahya	Güven	Alaettin	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kütahya	Kinay	Hasan Fehmi	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Ordu	Hüsnü	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Yılmaz	Halil İbrahim	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Malatya	Akdoğan	Miraç	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Malatya	Aslanoğlu	Ferit Mevlüt	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Başkurt	Ali Osman	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Erkal	Ahmet Münir	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Malatya	Kılıç	Muharrem	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Ölmeztoprak	Fuat	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Sarıbaş	Süleyman	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Arınç	Bülent	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Bilen	İsmail	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Çerçi	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Çilingir	Nuri	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Ören	Hasan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Özkan	Ufuk	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Tanrıverdi	Hüseyin	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 508	S.S. 465	S.S. 584
Manisa	Taşçı	Hakan	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Turgut	Süleyman	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Yetenç	Mustafa Erdoğan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Arıkan	Fatih	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Bulut	Mehmet Ali	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Doğan	Avni	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Mahçiçek	Hanefi	AK Parti	Kabul	Kabul	Katılmadı
Kahramanmaraş	Pakdil	Nevzat	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Parlakyiğit	Mehmet	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Sezal	Ali	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Yılmazcan	Mehmet	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Bölünmez	Süleyman	Bağımsız	Kabul	Kabul	Kabul
Mardin	Dağ	Selahattin	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Mardin	Doğan	Muharrem	Bağımsız	Katılmadı	Kabul	Kabul
Mardin	Duyan	Mahmut	CHP	Katılmadı	Kabul	Katılmadı
Mardin	Eri	Nihat	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Mardin	Hamidi	Mehmet Beşir	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Arslan	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Ergin	Gürol	CHP	Katılmadı	Kabul	Çekimser
Muğla	Özyer	Hasan	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Muğla	Terzibaşıoğlu	Orhan Seyfi	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Muğla	Üstün	Fahrettin	CHP	Katılmadı	Kabul	Kabul
Muğla	Yaka	Ali Cumhur	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Ertuğrul	Mehmet Şerif	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Karayağız	Seracettin	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Yıldız	Sabahattin	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Yılmaz	Medeni	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Nevşehir	Elkatmış	Mehmet	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Nevşehir	Köybaşı	Rıtvan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Nevşehir	Seyfi	Osman	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Niğde	Çetin	Mahmut Uğur	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul
Niğde	Eraslan	Orhan	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Niğde	Özegen	Erdoğan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Ordu	Fatsa	Eyüp	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Ordu	Güler	Mehmet Hilmi	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Tandoğdu	İdris Sami	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Taşçı	Hamit	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Ordu	Türkmen	Kazım	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Uysal	Cemal	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Ordu	Yılmaz	Enver	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Rize	Çakır	İlyas	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Rize	Kart	Abdülkadir	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Rize	Sütlüoğlu	İmdat	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Cebeci	Erol Aslan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Sakarya	Çelik	Hasan Ali	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Dişli	Şaban	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Gündüz	Süleyman	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Üstün	Ayhan Sefer	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Sakarya	Yıldırım	Recep	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Çakır	Mustafa	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 508	S.S. 465	S.S. 584
Samsun	Demir	Cemal Yılmaz	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Demir	Mustafa	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Kılıç	Suat	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Koç	Haluk	CHP	Red	Katılmadı	Çekimser
Samsun	Kurt	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Önder	İlyas Sezai	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Uzunkaya	Musa	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Yeni	Ahmet	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sinop	Altay	Engin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sinop	Can	Cahit	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Sinop	Öztürk	Mustafa	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Kabul
Sivas	Kılıç	Osman	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Sivas	Kulaksız	Ömer	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Sözen	Nurettin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Şener	Abdullatif	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Taş	Orhan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Sivas	Uzun	Selami	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Akbulut	Tevfik Ziyaeddin	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Kambur	Ahmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Kaplan	Erdoğan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Saygun	Mehmet Nuri	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Tütüncü	Enis	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Aslan	Zeyid	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Tokat	Ayalan	Şükrü	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Çakmak	İbrahim	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Tokat	Dağcıoğlu	Mehmet Ergun	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul
Tokat	Diren	Orhan Ziya	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Şahin	Feramus	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Tosun	Resul	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Trabzon	Arz	Şevket	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Aykan	Asım	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Cumur	Mustafa	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Hamzaçebi	Mehmet Akif	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Dumanoğlu	Ali Aydın	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Erdöl	Cevdet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Trabzon	Göktaş	Kemalettin	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Özak	Faruk Nafiz	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Tunceli	Güyüldar	Hasan	CHP	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Tunceli	Yerlikaya	V. Sinan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Akman	Yahya	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Bayrak	Mehmet Faruk	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Cevheri	Sabahattin	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	İzol	Zülfikar	AK Parti	Kabul	Kabul	Katılmadı
Şanlıurfa	Kaplan	Mahmut	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Maraş	Mehmet Atilla	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Melik	Mehmet Vedat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Özlek	Mehmet	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Tüysüz	Turan	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Yetkin	A. Müfit	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Yıldız	Mahmut	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 508	S.S. 465	S.S. 584
Uşak	Coşkunoğlu	Osman	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Uşak	Çağlayan	Ahmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Uşak	Tunç	Alim	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Arvas	Maliki Ejder	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul (Mük.)
Van	Biner	Hacı	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Çelik	Hüseyin	AK Parti	Kabul	Kabul	Katılmadı
Van	Haydaroğlu	Yekta	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Karabıyık	Cüneyt	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul
Van	Kartal	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Kaya	Halil	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Arslan	İlyas	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Yozgat	Bozdağ	Bekir	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Yozgat	Çiçek	Mehmet	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Erdemir	Mehmet	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Koç	Emin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Öztürk	Mehmet Yaşar	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Zonguldak	Akın	Harun	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Zonguldak	Erdoğan	Fazlı	AK Parti	Kabul	Kabul	Katılmadı
Zonguldak	Saraç	Nadir	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Zonguldak	Toptan	Köksal	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Zonguldak	Türkmen	Polat	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Aksaray	Açıkgöz	Ruhi	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aksaray	Alaboyun	Ali Rıza	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aksaray	Toprak	Ramazan	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aksaray	Yaşar	Ahmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Bayburt	Battal	Fetani	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Bayburt	Güney	Ülkü Gökalp	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Karaman	Akgün	Mevlüt	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Karaman	Çavuşoğlu	Yüksel	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Karaman	Ünlü	Fikret	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırıkkale	Can	Ramazan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Erdem	Vahit	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırıkkale	Tiryaki	Halil	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırıkkale	Yılmazer	Murat	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Batman	Demirkıran	Afif	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Batman	İnal	Ahmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Batman	Nasıroğlu	M. Nezir	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Suçin	Mehmet Ali	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Birlik	İbrahim Hakkı	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Şırnak	Seyda	Abdullah Veli	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul (Mük.)
Şırnak	Tatar	Mehmet	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bartın	Kabarık	Hacı İbrahim	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bartın	Kulak	Mehmet Asım	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ardahan	Altun	Kenan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Ardahan	Öğüt	Ensar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Iğdır	Akdemir	Dursun	DYP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Iğdır	Artantaş	Yücel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yalova	İnce	Muharrem	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yalova	Önder	Şükrü	AK Parti	Kabul	Kabul	Katılmadı
Karabük	Bilir	Hasan	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 508	S.S. 465	S.S. 584
Karabük	Ceylan	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Karabük	Öğüten	Ali	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Kilis	Kara	Hasan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Kilis	Kaya	Veli	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Osmaniye	Kastal	Durdu Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Osmaniye	Sarı	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Osmaniye	Uzdil	Necati	CHP	Katılmadı	Kabul	Katılmadı
Osmaniye	Ünal	Şükrü	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Düzce	Çakır	Fahri	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul
Düzce	Kaşıkoğlu	Metin	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Düzce	Yakış	Yaşar	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Siirt	Erdoğan	Recep Tayyip	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Siirt	Ergenç	Öner	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul
Siirt	Gülyeşil	Öner	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

GÜNDEMİ

102 NCİ BİRLEŞİM

16 HAZİRAN 2004 ÇARŞAMBA

Saat : 15.00

KISIMLAR

1

BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2

ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3

SEÇİM

4

OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5

MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7

SÖZLÜ SORULAR

8

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

1. - Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün Denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşlerin görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde Birleşimin başında bir saat süre ile Sözlü Soruların görüşülmesi, Sunuşlar ve İşaret oyu ile yapılacak seçimlerin her gün yapılmasının Genel Kurulun onayına sunulması, Danışma Kurulunca uygun görülmüştür.

(Genel Kurulun 11.12.2002 tarihli 8 inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

GRUP ÖNERİSİ

1. - 16.6.2004 Çarşamba günkü Birleşimde (bugün) sözlü soruların görüşülmemesi ve çalışma sürelerinin; bugünkü Birleşimde 427 sıra sayılı Kanun Tasarısının görüşmelerinin bitimine kadar, 17.6.2004 Perşembe günkü Birleşimde ise 583 sıra sayılı Kanun Tasarısının görüşmelerinin bitimine kadar uzatılması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 15.6.2004 tarihli 101 inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

*** Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabiî Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu**
16.6.2004 Çarşamba - Saat : 10.30

*** Plan ve Bütçe Komisyonu**
16.6.2004 Çarşamba - Saat : 11.00

*** Dışişleri Komisyonu**
17.6.2004 Perşembe - Saat : 10.30

*** Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu**
17.6.2004 Perşembe - Saat : 11.00

*** (9/4, 7) Esas Numaralı Meclis Soruşturması Komisyonu**
17.6.2004 Perşembe - Saat : 14.00

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

102 NCİ BİRLEŞİM 16 HAZİRAN 2004 ÇARŞAMBA Saat : 15.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

❄

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

❄

3 – SEÇİM

❄

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

❄

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

❄

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

❄

7 – SÖZLÜ SORULAR

❄

8 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. - Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/521) (S. Sayısı: 146) (Dağıtma tarihi: 2.6.2003)

2. - Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/523) (S. Sayısı: 152) (Dağıtma tarihi: 9.6.2003)

3. - Çanakkale Milletvekilleri Mehmet Daniş ve İbrahim Köşdere'nin; Gelibolu Yarımadası Tarihi Millî Parkı Kanununa Geçici Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/212) (S. Sayısı: 305) (Dağıtma tarihi: 15.12.2003)

4. - Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı ile İçişleri, Plan ve Bütçe ve Anayasa Komisyonları Raporları (1/731) (S. Sayısı : 349) (Dağıtma tarihi: 21.1.2004)

5. **X** - Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/807) (S. Sayısı: 508) (Dağıtma tarihi: 7.6.2004)

6. - Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda Değişiklik Yapılması ve Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/824) (S. Sayısı: 582) (Dağıtma tarihi: 11.6.2004)

7. - Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Ankara Milletvekili Salih Kapusuz, Bursa Milletvekili Faruk Çelik ve 3 Milletvekilinin; Optisyenlik Hakkında Kanun Teklifi ile Gözlükçülük Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (2/294, 1/785) (S. Sayısı: 509) (Dağıtma tarihi: 7.6.2004)

8. **X** - Suçtan Kaynaklanan Gelirlerin Aklanması, Araştırılması, Ele Geçirilmesi ve El Konulmasına İlişkin Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/779) (S. Sayısı: 465) (Dağıtma tarihi: 1.6.2004)

9. **X** - Ordu Milletvekili Enver Yılmaz ile Yozgat Milletvekili Mehmet Çiçek'in; Orman Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Eskişehir Milletvekili Fahri Keskin ve 3 Milletvekilinin; Orman Kanununun Ek 8 inci Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/284, 2/290) (S. Sayısı: 584) (Dağıtma tarihi: 11.6.2004)

10. - Dahiliye Memurları Kanunu, İl İdaresi Kanunu, İçişleri Bakanlığı Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun ve Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/802) (S. Sayısı: 461) (Dağıtma tarihi: 1.6.2004)

11. - Bazı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/740) (S. Sayısı: 427) (Dağıtma tarihi: 27.4.2004)

12. **X** - İl Özel İdareleri Kanunu Tasarısı ile İçişleri; Avrupa Birliği Uyum ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/767) (S. Sayısı: 583) (Dağıtma tarihi: 14.6.2004)

13. - Şanlıurfa Milletvekili Yahya Akman ve 14 Milletvekilinin; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılması Hakkında İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/182) (S. Sayısı: 300) (Dağıtma tarihi: 8.12.2003)

14. - 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerin Diyanet İşleri Başkanlığına Ait Bölümünde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/622) (S. Sayısı: 201) (Dağıtma tarihi: 2.7.2003)

15. - Konya Milletvekili Atilla Kart'ın, 24.2.1983 Tarih ve 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/121) (S. Sayısı: 210) (Dağıtma tarihi: 3.7.2003)

16. - Mardin Milletvekili Muharrem Doğan ve 22 Milletvekilinin; Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün

37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/23) (S. Sayısı: 129) (Dağıtma tarihi: 1.5.2003) (*)

17. - Denizli Milletvekili Mustafa Gazalcı ve 53 Milletvekilinin; 3 Mart'ın Her Yıl "Laiklik ve Öğretim Birliği Bayramı" Olarak Kutlanması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/93) (S. Sayısı: 139) (Dağıtma tarihi: 20.5.2003) (*)

18. - Bayburt Milletvekili Ülkü Güney'in; Bayburt İlinde Konursu, Gökçedere ve Masat Adıyla Üç Yeni İlçe Kurulmasına Dair Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/17) (S. Sayısı: 140) (Dağıtma tarihi: 22.5.2003) (*)

19. - Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Ankara Milletvekilleri Salih Kapusuz ve Haluk İpek, Bursa Milletvekili Faruk Çelik, Hatay Milletvekili Sadullah Ergin ile Ordu Milletvekili Eyüp Fatsa'nın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılması Hakkında İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/140) (S. Sayısı: 161) (Dağıtma tarihi: 11.6.2003)

20. - Bitlis Milletvekili Edip Safder Gaydalı'nın; Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/114) (S. Sayısı: 176) (Dağıtma tarihi: 17.6.2003)

21. - Konya Milletvekili Atilla Kart'ın; 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununa "Geçici Ek Madde" Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/139) (S. Sayısı: 245) (Dağıtma tarihi: 24.7.2003)

22. - Artvin Milletvekili Orhan Yıldız ve Üç Milletvekilinin; Kamulaştırma Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/173) (S. Sayısı: 256) (Dağıtma tarihi: 28.7.2003)

23. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın; Küçük Esnaf ve Sanatkârlar ile Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletme Kredilerinde 1.1.2003 Tarihine Kadar Olan Senet Protestolarının ve Karşılıksız Çeklerin Nazara Alınmaması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/110) (S. Sayısı: 278) (Dağıtma tarihi: 13.11.2003)

24. - Ardahan Milletvekili Ensar Öğüt ve 56 Milletvekilinin; Atatürk Millî Parkı Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/159) (S. Sayısı: 279) (Dağıtma tarihi: 13.11.2003)

25. - İzmir Milletvekili Canan Arıtman'ın; Türk Ceza Kanununun 492 nci Maddesinin Yedinci Bendinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/54) (S. Sayısı: 404) (Dağıtma tarihi: 16.4.2004)

26. - Denizli Milletvekili Mustafa Gazalcı ve 96 Milletvekilinin; 17 Nisan'ın Her Yıl "Eğitim Bayramı" Olarak Kutlanması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/126) (S. Sayısı: 417) (Dağıtma tarihi: 26.4.2004)

27. - Kocaeli Milletvekili İzzet Çetin ve 9 Milletvekilinin; 4736 Sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/248) (S. Sayısı: 418) (Dağıtma tarihi: 26.4.2004)

28. **X** - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsrail Devleti Hükümeti Arasında Bitki Koruma ve Karantina Alanında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/739) (S. Sayısı: 442) (Dağıtma tarihi: 10.5.2004)

8 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

29. **X** - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Terörizmle Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/756) (S. Sayısı: 444) (Dağıtma tarihi: 10.5.2004)

30. **X** - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Finlandiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçun Önlenmesi ve Suçla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/780) (S. Sayısı: 445) (Dağıtma tarihi: 10.5.2004)

31. **X** - Doğu ve Orta Avrupa'da Balıkçılığın Geliştirilmesi Uluslararası Örgütünün Kurulması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/748) (S. Sayısı: 443) (Dağıtma tarihi: 11.5.2004)

32. - Hayvanları Koruma Kanunu Tasarısı ile İçişleri ve Çevre Komisyonları Raporları (1/323) (S. Sayısı: 446) (Dağıtma tarihi: 11.5.2004)

33. **X** - Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/786) (S. Sayısı: 459) (Dağıtma tarihi: 31.5.2004)

34. **X** - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Oman Sultanlığı Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/790) (S. Sayısı: 460) (Dağıtma tarihi: 31.5.2004)

35. - Harp Araç ve Gereçleri ile Silah, Mühimmat ve Patlayıcı Madde Üreten Sanayi Kuruluşlarının Denetimi Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/561) (S. Sayısı: 458) (Dağıtma tarihi: 1.6.2004)

36. **X** - Türkiye Cumhuriyeti ve Lübnan Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/804) (S. Sayısı: 462) (Dağıtma tarihi: 1.6.2004)

37. - Savunma Sanayii Güvenliği Kanunu Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/562) (S. Sayısı: 464) (Dağıtma tarihi: 1.6.2004)

38. - Türk Vatandaşlığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/815) (S. Sayısı: 579) (Dağıtma tarihi: 11.6.2004)

39. - Antalya Milletvekili Osman Özcan ve 10 Milletvekilinin; Siyasi Partiler Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/112) (S. Sayısı: 580) (Dağıtma tarihi: 11.6.2004)

40. - Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/243) (S. Sayısı: 581) (Dağıtma tarihi: 11.6.2004)

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

(*) Hükümet bulunamadığından, görüşmeleri bir defaya mahsus olmak üzere ertelenmiştir.

Ordu Milletvekili Enver Yılmaz ile Yozgat Milletvekili Mehmet Çiçek'in; Orman Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Eskişehir Milletvekili Fahri Keskin ve 3 Milletvekilinin; Orman Kanununun Ek 8 inci Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/284, 2/290)

Not : (2/284) Esas Numaralı Teklif; Tarım, Orman ve Köyişleri, Anayasa ile Plan ve Bütçe, (2/290) Esas Numaralı Teklif; Tarım, Orman ve Köyişleri ile Plan ve Bütçe komisyonlarına havale edilmiştir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

"Orman Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi" madde ve genel gerekçesiyle birlikte ilişiktedir.

Gereğini arz ederiz.

27.4.2004

Enver Yılmaz
Ordu

Mehmet Çiçek
Yozgat

GENEL GEREKÇE

Anayasa Mahkemesinin 17.12.2002 tarihli, 2000/75 Esas ve 2002/200 Karar sayısı ile iptal edilen 31.8.1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 3373 sayılı Kanun ile değişik 17 nci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarının iptal edilmesiyle, bu maddeye göre verilen tüm izinler verilemez hale gelmiş, enerji, ulaşım gibi Ülke için hayatî öneme haiz sektörlerde verilen izin işlemlerinin durmasıyla da ciddi sıkıntılar ortaya çıkmış bulunmaktadır.

Yapılan düzenleme ile ormanlık sahalarda çeşitli sektörlerle ilgili olarak verilecek izin konuları açık olarak tek tek belirtilmekte, izinlerin verilebilmesi iptal gerekçesinde belirtilen Devlet ormanlarında verilecek izinlerde "kamu yararı ve zorunluluk" aranması şartlarına uygun hale getirilerek yeniden düzenlenmekte ve bedel alınacak ve alınmayacak izin konularına açıklık getirilmektedir. Diğer yandan, ormanlık alanlarda zorunlu olarak verilen izinlerle ormanların daralacağı endişesini gidermek ve orman sahalarını genişletmek amacıyla izin verilen sahanın iki katı sahada izin verilenlerce ağaçlandırma yapma şartı getirilmektedir.

Ayrıca, 6831 sayılı Orman Kanununa 4999 sayılı Kanun ile eklenen ek 8 inci maddeye paralel bir düzenleme yapılarak, iznin sona ermesi durumunda Orman Genel Müdürlüğünün uhdesine geçen bina, tesis ve işletmelerin ne şekilde değerlendirileceği hususuna açıklık getirilmekte ve söz konusu bina, tesis ve işletmelerin Orman Genel Müdürlüğünün veya Çevre ve Orman Bakanlığının ihtiyacı için kullanılabileceği veya kiraya verilebileceği hükmü getirilmektedir.

6831 sayılı Orman Kanununun halen yürürlükte olan 71 inci maddesinin birinci fıkrasında; Orman yangınları söndürülürken sakatlananlara, yaralananlara ve ölenlerin kanuni mirasçılarına Devlet memuru 1 inci derece son kademe brüt aylığının üç ve beş misline kadar tazminat ödenmektedir. Bu miktarlar bu gün itibariyle 1-1,5 milyar TL civarında olup, günün şartlarına göre çok yetersiz kalmaktadır. Bunun sonucu olarak mağdur olanlar tarafından mahkemelere idare aleyhine davalar açılmakta ve bu davalar sonucunda idare haksız görülerek, günün şartlarına uygun tazminat ödemesine hükmolunmaktadır. Maddede yapılan düzenleme ile günün şartlarına uygun ödeme yapılması imkanı getirilmektedir. Böylece mahkemelerin yükü azaltılmakta ve kısmen de olsa ölenlerin kanuni mirasçıları ile yaralanan ve sakatlananların mağduriyetleri giderilmektedir.

Orman yangınlarıyla mücadele ve koruma çalışmaları gece gündüz demeden teyakkuz durumda bulunmayı, çıkan yangınlarda ise söndürme çalışmaları bitinceye kadar özveri ile çalışmayı gerektirmektedir. Son derece yorucu ve riskli olan bu çalışmalara karşılık memurlara bu iş için herhangi bir ödemede bulunulamamakta, bu durum çalışanların haklı sızlanmalarına yol açmaktadır. Öte yandan imzalanan toplu sözleşmeler gereği orman yangınları ile mücadelede çalıştırılan işçi statüsündeki personele kıdemlerine göre aylık altı yüz milyon liraya kadar yangınla mücadele ödemesi yapılmakta, işçilerin amiri ve sorumlusu durumunda bulunan memur statüsündeki personele ise herhangi bir ödemede bulunulmaması çalışmalardaki verim gücünü olumsuz yönde etkilemektedir.

Yapılan düzenleme ile; ormanlarımızın geleceği için hayati öneme haiz olan orman yangınları ile mücadele, koruma ve sınırlandırma çalışmalarını mesai kavramına bağlı kalmaksızın büyük bir özveri içerisinde yürütmekte olan Orman Genel Müdürlüğü personeline 10000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere aylık fazla çalışma ücreti verilerek, özlük haklarında bir ölçüde de olsa iyileştirme yapılmaktadır.

Orman Kanunu, orman suçu işlenmesinde kullanılan suç aletleri, nakil araçları ve suç konusu orman emvalinin zaptına ilişkin hükümleri ihtiva etmekle birlikte sadece suçta kullanılan nakil araçlarının kime ait olursa olsun müsaderesini öngörmekte, suç aletleri ile orman emvali ve sair mahsulün müsaderesine ilişkin hüküm ihtiva etmemektedir.

Orman suçlarında kullanılan suç aletleri ve suç konusu orman emvali ile sair mahsuller genel hükümlere, yani Türk Ceza Kanununun 36 ncı maddesine göre müsadere edilmektedir. Yapılan düzenleme ile Orman Kanununa muhalefet suçlarında verilecek tüm müsadere hükümleri Orman Kanununda düzenlenerek Türk Ceza Kanununa göre müsadere kararı verilmesi yerine; tüm orman suçları için Orman Kanununa göre müsadere kararı verilmesi ön görülerek bütünlüğün ve uygulamada birliğin sağlanması amaçlanmaktadır.

Türk Ceza Kanununa göre müsadere kararı verilebilmesi için suç aletinin sanığa ait olması gerekmektedir. Ormandan açma yapma suçlarında geniş alanlarda iş makineleri kullanılmakta olup, suçta kullanılan iş makineleri sanığa ait değilse müsadere edilememektedir. Bu husus suç işlenmesindeki caydırıcılığa engel olmakta, bilerek başkalarına ait aletler ile suç işlenmesini beraberinde getirerek müsadere hükmü işlemez hale getirilmektedir. Yapılan düzenleme ile suç aletinin müsaderesi genel müsadere hükmünden ayrılarak orman kanunundaki özel müsadere hükmü içine dahil edilmekte, böylece açma suçlarının işlenmesinin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde l. - Madde ile, 31.8.1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 3373 sayılı Kanun ile değiştirilen 17 nci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarını iptal eden Anayasa Mahkemesi Kararı çerçevesinde; Çevre ve Orman Bakanlığınca, Devlet ormanları üzerinde bulunması veya yapılması zorunlu bina ve tesisler için izin verilebilmesi için, söz konusu tesislerin, savunma, ulaşım, enerji, haberleşme, baraj, gölet, su, petrol, doğalgaz, katı atık bertaraf tesisi, alt yapı, sportif alan, ölçüm istasyonları, fidanlık, sağlık ve eğitim gibi öncelikli kamu yararı bulunan hizmetlerle ilgili olması öngörülmektedir.

Madde 2. - Madde ile, ormanların yangınlarının söndürülmesi çalışmalarında yaralananlara, sakatlananlara ve hayatını kaybedenlerin kanuni mirasçılarına günün şartlarına uygun ödeme yapılması imkanı getirilmektedir.

Ayrıca, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi memurlardan, Orman Genel Müdürlüğünün merkez teşkilatı kadrolarında orman yangınlarıyla mücadelede nöbet tutanlar ile taşra teşkilatı kadrolarında orman yangınlarıyla mücadelede, orman koruma ve sınırlandırma faaliyetlerinde fiilen görev yapanlara döner sermaye bütçesinden karşılanmak üzere Mayıs ayı başından Kasım ayı sonuna kadar ayda 10000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere aylık maktu fazla çalışma ücreti ödenebilmesi öngörülmektedir.

Madde 3. - Yapılan düzenleme ile Orman Kanununa muhalefette kullanılan suç aletlerinin müsaderesi genel müsadere hükmünden ayrılarak Orman Kanunundaki özel müsadere hükmü içine dahil edilmekte, böylece açma suçlarının işlenmesinin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 4. - Yürürlük maddesidir.

Madde 5. - Yürütme maddesidir.

ORDU MİLLETVEKİLİ ENVER YILMAZ İLE YOZGAT MİLLETVEKİLİ MEHMET ÇİÇEK'İN TEKLİFİ

ORMAN KANUNUNUN BAZI MADDELERİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE l. - 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 17 nci maddesinin Anayasa Mahkemesince iptal edilen üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde yeniden düzenlemiştir.

"Savunma, ulaşım, enerji, haberleşme, baraj, gölet, su, petrol, doğalgaz, katı atık bertaraf tesisi, altyapı, sportif alan, ölçüm istasyonları, fidanlık, sağlık ve eğitim gibi öncelikli kamu yararı bulunan hizmetlerle ilgili her türlü yer, bina ve tesislerin Devlet ormanları üzerinde bulunması veya yapılmasının zorunlu olması halinde gerçek ve tüzel kişilere izin sahasının iki katı ağaçlandırma yapmak şartıyla bedeli mukabilinde Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilebilir. Ancak, Devletçe yapılan, güvenlik ve savunma tesisleri, karayolu, köy yolu, demiryolu, içme ve sulama suyu depoları ile isale hatları, kanalizasyon ve arıtma tesisleri, baraj, gölet, katı atık bertaraf tesisi, sağlık ve eğitim gibi öncelikli kamu yararı bulunan tesislerden bedel alınmaz. Bu izin süresi kırk dokuz yılı geçemez. Bu alanlarda Devletçe yapılmış olanlar dışındaki her türlü bina ve tesisler iznin sona ermesi halinde eksiksiz ve bedelsiz olarak Orman Genel Müdürlüğünün tasarrufuna geçer. Söz konusu tesisler Orman Genel Müdürlüğü veya Çevre ve Orman Bakanlığı ihtiyacında kullanılabilir veya kiraya verilmek suretiyle değerlendirilebilir. Tahsis amaç ve şartlarına uygun olarak faaliyet gösteren hak sahiplerinin izin süreleri; yer, bina ve tesislerin rayiç değeri üzerinden belirlenecek yıllık bedelle doksan dokuz yıla kadar uzatılabilir. Bu durumda devir işlemleri uzatma süresi sonunda yapılır. Verilen izinler amaç dışında kullanılamaz."

"Yukarıdaki fıkrada belirtilen bina ve tesislerin tüzel kişiliğe sahip kamu kurum ve kuruluşlarına ait ormanlarda veya hususi ormanlarda yapılmak istenmesi halinde Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilebilir. Bu takdirde kullanım bedeli, süresi, yapılan bina ve tesislerin devri gibi hususlar genel hükümlere uygun olarak taraflarca tespit edilir."

MADDE 2. - 6831 sayılı Orman Kanununun 71 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Orman yangınlarını söndürme çalışmalarına bilfiil katılmış olanlardan;

a) Ölenlerin kanuni mirasçılarına, ek gösterge dahil en yüksek Devlet memuru brüt aylığının yüz katı tutarında,

b) Yaşamak için gerekli hareketleri yapmaktan aciz ve hayatını başkasının yardım ve desteği ile sürdürebilecek şekilde malul olanlara, ek gösterge dahil en yüksek Devlet memuru brüt aylığının yüz katı tutarında; diğer sakatlananlara yüz katlık azami tutarın % 25'inden % 75'ine kadar olmak üzere sakatlık derecesine göre,

c) (b) bendinde belirtilen sakatlık derecelerine girmeyecek şekilde yaralananlara, toplam ödeme tutarı yüz katlık azami tutarın % 20'sini geçmemek üzere, iş göremezlik halinin devam ettiği her gün için 2500 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda,

Tazminat ödenir.

Bu ödemeler damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz. Bu tazminattan yararlanacakların tespit usulü, sakatlık dereceleri itibariyle uygulanacak tazminat oranları, ödemeye ilişkin esas ve usuller ile bu fıkranın uygulanmasına ilişkin diğer hususlar Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından çıkarılacak bir yönetmelik ile düzenlenir.

Devlet memuru olup da sakatlanan veya ölenler hakkında genel hükümler, uygulanır. Ayrıca, bu memurlar (c) bendi hariç olmak üzere birinci fıkra hükmünden de yararlanırlar.

Birinci fıkranın (a) bendi esaslarına göre tespit edilen tazminatın kanuni mirasçılara intikalinde; ölenin eş ve füruu veya yalnızca füruu ile içtima eden ve ölüm tarihinde sağ olan ana ve babasının her birine ayrı ayrı olmak üzere % 15 tutarındaki kısmı verildikten sonra kalanı içtima eden diğer mirasçılara ödenir. Diğer hallerde miras hükümleri uygulanır. Ancak ana veya babaya verilen tazminat çocukların her birine ödenen tazminattan fazla olamaz.

Bu madde hükümlerine göre ödenecek tazminat, maddi ve manevi zararların karşılığıdır. Yargı mercilerinde maddi ve manevi zararlar karşılığı olarak idarenin ödemekle yükümlü tutulacağı tazminatın hesabında, bu madde hükümlerine göre ödenen tazminat göz önünde tutulur.

Yaralanan ve hastalananların hastanelere nakli ve tedavi masrafları orman idaresine aittir. Bunlar Devlet ve kamu kuruluşlarına ait hastanelerde parasız tedavi edilir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi memurlardan, Orman Genel Müdürlüğünün merkez teşkilatı kadrolarında orman yangınlarıyla mücadelede nöbet tutanlar ile taşra teşkilatı kadrolarında orman yangınlarıyla mücadelede, orman koruma ve sınırlandırma faaliyetlerinde fiilen görev yapanlara döner sermaye bütçesinden karşılanmak üzere Mayıs ayı başından Kasım ayı sonuna kadar ayda 10000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere aylık maktu fazla çalışma ücreti ödenebilir. Fazla çalışma ücreti, personelin kadro unvanı, görev mahalli, çalışma süreleri, görevin önem ve güçlüğü dikkate alınarak Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Orman Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. Bu kapsamdaki personele bir yılda ödenecek fazla çalışma ücreti toplamı Orman Genel Müdürlüğüne bağlı işletmelerin cari yıldaki toplam döner sermaye gelirlerinin % 10'unu geçemez. Bu hüküm uyarınca fazla çalışma ücreti ödenen personele bu dönemde ayrıca herhangi bir fazla çalışma ücreti ile 12 nci maddede öngörülen ödeme yapılamaz."

MADDE 3. - 6831 sayılı Orman Kanununun 108 inci maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Orman kanununa muhalefet suçlarına konu kaçak her türlü orman emvali ve sair ürünler ile bunların taşınmasında kullanılan canlı-cansız bütün nakil vasıtaları, suçun işlenmesinde kullanılan her nevi araç-gereç ve aletler kime ait olursa olsun idarece zapt edilerek mahkemelerce müsaderesine hükmolunur. Zapt edilen ve müsaderesine karar verilen orman emvali ve sair orman ürünleri, nakil araçları ve suçta kullanılan her türlü alet hakkında bu Kanunun 84 üncü maddesi hükümleri uygulanır."

MADDE 4. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Orman Kanununun Ek 8 inci Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, madde ve genel gerekçeleriyle birlikte ilişiktedir.

Gereğini arz ederiz. *18.5.2004*

Fahri Keskin	*Niyazi Özcan*
Eskişehir	Kayseri
M. Fehmi Uyanık	*Mustafa Çakır*
Diyarbakır	Samsun

GENEL GEREKÇE

Kanunun Ek 8 inci maddesi mevcut haliyle; kiraya verilen alanın büyüklüğüne, niteliğine, bulunduğu bölgeye ve ziyaretçi kapasitesine göre kademeli bir uygulama yapılmasına imkân vermediğinden ve kiracıya ağaçlandırma çalışmasını bizzat yapma zorunluluğu getirdiğinden uygulamada birtakım sıkıntıların doğmasına yol açmaktadır. Yapılan düzenleme ile, kiralama süreleri ve kiralanan yerden elde edilecek gelirlerin farklılığından kaynaklanan ve adil olmayan uygulamalara yol açılmaması amacıyla, bu madde hükmü doğrultusunda kiraya verilen yerlerin nitelikleriyle orantılı olarak ağaçlandırma bedeli tahsil edilmesine ve ağaçlandırmaların uzman kurumlarca yapılmasına imkân sağlanmakta, ağaçlandırma bedelinin miktarı ve tahsili konusu açıklığa kavuşturulmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. - Yapılan düzenleme kiraya verilecek yerlerden alınacak ağaçlandırma bedelinin miktarı ile tahsili konusuna açıklık getirilmektedir.

Madde 2. - Yürürlük maddesidir.

Madde 3. - Yürütme maddesidir.

ESKİŞEHİR MİLLETVEKİLİ FAHRİ KESKİN VE 3 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

ORMAN KANUNUNUN EK 8 İNCİ MADDESİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1. - 6831 sayılı Orman Kanununun Ek 8 inci maddesinin ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kiracı her yıl, yıllık kira bedelinin yüzde beşini ağaçlandırma bedeli olarak sözleşme süresince kira ödeme dönemlerinde Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Gelirleri hesabına yatırır."

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Plan ve Bütçe Komisyonu *11.6.2004*
Esas No. : 2/284, 2/290
Karar No. : 87

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ordu Milletvekili Enver Yılmaz ile Yozgat Milletvekili Mehmet Çiçek; Eskişehir Milletvekili Fahri Keskin ile 3 Milletvekili ve Ankara Milletvekili Salih Kapusuz ile 5 Milletvekili tarafından hazırlanarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça sırasıyla 14.5.2004, 24.5.2004 ve 25.5.2004 tarihlerinde Komisyonumuza havale edilen (2/284) esas numaralı "Orman Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi", (2/290) esas numaralı "Orman Kanununun Ek 8 inci Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi" ve (2/291) esas numaralı "Orman Kanununun 2 nci Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi", Komisyonumuzun 27.5.2004 tarihinde Hükümeti temsilen Çevre ve Orman Bakanı Osman Pepe ile Maliye Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Orman Genel Müdürlüğü temsilcilerinin katılımlarıyla yapmış olduğu 48 inci birleşiminde birbirleriyle ilgili görülmeleri nedeniyle İçtüzüğün 35 inci maddesi uyarınca birleştirilmeleri suretiyle incelenip, görüşülmüştür.

Kanun teklifleri ve gerekçeleri incelendiğinde;

(2/284) esas numaralı Kanun Teklifi ile;

- Orman Kanununun 17 nci maddesinin 3373 sayılı Kanun ile değiştirilen ve iptal edilmiş bulunan üçüncü ve dördüncü fıkralarının ilgili Anayasa Mahkemesi Kararı çerçevesinde yeniden düzenlenmesi,

- Orman yangınlarının söndürülmesi çalışmalarında yaralananlara, sakatlananlara ve hayatını kaybedenlerin kanuni mirasçılarına günün koşullarına uygun ödeme yapılması,

- Bakanlığın belli hizmetlerinde görev yapanlara mayıs ayı başından kasım ayı sonuna kadar ayda 10.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere aylık maktu fazla çalışma ücreti ödenebilmesi,

- Orman Kanununa muhalefette kullanılan suç aletlerinin müsaderesinin genel müsadere hükmünden ayrılarak Orman Kanunundaki özel müsadere hükmü içine dahil edilmesi,

(2/290) esas numaralı Kanun Teklifi ile;

- Millî park ve orman alanı içindeki kiralamalarda ağaçlandırma yükümlülüğü yerine, kiracıya her yıl, yıllık kira bedelinin yüzde beşini ağaçlandırma bedeli olarak sözleşme süresince ödeme imkanı getirilmesi,

(2/291) esas numaralı Kanun Teklifi ile;

- Orman Kanununun 2 nci maddesinin (B) bendi kapsamındaki yerlerin idaresine ilişkin 4706 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle yapılan düzenlemelerin Anayasa Mahkemesince iptali üzerine bu yerlerin idaresi ile ilgili olarak yasal boşluğun giderilmesi, ayrıca söz konusu alanların kullanıcılarından kullanım süresince ecrimisil alınması,

Öngörülmektedir.

Komisyonumuzda Tekliflerin geneli üzerine yapılan müzakerelerde;

- Orman yangınlarını söndürme çalışmalarına fiilen katılmış olanlardan ölenlerin kanuni mirasçıları ile malüllere yapılacak tazminat ödemelerine ilişkin yapılan düzenlemelerin olumlu olduğu,

ancak ödemelerin terörle mücadelede hayatlarını kaybeden veya sakat kalan kamu görevlilerine ve mirasçılarına yapılmakta olan ödemelerle paralel ve bir denge içinde bulunması gerektiği,

- Orman alanlarında kiralanan yerlerde, kiralanan alanın beş katı büyüklüğünde bir ağaçlandırma yapılma zorunluluğu yerine, kiracıya yıllık kira bedellinin yüzde beşi tutarında bir bedelin ağaçlandırma bedeli olarak sözleşme süresince ödenme imkanının tanınmasının özellikle uzun süreli kiralamalarda yapılacak tesisler nedeniyle ortaya çıkan ağaçlandırma ihtiyacını karşılamayacağı, bu tür kiralamalarda ağaçlandırma bedelinin peşin olarak tahsil edilmesinin uygun olacağı,

Şeklindeki görüş ve eleştirileri müteakip, Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda ise;

- Yurt genelinde 20.2 milyon hektar alana yayılmış olan ormanlarımızın, ormancılık faaliyetleri dışında da halkımızı çok yakından ilgilendiren kamusal ihtiyaçlar için zorunlu olarak kullanımı gereken yerler olduğu, özellikle, Karadeniz Bölgesinde ilköğretim okulları yapımı için alan bulunmakta güçlükler yaşandığı,

- Anayasamızın 169 uncu maddesi ile tüm ormanların gözetiminin Devlete ait olduğu, bu gözetimin 6831 sayılı Orman Kanununda yer alan hükümler çerçevesinde Orman İdaresi tarafından yapıldığı,

- Devletçe yapılarak işletilen tesisler için bedel alınmayacağı hükmü getirilerek gereksiz işlemlerle zaman ve kaynak israfına engel olunmasının amaçlandığı,

- Orman yangınları gibi ulusal zenginliklerimizi yok eden, toplum vicdanında büyük hassasiyeti bulunan bir konuda özveri ile çalışan personelin mağduriyetinin bir ölçüde olsa giderilmesinin önem taşıdığı,

- Orman yangınları ile mücadele ederken hayatını kaybeden, yaralanan, sakatlanan personele yapılan ödemelerin günümüz şartlarında yeterli bir ödeme yapılarak vefa borcunun bir gereğinin yerine getirileceği,

İfade edilmiştir.

Kanun tekliflerinin geneli üzerinde yapılan görüşmeleri müteakip konunun daha ayrıntılı bir şekilde incelenmesini teminen verilen bir önerge ile bir alt komisyon kurulmasına karar verilmiştir.

Alt komisyon 28.5.2004 tarihinde ilgili kurum temsilcilerinin de katılımlarıyla yapmış olduğu toplantıda çalışmalarını tamamlamıştır. Ayrıca (2/291) esas numaralı Kanun Teklifiyle değiştirilmesi öngörülen Orman Kanununun 2 nci maddesine göre alınan ecrimisil konusunun daha sonra değerlendirilmesi amacıyla metne dahil edilmemesine karar verilmiştir.

Bu defa, Komisyonumuzun 10.6.2004 tarihinde Hükümeti temsilen Çevre ve Orman Bakanı Osman Pepe ile Maliye Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığı ve Orman Genel Müdürlüğü temsilcilerinin de katılımlarıyla yapmış olduğu 54 üncü birleşiminde, Alt Komisyonun hazırladığı rapor ve metin esas alınmak suretiyle görüşmelere geçilmiştir.

Alt Komisyon metninin,

- 1 inci maddesi aynen,

- 2 nci maddesi; üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere, orman yangını çalışmalarında hayatını kaybeden, sakatlanan veya yaralananlara ödenecek tazminatın maddi ve manevi zararların karşılığı olacağını vurgulayan, bu nedenle yargıda idare aleyhine hükmedilebilecek tazminatın hesabında bu maddeye göre ödenecek tazminatın dikkate alınacağını öngören yeni bir fıkranın eklenmesi suretiyle,

- 3 üncü maddesi aynen,

- 4 üncü maddesi; Orman Kanununun ek 8 inci maddesinin birinci cümlesinden milli park ve orman alanlarındaki tüm yerlerin kiraya verilebileceği anlamı çıkarılabileceğinden uygulamada

soruna yol açmaması amacıyla bu alanlar üzerinde bulunan yapı ve tesislerin kiraya verileceği şeklinde bir değişikliğin yapılması suretiyle,

- Geçici 1 inci maddesiyle; yürürlük ve yürütmeye ilişkin 5 ve 6 ncı maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığınıza saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
Sait Açba	*M. Altan Karapaşaoğlu*	*Sabahattin Yıldız*
Afyon	Bursa	Muş
Kâtip	Üye	Üye
Mehmet Sekmen	*Mahmut Göksu*	*Ruhi Açıkgöz*
İstanbul	Adıyaman	Aksaray
Üye	Üye	Üye
Mehmet Zekai Özcan	*Yakup Kepenek*	Osman Kaptan
Ankara	Ankara	Antalya
		(İmzada bulunamadı)
Üye	Üye	Üye
Mehmet Mesut Özakcan	*Ali Osman Sali*	*Ali Kemal Deveciler*
Aydın	Balıkesir	Balıkesir
(İmzada bulunamadı)		
Üye	Üye	Üye
Aziz Akgül	*Ömer Abuşoğlu*	*Mustafa Zeydan*
Diyarbakır	Gaziantep	Hakkâri
Üye	Üye	Üye
M. Emin Murat Bilgiç	*Alaattin Büyükkaya*	Ali Kemal Kumkumoğlu
Isparta	İstanbul	İstanbul
		(İmzada bulunamadı)
Üye	Üye	Üye
Kemal Kılıçdaroğlu	*Bülent Baratalı*	*Mehmet Ceylan*
İstanbul	İzmir	Karabük
Üye	Üye	Üye
Y. Selahattin Beyribey	*Taner Yıldız*	*Mustafa Ünaldı*
Kars	Kayseri	Konya
Üye	Üye	Üye
Ali Er	*Gürol Ergin*	Kâzım Türkmen
Mersin	Muğla	Ordu
		(İmzada bulunamadı)
Üye	Üye	Üye
Abdülkadir Kart	*Erol Aslan Cebeci*	*Musa Uzunkaya*
Rize	Sakarya	Samsun
Üye	Üye	Üye
Enis Tütüncü	*Mehmet Akif Hamzaçebi*	Osman Coşkunoğlu
Tekirdağ	Trabzon	Uşak
		(İmzada bulunamadı)

ALT KOMİSYON RAPORU

Esas No. : 2/284, 2/290 *8.6.2004*

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

Plan ve Bütçe Komisyonunun 27.5.2004 tarihinde Hükümeti temsilen Çevre ve Orman Bakanı Osman PEPE ile Çevre ve Orman Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Devlet Plânlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve Orman Genel Müdürlüğü temsilcilerinin de katılımlarıyla yaptığı 48 inci birleşiminde, Orman Kanununda değişiklik öngören (2/284), (2/290) ve (2/291) esas numaralı Kanun Tekliflerinin, görüşmelerine başlanmadan önce verilen bir önerge ile birbirleriyle ilgili görülmeleri nedeniyle birleştirilmelerine karar verilmiştir.

Tekliflerin geneli üzerindeki görüşmeleri müteakip, verilen bir önerge ile konunun daha ayrıntılı bir şekilde incelenebilmesini teminen bir alt komisyon kurulmasına ve alt komisyon çalışmalarını takiben görüşmelere devam edilmesine karar verilmiştir.

Alt Komisyonumuz; 28.5.2004 tarihinde ilgili kurum temsilcilerinin de katılımlarıyla yapmış olduğu toplantıda çalışmalarını tamamlamıştır.

(2/291) esas numaralı Kanun Teklifi ile değiştirilmesi öngörülen Orman Kanununun 2 nci maddesine göre alınan ecrimisil konusunun daha sonra değerlendirilmesi amacıyla, metne dahil edilmemesine karar verilmiştir.

Alt Komisyonun kabul ettiği metin;

- 1, 2 ve 3 üncü maddeleri; (2/284) esas numaralı Kanun Teklifinin 1, 2 ve 3 üncü maddelerinin değiştirilmesi ve redaksiyona tabi tutulması suretiyle,

- 4 üncü maddesi; (2/290) esas numaralı Kanun Teklifinin 1 inci maddesindeki hesabın ileride değişebileceği düşüncesiyle Bakanlık bünyesindeki ilgili hesap olarak değiştirilmesi suretiyle,

- 2 nci maddede öngörülen düzenlemenin uygulamada, ödenmiş tazminatlar için fark istemlerine yol açmamasını teminen geçici 1 inci maddenin metne ilave edilmesi suretiyle,

- 5 inci maddesi; yürürlük maddesi olarak,

- 6 ncı maddesi; yürütme maddesi olarak,

Oluşturulmuştur.

Alt Komisyonumuz; bu değerlendirmeler çerçevesinde yaptığı çalışmalarını bir rapor ve metin halinde Komisyonumuza sunmaya karar vermiştir.

Başkan	Üye	Üye
Taner Yıldız	*Mehmet Ceylan*	*M. Akif Hamzaçebi*
Kayseri	Karabük	Trabzon
		(Ayrışık oy yazısı ektedir)

AYRIŞIK OY

Alt Komisyonca benimsenen tasarıyı aşağıdaki hususlarda yetersiz buluyorum.

Teklifin 2 nci maddesiyle orman yangınlarını söndürme çalışmalarına fiilen katılmış olanlardan ölenlerin kanunî mirasçıları ile malûllere yapılacak tazminat ödemelerine ilişkin düzenlemeler olumludur. Bununla birlikte bu tür düzenlemelerin benzer konulardaki diğer düzenlemelere paralel olarak bir denge içerisinde yapılması daha uygun olur. Terörle mücadelede hayatlarını kaybeden veya sakat kalan kamu görevlilerine ve mirasçılarına yapılmakta olan ödemeler buna bir örnek olarak gösterilebilir.

Teklifin 4 üncü maddesiyle mevcut yasada yer alan orman alanlarında kiralanan yerlerde, kiralanan alanın 5 (beş) katı büyüklüğünde bir alanın ağaçlandırılması zorunluluğu kaldırılarak kiracıya yıllık kira bedelinin yüzde 5'i tutarında bir bedelin ağaçlandırma bedeli olarak sözleşme süresince ödenmesi zorunluluğu getirilmektedir. Ağaçlandırmanın kiracı tarafından yapılması zorunluluğu ile bunun bedelinin kiracıdan tahsil edilerek idare tarafından yapılması arasında bir fark yoktur. Özellikle piknik alanlarının ve millî parklardaki çeşitli alanların kiralanmasında sorun yarattığı anlaşılan mevcut düzenlemede bir düzeltme yapılması ihtiyacı olabilir. Ancak öngörülen düzeltme uzun süreli kiralamalarda yapılacak tesisler nedeniyle ortaya çıkan ağaçlandırma ihtiyacını karşılamamaktadır. Bu tür kiralamalarda ağaçlandırma bedelinin yıllık taksitler halinde değil, peşin olarak tahsil edilmesi daha uygun olur.

M. Akif Hamzaçebi
Trabzon

ALT KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN

ORMAN KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1. - 31.8.1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 17 nci maddesinin ikinci fıkrasının son iki cümlesi metinden çıkarılarak fıkranın sonuna aşağıdaki cümle eklenmiş ve maddenin Anayasa Mahkemesince iptal edilen üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Yanan orman alanlarındaki her türlü emval Orman Genel Müdürlüğünce değerlendirilir."

"Savunma, ulaşım, enerji, haberleşme, su, atık su, petrol, doğalgaz, altyapı ve katı atık bertaraf tesislerinin; sanatoryum, baraj, gölet ve mezarlıkların; Devlete ait sağlık, eğitim ve spor tesislerinin ve bunlarla ilgili her türlü yer ve binanın Devlet ormanları üzerinde bulunması veya yapılmasında kamu yararı ve zaruret olması halinde, gerçek ve tüzel kişilere bedeli mukabilinde Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilebilir. Devletçe yapılan ve/veya işletilenlerden bedel alınmaz. Bu izin süresi kırk dokuz yılı geçemez. Bu alanlarda Devletçe yapılanların dışındaki her türlü bina ve tesisler iznin sona ermesi halinde eksiksiz ve bedelsiz olarak Orman Genel Müdürlüğünün tasarrufuna geçer. Söz konusu tesisler Orman Genel Müdürlüğü veya Çevre ve Orman Bakanlığı ihtiyacında kullanılabilir veya kiraya verilmek suretiyle değerlendirilebilir. İzin amaç ve şartlarına uygun olarak faaliyet gösteren hak sahiplerinin izin süreleri; yer, bina ve tesislerin rayiç değeri üzerinden belirlenecek yıllık bedelle doksan dokuz yıla kadar uzatılabilir. Bu durumda devir işlemleri uzatma süresi sonunda yapılır. Verilen izinler amaç dışında kullanılamaz."

"Yukarıdaki fıkrada belirtilen bina ve tesislerin hükmi şahsiyete haiz amme müesseselerine ait ormanlarda veya hususi ormanlarda yapılmak istenmesi halinde de Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilebilir. Bu takdirde kullanım bedeli, süresi, yapılan bina ve tesislerin devri gibi hususlar genel hükümlere uygun olarak taraflarca tespit edilir."

MADDE 2. - Orman Kanununun değişik 71 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Orman yangınlarını söndürme çalışmalarına bilfiil katılmış olanlardan;

a) Ölenlerin kanuni mirasçıları ile yaşamak için gerekli hareketleri yapmaktan aciz ve hayatını başkasının yardım ve desteği ile sürdürebilecek şekilde malul olanlara, ek gösterge dahil en yüksek devlet memuru brüt aylığının yüz katı tutarında,

b) Diğer sakatlananlara sakatlık derecesine göre (a) bendindeki tutarın % 25'inden % 75'ine kadar bir tutarda,

c) Sakatlık derecelerine girmeyecek şekilde yaralananlara, toplam ödeme tutarı (a) bendindeki tutarın % 20'sini geçmemek ve ödemesi ayda bir yapılmak üzere, iş göremezlik halinin devam ettiği her gün için 2500 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda,

Tazminat ödenir. Bu ödemeler damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz.

Devlet memuru olup da sakatlanan veya ölenler hakkında genel hükümler uygulanır. Ayrıca, bu memurlar (c) bendi hariç olmak üzere birinci fıkra hükmünden de yararlanırlar.

Birinci fıkranın (a) bendi esaslarına göre tespit edilen tazminatın kanunî mirasçılara intikalinde; ölenin eş ve füruu veya yalnızca füruu ile içtima eden ve ölüm tarihinde sağ olan ana ve

babasının her birine ayrı ayrı olmak üzere % 15 tutarındaki kısmı verildikten sonra kalanı içtima eden diğer mirasçılara ödenir. Diğer hallerde miras hükümleri uygulanır. Ancak ana veya babaya verilen tazminat çocukların her birine ödenen tazminattan fazla olamaz.

Orman yangınlarını söndürme çalışmalarında yaralanan, sakatlanan ve hastalananların hastanelere nakli ve tedavi masrafları orman idaresince karşılanır.

Bu madde hükümlerine göre ödenecek tazminattan yararlanacakların tespit usulü, sakatlık dereceleri itibariyle uygulanacak tazminat oranları, ödemeye ilişkin esas ve usuller ile uygulamaya ilişkin diğer hususlar Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından çıkarılacak bir yönetmelik ile düzenlenir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi memurlardan, Orman Genel Müdürlüğünün merkez teşkilâtı kadrolarında orman yangınlarıyla mücadele nöbeti tutanlar ile taşra teşkilâtı kadrolarında orman yangınlarıyla mücadele, orman koruma ve sınırlandırma faaliyetlerinde fiilen görev yapanlara döner sermaye bütçesinden karşılanmak üzere Mayıs ayı başından Kasım ayı sonuna kadar ayda 10000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere aylık maktu fazla çalışma ücreti ödenebilir. Fazla çalışma ücreti, personelin kadro unvanı, görev mahalli, çalışma süreleri, görevin önem ve güçlüğü dikkate alınarak Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Orman Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. Bu kapsamdaki personele bir yılda ödenecek fazla çalışma ücreti toplamı Orman Genel Müdürlüğüne bağlı işletmelerin bir önceki yıldaki toplam döner sermaye gelirlerinin % 10'unu geçemez. Bu hüküm uyarınca fazla çalışma ücreti ödenen personele bu dönemde ayrıca herhangi bir fazla çalışma ücreti ile 12 nci maddede öngörülen ödeme yapılamaz."

MADDE 3. - Orman Kanununun değişik 108 inci maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Orman Kanununa muhalefet suçlarına konu kaçak her türlü orman emvali ve sair ürünler ile bunların taşınmasında kullanılan canlı-cansız bütün nakil vasıtaları, suçun işlenmesinde kullanılan her nevi araç-gereç ve aletler kime ait olursa olsun idarece zaptolunarak mahkemelerce müsaderesine hükmolunur. Zaptolunan ve müsaderesine karar verilen orman emvali ve sair orman ürünleri, nakil araçları ve suçta kullanılan her türlü alet hakkında bu Kanunun 84 üncü maddesi hükümleri uygulanır."

MADDE 4. - Orman Kanununun ek 8 inci maddesinin ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kiracı her yıl, yıllık kira bedelinin yüzde beşi tutarında bir ödemeyi, ağaçlandırma bedeli olarak sözleşme süresince kira ödeme dönemlerinde Çevre ve Orman Bakanlığının ilgili hesabına yatırır."

GEÇİCİ MADDE 1. - Orman Kanununun bu Kanunla değişik 71 inci maddesi hükümleri uyarınca geçmişe yönelik herhangi bir tazminat farkı ödenmez.

MADDE 5. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

ORMAN KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1. - 31.8.1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 17 nci maddesinin ikinci fıkrasının son iki cümlesi metinden çıkarılarak fıkranın sonuna aşağıdaki cümle eklenmiş ve maddenin Anayasa Mahkemesince iptal edilen üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Yanan orman alanlarındaki her türlü emval Orman Genel Müdürlüğünce değerlendirilir."

"Savunma, ulaşım, enerji, haberleşme, su, atık su, petrol, doğalgaz, altyapı ve katı atık bertaraf tesislerinin; sanatoryum, baraj, gölet ve mezarlıkların; Devlete ait sağlık, eğitim ve spor tesislerinin ve bunlarla ilgili her türlü yer ve binanın Devlet ormanları üzerinde bulunması veya yapılmasında kamu yararı ve zaruret olması halinde, gerçek ve tüzel kişilere bedeli mukabilinde Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilebilir. Devletçe yapılan ve/veya işletilenlerden bedel alınmaz. Bu izin süresi kırk dokuz yılı geçemez. Bu alanlarda Devletçe yapılanların dışındaki her türlü bina ve tesisler iznin sona ermesi halinde eksiksiz ve bedelsiz olarak Orman Genel Müdürlüğünün tasarrufuna geçer. Söz konusu tesisler Orman Genel Müdürlüğü veya Çevre ve Orman Bakanlığı ihtiyacında kullanılabilir veya kiraya verilmek suretiyle değerlendirilebilir. İzin amaç ve şartlarına uygun olarak faaliyet gösteren hak sahiplerinin izin süreleri; yer, bina ve tesislerin rayiç değeri üzerinden belirlenecek yıllık bedelle doksan dokuz yıla kadar uzatılabilir. Bu durumda devir işlemleri uzatma süresi sonunda yapılır. Verilen izinler amaç dışında kullanılamaz."

"Yukarıdaki fıkrada belirtilen bina ve tesislerin hükmi şahsiyete haiz amme müesseselerine ait ormanlarda veya hususi ormanlarda yapılmak istenmesi halinde de Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilebilir. Bu takdirde kullanım bedeli, süresi, yapılan bina ve tesislerin devri gibi hususlar genel hükümlere uygun olarak taraflarca tespit edilir."

MADDE 2. - Orman Kanununun değişik 71 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Orman yangınlarını söndürme çalışmalarına bilfiil katılmış olanlardan;

a) Ölenlerin kanuni mirasçıları ile yaşamak için gerekli hareketleri yapmaktan aciz ve hayatını başkasının yardım ve desteği ile sürdürebilecek şekilde malul olanlara, ek gösterge dahil en yüksek devlet memuru brüt aylığının yüz katı tutarında,

b) Diğer sakatlananlara sakatlık derecesine göre (a) bendindeki tutarın % 25'inden % 75'ine kadar bir tutarda,

c) Sakatlık derecelerine girmeyecek şekilde yaralananlara, toplam ödeme tutarı (a) bendindeki tutarın % 20'sini geçmemek ve ödemesi ayda bir yapılmak üzere, iş göremezlik halinin devam ettiği her gün için 2500 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda,

Tazminat ödenir. Bu ödemeler damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz.

Devlet memuru olup da sakatlanan veya ölenler hakkında genel hükümler uygulanır. Ayrıca, bu memurlar (c) bendi hariç olmak üzere birinci fıkra hükmünden de yararlanırlar.

Birinci fıkranın (a) bendi esaslarına göre tespit edilen tazminatın kanunî mirasçılara intikalinde; ölenin eş ve füruu veya yalnızca füruu ile içtima eden ve ölüm tarihinde sağ olan ana ve babasının her birine ayrı ayrı olmak üzere % 15 tutarındaki kısmı verildikten sonra kalanı içtima eden diğer mirasçılara ödenir. Diğer hallerde miras hükümleri uygulanır. Ancak ana veya babaya verilen tazminat çocukların her birine ödenen tazminattan fazla olamaz.

Bu madde hükümlerine göre ödenecek tazminat, maddî ve manevî zararların karşılığıdır. Yargı mercilerinde maddi ve manevi zararlar karşılığı olarak idarenin ödemekle yükümlü tutulacağı tazminatın hesabında, bu madde hükümlerine göre ödenen tazminat göz önünde tutulur.

Orman yangınlarını söndürme çalışmalarında yaralanan, sakatlanan ve hastalananların hastanelere nakli ve tedavi masrafları orman idaresince karşılanır.

Bu madde hükümlerine göre ödenecek tazminattan yararlanacakların tespit usulü, sakatlık dereceleri itibariyle uygulanacak tazminat oranları, ödemeye ilişkin esas ve usuller ile uygulamaya ilişkin diğer hususlar Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından çıkarılacak bir yönetmelik ile düzenlenir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tâbi memurlardan, Orman Genel Müdürlüğünün merkez teşkilâtı kadrolarında orman yangınlarıyla mücadele nöbeti tutanlar ile taşra teşkilâtı kadrolarında orman yangınlarıyla mücadele, orman koruma ve sınırlandırma faaliyetlerinde fiilen görev yapanlara döner sermaye bütçesinden karşılanmak üzere Mayıs ayı başından Kasım ayı sonuna kadar ayda 10000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere aylık maktu fazla çalışma ücreti ödenebilir. Fazla çalışma ücreti, personelin kadro unvanı, görev mahallî, çalışma süreleri, görevin önem ve güçlüğü dikkate alınarak Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Orman Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. Bu kapsamdaki personele bir yılda ödenecek fazla çalışma ücreti toplamı Orman Genel Müdürlüğüne bağlı işletmelerin bir önceki yıldaki toplam döner sermaye gelirlerinin % 10'unu geçemez. Bu hüküm uyarınca fazla çalışma ücreti ödenen personele bu dönemde ayrıca herhangi bir fazla çalışma ücreti ile 12 nci maddede öngörülen ödeme yapılamaz."

MADDE 3. - Orman Kanununun değişik 108 inci maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Orman Kanununa muhalefet suçlarına konu kaçak her türlü orman emvali ve sair ürünler ile bunların taşınmasında kullanılan canlı-cansız bütün nakil vasıtaları, suçun işlenmesinde kullanılan her nevi araç-gereç ve aletler kime ait olursa olsun idarece zaptolunarak mahkemelerce müsaderesine hükmolunur. Zaptolunan ve müsaderesine karar verilen orman emvali ve sair orman ürünleri, nakil araçları ve suçta kullanılan her türlü alet hakkında bu Kanunun 84 üncü maddesi hükümleri uygulanır."

MADDE 4. - Orman Kanununun ek 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bu Kanun ile 9.8.1983 tarihli ve 2873 sayılı Millî Parklar Kanununa tâbi alanlar üzerinde bulunan yapı ve tesisler 29 yıla kadar kiraya verilebilir. Kiracı her yıl, yıllık kira bedelinin yüzde beşi tutarında bir ödemeyi, ağaçlandırma bedeli olarak sözleşme süresince kira ödeme dönemlerinde Çevre ve Orman Bakanlığının ilgili hesabına yatırır."

GEÇİCİ MADDE 1. - Orman Kanununun bu Kanunla değişik 71 inci maddesi hükümleri uyarınca geçmişe yönelik herhangi bir tazminat farkı ödenmez.

MADDE 5. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda Değişiklik Yapılması ve Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/824)

T.C.
Başbakanlık *8.6.2004*
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-893/2689

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 31.5.2004 tarihinde kararlaştırılan "Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda Değişiklik Yapılması ve Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Devlet güvenlik mahkemelerinin temeli, 1961 Anayasasının 136 ncı maddesine 15.3.1973 tarihli ve 1699 sayılı Kanunla eklenen, Devlet güvenlik mahkemelerinin kurulmasına ilişkin hükümlerle atılmıştır. 26.6.1973 tarihli ve 1773 sayılı Kanunla da Devlet güvenlik mahkemeleri kurulmuş ve bu Kanun 11.7.1973 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 1773 sayılı Kanun, Anayasa Mahkemesinin 6.5.1975 tarihli ve 1974/35 E., 1975/126 K. sayılı Kararıyla şekil yönünden iptal edilmiştir.

1982 Anayasasının 143 üncü maddesinde kuruluş ve işleyişi ile ilgili bazı hükümlere de yer verilerek Devlet güvenlik mahkemelerinin kurulacağı ifade edilmiştir. Anayasanın bu amir hükmü gereğince 2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun yürürlüğe konulmuş ve bu mahkemeler 1.4.1984 tarihinde faaliyete geçmiştir. Devlet güvenlik mahkemeleri Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü, hür demokratik düzen ve nitelikleri Anayasada belirtilen Cumhuriyet aleyhine işlenen ve doğrudan doğruya Devletin iç ve dış güvenliğini ilgilendiren suçlara bakmak üzere 2845 sayılı Kanunun 2 nci maddesinde sayılan illerde kurulmuştur.

7.5.2004 tarihli ve 5170 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanunun 9 uncu maddesiyle Devlet güvenlik mahkemelerinin kuruluş dayanağını oluşturan Anayasanın 143 üncü maddesi yürürlükten kaldırılmıştır. Böylece, bu mahkemelerinin görev alanına giren suçların soruşturma ve kovuşturmasında uygulanacak kuralların yeniden tayin ve tespiti zorunlu hale gelmiştir.

Bilindiği üzere, 10-11 Aralık 1991 tarihlerinde Helsinki' de yapılan Avrupa Birliği toplantısında tam üyelik için ülkemizin aday olarak kabul edilmesiyle, Türkiye-Avrupa Birliği ilişkileri yeni bir boyut kazanmıştır. Son gelişmeler ışığında 14.4.2003 tarihinde Avrupa Birliği Konseyi tarafından kabul edilen belge ile Türkiye'ye yeni bir Katılım Ortaklığı Belgesi sunulmuştur. Bu Belgeye karşılık Ulusal Program gözden geçirilmiş ve 24.7.2003 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Avrupa Birliği'ne giden süreçte ülkemiz hukuk ve yargı alanında da reform çabasına girmiştir. Bu cümleden olmak üzere, taraf olduğumuz İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Avrupa Sözleşmesinin, özellikle "adil yargılanma hakkı" başlıklı 6 ncı maddesinin gereklerinin yerine getirilmesi Ülkemiz bakımından da bir yükümlülük haline gelmiştir. Demokratik ve çağdaş hukuk devletinin bir gereği olarak, insan haklarını temel alan bir yargılama usulünün, suçun işleniş şekli ve nev'i ne olursa olsun benimsenmesi, adil ve çağdaş hukuk normlarının ihdası suretiyle mahkemelerin yapılandırılması, bu ilkelere uymayan düzenlemelerin pozitif hukuk düzenimizden çıkartılması, Devletimiz ve toplumumuz için bir beklenti ve ihtiyaç haline gelmiştir. Bu konuda atılacak adımlardan biri de geçmişte kamuoyunun ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin gündemini uzun süre meşgul eden ve yargılama usulleri itibarıyla Devletimizin tazminatla mahkum edilmesi sonucunu doğuran Devlet güvenlik mahkemeleri ile ilgili düzenlemelerdir.

Teknolojik alandaki gelişmelere paralel olarak terör ve organize suçlar da her geçen gün artmakta ve bu suçların işleniş şekilleri daha karmaşık bir görünümle ortaya çıkmaktadır. Bu nev'i suçların daha seri bir şekilde soruşturulup yargılanabilmesi için uzmanlaşmış hâkim ve savcıların görev yaptığı ihtisas mahkemelerinin kurulması genel kabul gören bir yaklaşımdır. Tasarıyla Devlet güvenlik mahkemelerinin kuruluş ve yargılama usullerinin düzenlendiği 2845 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılarak, Devlet güvenlik mahkemeleri kaldırılmaktadır. Ancak, suçların işleniş yöntemlerindeki çeşitlilik ve yapılanma nedeniyle, klasik ceza muhakemesindeki soruşturma teknik ve usullerinin tatbik edilerek bazı suçların muhakeme ve soruşturulmasından beklenen fayda ve amacın elde edilemeyeceği bilinen bir gerçektir.

Kıt'a Avrupasında örneğin Fransa'da Devlet güvenlik mahkemeleri (La cour de surete de l'Etat) kaldırılmış, ancak 1982 tarihli ve 621 sayılı Kanunla Devlet güvenliği aleyhine işlenen suçları yargılamakla görevli mahkemeler yeniden belirlenmiştir. 1986 yılında 1020 sayılı Kanunla Fransız Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda yapılan değişiklikle bazı fiillerin terör, baskı veya tehdit vasıta kılınarak mevcut kamu düzenini bozmak amacıyla ferdi veya toplu olarak işlenmesi halinde, soruşturma ve kovuşturma yetkisinin Paris Cumhuriyet Savcısına, sorgu hâkimine ve Paris Ceza Mahkemesine aktarılması imkânı tanınmıştır. Böylece, terör eylemlerinin yargılanmasında merkezileşmeye ve uzmanlaşmaya gidilmiştir.

Alman hukukunda, Alman mahkemeler teşkilat hukukuna göre terör örgütleri açısından özel düzenlemelere gidilmiştir. Alman Mahkemeler Teşkilatı Kanununun 120 nci maddesinde Eyalet Yüksek Mahkemesinin ilk derece mahkemesi olarak görev yapacağı haller düzenlenmiştir. Eyalet hükümet merkezinin bulunduğu yerlerdeki eyalet yüksek mahkemeleri, Alman Ceza Kanununun 129 a maddesindeki terör örgütü kurma fiilini işleyenlerle ilgili olarak ilk derece mahkemesi sıfatıyla görev yapmaktadır.

Tasarıyla 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa "Bazı suçlara ilişkin muhakeme usulü" başlıklı Üçüncü Fasıl eklenerek ağır ceza mahkemeleri bünyesinde ihtisaslaşmayı sağlayacak bir yapılanmaya gidilmektedir. Tasarının geçici maddelerinde ise Devlet güvenlik mahkemelerinde devam eden yargılamalara ilişkin geçiş süreci ile Devlet güvenlik mahkemelerinin kaldırılması nedeniyle bu mahkemelerde görev yapan başkan ve üyeler, Cumhuriyet başsavcısı, Cumhuriyet savcısı ve diğer adli personel hakkında tatbik edilecek hükümler belirlenmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. - Madde ile, 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa 394 üncü maddeden sonra gelmek üzere "Bazı suçlara ilişkin muhakeme usulü" başlıklı "Üçüncü Fasıl" başlığı altında 394/a ila 394/d maddeleri eklenmektedir. Bu Fasılda yer alan;

394/a maddesinde, maddede sayılan suçların, Adalet Bakanlığının teklifi üzerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca yargı çevresi birden çok ili kapsayacak şekilde belirlenecek illerde görevlendirilecek ağır ceza mahkemelerinde görüleceği hükme bağlanmaktadır. Ayrıca, bu suçlara bakmakla görevli olmak üzere aynı yerde birden fazla ağır ceza mahkemesi kurulmasına da imkân sağlanmaktadır.

394/b maddesinde, 394/a maddesi kapsamına giren suçlarda uygulanacak soruşturma usulleri düzenlenmektedir.

394/c maddesinde, soruşturma ve kovuşturma safhalarında kolluğun görev ve yetkileri ile 394/a maddesi kapsamına giren suçların soruşturmalarının, daha etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesi için bina, araç, gereç ve personelden geçici yararlanmayla ilgili hükümlere yer verilmektedir.

394/d maddesinde, 394/a maddesi kapsamına giren suçlarla ilgili davalarla ilgili kovuşturmada uygulanacak özel hükümler belirlenmektedir. Burada belirtilen özel hükümler dışında yargılamaya ilişkin genel hükümler uygulanacaktır.

Madde 2. - Madde ile 394/a maddesi gereğince Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca görevlendirilecek ağır ceza mahkemesi başkan ve üyeleri ile bu mahkemelerin görev alanına giren suçları soruşturmak ve kovuşturmakla görevli Cumhuriyet savcılarının 12.4.1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 20 nci maddesinde belirtilen koruma tedbirlerinden yararlanacakları; ayrıca, bunların koruma ve güvenlik taleplerinin ilgili makam ve mercilerce öncelikle ve ivedilikle yerine getirileceği hükme bağlanmaktadır.

Madde 3. - Madde ile 2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmaktadır.

Geçici Madde 1. - Madde ile Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Devlet güvenlik mahkemelerinde görevli bulunan hâkim ve Cumhuriyet savcılarının 394/a maddesine göre ilk atamalar yapılıncaya ve atananlar görevlerine başlayıncaya kadar hangi sıfatla görevlerine devam edecekleri ve bunların daha sonraki atamalarında uygulanacak hükümler düzenlenmektedir.

Geçici Madde 2. - Bu Kanunun yayımı tarihinden önce Devlet güvenlik mahkemeleri ve Devlet güvenlik mahkemeleri Cumhuriyet başsavcılıklarında mevcut dava ve soruşturma dosyaları hakkında yapılacak işlemler düzenlenmektedir.

Geçici Madde 3. - Devlet güvenlik mahkemesi Cumhuriyet başsavcılıkları ile Devlet güvenlik mahkemelerinde bulunan arşiv, kalem, emanet ve diğer birimlerin faaliyet ve görevlerinin ne şekilde devam edeceklerine ilişkin hükümler belirlenmektedir.

Geçici Madde 4. - Madde ile Devlet güvenlik mahkemesi adalet komisyonunun görev ve yetkilerinin sona ermesi ve Devlet güvenlik mahkemelerinde görev yapan hâkim ve savcılar dışında kalan diğer personel hakkında yapılacak işlemler düzenlenmektedir.

Geçici Madde 5. - Madde ile diğer kanunlarda geçen bazı ibarelerin uygulamada hangi anlama geleceği belirlenmekte, yürürlükten kaldırılan 2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanununa yapılan atıfların 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa eklenen Üçüncü Fasıla, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 4 üncü maddesinde 2845 sayılı Kanunun 9 uncu maddesine yapılan atıfların 1412 sayılı Kanunun 394/a maddesinin birinci fıkrasının (1) ve (2) numaralı bentlerine yapılmış sayılacağı hükme bağlanmaktadır.

Geçici Madde 6. - Madde ile, Devlet güvenlik mahkemelerince verilmiş olup da Yargıtay'da bulunan dava dosyaları hakkında yapılacak işlemler hükme bağlanmaktadır.

Madde 4. - Yürürlük maddesidir.

Madde 5. - Yürütme maddesidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 1/824 *11.6.2004*

Karar No.: 55

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca 9.6.2004 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmiş olan "Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda Değişiklik Yapılması ve Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/824)", Danışma Kurulunun 9.6.2004 tarihli ve 8 nolu tavsiye kararı ile Komisyonumuzun 10.6.2004 tarihli 47 nci toplantısında Adalet Bakanı Sayın Cemil Çiçek ile Adalet Bakanlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip görüşülmüş, geneli üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasından sonra maddelerine geçilmesi kabul edilmiş ve maddelere ilişkin kabul, ilave ve değişiklikler sırasıyla aşağıda açıklanmıştır.

Tasarının çerçeve 1 inci maddesiyle 4.4.1929 tarihli ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa 394 üncü maddeden sonra gelmek üzere "Bazı suçlara ilişkin muhakeme usulü" başlıklı ÜÇÜNCÜ FASIL başlığı altında eklenmesi öngörülen 394/d maddesinin birinci fıkrasının (4) numaralı bendindeki "vekiline verilecek süre otuz günü geçemez" ibaresi "müdafiine makul bir süre verilir" şeklinde değiştirilmiş, ikinci cümledeki "esaslı surette" ibaresi gereksiz görülerek metinden çıkarılmıştır.

(5) numaralı bentteki "Cumhuriyet savcısına," ibaresinden sonra müdafileri de madde kapsamına almak amacıyla "müdafiye" kelimesi eklenmiştir.

(6) numaralı bendin dördüncü cümlesinde yer alan "duruşmalarda" ibaresi "oturumlarda" şeklinde düzeltilmiştir.

Tasarının 2, 3, geçici 1 ve geçici 2 nci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Tasarının geçici 3, 4 ve 5 inci maddelerinde yer alan "Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca görevlendirilecek" ibarelerinden sonra "veya kurulacak" ibareleri eklenmiştir.

Tasarının geçici 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Bu Kanuna göre görevlendirilecek veya kurulacak ağır ceza mahkemelerinin yargı çevrelerinin hangi süre içerisinde belirleneceğini açıklığa kavuşturmak amacıyla Tasarıya, geçici 7 nci madde ilave edilmiştir.

Tasarının yürürlüğe ilişkin 4 ve yürütmeye ilişkin 5 inci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
Köksal Toptan	*Halil Özyolcu*	*Ramazan Can*
Zonguldak	Ağrı	Kırıkkale
(Toplantıya katılmadı)		
Kâtip	Üye	Üye
Hasan Kara	*Mehmet Ziya Yergök*	*Feridun Fikret Baloğlu*
Kilis	Adana	Antalya
(Toplantıya katılmadı)		

Üye	Üye	Üye
Orhan Yıldız	*Yüksel Çorbacıoğlu*	*Semiha Öyüş*
Artvin	Artvin	Aydın
(Toplantıya katılmadı)	(Karşı oy)	
Üye	Üye	Üye
Feridun Ayvazoğlu	*Muzaffer Külcü*	*Mahmut Durdu*
Çorum	Çorum	Gaziantep
Üye	Üye	Üye
Esat Canan	*Recep Özel*	*Mehmet Yılmazcan*
Hakkâri	Isparta	Kahramanmaraş
(İmzada bulunamadı)		
Üye	Üye	Üye
Hakkı Köylü	*Harun Tüfekçi*	*Kerim Özkul*
Kastamonu	Konya	Konya
Üye	Üye	Üye
Muharrem Kılıç	*İsmail Bilen*	*Orhan Eraslan*
Malatya	Manisa	Niğde
		(Ayrışık oy yazım eklidir)
Üye	Üye	Üye
Ömer Kulaksız	*Mehmet Nuri Saygun*	*Bekir Bozdağ*
Sivas	Tekirdağ	Yozgat

AYRIŞIK OY YAZISI

10.6.2004 günü görüşülen Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunda Değişiklik yapılması ve DGM'lerin kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısına esasta kabul oyu vermekle beraber, aşağıda işaret edeceğim noktalardan gördüğüm eksiklikleri ifade etmeyi ve bu doğrultuda ayrışık oy yazısı yazmayı zorunlu görmekteyim.

Bilindiği gibi Cumhuriyet Halk Partisi olarak ve aynı zamanda kişisel olarak DGM'lerin kurulduğu 26.6.1973 tarihinden bu yana bu mahkemenin yargılama usulleri ve kuruluş biçimlerini doğal yargıç ilkesini zedeler nitelikte gördük. Bu konuyla ilgili çeşitli defalar söylenen sözler, yapılan eleştiriler bugüne kadar ne yazık ki yanıt bulamamıştır. Şimdi ise Avrupa Birliği normlarına uyma adına bu tasarı hazırlanmış bulunmaktadır.

DGM'ne doğal yargıç ilkesini ve yargı önünde eşitlik ilkesini zedelemesi çerçevesinde karşı bulunmamız bu mahkemelerde olağanüstü zor koşullarda görev yapan yargıç, savcı ve her türlü adli personeli takdir etmediğimiz anlamında değildir. İnanılmaz özverili çalışmalarla, önemli hizmetler vermişler ve yargı tarihine geçmişlerdir. Mahkemeye karşı olmak, burada çalışanlara karşı olmak anlamında yorumlanmamalıdır.

Bilindiği gibi Avrupa Birliğine uyum çerçevesinde yapılan Anayasa değişikliğinde Anayasanın 143. maddesinin kaldırılması sonucu DGM'leri Anayasal desteği kaybetmiş oldu.

Yeni durumda hukukçular arasında iki görüş belirdi. Birincisi; mahkemelerin kanunla kurulduğu, her mahkemenin Anayasada yer almasının gerekmediği, DGM'nin Anayasada yer almış olmasının Anayasa koruyucu tarafından Anayasal güvence altına alınmak istendiği bu nedenle Anayasadaki bu madde kaldırılmış olsa bile DGM'nin kanunlarının yürürlülükte olduğu, dolayısıyla görevlerini yapmasına engel olmadığı görüşüdür.

İkincisi ise; Anayasamızda mahkemelerin kanunla kurulması öngörülmesine rağmen DGM'lerin Anayasadaki bir normla kurulmalarıdır. Bu bir istisnadır Ancak Anayasadaki temel ortadan kalkınca, DGM'lerin yargı erki de ortadan kalkmış olmaktadır, denilmektedir.

Esas itibariyle hangi görüşe katılırsak katılalım ortada bir fiili durumla, bir "de facto" ile karşı karşıya bulunmaktayız. DGM'ler uygulamada ne görevsizlik kararı verebildiler ne de yargılamaya devam edebildiler. Hukukumuzda olmayan "bekleme kararı" vermeye başladılar. Bu itibarla geçiş yasasının en kısa sürede TBMM' den geçirilmesi zorunluluğu doğmuştur.

Hem bu nedenle, hem de yukarıda belirttiğimiz gibi esasen kuruluşuna karşı olduğumuz DGM'lerin kaldırılması gerektiğine olan inancımız nedeniyle yasa tasarısına olumlu oy vermiş bulunmaktayız. Ancak tasarı önemli sakatlıklar içermektedir. Her ne kadar komisyonda yapılan görüşmeler sırasında bu sakatlıklara değinmişsek de bunun önemli bir kısmı düzeltilmemiştir.

Tasarı derinlemesine incelendiğinde aslında Hükümetin DGM'leri kaldırmak istemediği fakat Avrupa Birliği Müktesebatına uymak amacıyla isimlerini kaldırarak sanki özel Ağır Ceza Mahkemeleri gibi sürdürmek istedikleri anlaşılmaktadır.

Tasarıdaki hükümlerin önemli bir kısmı yürürlükten kaldırılan 2845 sayılı DGM yasasından aktarılmıştır. Bu yasadaki sınırlamalar aynen korunmuştur.

Bu yaklaşım ülkemizdeki sistemi bozmuştur. Çünkü bu mahkemeler CMUK'nın içine yerleştirilmiştir. Bu durumda aynı görevi üstlenen mahkemeler arasındaki yetki farkı nedeniyle Anayasanın eşitlik ilkesi zedelenmiştir. Oysa mevcutta yer alan ağır ceza mahkemeleriyle bu yasayla getirilen "Özel Ağır Ceza Mahkemeleri" arasında görülen görev yönünden bir fark yoktur. Bu nedenlerle de kurallarda farklılık olmaması gerekirken kanun tasarısında önemli farklılıklar getirilmiştir.

Kuşkusuz ülkede uzmanlığı gerektiren kanunlarda ihtisas mahkemeleri kurulabilir. Bu sistemi zedelemez. Bu amaçla son olarak 5020 sayılı Yasayla banka suçları için bazı yerlerde Ağır Ceza Mahkemesine bir daire eklenmesi yada Ağır Ceza Mahkemesinin bir dairesinin bu suçlar için

görevlendirilmesi yapılmıştır. Bu kanunda da aynı yola gidilebilirdi. Nitekim sisteme aykırı olarak birinci maddenin ikinci bendinde "aynı yerde birden fazla Ağır ceza Mahkemesi kurulmasına" sözcüğünün ve yine" mahkemeleri numaralandırılır" sözcüğünün şu şekilde " aynı yerde Ağır Ceza Mahkemesinin birden fazla daireye ayrılmasına" ve "mahkemesinin daireleri numaralandırılır" biçiminde dönüştürülmesi doğrultusundaki çabamız anlaşılmamış, yararlı olduğu görülmemiştir. Halbuki bir yerde aynı isimle birden fazla mahkeme kurulamaz. Bir yerde bir Ağır Ceza Mahkemesi olur, diğerleri onun daireleridir. Bu genel ilke zedelenmiş, sadece zedelenmekle kalsa iyi, bu ifade tarzı doğal yargıç ilkesini de zedelemiştir. Bu konuyla ilgili ileride AİHM'de Türkiye'nin önemli sıkıntılar yaşayabilme olasılığı vardır. Böyle bir teklif dahi muhalefetten geliyor düşüncesiyle, dikkate alınmamıştır. Oysa amacımız sistemi bozmamak, doğal yargıç ilkesini zedelememek, insan haklarını ve demokrasiyi geliştirmekten ibarettir.

Ülkenin bütününde uygulanacak yargılama kurallarının farklılık göstermemesi gerekir. Özellikle savunma hakkı sanık güvenceleri bakımından hassasiyet göstermek gerekir. Her ne kadar uyarılarımızla tasarıda savunma hakkıyla ilgili kısımda düzeltmeler olmuşsa da halen DGM'lerdeki savunma hakkını kısıtlayan hükümler yer almaktadır. Öte yandan gözaltı sürelerinin uzatılması kısa süre önce terk edilen uzun gözaltı sürelerini yeniden canlandıracak niteliktedir ve uygun çözümler değildir.

Tasarının komisyonda görüşülmesi sırasında belirttiğimiz gibi DGM'lerin kaldırılması çerçevesinde iki çözüm düşünülebilir.

Bunlardan bir tanesi, bu mahkemenin yargıçları, savcıları ve diğer personeli ihtiyaca göre Ağır Ceza Mahkemelerinin daireleri olarak belirlenecek mahkemelerde görevlendirilmesini sürdürebilirlerdi. Bu çözüm sisteme tam uygunluk sağlardı. Görev yönünden de farklılık söz konusu olmazdı.

İkincisi DGM'lerin yerine ihtisas dikkate alınarak yine ihtiyaç duyulan yerlerde Ağır Ceza Mahkemelerinin yeni daireleri oluşturulurdu. Bu mahkemeler görevlerini sürdürürlerdi. Ancak bu mahkemelerle diğer mahkemeler arasında yetki savunma hakkı ve sanık güvenceleri açısından farklılık yaratılmazdı. Bu şekilde davranılmayarak sistem bozulmuş, eşitlik ilkesine aykırı davranılmıştır.

Ayrıca tasarıda 2845 sayılı Yasadan aktarılan, yeni kurulacak Ağır Ceza Mahkemelerinde görev yapacak yargıç ve savcılarda, diğer mahkemelerde görev yapandan farklı güvence tanınması Anayasanın eşitlik ilkesine aykırıdır. Unutulmamalıdır ki bu yeni kurulan mahkemelerde, var olan mahkemelerde kaynağını CMUK'tan almaktadır. Aradaki farkı açıklayabilmek mümkün değildir.

Yine tasarının tümünde savunma ve savunma mesleği yersiz ve gereksiz sayıldığı için böyle bir anlayış egemen olduğu için gerek sanık müdafileri ve gerekse de müdahil vekilleri yargı görevi yapan arasında sayılmamış ve mahkemelerde duruşmanın düzen ve disiplinini bozmayı mahkeme başkanı veya üyelerden birine, cumhuriyet savcısını, tutanak katibine ve görevliye karşı uygun olmayan söz ve davranışlar olarak düzenlenmiştir. Oysa mahkemelerde sanık müdafine, müdahil vekiline, tanığa ve bilirkişiye de bu şekilde davranılma olasılığı vardır. Bunlarında hukuki koruma altına alınması gerekirdi.

Yukarıda açıklanan gerekçelerle tasarıya, tasarının yürürlüğe girmesini engelleyen olmamak için kabul oyu kullanmış bulunuyoruz. Ancak bu eksiklikleri de belirtmek açısından Ayrışık Oy Yazısı yazılmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Orhan ERASLAN
Niğde

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN	ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
CEZA MUHAKEMELERİ USULÜ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI VE DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİNİN KALDIRILMASINA DAİR KANUN TASARISI	**CEZA MUHAKEMELERİ USULÜ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI VE DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİNİN KALDIRILMASINA DAİR KANUN TASARISI**
MADDE 1. - 4.4.1929 tarihli ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa 394 üncü maddeden sonra gelmek üzere "Bazı suçlara ilişkin muhakeme usulü" başlıklı ÜÇÜNCÜ FASIL başlığı altında aşağıdaki maddeler eklenmiştir.	MADDE 1.- 4.4.1929 tarihli ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa 394 üncü maddeden sonra gelmek üzere "Bazı suçlara ilişkin muhakeme usulü" başlıklı ÜÇÜNCÜ FASIL başlığı altında aşağıdaki maddeler eklenmiştir.
"Görev ve yargı çevresinin belirlenmesi:	"Görev ve yargı çevresinin belirlenmesi:
MADDE 394/a. - Aşağıdaki suçlarla ilgili davalar, Adalet Bakanlığının teklifi üzerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca yargı çevresi birden çok ili kapsayacak şekilde belirlenecek illerde görevlendirilecek ağır ceza mahkemelerinde görülür:	MADDE 394/a. - Aşağıdaki suçlarla ilgili davalar, Adalet Bakanlığının teklifi üzerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca yargı çevresi birden çok ili kapsayacak şekilde belirlenecek illerde görevlendirilecek ağır ceza mahkemelerinde görülür:
1. 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 125 ilâ 139,146 ilâ 157,168,169,171 ve 172 nci maddelerinde yazılı suçlar, 403 üncü maddesinde yazılı toplu olarak veya teşekkül vücuda getirmek suretiyle işlenen suçlar,	1. 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 125 ilâ 139, 146 ilâ 157, 168, 169, 171 ve 172 nci maddelerinde yazılı suçlar, 403 üncü maddesinde yazılı toplu olarak veya teşekkül vücuda getirmek suretiyle işlenen suçlar.
2. Anayasanın 120 nci maddesi gereğince olağanüstü hâl ilan edilen bölgelerde, olağanüstü hâlin ilanına neden olan olaylara ilişkin suçlar,	2. Anayasanın 120 nci maddesi gereğince olağanüstü hâl ilan edilen bölgelerde, olağanüstü hâlin ilânına neden olan olaylara ilişkin suçlar.
3. 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununda yazılı suçlar,	3. 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununda yazılı suçlar.
4. 4422 sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlar.	4. 4422 sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlar.
Gelen iş durumu göz önünde bulundurularak birinci fıkrada belirtilen suçlara bakmakla görevli olmak üzere, aynı yerde birden fazla ağır ceza mahkemesi kurulmasına, Adalet Bakanlığının teklifi üzerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca karar verilir. Bu halde, mahkemeler numaralandırılır. Bu mahkemelerin başkan ve üyeleri adlî yargı adalet komisyonunca, bu mahkemelerden başka mahkemelerde veya işlerde görevlendirilemez.	Gelen iş durumu göz önünde bulundurularak birinci fıkrada belirtilen suçlara bakmakla görevli olmak üzere, aynı yerde birden fazla ağır ceza mahkemesi kurulmasına, Adalet Bakanlığının teklifi üzerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca karar verilir. Bu hâlde, mahkemeler numaralandırılır. Bu mahkemelerin başkan ve üyeleri adlî yargı adalet komisyonunca, bu mahkemelerden başka mahkemelerde veya işlerde görevlendirilemez.
Birinci fıkrada belirtilen suçları işleyenler sıfat ve memuriyetleri ne olursa olsun bu Kanunla görevlendirilmiş ağır ceza mahkemelerinde yargılanır.	Birinci fıkrada belirtilen suçları işleyenler sıfat ve memuriyetleri ne olursa olsun bu Kanunla görevlendirilmiş ağır ceza mahkemelerinde yargılanır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)	(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)
Anayasa Mahkemesi ve Yargıtayın yargılayacağı kişilere ilişkin hükümler ile savaş ve sıkıyönetim hali dahil askerî mahkemelerin görevlerine ilişkin hükümler saklıdır.	Anayasa Mahkemesi ve Yargıtayın yargılayacağı kişilere ilişkin hükümler ile savaş ve sıkıyönetim hali dahil askerî mahkemelerin görevlerine ilişkin hükümler saklıdır.
Soruşturma usulü:	Soruşturma usulü :
MADDE 394/b. - 394/a maddesi kapsamına giren suçlarda hazırlık soruşturması,	MADDE 394/b. - 394/a maddesi kapsamına giren suçlarda hazırlık soruşturması,
Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca bu suçların soruşturma ve kovuşturmasında görevlendirilen Cumhuriyet savcılarınca bizzat yapılır. Bu suçlar görev sırasında veya görevden dolayı işlenmiş olsa bile Cumhuriyet savcılarınca doğrudan doğruya takibat yapılır. Cumhuriyet savcıları, Cumhuriyet başsavcılığınca 394/a maddesi kapsamındaki suçlarla ilgili davalara bakan ağır ceza mahkemelerinden başka mahkemelerde veya işlerde görevlendirilemez.	Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca bu suçların soruşturma ve kovuşturmasında görevlendirilen Cumhuriyet savcılarınca bizzat yapılır. Bu suçlar görev sırasında veya görevden dolayı işlenmiş olsa bile Cumhuriyet savcılarınca doğrudan doğruya takibat yapılır. Cumhuriyet savcıları, Cumhuriyet başsavcılığınca 394/a maddesi kapsamındaki suçlarla ilgili davalara bakan ağır ceza mahkemelerinden başka mahkemelerde veya işlerde görevlendirilemez.
Soruşturmanın gerekli kıldığı hallerde suç mahalli ile delillerin bulunduğu yerlere gidilerek soruşturma yapılabilir.	Soruşturmanın gerekli kıldığı hâllerde suç mahalli ile delillerin bulunduğu yerlere gidilerek soruşturma yapılabilir.
Suç, ağır ceza mahkemesinin bulunduğu yer dışında işlenmiş ise, Cumhuriyet savcısı, suçun işlendiği yer Cumhuriyet savcısından, hazırlık soruşturmasının yapılmasını isteyebilir.	Suç, ağır ceza mahkemesinin bulunduğu yer dışında işlenmiş ise, Cumhuriyet savcısı, suçun işlendiği yer Cumhuriyet savcısından, hazırlık soruşturmasının yapılmasını isteyebilir.
Suç askerî bir mahalde işlenmiş ise, Cumhuriyet savcısı ilgili askerî savcılıktan hazırlık soruşturmasının yapılmasını isteyebilir.	Suç askerî bir mahalde işlenmiş ise, Cumhuriyet savcısı ilgili askerî savcılıktan hazırlık soruşturmasının yapılmasını isteyebilir.
Üçüncü ve dördüncü fıkralara göre soruşturma yapmak üzere görevlendirilen Cumhuriyet savcıları ile askerî savcılıklar, bu soruşturmayı öncelikle ve ivedilikle yaparlar.	Üçüncü ve dördüncü fıkralara göre soruşturma yapmak üzere görevlendirilen Cumhuriyet savcıları ile askerî savcılıklar, bu soruşturmayı öncelikle ve ivedilikle yaparlar.
394/a maddesi kapsamına giren suçlarda, yakalananlar ve tutuklananlar için 128 inci maddenin birinci fıkrasındaki yirmidört saatlik süre kırksekiz saat olarak uygulanır.	394/a maddesi kapsamına giren suçlarda, yakalananlar ve tutuklananlar için 128 inci maddenin birinci fıkrasındaki yirmidört saatlik süre kırksekiz saat olarak uygulanır.
Anayasanın 120 nci maddesi gereğince olağanüstü hâl ilan edilen bölgelerde yakalanan ve tutuklanan kişiler hakkında 128 inci maddenin ikinci fıkrasında dört gün olarak belirlenen süre Cumhuriyet savcısının talebi ve hâkim kararıyla yedi güne kadar uzatılabilir. Hâkim, karar vermeden önce yakalanan veya tutuklanan kişiyi dinler.	Anayasanın 120 nci maddesi gereğince olağanüstü hâl ilân edilen bölgelerde yakalanan ve tutuklanan kişiler hakkında 128 inci maddenin ikinci fıkrasında dört gün olarak belirlenen süre Cumhuriyet savcısının talebi ve hâkim kararıyla yedi güne kadar uzatılabilir. Hâkim, karar vermeden önce yakalanan veya tutuklanan kişiyi dinler.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)	(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)
Kolluğun görev ve yetkileri ile geçici yararlanma:	Kolluğun görev ve yetkileri ile geçici yararlanma:
MADDE 394/c. - 394/a maddesi kapsamına giren suçlarla ilgili soruşturma ve kovuşturmalarda kolluk; soruşturma ve kovuşturma sebebiyle sanığı, tanığı, bilirkişiyi ve suçtan zarar gören şahsı, ağır ceza mahkemesi veya başkanının, Cumhuriyet savcısının, mahkeme naibinin veya istinabe olunan hâkimin emirleriyle belirtilen gün, saat ve yerde hazır bulundurmaya mecburdur. Bu emir, çağrılanlar hakkında kolluğa, ihzar müzekkeresinde olduğu gibi zor kullanma yetkisi verir. Bu Fasıl hükümlerine aykırı hareket eden kolluk amir ve memurları hakkında doğrudan doğruya soruşturma ve kovuşturma yapılır.	MADDE 394/c. - 394/a maddesi kapsamına giren suçlarla ilgili soruşturma ve kovuşturmalarda kolluk; soruşturma ve kovuşturma sebebiyle sanığı, tanığı, bilirkişiyi ve suçtan zarar gören şahsı, ağır ceza mahkemesi veya başkanının, Cumhuriyet savcısının, mahkeme naibinin veya istinabe olunan hâkimin emirleriyle belirtilen gün, saat ve yerde hazır bulundurmaya mecburdur. Bu emir, çağrılanlar hakkında kolluğa, ihzar müzekkeresinde olduğu gibi zor kullanma yetkisi verir. Bu Fasıl hükümlerine aykırı hareket eden kolluk amir ve memurları hakkında doğrudan doğruya soruşturma ve kovuşturma yapılır.
394/a maddesi kapsamına giren suçların soruşturma ve kovuşturması sırasında ek 4 üncü madde hükümleri de uygulanır.	394/a maddesi kapsamına giren suçların soruşturma ve kovuşturması sırasında ek 4 üncü madde hükümleri de uygulanır.
Bu Fasılda belirtilen suçlar nedeniyle Cumhuriyet savcıları, soruşturmanın gerekli kılması halinde, geçici olarak, bu mahkemelerin yargı çevresi içindeki genel ve özel bütçeli idarelere, kamu iktisadi teşebbüslerine, il özel idarelerine ve belediyelere ait bina, araç, gereç ve personelden yararlanmak için istemde bulanabilirler. Bu istemler, ilgili kurum ve makamlarca geciktirilmeksizin yerine getirilir.	Bu Fasılda belirtilen suçlar nedeniyle Cumhuriyet savcıları, soruşturmanın gerekli kılması halinde, geçici olarak, bu mahkemelerin yargı çevresi içindeki genel ve özel bütçeli idarelere, kamu iktisadi teşebbüslerine, il özel idarelerine ve belediyelere ait bina, araç, gereç ve personelden yararlanmak için istemde bulanabilirler. Bu istemler, ilgili kurum ve makamlarca geciktirilmeksizin yerine getirilir.
Özürsüz olarak üçüncü fıkradaki istemleri yerine getirmeyen yukarıdaki kuruluşların sorumlu kişileri, üç aydan bir yıla kadar hapis ve birmilyar liradan az olmamak üzere ağır para cezasıyla cezalandırılır.	Özürsüz olarak üçüncü fıkradaki istemleri yerine getirmeyen yukarıdaki kuruluşların sorumlu kişileri, üç aydan bir yıla kadar hapis ve birmilyar liradan az olmamak üzere ağır para cezasıyla cezalandırılır.
Türk Silahlı Kuvvetleri kıta, karargâh ve kurumlarından istemde bulunulması halinde, istem, yetkili amirlikçe değerlendirilerek yerine getirilebilir.	Türk Silahlı Kuvvetleri kıta, karargah ve kurumlarından istemde bulunulması halinde, istem, yetkili amirlikçe değerlendirilerek yerine getirilebilir.
Kovuşturma usulü:	Kovuşturma usulü:
MADDE 394/d. - 394/a maddesi kapsamına giren suçlarla ilgili davalara ait duruşmalarda aşağıdaki hükümler uygulanır:	MADDE 394/d. - 394/a maddesi kapsamına giren suçlarla ilgili davalara ait duruşmalarda aşağıdaki hükümler uygulanır:
1. Bu suçlar acele işlerden sayılır ve bunlarla ilgili davalara adli tatilde de bakılır.	1. Bu suçlar acele işlerden sayılır ve bunlarla ilgili davalara adlî tatilde de bakılır.
2. İkiyüzden çok sanıklı davalarda, sanıklardan bir kısmının duruşmanın bazı oturumları	2. İkiyüzden çok sanıklı davalarda, sanıklardan bir kısmının duruşmanın bazı oturumları

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)	(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)
ile ilgileri bulunmuyor ise duruşmanın bu oturumlarının yokluklarında yapılmasına mahkemece karar verilebilir. Ancak, bu sanıkların yokluklarında yapılan oturumlarda kendilerini etkileyen bir hâl ortaya çıktığı takdirde buna ilişkin söz ve işlerin esaslı noktaları sonraki oturumlarda kendilerine bildirilir.	ile ilgileri bulunmuyor ise duruşmanın bu oturumlarının yokluklarında yapılmasına mahkemece karar verilebilir. Ancak, bu sanıkların yokluklarında yapılan oturumlarda kendilerini etkileyen bir hâl ortaya çıktığı takdirde buna ilişkin söz ve işlerin esaslı noktaları sonraki oturumlarda kendilerine bildirilir.
3. Mahkeme, güvenliğin sağlanması bakımından duruşmanın başka bir yerde yapılmasına karar verebilir.	3. Mahkeme, güvenliğin sağlanması bakımından duruşmanın başka bir yerde yapılmasına karar verebilir.
4. Bu davalarda esas hakkındaki iddiasını bildirmek için Cumhuriyet savcısına, müdahil veya vekiline; iddialara karşı savunmasını yapmak için sanık veya vekiline verilecek süre otuz günü geçemez. Bu süre, savunma hakkının esaslı surette sınırlanması anlamına geleceği durumlarda re'sen uzatılabilir.	4. Bu davalarda esas hakkındaki iddiasını bildirmek için Cumhuriyet savcısına, müdahil veya vekiline; iddialara karşı savunmasını yapmak için sanık veya müdafiine makul bir süre verilir. Bu süre, savunma hakkının sınırlanması anlamına geleceği durumlarda re'sen uzatılabilir.
5. Mahkeme, duruşmanın düzen ve disiplinini bozan sözlü veya yazılı beyan ve davranışlar ile mahkemeye, mahkeme başkanı veya üyelerden herhangi birine, Cumhuriyet savcısına, tutanak kâtibine yahut görevlilere karşı uygun olmayan söz ve davranışlar hakkında yayım yasağı koyabilir. Bu yasağa rağmen yayımda bulunanlara üç aydan altı aya kadar hapis cezasıyla birlikte beşmilyar liradan onbeşmilyar liraya kadar ağır para cezası verilir.	5. Mahkeme, duruşmanın düzen ve disiplinini bozan sözlü veya yazılı beyan ve davranışlar ile mahkemeye, mahkeme başkanı veya üyelerden herhangi birine, Cumhuriyet savcısına, müdafiiye, tutanak kâtibine yahut görevlilere karşı uygun olmayan söz ve davranışlar hakkında yayım yasağı koyabilir. Bu yasağa rağmen yayımda bulunanlara üç aydan altı aya kadar hapis cezasıyla birlikte beşmilyar liradan onbeşmilyar liraya kadar ağır para cezası verilir.
6. Mahkeme başkanı, duruşmanın inzibatını bozan sanığı veya müdafii o günkü duruşmanın tamamına çıkmamak üzere, duruşma salonundan çıkartır. Bunların, sonra gelen oturumda da duruşmayı önemli ölçüde aksatacak davranışlara devam edecekleri anlaşılırsa ve hazır bulunmaları gerekli görülmezse, yokluklarında duruşmaya devam olunmasına mahkemece karar verilebilir. Bu karar, esasa ilişkin iddia ve savunmanın yapılmasına engel olacak biçimde uygulanamaz ve sanığın kendisini başka bir müdafi ile temsil ettirmesine izin verilir. Duruşma salonundan çıkartılan sanık veya müdafiinin bundan sonraki duruşmalarda da duruşmanın inzibatını bozmakta ısrar etmeleri halinde, bir daha aynı dava ile ilgili duruşmaların tamamına veya bir kıs-	6. Mahkeme başkanı, duruşmanın inzibatını bozan sanığı veya müdafii o günkü duruşmanın tamamına çıkmamak üzere, duruşma salonundan çıkartır. Bunların, sonra gelen oturumda da duruşmayı önemli ölçüde aksatacak davranışlara devam edecekleri anlaşılırsa ve hazır bulunmaları gerekli görülmezse, yokluklarında duruşmaya devam olunmasına mahkemece karar verilebilir. Bu karar, esasa ilişkin iddia ve savunmanın yapılmasına engel olacak biçimde uygulanamaz ve sanığın kendisini başka bir müdafi ile temsil ettirmesine izin verilir. Duruşma salonundan çıkartılan sanık veya müdafiinin bundan sonraki oturumlarda da duruşmanın inzibatını bozmakta ısrar etmeleri hâlinde, bir daha aynı dava ile ilgili duruşmaların tamamına veya bir kısmına

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)	(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)
mına katılmamalarına da karar verilebilir. Bu hüküm müdafi hakkında uygulandığı takdirde, keyfiyet ilgili baroya bildirilir. Bu halde de sanığın kendisini başka bir müdafi ile temsil ettirmesi için uygun bir süre verilir. Duruşmaların bir kısmına ya da tamamına katılmamasına karar verilen müdafi Avukatlık Kanununun 41 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince tayin edilmiş ise durum, kendisini tayin eden merciye de bildirilir. Duruşma salonundan çıkartılan sanık veya müdafii tekrar duruşmaya alındıklarında, yokluklarında yapılan iş ve işlemlerin esaslı noktaları kendilerine bildirilir. Sanık ya da müdafii dilerse yokluklarındaki tutanak örnekleri de kendilerine verilir. Duruşma salonundan çıkartılan veya duruşmalara katılmamalarına karar verilen sanık veya müdafiler mahkemenin tayin edeceği süre içerisinde yazılı savunma verebilirler.	katılmamalarına da karar verilebilir. Bu hüküm müdafi hakkında uygulandığı takdirde, keyfiyet ilgili baroya bildirilir. Bu halde de sanığın kendisini başka bir müdafi ile temsil ettirmesi için uygun bir süre verilir. Duruşmaların bir kısmına ya da tamamına katılmamasına karar verilen müdafi Avukatlık Kanununun 41 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince tayin edilmiş ise durum, kendisini tayin eden merciye de bildirilir. Duruşma salonundan çıkartılan sanık veya müdafii tekrar duruşmaya alındıklarında, yokluklarında yapılan iş ve işlemlerin esaslı noktaları kendilerine bildirilir. Sanık ya da müdafii dilerse yokluklarındaki tutanak örnekleri de kendilerine verilir. Duruşma salonundan çıkartılan veya duruşmalara katılmamalarına karar verilen sanık veya müdafiler mahkemenin tayin edeceği süre içerisinde yazılı savunma verebilirler.
7. 262 nci madde, 394/a maddesi kapsamına giren suçlara bakan ağır ceza mahkemeleri hakkında uygulanmaz.	7. 262 nci madde, 394/a maddesi kapsamına giren suçlara bakan ağır ceza mahkemeleri hakkında uygulanmaz.
8. Kendisine veya onun namına tebligat yapılacak kimselere tebligat yapılmaması hallerinde, işin ivediliğine göre basın veya diğer kitle iletişim araçlarıyla tebligat yapılabilir."	8. Kendisine veya onun namına tebligat yapılacak kimselere tebligat yapılmaması hallerinde, işin ivediliğine göre basın veya diğer kitle iletişim araçlarıyla tebligat yapılabilir."
MADDE 2. - 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 20 nci maddesi hükümleri, bu Kanunla 1412 sayılı Kanuna eklenen 394/a maddesi gereğince Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca görevlendirilecek ağır ceza mahkemeleri başkan ve üyeleri ile bu mahkemelerin görev alanına giren suçları soruşturmak ve kovuşturmakla görevli Cumhuriyet savcıları hakkında da uygulanır. Bunların koruma ve güvenlik talepleri ilgili makam ve mercilerce öncelikle ve ivedilikle yerine getirilir.	MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. - 16.6.1983 tarihli ve 2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.	MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edillmiştir.
GEÇİCİ MADDE 1. - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Devlet güvenlik mahkemeleri ve Devlet güvenlik mahkemesi Cum-	GEÇİCİ MADDE 1. - Tasarının geçici 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)	(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)
huriyet başsavcılıklarının yetki ve görevleri sona erer. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte görevde bulunan Devlet güvenlik mahkemesi başkanı, asıl ve yedek üyeleri bu Kanunla 1412 sayılı Kanuna eklenen 394/a maddesi gereğince Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca görevlendirilecek veya kurulacak ağır ceza mahkemelerine ilk atamalar yapılıncaya ve atananlar görevlerine başlayıncaya kadar sırasıyla; ağır ceza mahkemesi başkan ve üyeleri sıfatıyla; Devlet güvenlik mahkemesi Cumhuriyet başsavcısı ve Cumhuriyet savcıları da 1412 sayılı Kanunun 394/a maddesinde belirtilen suçları soruşturmak ve kovuşturmak üzere Cumhuriyet savcısı sıfatıyla görevlerine devam ederler ve başka bir göreve atanmalarına Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca karar verilebilir. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca bu Kanun hükümlerine göre yapılacak görevlendirme ve atamalar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren onbeş gün içinde gerçekleştirilir. 1412 sayılı Kanunun 394/a maddesinde belirtilen suçların soruşturma ve kovuşturmasında görevlendirilen Cumhuriyet savcıları ile aynı maddede belirtilen ağır ceza mahkemelerinin başkan ve üyeleri disiplin sebepleri hariç meşru mazeretleri ve talepleri olmadıkça üç yıl süre ile başka bir yere veya göreve atanamazlar. Bu görev süresinin tespitinde, Devlet güvenlik mahkemesi ve Cumhuriyet başsavcılıklarındaki görevlerine son atanma tarihleri nazara alınır. Görev süresi dolanlar tekrar atanabilirler.	
GEÇİCİ MADDE 2. - Bu Kanunun yayımı tarihinde görev ve yetkileri sona eren Devlet güvenlik mahkemelerinde ve Devlet güvenlik mahkemeleri Cumhuriyet başsavcılıklarında mevcut dava ve soruşturma dosyaları ayrıca bir karar verilmesine gerek kalmaksızın durumlarına, mahiyetlerine ve kanun hükümlerine göre, bulundukları aşamadan itibaren yargılama ve soruşturmaya devam edilmek üzere görevli ve yetkili ağır ceza mahkemelerine ve	GEÇİCİ MADDE 2. - Tasarının geçici 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)	(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)
bu mahkemelerin bulundukları illerin Cumhuriyet başsavcılıklarına devredilir. Bu Kanun kapsamına girmeyen suçlar nedeniyle; a) Hazırlık soruşturma safhasında bulunan dosyalar hakkında ilgili Cumhuriyet başsavcılıklarınca, b) Son soruşturma safhasında bulunan dosyalar hakkında ağır ceza mahkemelerince dosya üzerinden, Kanun hükümlerine göre gerekli kararlar verilmek suretiyle, dosyalar görevli ve yetkili Cumhuriyet başsavcılıklarına veya mahkemelere gönderilir.	
GEÇİCİ MADDE 3. - Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce, Devlet güvenlik mahkemesi Cumhuriyet başsavcılıkları nezdinde bulunan arşiv, kalem, emanet ve diğer birimler ile Devlet güvenlik mahkemelerinin arşiv, kalem ve diğer birimleri, ayrıca başka bir işleme gerek olmaksızın sırasıyla bu Kanunla 1412 sayılı Kanuna eklenen 394/a maddesi gereğince Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca görevlendirilecek ağır ceza mahkemelerinin bulunduğu il Cumhuriyet başsavcılıkları nezdinde ve bu ağır ceza mahkemelerinde ayrı bir birim olarak bu faaliyet ve görevlerine devam ederler.	GEÇİCİ MADDE 3. - Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce, Devlet güvenlik mahkemesi Cumhuriyet başsavcılıkları nezdinde bulunan arşiv, kalem, emanet ve diğer birimler ile Devlet güvenlik mahkemelerinin arşiv, kalem ve diğer birimleri, ayrıca başka bir işleme gerek olmaksızın sırasıyla bu Kanunla 1412 sayılı Kanuna eklenen 394/a maddesi gereğince Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca görevlendirilecek veya kurulacak ağır ceza mahkemelerinin bulunduğu il Cumhuriyet başsavcılıkları nezdinde ve bu ağır ceza mahkemelerinde ayrı bir birim olarak bu faaliyet ve görevlerine devam ederler.
GEÇİCİ MADDE 4. - 2845 sayılı Kanunun 31 inci maddesi hükümlerine göre teşkil olunan Devlet güvenlik mahkemesi adalet komisyonlarının görev ve yetkileri bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sona erer.	GEÇİCİ MADDE 4. - 2845 sayılı Kanunun 31 inci maddesi hükümlerine göre teşkil olunan Devlet güvenlik mahkemesi adalet komisyonlarının görev ve yetkileri bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sona erer.
Devlet güvenlik mahkemelerinde görevli hâkim ve savcılar dışında kalan personel, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra, bu Kanunla 1412 sayılı Kanuna eklenen 394/a maddesi gereğince Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca görevlendirilecek ağır ceza mahkemeleri ve bu mahkemelerin bulunduğu il Cumhuriyet başsavcılıkları nezdinde anılan mahkemelerin görev alanına giren suçları soruşturmak ve kovuşturmakla görevlendirilen Cumhuriyet savcılığı birimlerinde başka bir işleme gerek kalmaksızın ve bulundukları kadro ve özlük hakları da saklı kalmak şartıyla görev-	Devlet güvenlik mahkemelerinde görevli hâkim ve savcılar dışında kalan personel, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra, bu Kanunla 1412 sayılı Kanuna eklenen 394/a maddesi gereğince Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca görevlendirilecek veya kurulacak ağır ceza mahkemeleri ve bu mahkemelerin bulunduğu il Cumhuriyet başsavcılıkları nezdinde anılan mahkemelerin görev alanına giren suçları soruşturmak ve kovuşturmakla görevlendirilen Cumhuriyet savcılığı birimlerinde başka bir işleme gerek kalmaksızın ve bulundukları kadro ve özlük hakları da saklı

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)	(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)
lerine devam ederler. Bu personel hakkında, anılan ağır ceza mahkemesi başkanı veya ilgili Cumhuriyet savcısının yazılı muvafakati olmadıkça adli yargı adalet komisyonunca başka bir yere veya göreve atama veya görevlendirme işlemi yapılamaz.	kalmak şartıyla görevlerine devam ederler. Bu personel hakkında, anılan ağır ceza mahkemesi başkanı veya ilgili Cumhuriyet savcısının yazılı muvafakati olmadıkça adlî yargı adalet komisyonunca başka bir yere veya göreve atama veya görevlendirme işlemi yapılamaz.
GEÇİCİ MADDE 5. - Diğer kanunlarda geçen "Devlet Güvenlik Mahkemesi", "Devlet Güvenlik Mahkemesi Yedek Hâkimliği", "Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığı ve Cumhuriyet savcısı" ibareleri sırasıyla "1412 sayılı Kanunun 394/a maddesi gereğince Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca görevlendirilecek ağır ceza mahkemesi", "sulh ceza hâkimliği", "1412 sayılı Kanunun 394/a maddesinde belirtilen suçları soruşturmak ve kovuşturmakla görevlendirilen Cumhuriyet savcısı" olarak uygulanır.	GEÇİCİ MADDE 5. - Diğer kanunlarda geçen "Devlet Güvenlik Mahkemesi", "Devlet Güvenlik Mahkemesi Yedek Hâkimliği", "Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığı ve Cumhuriyet savcısı" ibareleri sırasıyla "1412 sayılı Kanunun 394/a maddesi gereğince Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca görevlendirilecek veya kurulacak ağır ceza mahkemesi", "sulh ceza hâkimliği", "1412 sayılı Kanunun 394/a maddesinde belirtilen suçları soruşturmak ve kovuşturmakla görevlendirilen Cumhuriyet savcısı" olarak uygulanır.
2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanuna yapılan atıflar bu Kanunla 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa eklenen Üçüncü Fasıla; 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 4 üncü maddesinde 2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun 9 uncu maddesine yapılan atıflar bu Kanunla 1412 sayılı Kanuna eklenen 394/a maddesinin birinci fıkrasının (1) ve (2) numaralı bentlerine yapılmış sayılır.	2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanuna yapılan atıflar bu Kanunla 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa eklenen Üçüncü Fasıla; 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 4 üncü maddesinde 2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun 9 uncu maddesine yapılan atıflar bu Kanunla 1412 sayılı Kanuna eklenen 394/a maddesinin birinci fıkrasının (1) ve (2) numaralı bentlerine yapılmış sayılır.
GEÇİCİ MADDE 6. - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce Devlet güvenlik mahkemelerince karara bağlanan ve bu Kanunla 1412 sayılı Kanuna eklenen 394/a maddesiyle ağır ceza mahkemelerinin görev alanına giren dava dosyalarından; a) Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığında bulunanlar hakkında Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca, b) Yargıtay dairelerinde bulunanlar hakkında ilgili ceza dairesince, Başkaca bir işlem yapılmasına ve karar verilmesine gerek olmaksızın bulundukları aşamada dosyaların incelenmesine devam olunur.	GEÇİCİ MADDE 6. - Tasarının geçici 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)	(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)
İncelemesi sona eren dava dosyaları, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yetkili ve görevli ağır ceza mahkemelerine gönderilir.	GEÇİCİ MADDE 7. - 1412 sayılı Kanuna eklenen 394/a maddesi gereğince Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca görevlendirilecek veya kurulacak ağır ceza mahkemelerinin yargı çevreleri ve tüm yurtta göreve başlayacakları tarih, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren onbeş gün içinde Resmî Gazetede ilân edilir.
MADDE 4. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 4. - Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.
MADDE 5. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.	MADDE 5. - Tasarının 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd. V.	Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	Devlet Bak. ve Başb. Yrd.
M. V. Gönül	*A. Şener*	*M. A. Şahin*
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı V.
B. Atalay	*A. Babacan*	*M. A. Şahin*
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
G. Akşit	*K. Tüzmen*	*C. Çiçek*
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı	Maliye Bakanı
M. V. Gönül	*A. Aksu*	*K. Unakıtan*
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık ve İskân Bakanı	Sağlık Bakanı
H. Çelik	*Z. Ergezen*	*R. Akdağ*
Ulaştırma Bakanı	Tarım ve Köyişleri Bakanı	Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı
B. Yıldırım	*S. Güçlü*	*M. Başesgioğlu*
Sanayi ve Ticaret Bakanı	En. ve Tab. Kay. Bakanı	Kültür ve Turizm Bakanı
A. Coşkun	*M. H. Güler*	*E. Mumcu*
	Çevre ve Orman Bakanı	
	O. Pepe	

Dönem : 22 **Yasama Yılı : 2**

T.B.M.M. **(S. Sayısı : 465)**

Suçtan Kaynaklanan Gelirlerin Aklanması, Araştırılması, Ele Geçirilmesi ve El Konulmasına İlişkin Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/779)

Not : Tasarı Başkanlıkça, Adalet ve Dışişleri Komisyonlarına havale edilmiştir.

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-848/1261

16.3.2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 8.3.2004 tarihinde kararlaştırılan "Suçtan Kaynaklanan Gelirlerin Aklanması, Araştırılması, Ele Geçirilmesi ve El Konulmasına İlişkin Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

GEREKÇE

Yasadışı yollardan elde edilen kazançların aklanmasının önlenmesi, bu suçların işlenmesindeki temel nedeni ortadan kaldıracağından, gelişmiş ülkelerin birçoğu ve bu arada 13.11.1996 Tarih 4208 sayılı Yasa ile Ülkemiz, karaparanın aklanmasını kanunlarına göre suç saymışlardır. Ancak örgütlü suçların uluslararası boyutu dikkate alındığında, ülkelerin iç mevzuatlarında düzenlemeler yapmalarının yeterli olmayacağı açıktır. İşte bu nedenle uluslararası düzeyde birlikte mücadelenin gerekliliğine inanan ülkelerin biraraya gelmesiyle bazı uluslararası belgeler oluşturulmuştur.

Karaparanın aklanmasının önlenmesine ilişkin uluslararası girişimler, yöneldikleri alan açısından iki farklı özellik göstermektedir. Bunların bir kısmı malî sistemi dikkate alarak, karaparanın malî sistem aracılığıyla aklanmasına karşı önlemler getirmiş olmasına rağmen, diğer kısım uluslararası girişimler, daha çok cezai yaptırımlar öngörmek ve uluslararası cezai işbirliğini güçlendirmek suretiyle, karaparanın aklanmasının önlenmesi amacına yönelmiştir.

İkinci grup belgelerin başında gelen ve ülkemiz tarafından da onaylanan 20 Aralık 1988 Viyana Sözleşmesi sadece uyuşturucu kaçakçılığından elde edilen kazançların aklanmasını suç olarak kabul etmekte ve 5 inci maddesinde uluslararası adli yardımlaşma çerçevesinde elkoyma ve müsadere kararlarının yerine getirilmesine ilişkin hükümler içermektedir.

1980'den itibaren Avrupa Konseyi, faaliyetini sınır ötesi suçlulukla mücadelenin en önemli unsurları olarak gördüğü, karaparanın araştırılmasına ve suçluların gelirlerinin zapt ve müsaderesine yoğunlaştırdı. Bu bağlamda, Pompidou Grubunun girişimleriyle, Viyana Sözleşmesinin hazırlanması esnasında, Viyana Sözleşmesinin bazı sorunlara değinmediği veya çözümünü taraflararasındaki ikili veya çoklu anlaşmalara bıraktığı gözönüne alınarak daha sıkı yükümlülüklerin yerinde olacağı, karaparanın kaynağını sadece uyuşturucu ticareti ile sınırlandırmanın önemli miktarda kazanç sağlayan diğer ağır suçları gözardı etmek olacağı, ayrıca uluslararası işbirliği için öncelikle ulusal sistemlerin kazançları izleme, arama ve müsadereye ilişkin hükümlerle takviye edilmesi gerektiği gözönüne alınarak hazırlanan Strasbourg Sözleşmesi Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin 18-20 Haziran 1990 tarihlerinde yapılan toplantısında kabul edilerek imzaya açılmıştır. Sözleşme 8 Kasım 1990 tarihinde Strazbourg'da imzalanmıştır.

Sözleşmenin gerekçesinde belirtildiği üzere;

Giderek artan ölçüde uluslararası bir problem olan ağır suça karşı mücadele uluslararası düzeyde modern ve etkin yöntemleri gerektirmekte ve bu yöntemlerden birisini de, suçluların suçtan kaynaklanan gelirden mahrum edilmeleri ve bunun için iyi işleyen bir uluslararası bir işbirliği sisteminin kurulması oluşturmaktadır.

Sözleşme, uyuşturucu madde kaçakçılığının malî alanda ortaya çıkardığı sorunlarla ilgili olarak Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi bünyesinde 1986 tarihinden itibaren başlatılan çalışmaların en son şeklini oluşturmaktadır. Ancak çalışma alanı sadece uyuşturucu maddelerden elde edilen kazançlarla sınırlı tutulmayarak genişletilmiştir. Çalışmalarda, cezai konularla ilgili Avrupa Konseyi Sözleşmelerinin yanısıra, Viyana Sözleşmesi de dikkate alınmış ve Viyana Sözleşmesinin terminolojisi ve sistematik yaklaşımı genel olarak benimsenmiştir.

Ancak, Avrupa Konseyi Sözleşmesinde, karaparanın aklanmasının önlenmesi konusunda Viyana Sözleşmesine göre daha katı kurallar ve daha gelişmiş çözümler getirilmiştir. Karaparanın aklanmasının önlenmesi konusunda daha etkin çözümlerin getirilmesinin nedeni olarak, Avrupa Konseyi Sözleşmesinin, Viyana Sözleşmesine göre daha küçük uluslararası topluluğa yönelmesi ve bu topluluğu oluşturan ülkelerin benzer niteliklere sahip olmaları gösterilebilir.

Avrupa Konseyi Sözleşmesinin, Viyana Sözleşmesi ile getirilen önlemlerden daha fazlasını amaçlaması, kapsamının daha geniş tutulmuş olmasından da açıkça anlaşılmaktadır. Avrupa Konseyi Sözleşmesinin amaçlarından biri Viyana Sözleşmesindeki gibi sadece uyuşturucu madde suçları konusunda değil, her türlü suç oluşturan eylemlerden, cürümlerden ve özellikle uyuşturucu madde, silah kaçakçılığı, terör, çocuk ve genç kız kaçırma gibi diğer kazanç getiren suçlardan elde edilen kazançların müsadere ve zaptı, araştırılması ve takibi ile ilgili olarak uluslararası işbirliğinin sağlanmasıdır. Dolayısıyla, çoğunlukla uyuşturucu madde ile ilgili olarak yapılan karapara aklanması tanımı, suç oluşturan eylemlerin çeşitliliği doğrultusunda, Avrupa Konseyi Sözleşmesinde genişletilmiştir.

Sözleşmede ayrıca, ulusal düzeyde alınması öngörülen müsadere tedbirleri konusunda da düzenleme getirilmiş ve suçlardan elde edilen kazançların müsaderesine imkân veren hukukî düzenlemelerin ulusal düzeyde yapılması zorunlu kılınmıştır. Ayrıca sözleşmeye taraf olan ülkelerin banka ve malî kurumların karaparanın aklanmasının önlenmesi konusunda yapılan araştırmalarda, işlemlere ilişkin kayıtları vermeleri için gerekli düzenlemeleri yapmaları ve hatta bu konuda bankaların sır saklama yükümlülüğüne istisna getirmeleri öngörülmüştür.

Yapılacak hukukî düzenlemelerin mümkün olduğunca geniş kapsamlı tutulmasının, suçların ve karaparanın aklanmasının önlenmesinde daha etkili olacağı düşüncesinden hareket edilerek, ulusal düzeyin yanısıra uluslararası düzeyde de işbirliği yapılmasının gerektiği üzerinde durulmuştur.

Suç oluşturan eylemlerden elde edilen kazancın, karapara niteliği bilinerek aklanması, başka bir deyişle, karaparanın bilerek aklanması ise başlı başına suç oluşturan bir eylem olarak sayılmıştır.

4208 sayılı Yasa yapılırken, karaparanın kaynağının sadece uyuşturucu ticaretiyle sınırlandırılmasının, önemli miktarda kazanç sağlayan diğer ağır suçları gözardı etmek olacağı ve uyuşturucudan elde edilen kazançların çoğunlukla diğer suçlardan elde edilen kazançlarla bir arada bulunduğundan hareketle, kanun taslağında yer alan öncül suç kavramı geniş tutularak 141 sayılı Sözleşmeye Taraf olmamızın da yolu açılmıştır. Bu husus 4208 sayılı Yasanın gerekçesinde de belirtilmiştir.

Sözleşmeye Taraf olmamız özellikle yurt dışı bağlantılı karapara aklama ve örgütlü suçlara karşı kanun uygulama makamlarımızın mücadele olanak ve yeteneklerini artıracak ve ülkemizin uluslararası alandaki itibarını yükseltecektir.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu *27.5.2004*
Esas No. : 1/779
Karar No : 223

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Suçtan Kaynaklanan Gelirlerin Aklanması, Araştırılması, Ele Geçirilmesi ve El Konulmasına İlişkin Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 27 Mayıs 2004 tarihli 38 inci toplantısında Dışişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Yasadışı yollardan elde edilen kazançların aklanmasının önlenmesi bu suçların işlenmesindeki temel nedeni ortadan kaldıracağından, gelişmiş ülkelerin çoğu ve Ülkemiz, karaparanın aklanmasını kanunlarına göre suç saymışlardır. Ancak örgütlü suçların uluslararası boyutu da bulunduğundan, bazı uluslararası belgeler oluşturulması cihetine gidilmiştir.

Bu uluslararası girişimlerin bazıları, karaparanın malî sistem aracılığıyla aklanmasına karşı önlemler getirmekte, bazıları ise uluslararası cezaî işbirliğini güçlendirerek, karaparanın aklanmasının önlenmesini sağlamaya çalışmaktadır. Avrupa Konseyi bünyesinde yer alan söz konusu Sözleşme, bu suçlara karşı mücadelede uluslararası düzeyde modern ve etkin yöntemler geliştirmektedir ve bunların en önemlisi suçluların, suçtan kaynaklanan gelirden mahrum edilmeleridir.

Sadece uyuşturucu madde suçları konusunda değil, her türlü kazanç getiren suçlardan elde edilen kazançların müsadere ve zaptı, araştırılması ve takibi ile ilgili olarak uluslararası işbirliğinin sağlanmasını amaçlayan Sözleşme Komisyonumuzca benimsenmiş ve Tasarı aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Sözcü	Kâtip
Mehmet Dülger	*Eyyüp Sanay*	*A. Müfit Yetkin*
Antalya	Ankara	Şanlıurfa
Üye	Üye	Üye
Mehmet Özyol	*Nur Doğan Topaloğlu*	*Mehmet Güner*
Adıyaman	Ankara	Bolu
Üye	Üye	Üye
Mehmet Eraslan	*Halil Akyüz*	*Şükrü Mustafa Elekdağ*
Hatay	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
Onur Öymen	*Nihat Eri*	*Osman Seyfi*
İstanbul	Mardin	Nevşehir
	Üye	
	Öner Ergenç	
	Siirt	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN	DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
SUÇTAN KAYNAKLANAN GELİRLERİN AKLANMASI, ARAŞTIRILMASI, ELE GEÇİRİLMESİ VE EL KONULMASINA İLİŞKİN SÖZLEŞMENİN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI	**SUÇTAN KAYNAKLANAN GELİRLERİN AKLANMASI, ARAŞTIRILMASI, ELE GEÇİRİLMESİ VE EL KONULMASINA İLİŞKİN SÖZLEŞMENİN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**
MADDE 1. - Avrupa Konseyi bünyesinde hazırlanarak 8 Kasım 1990 tarihinde imzaya açılan Türkiye Cumhuriyeti adına 27 Eylül 2001 tarihinde imzalanan "Suçtan Kaynaklanan Gelirlerin Aklanması, Araştırılması, Ele Geçirilmesi ve El Konulmasına İlişkin Sözleşme" nin beyanlar ve çekinceler ile birlikte onaylanması uygun bulunmuştur.	MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.	MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.	Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	Devlet Bak. ve Başb. Yrd.
A. Gül	*A. Şener*	*M. A. Şahin*
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
B. Atalay	*A. Babacan*	*M. Aydın*
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
G. Akşit	*K. Tüzmen*	*C. Çiçek*
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı	Maliye Bakanı
M. V. Gönül	*A. Aksu*	*K. Unakıtan*
Millî Eğitim Bakanı V.	Bayındırlık ve İskân Bakanı	Sağlık Bakanı
B. Atalay	*Z. Ergezen*	*R. Akdağ*
Ulaştırma Bakanı	Tarım ve Köyişleri Bakanı	Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı
B. Yıldırım	*S. Güçlü*	*M. Başesgioğlu*
Sanayi ve Ticaret Bakanı	En. ve Tab. Kay. Bakanı	Kültür ve Turizm Bakanı
A. Coşkun	*M. H. Güler*	*E. Mumcu*
	Çevre ve Orman Bakanı	
	O. Pepe	

SUÇTAN KAYNAKLANAN GELİRLERİN AKLANMASI, ARAŞTIRILMASI, ELE GEÇİRİLMESİ VE EL KONULMASINA İLİŞKİN SÖZLEŞME

Strazburg, 8.XI.1990

Başlangıç

Aşağıda imzası bulunan Avrupa Konseyi Üyesi Devletler ve Diğer Devletler,

Avrupa Konseyi'nin amacının üyeleri arasında daha sıkı bir birliği sağlamak olduğunu düşünerek;

Toplumun korunması amacına yönelik ortak bir ceza politikası izlenmesi ihtiyacını dikkate alarak;

Giderek artan ölçüde uluslararası bir sorun haline gelen ağır suça karşı mücadelenin uluslararası düzeyde modern ve etkin yöntemleri gerektirdiğinin bilincinde olarak;

Bu yöntemlerden birisinin, suçluların suçtan elde edilen gelirlerden mahrum edilmeleri olduğu inancıyla;

Bu amaca erişilmesi için iyi işleyen uluslararası bir işbirliği sisteminin de kurulması gerektiğini düşünerek;

Aşağıdaki gibi anlaşmışlardır.

Bölüm I - Terimlerin kullanılışı

Madde 1.- Terimlerin kullanılışı İşbu Sözleşmenin amaçları bakımından:

a. "Gelir", suçtan doğan herhangi bir ekonomik yarar anlamındadır. Suçtan doğan gelir, bu maddenin (b) bendinde tanımlandığı üzere, herhangi bir mal varlığından ibaret olabilir;

b. "Mal", maddî veya gayrimaddî, menkul veya gayrimenkul her çeşit mal ile bunlar üzerinde mülkiyet veya mal üzerindeki bir hakkı gösteren hukukî belge veya senetleri içerir;

c. "Araçlar", bir veya birden ziyade suçu işlemek için kısmen veya tümüyle herhangi bir şekilde kullanılan veya kullanılması amaçlanan herhangi bir mal anlamındadır;

d. "Zoralım", bir veya birkaç suçla ilgili olarak yapılan kovuşturmayı takiben, mülkiyetten kesin olarak mahrumiyete dair bir mahkeme tarafından verilen bir ceza veya tedbir anlamındadır;

e. "Esas Suç", işlenmesi sonucunda bu Sözleşmenin 6 ncı maddesinde tanımlanan, bir suçun konusu olabilecek gelirlerin meydana geldiği herhangi bir suç anlamındadır.

Bölüm II - Ulusal düzeyde alınacak önlemler

Madde 2.- Zoralım önlemleri

1.- Taraf olan her devlet, suç vasıtaları ile gelirlerini veya bu gelirlere eşdeğer malların zoralımını gerçekleştirmek için gerekli olan yasal ve diğer tedbirleri alacaktır.

2.- Taraflar, imza sırasında veya onay, kabul, tasvip ya da katılma belgelerini tevdi ederken, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine hitaben yapacakları bir beyan ile, bu maddenin 1 inci fıkrasının sadece bu beyanda belirtilen suçlara veya bu suç türlerine uygulanacağını ilan edebilirler.

Madde 3.- Araştırma önlemleri ve geçici önlemler

Taraflar, 2 nci maddenin 1 inci fıkrasına göre zoralıma tâbi olan bir malın tespitini ve takibini yapabilmek ve bu tür malın elden çıkarılmasına veya nakline yol açan herhangi bir muameleyi önleyebilmek için gerekli olabilecek yasal ve diğer önlemleri alacaktır.

Madde 4.- Özel araştırma yetkileri ve teknikleri

1.- Taraflar, 2 ve 3 üncü maddelerde belirtilen işlemleri yapmaları için mahkemelerinin ve diğer yetkili makamlarının, banka ve malî veya ticarî kayıtların gösterilmesini veya bunlara el konulmasını emretme yetkisi ile teçhiz olunmaları için gerekli olabilecek yasal ve diğer tedbirleri alacaklardır. Taraflar, banka hesaplarının gizliliği gerekçesiyle işbu madde hükümlerine riayet etmekten kaçınamayacaktır.

2.- Taraflar, gelirin tespiti ve takibini ve bununla ilgili delillerin toplanmasını kolaylaştıran özel soruşturma yöntemlerini kullanmak için gerekli olabilecek yasal ve diğer önlemleri almayı inceleyecektir. Bu gibi teknikler, banka havalelerinin izlenmesi, haberleşmenin takibi ve haberleşmeye el konulması, bilgisayar sistemlerine girilmesi ve özel belgelerin gösterilmesi emirlerini ihtiva edebilir.

Madde 5.- Hukukî başvuru yolları

Taraflar, 2 ve 3 üncü maddeler gereğince alınan tedbirlerden etkilenen ilgili kimselerin haklarını korumak için gerekli olabilecek etkin hukukî yolları öngören yasal ve diğer tedbirleri alacaktır.

Madde 6.- Para aklama suçları

1.- Taraflar, kasıtlı olarak işlenen aşağıdaki fiillerin kendi iç mevzuatlarına göre suç sayılması için gerekli olabilecek yasal ve diğer tedbirleri alacaktır :

a. Suçtan kaynaklanan gelir olduğunu bilerek, bunun kanunsuz olan kaynağını gizlemek veya tebdil etmek veya esas suçun işlenmesine karışan herhangi bir şahsın, eyleminin hukukî sonuçlarından kaçmasına yardım etmek maksadıyla bir malın değiştirilmesi veya nakledilmesi;

b. Herhangi bir malın, bunun suçtan kaynaklanan gelir olduğunu bilerek, gerçek niteliğini, kaynağını, yerini, durumunu, hareketini, bu malla ilgili hakları ya da mülkiyetini gizlemek veya tebdil etmek; ve her Taraf Devletin anayasal ilkelerine ve hukuk düzenlerinin temel esaslarına bağlı olmak kaydıyla:

c. Teslim aldığı tarihte, suçtan hâsıl olduğunu bilerek, bir malın iktisabı, zilyetliği veya kullanılması;

d. Bu maddeye göre ihdas edilen suçların işlenmesine, işlenmesi için oluşturulan teşekküle veya anlaşmaya iştirak etmek, işlenmesine teşebbüs etmek, işlenmesine yardım etmek, kolaylaştırmak, yol göstermek.

2.- İşbu maddenin 1 inci fıkrasının yerine getirilmesi veya uygulanması amacıyla :

a. esas suçun, Taraf Devletin ceza yargısı kapsamında olup olmadığı dikkate alınmayacaktır.

b. bu fıkrada sayılan (1. fıkra) suçların, esas suçu işleyen kişiler bakımından geçerli olması zorunlu değildir.

c. Bu maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen bir suçun unsuru olarak gerekli olan bilgi (vukufiyet), kasıt veya amaç gibi hususlar, nesnel, maddî koşullardan çıkarılabilir. (istidlâl edilebilir.)

3.- Taraflar sanığın:

a. Malın suçtan kaynaklandığını varsayması gerektiği;

b. Kazanç sağlamak amacıyla hareket ettiği;

c. Suç teşkil eden faaliyetlerin sürdürülmesini kolaylaştırmak amacıyla hareket ettiği,

durumlardan birinde ya da hepsinde, bu maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen eylemlerden bazılarını veya tamamını kendi iç hukukuna göre suç saymak için gerekli gördüğü önlemleri alabilecektir.

4.- Taraflar, imza sırasında veya onay, kabul, tasvip ya da katılma belgelerini tevdi ederken, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine hitaben yapacakları bir beyan ile bu maddenin 1 inci fıkrasının, sadece bu beyanda belirtilen esas suçlara veya suç türlerine uygulanacağını ilan edebilirler.

Bölüm III. - Uluslararası İşbirliği

Kısım 1

Uluslararası İşbirliğinin İlkeleri

Madde 7.- Uluslararası işbirliği için genel ilkeler ve önlemler:

1.- Taraflar, suçtan kaynaklanan gelirlerin ve araçların zoralımını amaçlayan soruşturmalar ve kovuşturmalar için birbirleriyle mümkün olan en geniş ölçüde işbirliği yapacaklardır.

2.- Taraflar, bu bölümdeki koşullar altında;

a. Suç gelir veya araçlarını oluşturan belli malların zoralımının yanısıra, suç gelirinin değerine karşılık gelen bir para tutarının ödenmesi suretiyle zoralımı;

b. Yukarıda (a) bendinde zikredilen her bir zoralım şekline ilişkin araştırma yardımı ve geçici önlemler

ile ilgili talepleri karşılamak için gerekli yasal ve diğer önlemleri alacaktır.

Kısım 2. - Araştırma yardımı

Madde 8.- Yardım yükümlülüğü

Taraflar, araçların, gelirin ve zoralıma tâbi diğer malların tespiti ve izlenmesine talep üzerine yekdiğerine mümkün olan en geniş yardımı sağlayacaktır. Bu yardım, yukarıda zikredilen malların mevcudiyeti, yeri veya nakli, niteliği, hukukî statüsü veya değeri ile ilgili delili sağlayan ve güvenceye alan her türlü önlemi ihtiva edecektir.

Madde 9.- Yardımın yerine getirilmesi

8 inci maddede öngörülen yardım, talep edilen Tarafın iç hukukuna uygun olarak, bu hukuka aykırı olmadığı ölçüde, talepte belirtilen usullere uygun olarak yerine getirilecektir.

Madde 10.- Kendiliğinden bilgi verme

Herhangi bir Taraf; kendi soruşturma veya kovuşturmalarına halel gelmeksizin, herhangi bir talebin vukuundan önce, diğer Taraf Devletin bir soruşturma veya kovuşturmayı başlatmasına veya yürütmesine yardımcı olabileceğine veya bu bölüm gereğince talepte bulunmasına yol açabileceğine kani olduğu suç gelirleri ve araçları hakkındaki bir bilgiyi diğer Tarafa verebilir.

Kısım 3. - Geçici önlemler

Madde 11.- Geçici önlemler alma yükümlülüğü

1.- Bir cezaî kovuşturma veya bir zoralım işlemi başlatan diğer bir Tarafın talebi ile bir Taraf Devlet, daha sonra bir zoralım talebine konu oluşturabilecek veya böyle bir talebi karşılayabilecek herhangi bir malla ilgili olarak, bu mal üzerinde herhangi bir işlemi, devir veya elden çıkarılmasını engellemek amacıyla bloke etmek ve el koymak gibi gerekli geçici önlemleri alacaktır.

2.- Bu Sözleşmenin 13 üncü maddesine uygun olarak bir zoralım talebi almış bulunan Taraf Devlet, talep edilmiş ise, talebe konu olan veya olabilecek olan herhangi bir mal hususunda talebi karşılayacak şekilde, bu maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen önlemleri alacaktır.

Madde 12.- Geçici önlemlerin uygulanması

1.- Bu Sözleşmenin 11 inci maddesinde belirtilen geçici önlemler, talep edilen Taraf Devletin iç hukukuna uygun olarak, iç hukukun izin verdiği şekilde ve iç hukukla çatışmadığı ölçüde, talepte belirtilen usullere uygun olarak uygulanacaktır.

2. Bu maddeye uygun olarak alınmış herhangi bir geçici önlemin kaldırılmasından önce, talep edilen Taraf, mümkün olan her durumda, talebeden Tarafa önlemin devam etmesi lehindeki sebeplerini bildirme imkânını verecektir.

Kısım 4.- Zoralım

Madde 13.- Zoralım yükümlülüğü

1.- Bir diğer Taraf Devletten, ülkesinde bulunan suçtan doğan gelirlerin veya araçların zoralımı talebini alan Taraf Devlet :

a. bu gibi gelirler veya araçlarla ilgili olarak talebeden Tarafın bir mahkemesi tarafından verilen zoralım emrini yerine getirecek; veya

b. bu talebi, bir zoralım emrinin alınması için kendi yetkili makamlarına sunacak ve bu şekilde karar alınması halinde onu infaz edecektir.

2.- Bu maddenin 1(b) bendinin uygulanması amacıyla herhangi bir Taraf Devlet, gerekli olduğu zaman, kendi iç hukuku uyarınca zoralım işlemlerini başlatma yetkisini haiz olacaktır.

3.- Bu maddenin 1 inci fıkrası hükümleri, zoralımın uygulanabileceği mal talep edilen Tarafta bulunuyor ise, suçtan doğan gelirin değerine eşit miktarda paranın ödenmesi şeklindeki zoralıma da keza uygulanacaktır. Bu hallerde, 1 inci fıkraya uygun zoralım infaz edilirken, talep edilen Taraf, ödeme gerçekleşmemiş ise, zoralım için uygun herhangi bir mal üzerinde talebi uygulayacaktır.

4. Zoralım talebinin belli bir malı ilgilendirmesi halinde Taraflar; talep edilen Tarafın, malın değerine tekabül eden miktarda paranın ödenmesi şeklinde zoralım işlemini icra etmesi hususunda anlaşabilirler.

Madde 14.- Zoralımın yerine getirilmesi

1.- Zoralımın 13 üncü madde gereğince alınması ve yerine getirilmesi usulleri talep edilen Taraf kanununa tâbi olacaktır.

2.- Talep edilen Taraf; talep eden Tarafın mahkûmiyet veya adlî kararında beyan edilen veya mahkûmiyet veya adlî kararın zımnen istinat ettiği, subut bulduğu kabul edilen hususlarla bağlı olacaktır.

3.- Taraf Devletler, imza sırasında veya onay, kabul, tasvip ya da katılma belgelerini tevdi ederken Avrupa Konseyi Genel Sekreterine hitap eden bir beyan ile bu maddenin 2 nci fıkrasının sadece kendi anayasal prensiplerine ve hukuk sisteminin temel esaslarına bağlı olarak uygulanacağını ilan edebilir.

4.- Zoralımın bir miktar paranın ödenmesini gerektirmesi halinde, talep edilen Tarafın yetkili makamı, bu miktarı, zoralımının yerine getirilmesi kararının alındığı tarihteki döviz kuru üzerinden, o ülkenin (talep edilen Taraf) parasına çevirecektir.

5. Bu Sözleşmenin 13 üncü maddesinin 1 (a) bendinin uygulanması halinde, zoralım emrinin yeniden incelenmesine dair yapılacak başvuru konusunda karar verme yetkisine sadece talebeden Taraf sahip olacaktır.

Madde 15.- Zoralımı yapılan mal

Talep edilen Taraf tarafından zoralımı yapılan mal, taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça, bu Tarafın (Talep edilen Taraf) kendi iç hukukuna göre kullanılacaktır.

Madde 16.- Yerine getirme hakkı ve azami zoralım miktarı

1.- Bu Sözleşmenin 13 üncü maddesine göre yapılmış bir zoralım talebi, talep eden Tarafın zoralım emrini bizzat kendisinin yerine getirme hakkını etkilemez.

2.- Bu Sözleşmenin hiç bir hükmü, zoralım değeri yekûnunun, zoralım emrinde belirtilen para miktarını aşmasına imkân verecek şekilde yorumlanmayacaktır. Bir Taraf böyle bir şeyin olabileceğini tespit ederse, Taraflar böyle bir sonuca yol açmamak için istişarelerde bulunacaklardır.

Madde 17.- Temerrüt halinde hapis

Sözleşmenin 13 üncü maddesi gereğince yapılan bir talebin sonucu olarak, Talep eden Taraf talebinde o şekilde belirtmiş ise, Talep edilen Taraf, temerrüt halinde hapis veya hürriyeti kasıtlayan başka herhangi bir önlem uygulamayacaktır.

Kısım 5. - İşbirliğinin Reddi veya Ertelenmesi

Madde 18.- Red sebepleri

1.- Bu bölümdeki işbirliği aşağıdaki hallerde reddolunabilir:

a. İstenilen husus talep edilen Tarafın hukuk sisteminin temel prensiplerine aykırı ise; veya

b. İstemin yerine getirilmesinin, talep edilen Tarafın egemenliğine, güvenliğine, kamu düzenine veya diğer temel menfaatlerine zarar vermesi muhtemel ise; veya

c. Talep edilen Tarafın görüşüne göre, talebin ilgili olduğu davanın önemi, istenilen doğrultuda bir harekette bulunmayı haklı kılmıyorsa; veya

d. Talebin ilgili olduğu suç, siyasî veya malî suç niteliğinde ise; veya

e. İstenilen hususta işlem yapılmasının, Talep edilen Tarafça "ne bis in idem" ilkesine aykırı olacağı düşünülmekteyse; veya

f. Talebin ilgili olduğu suç, Talep edilen Taraf ülkesinde işlendiği takdirde, bu Tarafın Kanununa göre suç teşkil etmiyorsa. Bununla birlikte, bu red sebebi 2 nci Kısımdaki işbirliği sözkonusu olduğunda, ancak istenilen yardım zorlayıcı bir işleme taalluk ettiği takdirde geçerli olacaktır.

2.- Bu bölümün, istenilen yardım zorlayıcı bir işleme taalluk ettiği ölçüde 2 nci Kısmı, ve 3 üncü Kısmı gereğince yapılacak işbirliği, eğer istenilen tedbirler benzer bir dahili olay vuku bulduğunda, talep edilen Tarafın iç hukukuna göre soruşturma veya kovuşturma amacıyla alınamıyor ise, keza reddedilebilecektir.

3.- Talep edilen Devlet Kanununun gerekli kılması halinde, bu Bölümün, istenilen yardım zorlayıcı bir işleme taalluk ettiği takdirde 2 nci Kısmı ve 3 üncü Kısmı gereğince yapılacak işbirliği, eğer istenilen tedbirler veya benzer tesirleri olan başka tedbirler, Talep eden Devletin kanununa göre müsaade edilmemişse veya Talep eden Taraf yetkili makamları bakımından, talep, suçlarla ilgili olarak hareket eden ne bir Hâkim ve ne de Cumhuriyet Savcıları dahil olmak üzere, başka bir adlî makam tarafından müsaade edilmemişse keza reddolunabilecektir.

4.- Bu bölümün 4 üncü Kısmı gereğince yapılacak işbirliği keza aşağıdaki hallerde reddolunabilecektir:

a. talebin ilgili olduğu suç tipi konusunda talep edilen Taraf Kanununda zoralım öngörülmemiş ise; veya

b. 13 üncü maddenin 3 üncü fıkrasından doğan yükümlülüğe zarar vermeksizin; suç ve

i. Suçtan doğan gelir olarak vasıflandırılabilecek bir ekonomik avantaj; veya

ii. Suç vasıtaları olarak vasıflandırılabilecek mal,

arasındaki ilişki ile ilgili olarak, Talep edilen Tarafın zoralımın sınırlarını belirleyen iç hukuk ilkelerine aykırı olacak ise; veya

c. Talep edilen Taraf kanunu gereğince zoralım kararı zamanaşımı nedeniyle artık verilemiyor veya uygulanamıyor ise; veya

d.- Talep, kendisine istinaden zoralım kararı alınan ya da alınması istenen, daha önce verilmiş bir hükümle veya hukukî nitelikteki bir kararla veya böyle bir karar içinde yer alan bir veya birkaç suçun işlendiğine dair beyanla ilgili değilse; veya

e.- Zoralım işleminin talebeden Tarafta uygulanabilir olmaması veya hâlâ olağan itiraz yollarına tâbi bulunması sözkonusu ise; veya

f.- Bir şahıs aleyhinde çıkarılan zoralım emrinin, bu şahsın gıyabında verilen bir kararla ilgili olması ve talep edilen Tarafın görüşüne göre, talebeden Taraf tarafından böyle bir karara yol açacak şekilde yapılan kovuşturmaların suç isnad edilen herhangi bir şahsa tanınmakta olan asgarî savunma haklarını kaale almamış olması,

5.- Bu maddenin 4 (f) bendi bakımından verilmiş olan bir karar aşağıdaki hallerde gıyaben verilmiş sayılmayacaktır :

a. İlgili kişinin itirazını müteakip tefhim veya teyid edilmişse; veya

b. İlgili kişinin temyiz etmesi üzerine, karar bunu müteakip verilmişse,

6.- Bu maddenin 4 (f) bendine göre asgarî savunma haklarının tanınıp tanınmadığı incelenirken; talep edilen Taraf ilgili şahsın adaletten kasıtlı olarak kaçtığı vakıasını veya bu şahsın gıyapta verilen karara karşı bir hukukî itirazda bulunma imkânı olduğu halde bu yola başvurmamasını dikkate alacaktır. Aynı husus, ilgili şahsa duruşmada bulunması için usulüne uygun davet yapılmış olmasına rağmen, bu şahsın hazır bulunmaması ya da erteleme istememesi halinde de uygulanacaktır.

7.- Bir Taraf Devlet, banka mahremiyetini bu bölüm gereğince yapılacak herhangi bir işbirliğini reddetmek için bir sebep olarak öne sürmeyecektir. Kendi iç hukukunun öngörmesi halinde bir Taraf Devlet, banka mahremiyetinin kaldırılmasını içeren bir işbirliği talebinin, bir Hâkim ya da savcılar dahil suçlarla ilgilenen başka bir adlî makam tarafından verilmiş bir izne dayanması şartını arayabilir.

8. Bu maddenin 1 (a) bendindeki red sebebine halel gelmeksizin;

a. Talebeden Taraf yetkili makamları tarafından soruşturma altında tutulan veya bir zoralım emrine muhatap kılınan şahsın bir hükmî şahıs olması durumunda, talep edilen Taraf bunu, bu bölüm dairesinde yapılacak işbirliğine bir engel olarak saymayacaktır.

b. Aleyhinde suçtan hâsıl olan gelirin zoralımı kararı alınan gerçek kişinin daha sonra ölmesi veya aleyhinde suçtan hâsıl olan gelirin zoralımı kararı alınan bir hükmî şahsın sonradan feshedilmesi durumunda bu husus 13 üncü maddenin 1 (a) bendine uygun olarak yardım yapılmasına bir engel olarak kabul edilmeyecektir.

Madde 19.- Erteleme

Talep edilen Taraf, bir talebin kendi makamları tarafından yapılan soruşturma ve kovuşturmalara zarar vermesi sözkonusu ise, bu talep üzerine yapacağı işlemi erteleyebilir.

Madde 20.- Bir talebin kısmen veya şartlı kabul edilmesi

Bu bölüm gereğince işbirliğini reddetmeden veya ertelemeden önce talep edilen Taraf, münasip olması halinde, talebeden Tarafla istişare yaptıktan sonra, talebin kısmen veya gerekli gördüğü şartlarla kabul edilmesi hususunu inceleyecektir.

Kısım 6.- Tebligat ve üçüncü tarafların haklarının korunması

Madde 21.- Belgelerin tebliği

1.- Taraflar, geçici önlemler ve zoralımdan etkilenen şahıslara hukukî belgelerin tebliğ edilmesinde birbirlerine en geniş karşılıklı yardım imkânını sağlayacaktır.

2.- Bu maddenin hiçbir hükmü, gönderilen Tarafça imza sırasında veya onay, kabul, tasvip ya da katılma belgesini tevdi ederken Avrupa Konseyi Genel Sekreterine hitaben aksine bir beyan yapılmadıkça,

a. Hukukî belgelerin posta kanalıyla yurt dışında bulunan şahıslara doğrudan gönderilmesi imkânını;

b. Belgelerin menşei olan Tarafın adlî görevlilerinin, görevlilerinin veya diğer yetkili makamlarının, adlî belgeleri bu Tarafın konsolosluk makamları aracılığı ile veya gönderilen Tarafın adlî görevlileri, görevlileri veya başka yetkili makamları aracılığı ile tebliğ etme imkânını;

engellemeyecektir.

3. Gönderen Tarafta çıkarılan geçici önlemler veya zoralım emirlerinden etkilenen yurt dışındaki şahıslara adlî belgeler tebliğ edilirken, bu Taraf kendi kanununa göre hangi hukukî yolların mevcut olduğunu bu şahıslara belirtecektir.

Madde 22.- Yabancı kararların tanınması

1.- Talep edilen Taraf, 3 ve 4 üncü Kısımlar gereğince vaki işbirliği taleplerini incelerken, talebeden Tarafta alınan ve üçüncü kişiler tarafından öne sürülen hakları ilgilendiren her türlü adlî kararı tanıyacaktır.

2.- Tanıma aşağıdaki hallerde reddolunabilecektir:

a. Üçüncü taraflara haklarını ispat için yeterli fırsat tanınmamış ise, veya

b. alınan karar, talep edilen Tarafta aynı konuda esasen alınmış bir kararla çelişkili ise; veya

c. alınan karar talep edilen Tarafın kamu düzeni ile bağdaşmıyor ise; veya

d. alınan karar, talep edilen Taraf kanununun öngördüğü münhasır yargı hükümlerine aykırı ise.

Kısım 7.- Usuli ve diğer genel kurallar

Madde 23.- Merkezî makam

1.- Sözleşen Taraflar, bu bölüm gereğince yapılacak talepleri göndermek ve cevaplandırmak, bu gibi talepleri yerine getirmek veya yerine getirecek makamlara iletmekten sorumlu olacak bir ya da gerekli ise birden fazla merkezî makam belirleyecektir.

2.- Her Taraf Devlet, imza sırasında veya onay, kabul, tasvip ya da katılma belgesini tevdi ederken, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine bu maddenin 1 inci fıkrasına uygun şekilde tayin edilen makamların isimlerini ve adreslerini bildirecektir.

Madde 24.- Doğrudan haberleşme

1.- Merkezî makamlar birbirleriyle doğrudan haberleşeceklerdir.

2.- Acele hallerde, bu bölüm gereğince vaki talepler veya bildirimler, Cumhuriyet Savcıları dahil olmak üzere talep eden Taraf adlî makamları tarafından, talep edilen tarafın adlî makamlarına doğrudan gönderilebilecektir. Bu durumda, bir nüsha da aynı zamanda talep eden Taraf merkezî makamı vasıtasıyla talep edilen Tarafın merkezî makamına gönderilecektir.

3.- Bu maddenin 1 inci ve 2 nci fıkraları gereğince vaki herhangi bir talep veya bildirim Uluslararası Adlî Polis Örgütü (Interpol) vasıtasıyla yapılabilecektir.

4.- Bu maddenin 2 nci fıkrasına uygun olarak bir talep yapılması ve merkezi makamın bu talebi incelemede yetkili olmaması halinde, bu makam talebi yetkili millî makama havale edecek ve bu şekilde hareket ettiğini talebeden Tarafa doğrudan bildirecektir.

5.- Bu bölümün 2 nci Kısmı gereğince yapılan cebri işlemi gerektirmeyen talepler ya da yazışmalar, talep eden Tarafın yetkili makamları tarafından talep edilen Tarafın yetkili makamlarına doğrudan intikal ettirilebilecektir.

Madde 25.- Talep şekli ve diller

1.- Bu bölüm gereğince yapılacak tüm talepler yazılı olacaktır. Telefaks gibi modern haberleşme yolları kullanılabilecektir.

2.- Bu maddenin 3 üncü fıkrası hükmüne bağlı olmak kaydıyla, taleplerin veya bunlarla ilgili belgelerin tercümesi istenilmeyecektir.

3.- İmza sırasında veya onay, kabul, tasvip ya da katılma belgesini tevdi ederken, herhangi bir Taraf Devlet, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine yapacağı bir beyanla, kendisine yapılan taleplerin ve bu talepleri destekleyen ilgili belgelerin kendi lisanına veya Avrupa Konseyinin resmî dillerin-

den birine veya beyanında belirteceği bir dile yapılmış tercümelerini gerekli kılmak hakkını muhafaza edebilir. Bu Taraf, bu vesileyle belirleyeceği başka herhangi bir dilde yapılan tercümeleri kabul etmeğe hazır olduğunu da beyan edebilir. Diğer Taraflar karşılıklılık kuralını uygulayabilirler.

Madde 26.- Onaylama

Bu bölümün uygulanması bağlamında gönderilen belgeler, tüm onaylama formalitelerinden muaf kılınacaktır.

Madde 27.- Talebin içeriği

1.- Bu bölüm gereğince işbirliği talebinde bulunulurken aşağıdaki hususlar belirtilecektir:

a. Talebi yapan makam ve soruşturma veya kovuşturmayı yürüten makam;

b. Talebin amacı ve sebebi,

c. Tebligat için talepte bulunma hali hariç olmak üzere, soruşturma veya kovuşturmalarla ilgili bilgiler (gün, yer ve suçun meydana geldiği hal ve şartlar) dahil meseleler,

d. işbirliğinin zorlayıcı eylemi gerektirdiği ölçüde;

i. Kanun hükümlerinin metni veya, bu mümkün olmazsa, uygulanacak kanun hakkında bir açıklama; ve

ii. Alınması istenen önlem veya benzer etkileri olan başka herhangi bir önlemin talep eden taraf ülkesinde de kendi mevzuatı çerçevesinde gerçekleştirilebileceğinin belirtilmesi;

e. Gerekli görülmesi halinde ve mümkün olduğu ölçüde,

i. İlgili kişi veya kişiler hakkında isim, doğum yeri ve tarihi, milliyetleri ve bulunulan mahal, hükmî şahıs ise idare merkezi, dahil ayrıntılar, ve

ii. İşbirliği istenilen malın bulunduğu mahal, ilgili şahıs veya şahıslarla irtibatı, suçla olan ilgisi yanında, diğer şahısların bu mal üzerindeki menfaatleri hakkında mevcut bilgi; ve

f. Talep eden Tarafın takip edilmesini arzu ettiği herhangi bir özel usuli işlem.

2.- Bir miktar paranın ödenmesiyle yerine getirilebilecek bir zoralım emrine konu mala el konması için 3 üncü Kısım gereğince yapılan bir geçici önlem talebi, aynı zamanda bu mal üzerinden geri alınacak azamî miktarı belirtecektir.

3.- Bu maddenin 1 inci fıkrasında zikredilen hususlara ek olarak 4 üncü Kısım gereğince yapılacak talep aşağıdaki unsurları ihtiva edecektir.

a. 13 üncü maddenin 1 (a) bendi ile ilgili talepte,

i. Talep eden Tarafta mahkemenin verdiği zoralım emrinin onaylanmış aslı ve zoralım emrinde zikredilmemişse, bu emrin verilmesine esas olan sebeplerin beyanı;

ii. Zoralım emrinin yerine getirilir olduğuna ve herhangi bir olağan itiraz yoluna tâbi olmadığına dair talebeden Taraf yetkili makamının onayı;

iii. Uygulanması istenilen emrin kapsamı hakkında bilgi, ve

iv. Herhangi bir geçici önlemin alınmasının gerektiğine dair bilgi.

b. 13 üncü maddenin 1 (b) bendi ile ilgili talepte; talep edilen Tarafa kendi iç hukuku gereğince bir karar alınmasına imkân verecek şekilde talep eden Tarafça talebe esas olan olayların açıklanması,

c. Üçüncü tarafların hakları sözkonusu ise, bunların haklarını talep etmek imkânı bulunmuş olduklarını kanıtlayan belgeler.

Madde 28.- Hatalı talepler

1.- Bir talebin bu bölüm hükümlerine uygun olmaması halinde veya sağlanan bilgi, talep edilen Tarafın talebi incelemesine yeterli değilse, bu Taraf, talep eden Taraftan istemini ıslah etmesini veya ek bilgi ile ikmal etmesini isteyebilir.

2.- Talep edilen Taraf bu gibi değişikliklerin veya bilginin verilmesi için bir zaman sınırı tespit edebilir.

3.- Bu bölümün 4 üncü Kısmı gereğince yapılmış bir taleple ilgili olarak istenilen değişikliklerin veya ek bilginin alınmasını beklerken, talep edilen Taraf bu bölümün 2 veya 3 üncü Kısmından atıf yapılan önlemlerden herhangi birini alabilir.

Madde 29.- Taleplerin çokluğu

1.- Talep edilen Tarafın aynı kişi veya mal ile ilgili olarak bu bölümün 3 veya 4 üncü Kısımları gereğince birden fazla talep alması halinde, taleplerin çokluğu bu Tarafın geçici önlemlerin alınmasına taalluk eden talepleri işleme koymasına engel olmaz.

2. Bu bölümün 4 üncü Kısmı gereğince yapılan taleplerin çokluğu halinde, talep edilen Taraf talep eden Taraflarla istişare etmeyi düşünecektir.

Madde 30.- Sebep gösterme yükümlülüğü

Talep edilen Taraf, bu bölüm gereğince herhangi bir işbirliğini reddetme, erteleme veya şarta bağlı tutma hakkında alacağı herhangi bir kararın sebeplerini gösterecektir.

Madde 31.- Bilgi verme

1.- Talep edilen Taraf talep eden Tarafa aşağıdaki hususları derhal bildirecektir:

a. Bu bölüm gereğince yapılan talep hakkında başlatılan işlem;

b. Talebe istinaden uygulanan işlemin nihaî sonucu;

c. Bu bölüm gereğince herhangi bir işbirliğinin tamamen veya kısmen reddine, ertelenmesine veya şarta bağlanmasına dair alınan karar;

d. Talep edilen işlemin uygulanmasını imkânsız kılan veya muhtemelen önemli ölçüde gecikmesine yol açan şartlar; ve

e. Bu bölümün 2 veya 3 üncü Kısımlarına uygun geçici önlemlerin alınmış olması halinde, kendi iç hukukunda bu geçici önlemlerin otomatik olarak kaldırılmasına yol açan hükümler.

2.- Talep eden Taraf talep edilen Tarafa aşağıdaki hususları derhal bildirecektir;

a. Zoralım emrinin tamamen veya kısmen uygulanmasını sona erdiren herhangi bir yeniden inceleme, karar veya başka herhangi bir gelişme; ve

b. Bu bölüm gereğince yapılacak herhangi bir tasarrufu artık haklı kılmayacak fiilî veya hukukî bir gelişme.

3.- Bir Taraf Devlet, aynı zoralım emrine istinaden birden ziyade Taraftan zoralım isteminde bulunması halinde, bu talebin yerine getirilmesinden etkilenen tüm Taraflara keyfiyeti bildirecektir.

Madde 32.- Kullanmanın kısıtlanması

1. Talep edilen Taraf, talebin yerine getirilmesini, elde edilen delil veya bilginin kendisinin önceden rızası olmaksızın, talep eden Tarafın makamlarınca talepte belli edilenlerden başka soruşturma veya kovuşturmalarda kullanılamayacağı veya nakledilemeyeceği şartına tâbi tutabilir.

2.- Her Taraf Devlet, imza sırasında veya onay, kabul, tasvip ya da katılma belgelerini tevdi ederken Avrupa Konseyi Genel Sekreterine hitaben yapacağı bir beyan ile bu bölüm gereğince sağlanan bilgi veya delilin önceden rızası olmadan talep eden Taraf makamları tarafından talepte belli edilenden başka soruşturma veya kovuşturmalarda kullanılamayacağını veya nakledilemeyeceğini ilan edebilir.

Madde 33.- Gizlilik

1.- Talep eden Taraf, talep edilen Tarafın, talebin yerine getirilmesi için gerekli olmadıkça, talebin kapsamını ve vakaları gizli tutmasını isteyebilir. Talep edilen Taraf gizlilik gereksinmesine uyamaması halinde, keyfiyeti derhal talep eden Tarafa bildirecektir.

2.- Talep eden Taraf, kendi iç hukukunun temel prensiplerine aykırı değilse ve o şekilde davranması istenmiş ise, talep edilen Tarafca sağlanan bilgi ve delili, talepte tanımlanan soruşturma ve kovuşturmalar için zorunlu olduğu ölçüde açıklanması hali hariç, gizli tutacaktır.

3.- Kendi iç hukuk hükümlerine bağlı olarak, 10 uncu madde gereğince kendiliğinden verilen bir bilgiyi alan bir Taraf Devlet, bu bilgiyi sağlayan Tarafca istenilen gizlilik gereksinmesine uyacaktır. Taraf Devlet, böyle bir gereksinmeye uyamaz ise, keyfiyeti derhal bilgiyi nakleden Tarafa bildirecektir.

Madde 34.- Masraflar

Talebin karşılanmasıyla ilgili olağan masraflar Talep edilen Tarafca karşılanacaktır. Talebin karşılanması için önemli veya olağanüstü nitelikte masraf gerekli ise, taraflar talebin yerine getirilmesiyle ilgili şartlar ve masrafların nasıl üstlenileceği hususunda mutabık kalmak için istişare edeceklerdir.

Madde 35.- Zararlar

1.- Bölüm gereğince yapılacak işbirliği neticesinde bir fiil veya ihmalden doğan zararlar için bir şahıs tazminat davası açmış ise ilgili Taraflar münasip şekilde talep edilen meblağın nasıl paylaşılacağı hususunda birbirleriyle istişare etmeyi düşüneceklerdir.

2. Zarar dolayısıyla bir davaya maruz kalan Taraf, bu davada menfaati olan diğer Tarafa bu davayı haber vermeye gayret gösterecektir.

Bölüm IV - Nihaî hükümler

Madde 36.- İmzalama ve yürürlüğe girme

1.- Bu Sözleşme, Avrupa Konseyi'ne üye Devletler ve hazırlanmasına iştirak etmiş olan Konsey'e üye olmayan Devletlerin imzasına açılacaktır. Bu Devletler Sözleşme ile bağlı oldukları hususundaki rızalarını aşağıdaki şekilde beyan edebileceklerdir.

a. Onay, kabul veya tasvibe tâbi olduğu kaydı konulmaksızın imzalama, veya

b. Onaylama, kabul veya tasvibe tâbi olarak imzalama ve akabinde onaylama, kabul veya tasvip.

2.- Onaylama, kabul veya tasvip belgeleri Avrupa Konseyi Genel Sekreteri tarafından muhafaza edilecektir.

3.- Bu Sözleşme, en az ikisi Avrupa Konseyi üyesi olan üç Devletin 1 inci fıkra hükmüne uygun şekilde sözleşme ile bağlı olduklarına dair muvafakatlarını beyan ettikleri tarihi takiben üç aylık bir sürenin dolmasından sonraki ayın birinci günü yürürlüğe girecektir.

4.- Sözleşme ile bağlanma iradesini daha sonra bildirecek her imzacı Devlet ile ilgili olarak Sözleşme, 1 inci fıkranın hükmüne uygun olarak Sözleşme ile bağlanma iradesinin ifade edildiği tarihten itibaren üç aylık sürenin bitimini takip eden ayın ilk günü yürürlüğe girecektir.

Madde 37.- Sözleşmeye katılma

1.- Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden sonra, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Sözleşmeye taraf olan Devletlerle istişarede bulunduktan sonra, Bakanlar komitesine iştirake yetkili Taraf Devletler temsilcilerinin hepsinin olumlu oyunu içeren Avrupa Konseyi Statüsünün 20 nci (d) maddesinde öngörülen çoğunluk kararıyla, Avrupa Konseyine üye olmayan veya Sözleşmenin hazırlanmasına iştirak etmemiş herhangi bir devleti bu sözleşmeye katılmaya davet edebilir.

2.- Katılan herhangi bir devletle ilgili olarak Sözleşme, katılma belgesinin Avrupa Konseyi Genel Sekreterine tevdiinden sonra üç aylık sürenin dolmasını takip eden ayın birinci günü yürürlüğe girecektir.

Madde 38.- Ülkesel uygulama

1.- Herhangi bir Devlet imzalama sırasında veya onaylama, kabul tasvip veya katılma belgesini tevdi ederken bu Sözleşmenin ülkesinin belirli bölgelerinde tatbik edileceğini beyan edebilir.

2.- Herhangi bir Devlet daha sonraki bir tarihte Avrupa Konseyi Genel Sekreterine hitaben yapacağı bir beyan ile bu Sözleşmenin uygulanmasını ülkesinin bu beyanında belli edilen başka bir bölgesine teşmil edebilir. Bu bölge ile ilgili olarak Sözleşme; böyle bir beyanın Genel Sekreter tarafından alınmasından sonraki üç aylık sürenin dolmasını takip eden ayın birinci günü yürürlüğe girecektir.

3.- Ülkesel uygulama ile ilgili olarak, önceki iki fıkra gereğince yapılmış herhangi bir beyan, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine hitaben yapılacak bir ihbar ile geri alınabilir. Geri alma, böyle bir ihbarın Avrupa Konseyi Genel Sekreteri tarafından alındığı tarihten itibaren üç ayın dolmasından sonra takip eden ayın birinci günü geçerli olacaktır.

Madde 39.- Diğer anlaşma ve sözleşmelerle ilişki

1.- Bu Sözleşme özel konuları ilgilendiren uluslararası çok taraflı sözleşmelerden doğan hakları ve yükümlülükleri etkilemeyecektir.

2.- Bu Sözleşmeye taraf olanlar, bu Sözleşmede ele alınan konular hakkında birbirleriyle bu Sözleşmenin hükümlerinin tamamlanması veya kuvvetlendirilmesi veya Sözleşmede yer alan prensiplerin uygulanmasının kolaylaştırılması maksadıyla ikili veya çok taraflı anlaşmalar yapabilirler.

3.- İki veya daha ziyade Taraf Devlet bu Sözleşmede ele alınan herhangi bir konuda esasen anlaşma veya sözleşme yapmış veya bu konuda bir başka şekilde ilişki tesis etmişlerse, uluslararası işbirliğini kolaylaştırıyor ise, bu Sözleşme yerine yapmış oldukları o anlaşma veya sözleşmeyi uygulamaya veya ilişkilerini buna uygun olarak düzenlemeye yetkili olacaklardır.

Madde 40.- Çekinceler

1.- Herhangi bir Devlet, imza esnasında veya onay, kabul, tasvip ya da katılma belgelerini tevdi ederken, 2 nci maddenin 2 nci fıkrası; 6 ncı maddenin 4 üncü fıkrası, 14 üncü maddenin 3 üncü

fıkrası, 21 inci maddenin 2 nci fıkrası, 25 inci maddenin 3 üncü fıkrası ve 32 nci maddenin 2 nci fıkrasında öngörülen çekincelerden bir veya birden çoğunu kullanabilir. Başkaca çekince konulamaz.

2.- Önceki fıkra gereğince çekince koymuş bulunan herhangi bir Devlet, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine yapacağı bir ihbar ile bu çekincesini kısmen veya tamamen geri alabilir. Geri alma böyle bir ihbarın Genel Sekreter tarafından alındığı tarihte geçerli olacaktır.

3.- Bu Sözleşmenin bir hükmü ile ilgili çekince koyan sözleşen bir Taraf bu hükmün diğer bir Taraf Devletçe uygulanmasını talep edemeyecektir; bununla birlikte koyduğu çekince kısmi veya şartlı ise, bu hükmün kendisi tarafından kabul edildiği kadarıyla uygulanmasını öne sürebilir.

Madde 41.- Değişiklikler

1.- Herhangi bir Taraf Devlet tarafından bu Sözleşmeye değişiklik yapılması teklif edilebilir ve bu öneri Avrupa Konseyi Genel Sekreteri tarafından Avrupa Konseyine üye devletlere ve 27 nci madde hükümlerine uygun olarak bu Sözleşmeye katılmış veya katılmaya davet olunmuş üye olmayan devletlere gönderilecektir.

2.- Bir Taraf Devletçe yapılan herhangi bir değişiklik teklifi önerilen değişiklik hakkında kendi görüşünü Bakanlar Komitesine sunacak olan Avrupa Suç Sorunları Komitesine gönderilecektir.

3.- Bakanlar Komitesi önerilen değişikliği ve Suç Sorunları Avrupa Komitesinin görüşünü inceleyecek ve değişikliği kabul edebilecektir.

4.- Bu maddenin 3 üncü fıkrasına uygun olarak bakanlar Komitesi tarafından uygun bulunan herhangi bir değişiklik metni kabul edilmek üzere Taraf Devletlere iletilecektir.

5.- Bu maddenin 3 üncü fıkrasına uygun olarak kabul edilen herhangi bir değişiklik, Taraf Devletlerin tümünün değişiklikle ilgili kabullerini Avrupa Konseyi Genel Sekreterine bildirdikleri günü takip eden otuzuncu gün yürürlüğe girecektir.

Madde 42.- Uyuşmazlıkların çözümü

1.- Avrupa Konseyi Suç Sorunları Komitesi, bu Sözleşmenin yorumlanması ve uygulanması konularında bilgilendirilecektir.

2.- Taraflar, bu Sözleşmenin yorumlanması veya uygulanması bakımından aralarında uyuşmazlık doğması halinde, uyuşmazlığın Avrupa Suç sorunları Komitesine, kararları Tarafları bağlayıcı olacak olan bir Hakem Mahkemesine veya ilgili Taraflarca mutabık kalındığı üzere Uluslararası Adalet Divanına intikal ettirilmesi dahil olmak üzere, uyuşmazlığı müzakere yoluyla veya tercih edecekleri başka herhangi bir barışçı yolla çözüme kavuşturacaklardır.

Madde 43.- Fesih

1.- Taraf Devletler, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine yapacakları bir ihbarla bu Sözleşmeyi her zaman feshedebilirler.

2.- Bu şekilde yapılan fesih, buna dair ihbarın Avrupa Konseyi Genel Sekreteri tarafından alındığı tarihten sonra üç aylık sürenin dolmasını takip eden ayın birinci günü geçerli olacaktır.

3.- Bununla birlikte, mevcut Sözleşme, böyle bir feshin yürürlüğe girdiği tarihten önce Sözleşme hükümlerine uygun olarak yapılan zoralım talebinin 14 üncü madde hükmünce yerine getirilmesi bakımından uygulanmaya devam olunacaktır.

Madde 44.- Bildirimler

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri, Avrupa Konseyine üye Devletlere ve bu Sözleşmeye katılan herhangi bir Devlete aşağıdaki hususları bildirecektir;

a. Herhangi bir imzalama işlemini;

b. Herhangi bir onay, kabul, tasvip veya katılma belgesinin tevdi olunduğunu;

c. 36 ve 37 nci maddelere uygun olarak Sözleşmenin yürürlüğe girdiği herhangi bir tarihi;

d. 40 ıncı maddenin 1 inci fıkrasına göre konan herhangi bir çekinceyi,

e. Bu Sözleşmeyi ilgilendiren başka herhangi bir işlem bildiri veya beyanı

Usulü veçhile yetkilendirilmiş olan, imzaları aşağıda bulunan temsilciler işbu Sözleşmeyi imzalamışlardır.

Avrupa Konseyi arşivlerinde muhafaza edilmek üzere, her ikisi de eşit derecede geçerli olacak şekilde İngilizce ve Fransızca dillerinde tek nüsha halinde, 8 Kasım 1990 tarihinde Strazburg'da yapılmıştır. Avrupa Konseyi Genel Sekreteri Sözleşmenin onaylı örneklerini Konsey üyesi ülkelere, Konsey üyesi olmamakla beraber Sözleşmenin yapılmasına katılan ülkelere ve Sözleşmeye katılmaya davet edilen herhangi bir başka ülkeye iletecektir.

1. Çekinceler :

a) 2 nci Maddenin 2 nci fıkrası uyarınca, Türkiye Cumhuriyeti, Madde 2'nin 1 inci fıkrasının münhasıran ulusal mevzuatında tanımlanan suçlara uygulanacağını beyan eder.

b) 6 ncı Maddenin 4 üncü fıkrası uyarınca, Türkiye Cumhuriyeti, 6 ncı Maddenin 1 inci fıkrasının, münhasıran ulusal mevzuatında tanımlanan suçlara uygulanacağını beyan eder.

c) 14 üncü Maddenin 3 üncü fıkrası uyarınca, Türkiye Cumhuriyeti, 14 üncü Maddenin 2 nci fıkrasının, Türkiye Cumhuriyetinin anayasal ilkelerine ve temel hukuk kavramlarına uygunluğu ölçüsünde uygulanacağını beyan eder.

d) 21 inci Maddenin 2 nci fıkrası uyarınca, Türkiye Cumhuriyeti, geçici önlemler ve zoralımdan etkilenen şahıslara adli belgelerin tebliğ edilmesi hakkındaki 2 nci fıkranın a ve b paragraflarında belirtilen usullerin, Türk topraklarında bulunan bir şahsa uygulanmasına, bunun Türk mevzuatında veya adlî belgeyi ileten Taraf ile Türkiye Cumhuriyeti arasındaki cezai konularda adli yardımlaşmaya dair ilgili uluslararası anlaşmalarda öngörülmüş olması halinde izin verilebileceğini ve adli belgelerin sadece Merkezi Makam aracılığıyla tebliğ edilmesi gerektiğini beyan eder.

e) 25 inci Maddenin 3 üncü paragrafı uyarınca, Türkiye Cumhuriyeti, kendisine yapılacak taleplerin ve bu taleplere ilişkin belgelerin, Türkçe veya ingilizce çevirileriyle sunulması gerektiğini beyan eder.

f) 32 nci Maddenin 2 nci paragrafı uyarınca, Türkiye Cumhuriyeti, Sözleşmenin III. Bölümü uyarınca Türk makamlarınca sağlanacak bilgi ve bulguların, ilgili Türk makamlarından önceden izin alınmaksızın, talepte bulunan Tarafın makamlarınca, talepte belirtilenden başka soruşturma ve kovuşturmalarda kullanılamayacağını beyan eder.

2. Beyanlar :

a) 23 üncü Maddenin 2 nci fıkrası uyarınca, Türkiye Cumhuriyeti, aynı maddenin 1 inci paragrafı uyarınca belirlenen Merkezi Makamın aşağıda kayıtlı olduğunu beyan eder:

Adalet Bakanlığı Ek Bina,

Millî Müdafaa Caddesi No: 22/8

06659, Bakanlıklar/Ankara/TÜRKİYE

b) Türkiye Cumhuriyeti, uyuşturucu kaçakcılığı, örgütlü suçlar ve terörizm arasındaki sıkı ilişkiye dikkat çeker ve Sözleşme hükümlerinin, 1988 yılında düzenlenen 16 ncı Avrupa Adalet Bakanları Konferansında kabul edilen 3 No.lu Kararda belirtildiği üzere, terörist eylemlere de uygulanmasını beklediğini beyan eder.